EVANGHELIAR

Cele patru evanghelii

Traducere și prezentări de
CRISTIAN BĂDILIȚĂ

EDITURA VREMEA
BUCUREȘTI
2016

Redactor: Cornelia Dumitru
Coperta: Liliana Grecu
Tehnoredactor: Dan Amza

Volum apărut cu sprijinul
Mgr. IOAN ALEXANDRU POP
Pr. VASILE BĂRBOLOVICI
Pr. MARINEL MUREȘAN

Copyright © Cristian Bădiliță, 2016

ISBN 978-973-645-773-9

Cu dragoste, credință și speranță
dedic această traducere a Noului Testament
memoriei martirilor din perioada comunistă,
creștinilor români de toate confesiunile.
C.B.

Mulțumiri

Traducerile au fost verificate, confruntate și ameliorate de specialiști consacrați: Emanuel Conțac, Francisca Băltăceanu, Monica Broșteanu, Marius Cruceru, Octavian Baban. De redactarea textelor s-a ocupat Cornelia Dumitru.

Acest volum apare cu sprijinul câtorva inimoși preoți greco-catolici din Italia, conștienți de necesitatea proiectului: **Mgr. Ioan Alexandru Pop**, Coordinator pastoral al credincioșilor greco-catolici români din Italia; **Pr. Sincel Vasile Alexandru Barbolovici**, responsabil cu pastorala credincioșilor greco-catolici români din Regiunile Italiei de Nord: Liguria, Lombardia, Piemonte și Triveneto; **Pr. Sincel Marinel Mureșan**, responsabil cu pastorala credincioșilor greco-catolici români din Regiunile Italiei Centrale: Emiglia Romagna, Marche, Umbria și Toscana.

Tuturor le aduc mulțumiri, împreună cu gândul pios față de Sfânta Copilă Filoteia.

Un Evangheliar pentru secolul XXI

În anul 2006 am lansat proiectul unei traduceri științifice a Noului Testament, însoțită de ample comentarii. Până acum au apărut Evanghelia după Matei, Evanghelia după Marcu, Evanghelia după Luca, Evanghelia după Ioan și Apocalipsa. Volumele respective s-au bucurat de o generoasă primire din partea publicului cultivat, a preoților și studenților teologi, dar și a unei largi pături de creștini interesată de aprofundarea Noului Testament. Este prima realizare de acest gen din cultura teologică română și ea completează un alt proiect: traducerea Septuagintei, versiunea greacă a Vechiului Testament (opt volume apărute la Editura Polirom)[1].

Acest Evangheliar încununează eforturile de până acum și a fost gândit ca un volum de sinteză. Am reținut numai traducerile și introducerile celor patru Evanghelii din dorința de a oferi cititorilor de toate confesiunile posibilitatea unui contact nou, proaspăt cu cele mai importante mărturii despre viața și învățătura lui Iisus Hristos. Evangheliile obligă la o lectură intertextuală. De aceea am inserat subtitluri și am dat referințele sinoptice. Tabla de materii poate fi utilizată ca indice tematic. Nu în ultimul rând, am dorit să reintroduc în circuitul limbii române un cuvânt deloc învechit și cu un farmec aparte: EVANGHELIAR. În limbaj liturgic, Evangheliarul desemnează fie o antologie de fragmente

[1] Proiect realizat prin efortul unei întregi echipe de biblişti şi filologi, români şi străini, pe care am coordonat-o, împreună cu Francisca Băltăceanu şi Monica Broşteanu, între 2001 şi 2011, în cadrul Colegiului Noua Europă.

selectate din cele patru evanghelii, fie ansamblul celor patru evanghelii[1]. „Evangheliar" nu este nici pe departe un cuvânt îmbătrânit, anacronic. Sună foarte „actual", iar repunerea lui în circulație nu ține de snobism sau de răsfăț concesiv. E un gest de îndreptățit omagiu.

*

Cu riscul de a fi catalogat drept simplu „filolog" (etichetă vehiculată de toți cei care preferă comoditatea pioasă și incultă credinței truditoare) voi enumera instrumentele obligatorii pentru o fidelă traducere și o corectă înțelegere a textelor cuprinse în Noul Testament. Nimeni nu poate nega dimensiunea spirituală, dimensiunea profetică sau dimensiunea mistică a acestor texte, dar pentru a ajunge la aceste dimensiuni e nevoie să parcurgem, *obligatoriu*, și etapele pregătitoare. Nu putem urca pe acoperiș fără scară; nu putem citi un text fără să cunoaștem literele alfabetului. „Misticismul" incult, nesusținut de textul autentic al Evangheliilor e pură superstiție și nu diferă prin nimic de ateismul anticreștin, susținut de prejudecăți. *Creștinii sunt condamnați la cultură* tocmai pentru că beneficiază de un corpus de texte sacre. E un privilegiu, dar și o imensă responsabilitate. Altfel, la ce bun ni s-au transmis aceste texte? Iar faptul că trăim într-un secol și într-o societate în care dreptul la cultură aparține tuturor ne scutește de orice alt comentariu.

Am folosit ediția 28, adusă la zi, a Noului Testament (*Novum Testamentum graece*), propusă de Eberhard și Erwin Nestle, revăzută substanțial pe baza consultării unui număr impresionant de manuscrise de către Barbara și Kurt Aland, Johannes Karavidopoulos, Carlo M. Martini și Bruce M. Metzger. Această

[1] Există și varianta, mai greoaie, Tetraevanghel. Amintesc cele mai vechi Evangheliare din cultura noastră: *Evangheliarul de la Putna* sau *de la Humor* (1488-1489), operă a caligrafului și miniaturistului Palade; *Evangheliarul slavo-român de la Sibiu*, cuprinzând primul text în limba română cu litere chirilice cunoscut până azi, tipărit la Sibiu între 1551 și 1553 de Filip Moldoveanu; *Evangheliarul lui Coresi* tipărit la Brașov între 1560 și 1561.

ediție, apărută la Stuttgart în 1993 și retipărită mereu de atunci, a fost reprodusă și în ediția noastră.

Cititorul interesat o poate găsi pe pagina internet http://www.bibelwissenschaft.de/online-bibeln/novum-testamentum-graece-na-28/lesen-im-bibeltext/. Al doilea instrument de lucru îi aparține lui Bruce Metzger: *A Textual Commentary on the Greek New Testament*, a cărui a doua ediție, cea folosită de noi, a apărut, tot la Stuttgart, în 1994. Comentariul lui Metzger servește drept însoțitor al ediției Noului Testament prezentate mai sus, și este rezultatul întrunirilor de lucru ale *United Bible Societies' Greek New Testament*. Toate lecțiunile admise de această comisie internațională de cercetători sunt inventariate și scrupulos argumentate de către autor. Urmează *Synopsis quattuor evangeliorum. Locis parallelis evangeliorum apocryphorum et patrum adhibitis*, editată de Kurt Aland, apărută la Stuttgart în 1996 (am folosit ultima tipărire, din 2005). Indispensabil rămâne ghidul gramatical pus la punct de părintele Max Zerwick (și tradus în engleză de Mary Grosvenor), *A Grammatical Analysis of the Greek New Testament*, ediția a IV-a, Roma, 1993. De asemenea, Maurice Carrez și François Morel, *Dictionnaire grec-français du Nouveau Testament*, Geneva, a IV-a ediție, 1995. Tot de Maurice Carrez, *Grammaire grecque du Nouveau Testament*, Geneva, 1981. Pentru partea lingvistico-teologică am utilizat sistematic *Le lexique théologique du Nouveau Testament* de Ceslas Spicq O.P., Geneva-Paris, 1991, precum și indispensabilul *Theologisches Wörterbuch*, editat sub îngrijirea lui G. Kittel și G. Friedrich, tradus în engleză, italiană și, parțial, în franceză.

Pentru istoria manuscriselor și edițiilor moderne ale Noului Testament, asupra căreia nu este locul să ne oprim aici, de neocolit rămâne lucrarea lui Kurt și Barbara Aland, *Der Text des Neuen Testaments*, Stuttgart, 1981, tradusă și în engleză de E.F. Rhodes, *The Text of the New Testament. An Introduction to the Critical Editions and to the Theory and Practice of Modern Textual Criticism*, Grand Rapids, 1995. Mai accesibilă, dar nu mai puțin erudită, este lucrarea lui Bruce M. Metzger, *The Text of the New Testament. Its Transmission, Corruption, and Restoration*, a cărei a IV-a ediție (revizuită) a fost publicată de Bart D. Ehrman (Oxford, 2005). Ucenic al

lui Metzger în domeniul criticii de text, profesorul american Bart Ehrman a devenit cunoscut publicului larg prin *bestseller*-uri precum *Misquoting Jesus. The Story Behind Who Changed the Bible and Why*, New York, 2005, care, în 2007, a primit replica pastorului Timothy Paul Jones, *Misquoting Truth. A Guide to the Fallacies of Bart Ehrman's Misquoting Jesus* (www.ivpress.com). În fine, pentru echivalările românești am avut sub ochi principalele traduceri și diortosiri, de la „Biblia din 1688" până astăzi. Versiunea de față constituie un omagiu implicit predecesorilor care au trudit pentru transpunerea, cât mai fidelă, a Cuvântului Domnului în limba română.

*

O retraducere a Noului Testament este perfect legitimă, din cel puțin trei motive. Traducerile de până acum pot fi ameliorate atât la nivel stilistic, cât și la nivelul conținutului: există multe pasaje discutabile, care propun fie contrasensuri, fie imprecizii. Noul Testament nu poate fi tradus decât *după* Septuaginta, deoarece multe pasaje veterotestamentare sunt citate din versiunea greacă a Vechiului Testament.

Cristian Bădiliță
27 martie 2016,
Învierea Domnului

Introducere la Evanghelia după Matei

În mod tradițional, Evanghelia după Matei deschide seria evangheliilor din cuprinsul Noului Testament. Cercetările moderne aduc însă unele nuanțe semnificative pentru situarea acestui text într-un cadru istoric și contextual. S-a observat, de pildă, că Matei reproduce aproximativ 80% din conținutul Evangheliei după Marcu. De asemenea, ea prezintă scene comune cu Evanghelia după Luca. Prin urmare, Matei ar fi folosit materialul pus la dispoziție atât de Marcu (a cărui Evanghelie este anterioară), cât și de o ipotetică „sursă" Q (de la *Quelle*, „izvor, sursă", în germană). Predica de pe munte, mai ales Fericirile, precum și rugăciunea Tatăl nostru, au făcut din Evanghelia după Matei reperul teologic și eclezial al comunităților creștine din primele veacuri, conferindu-i un „primat de onoare" între Evangheliile canonice. Să mai spunem că textul grecesc numără circa 18.300 de cuvinte, mai mult cu aproape jumătate decât Evanghelia după Marcu (circa 11.300 de cuvinte).

Dacă trama narativă provine în bună măsură, așa cum am spus, de la Marcu, cele cinci „mari discursuri" constituie trăsătura specifică a lui Matei. S-a afirmat, și pe bună dreptate, că avem de-a face cu o adevărată „evanghelie catehetică", fapt care a determinat utilizarea ei ca „manualul" prin excelență al învățăturii creștine. Aceste cinci discursuri, rostite de Iisus, stau și la originea decupării textului în cinci secțiuni majore, precedate de o introducere și urmate de episodul „Pătimirilor, morții și Învierii". Iată, foarte schematic, planul Evangheliei:

1,1-2,23 Introducere: originea și nașterea lui Iisus Mesia;

3,1-7,29 partea întâi: proclamarea Împărăției; Predica de pe munte;

8,1-10,42 partea a doua: misiunea în Galileea; discursul despre misiune;

11,1-13,52 partea a treia: identitatea lui Iisus și opoziția la mesajul Său; discursul în parabole;

13,53-18,35 partea a patra: hristologie și ecleziologie; discursul despre Biserică;

19,1-25,46 partea a cincea: misiunea în Ierusalim; discursul eshatologic;

26,1-28,20 ultima parte: pătimirile, moartea și Învierea.

*

S-a afirmat și că scrierea de față este cea mai „iudaică" (în sens teologic) dintre cele patru Evanghelii, autorul insistând asupra continuității dintre mesajul conținut în Torah și profeții veterotestamentari, pe de o parte, și mesianismul hristologic, pe de alta. Mai limpede: conținutul evangheliei („bunei vestiri") este împlinirea vechilor aspirații și profeții ale fiilor lui Israel. Caracterul pronunțat „iudaizant" al lui Matei a fost interpretat, mai recent, din punct de vedere intratestamentar, ca replică polemică la teologia paulină, o teologie a „harului", de ruptură mai mult sau mai puțin radicală cu iudaismul tradițional. Evanghelia după Matei și Epistola lui Iacob, „fratele Domnului", ar fi cele două mari răspunsuri ale *iudeo*-creștinilor (creștini proveniți dintre iudei) la tentativa de „păgânizare" accelerată a Bisericii, venită din direcția comunităților pauline. Firește, toate reconstrucțiile *post factum* presupun o doză de risc. Uneori acest risc merită asumat, dacă nu dorim să rămânem paralizați în desișul relativismului și scepticismului ambiental. Cred că ipoteza unui reviriment iudeo-creștin, manifestat și de Evanghelia după Matei, ca răspuns la ofensiva

paulino-păgânizantă[1] conține un coeficient important de plauzibilitate.

Mărturiile vechi merg în același sens. În *Istoria bisericească* III,24,6, Eusebiu de Cezareea notează că Matei a predicat „evreilor", iar apoi s-a pregătit să propovăduiască altor neamuri. Pentru a suplini absența sa dintre cei pe care îi evanghelizase, și-ar fi redactat Evanghelia în „limba maternă" (aramaica?). Tot Eusebiu (*ibid.* III,39,15) transmite o mărturie a lui Papias (din jurul anului 150), conform căreia Matei ar fi adunat, în limba ebraică, „zicerile" (*logia*) lui Iisus, „fiecare (dintre evangheliști, se subînțelege) traducându-le apoi după puteri". Irineu (secolul al II-lea) întărește afirmațiile lui Papias.

În privința autorului Evangheliei, tradițiile antice îl identifică, fără prea multe ezitări, cu „publicanul", vameșul din Mt. 9,9, devenit unul dintre cei Doisprezece apostoli. Marcu (2,14) îl numește „Levi, fiul lui Alfeu", la fel ca Luca (*cf.* 5,27). După Marcu și Luca, Matei și Levi ar desemna una și aceeași persoană. Heracleon (*cf.* Clement Alexandrinul, *Stromate* IV,9) și Origen (*Contra Celsum* 1,62) fac însă distincție între Levi și Matei. A doua ipoteză, direct legată de „chestiunea sinopticelor", îl propune ca autor pe Filip, unul „din cei șapte diaconi", conform Faptelor apostolilor. Acesta ar fi redactat textul în Cezareea maritimă, de unde era originar, și unde apostolul Pavel a stat închis aproape doi ani înainte de a fi transferat la Roma. Filip ar fi lucrat împreună cu Luca, amândoi inspirându-se atât din Evanghelia după Marcu, cât și din culegerea de *logia* pe care criticii moderni o numesc „sursa Q". Dar și aceasta rămâne, deocamdată, o simplă ipoteză. Ce se poate spune sigur, plecând de la datele textului propriu-zis, este că avem de-a face cu un autor evreu (iudeo-creștin), poliglot (publicanii aveau și această calitate!), care vorbea aramaica și ebraica, dar cunoștea și greaca. Epoca actuală, marcată de un interes accentuat pentru iudaitatea lui Iisus, tinde să minimalizeze sau, uneori, să treacă de-a binelea cu vederea un fapt pe cât de „banal", pe atât de semnificativ, anume, că *evangheliile au fost scrise în greacă*. Firește,

[1] În sensul de maximă deschidere a mesajului evanghelic spre celelalte neamuri, altele decât poporul lui Israel.

greaca lui Matei este înțesată de ebraisme (și la nivel sintactic, și la nivel lexical), dar acest lucru nu validează automat ipoteza existenței unui original ebraic sau aramaic, care să se fi aflat obligatoriu la baza versiunii actuale. Numai descoperirea unui manuscris ne-ar îngădui să trecem de la stadiul ipotetic la cel de afirmație categorică. În fine, „iudaitatea" Evangheliei după Matei se confirmă și prin numărul mare de trimiteri la Vechiul Testament (paisprezece), în special la cărțile Profeților (cu insistență Isaia, opt trimiteri). Matei citează, într-o proporție foarte mare, versiunea Septuagintei, din rațiuni teologice amestecând uneori sursele. Așadar referința veterotestamentară principală este versiunea greacă a Torei și a Profeților, nu cea ebraică.

Matei se adresează în primul rând evreilor (mai ales rabinilor) din vremea autorului (către sfârșitul secolului I). El își propune să arate, pe baza unor elemente din biografia lui Iisus, confirmate de citate din Scriptură, că Acesta este Mesia („unsul" lui Dumnezeu),

„Fiul lui Dumnezeu" și „Fiul lui David". Titlurile respective apar frecvent în text. De asemenea, Evanghelia se adresează evreilor *convertiți deja la creștinism*, care doresc să-și aprofundeze, teologic și practic, credința. Acestora le sunt adresate cele cinci discursuri ample, primul „manual catehetic" din istoria Bisericii.

Conținutul propriu-zis al Evangheliei după Matei este „vestea cea bună" *(euangelion)* a „Împărăției cerurilor". Prin Întruparea lui Iisus, Împărăția s-a realizat deja aici, pe pământ, dar într-o formă nedesăvârșită în ce-l privește pe fiecare credincios în parte și în ce privește Biserica în integralitatea ei. Plinirea, instaurarea deplină a Împărăției, va avea loc la a doua Venire (gr. *parousia*). Evanghelia evoluează în ritmul tensiunii dintre „deja"-ul mesianic (Iisus a venit, este aici) și „încă nu"-ul eshatologic (Iisus victorios n-a coborât din cer pentru Judecata finală).

Evanghelia după Matei a fost redactată, cel mai plauzibil, în deceniile al optulea și al nouălea ale primului secol. Pentru o asemenea datare, destul de târzie, pledează: intenția de a contrabalansa creștinismul paulin deschis păgânilor (epistolele pauline fiind cele mai timpurii scrieri creștine: anii 50-60); fructificarea

materialului din Marcu (cea mai veche Evanghelie, redactată aproximativ între 64-75); aluziile la incendierea Ierusalimului de către romani (*cf.* Mt. 22,7; 23,35-36).

Locul redactării este și mai nesigur: poate Antiohia Siriei (ipoteza spre care înclină R. Brown). Oricum, textul se adresează unei comunități iudeo-creștine deschise și păgânilor.

În Prefața *Comentariului* său *despre Matei*, Ieronim enumera lista autorilor antici de până la el care s-au ocupat îndeaproape de prima Evanghelie. În primul rând Origen, cu un *Comentariu despre Matei* în douăzeci și cinci de cărți, din care nu ni s-au păstrat decât opt, anume 10-17, care acoperă Matei 13,36-22,33. Urmează Teofil al Antiohiei, autorul celor *Trei cărți către Autolicus*. Din *Comentariul la Matei* nu s-a păstrat nimic. Aceeași soartă a avut și *Comentariul* lui Hipolit, probabil autorul oriental, nu cel occidental, exeget prolific, autorul tratatului *Despre Crist și Anticrist*. În lista lui Ieronim mai apar următoarele nume: Teodor al Heracleii, mort în 355 (din comentariul său avem doar fragmente); Apolinarie al Laodiceii, tot cu câteva, foarte puține, fragmente; Didim cel Orb, faimosul origenist din Alexandria al cărui comentariu nu ni s-a transmis. Aceștia au scris în greacă. Pentru latină, Ieronim îi citează pe Ilarie de Poitiers (315-368), pe Victorin de Poetovio (mort în 304) și pe Fortunatianus al Aquileii (jumătatea secolului al IV-lea). Pentru a completa panorama, trebuie să-i adăugăm pe Ioan Gură de Aur, cu cele nouăzeci de omilii (care însumează peste o mie de pagini) consacrate Evangheliei după Matei și pe Ieronim însuși, cu al său *Comentariu* frust, extrem de interesant și doct.

C.B.

Evanghelia după Matei

Genealogia lui Iisus
Lc. 3,23-38

1 [1] Cartea neamului lui Iisus Hristos, fiul lui David, fiul lui Avraam. [2] Avraam l-a zămislit pe Isaac, Isaac l-a zămislit pe Iacob, Iacob i-a zămislit pe Iuda și pe frații lui, [3] Iuda i-a zămislit pe Phares și pe Zara, din Tamar, Phares l-a zămislit pe Esrom, Esrom l-a zămislit pe Aram, [4] Aram l-a zămislit pe Aminadab, Aminadab l-a zămislit pe Naasson, Naasson l-a zămislit pe Salmon, [5] Salmon l-a zămislit pe Boes, din Rachab, Boes l-a zămislit pe Iobed, din Ruth, Iobed l-a zămislit pe Iesei, [6] Iesei l-a zămislit pe David, regele. David l-a zămislit pe Solomon, din [femeia] lui Urie, [7] Solomon l-a zămislit pe Roboam, Roboam l-a zămislit pe Abia, Abia l-a zămislit pe Asaf, [8] Asaf l-a zămislit pe Iosafat, Iosafat l-a zămislit pe Ioram, Ioram l-a zămislit pe Ozias, [9] Ozias l-a zămislit pe Ioatham, Ioatham l-a zămislit pe Achaz, Achaz l-a zămislit pe Ezechia, [10] Ezechia l-a zămislit pe Manase, Manase l-a zămislit pe Amos, Amos l-a zămislit pe Iosias, [11] Iosias i-a zămislit pe Iechonias și pe frații lui în vremea exilului în Babilon. [12] După exilul în Babilon, Iechonias l-a zămislit pe Salathiel, Salathiel l-a zămislit pe Zorobabel, [13] Zorobabel l-a zămislit pe Abiud, Abiud l-a zămislit pe Eliakim, Eliakim l-a zămislit pe Azor, [14] Azor l-a zămislit pe Sadok, Sadok l-a zămislit pe Achim, Achim l-a zămislit pe Eliud, [15] Eliud l-a zămislit pe Eleazar, Eleazar l-a zămislit pe Matthan, Matthan l-a zămislit pe Iacob, [16] Iacob l-a zămislit pe Iosif, bărbatul Mariei, din care S-a născut Iisus, cel numit Hristos. [17] Așadar toate

generațiile de la Avraam până la David [sunt] paisprezece generații, și de la David până la exilul în Babilon, paisprezece generații, și de la exilul în Babilon până la Hristos, paisprezece generații.

Nașterea lui Iisus
Lc. 2,1-20

18 Iar nașterea lui Iisus Hristos a fost așa. Fiind logodită mama Lui, Maria, cu Iosif, mai înainte de a fi ei împreună s-a pomenit că are în pântece de la Duhul Sfânt. 19 Iosif, bărbatul ei, drept fiind și nevrând să o dea în vileag, a hotărât într-ascuns să o părăsească. 20 Frământându-și el cugetul cu acestea, iată un înger al Domnului i s-a arătat în vis zicându-i: „Iosife, fiu al lui David, nu-ți fie teamă s-o iei [la tine] pe Maria, femeia ta: ce s-a zămislit într-însa este de la Duhul Sfânt. 21 Va naște un fiu, și Îi vei pune numele Iisus, căci El va mântui poporul Său de păcatele lor." 22 Iar tot acest lucru a fost ca să se împlinească ceea ce a fost spus de către Domnul prin profetul care zice: 23 *Iată, fecioara va avea în pântece și va naște un fiu, și îi vor pune numele Emmanuel*, ceea ce se tălmăcește *cu noi [este] Dumnezeu*. 24 Trezindu-se, așadar, Iosif din somn, a făcut întocmai după cum îi rânduise îngerul Domnului și a luat-o la el pe soția sa; 25 și n-a cunoscut-o până când [ea] a născut un fiu; și I-a pus numele Iisus.

Închinarea magilor

2 1 Iar după ce S-a născut Iisus în Betleemul Iudeii, în zilele regelui Irod, iată, [niște] magi de la Răsărit au sosit la Ierusalim 2 zicând: „Unde este regele iudeilor, care [tocmai] S-a născut? Căci am văzut steaua Lui la Răsărit și am venit să ne închinăm Lui." 3 Auzind, regele Irod s-a cutremurat, și tot Ierusalimul împreună cu el; 4 și adunându-i pe toți arhiereii și cărturarii poporului, a prins să-i iscodească: unde se naște Hristosul? 5 Aceștia i-au spus: „În Betleemul Iudeii; căci astfel s-a scris prin profet:

6 *Și tu, Betleeme*, pământ al lui Iuda,
Nicidecum *nu ești mai mic între [locurile de] căpetenie ale lui Iuda,*
Căci din tine va ieși o Căpetenie
Care va păstori poporul meu, Israel."

7 Atunci Irod, chemându-i într-ascuns pe magi, i-a întrebat cu de-amănuntul asupra timpului când s-a arătat steaua 8 și, trimițându-i la Betleem, le-a zis: „Dacă vă duceți acolo, cercetați cu de-amănuntul despre copil și, când [Îl] veți găsi, dați-mi de veste, ca să merg și eu să mă închin Lui." 9 Iar ei, după ce l-au ascultat pe rege, s-au așternut la drum și, iată, steaua pe care o văzuseră la Răsărit mergea înaintea lor până când, ajungând, s-a oprit deasupra [locului] unde era copilul. 10 Văzând steaua, s-au bucurat cu bucurie nespus de mare. 11 Și intrând în casă au văzut copilul împreună cu Maria, mama Sa; și, căzând la pământ, I s-au închinat și, deschizându-și cuferele, I-au adus daruri: aur și tămâie și smirnă. 12 Și, pentru că au fost înștiințați în vis să nu se întoarcă la Irod, s-au înapoiat pe alt drum spre țara lor. 13 După ce au plecat ei, iată un înger al Domnului i se arată în vis lui Iosif, zicând: „Trezește-te, ia copilul și pe mama Lui și fugi în Egipt și stai acolo până când îți voi spune eu. Căci Irod are de gând să caute copilul ca să-L ucidă." 14 Iar el, trezindu-se, a luat copilul și pe mama Lui, noaptea, și a plecat în Egipt. 15 Și a rămas acolo până la sfârșitul [vieții] lui Irod, ca să se împlinească spusa Domnului prin profetul care zice:

Din Egipt l-am chemat pe fiul meu.

16 Atunci Irod, văzând că fusese luat în râs de magi, s-a mâniat strașnic și a trimis să-i ucidă pe toți copiii din Betleem și din toate împrejurimile lui, pe cei de doi ani și mai mici, după timpul pe care îl aflase iscodindu-i pe magi. 17 Atunci s-a împlinit ceea ce s-a spus prin Ieremia profetul, care zice:

18 *Glas în Rama s-a auzit*
jale și tânguire multă,
Rahela jelindu-și pruncii
și nu voia să se mângâie
că nu mai sunt.

19 După ce a murit Irod, iată, un înger al Domnului i se arată în vis lui Iosif, în Egipt, 20 zicând: „Trezește-te, ia copilul și pe mama Lui și pornește spre pământul lui Israel, căci au pierit cei care căutau [să curme] viața copilului." 21 Iar el, trezindu-se, a luat copilul și pe mama Lui și a venit în pământul lui Israel. 22 Auzind însă că Archelaos domnește peste Iudeea în locul tatălui său, Irod,

s-a temut să meargă acolo. Înștiințat în vis, a plecat înspre părțile
Galileii [23] și, ajungând, s-a sălășluit într-un oraș numit Nazaret, ca
să se împlinească ceea ce s-a spus prin profeți, că „Nazarinean se
va chema".

Ioan Botezătorul
Mc. 1,1-6; Lc. 3,1-6

3 [1] În zilele acelea, vine Ioan Botezătorul vestind în pustiul Iudeii
[2] și zicând: „Convertiți-vă, căci [este] aproape Împărăția cerurilor!"
[3] Acesta este cel despre care s-a spus prin Isaia profetul:

Glasul celui ce strigă în pustiu:
Pregătiți calea Domnului,
Drepte faceți cărările Sale.

[4] Iar acest Ioan avea îmbrăcămintea din păr de cămilă și o cin-
gătoare de piele în jurul brâului; și hrana lui era lăcuste și miere
sălbatică. [5] Atunci s-au pornit să vină la el Ierusalimul și toată
Iudeea, și tot ținutul din preajma Iordanului; [6] și, mărturisindu-și
păcatele, erau botezați de el în râul Iordan. [7] Dar văzând că mulți
farisei și saduchei vin la botezul său, le-a spus: „Pui de vipere,
cine v-a învățat să fugiți de mânia ce va să vină? [8] Faceți dar rod
vrednic de pocăință [9] și să nu vă gândiți să spuneți în sinea voas-
tră: «Îl avem ca tată pe Avraam», căci vă zic vouă că Dumnezeu
poate [și] din pietrele acestea să-i ridice copii lui Avraam. [10] Secu-
rea stă deja la rădăcina pomilor: tot pomul care nu face rod bun e
tăiat și aruncat în foc.

[11] Eu vă botez cu apă spre convertire;
dar Cel care vine în urma mea este mai puternic decât mine
și eu nu sunt vrednic să-I duc încălțările.
El vă va boteza cu duh sfânt și foc.
[12] Lopata este în mâna Lui
și El Își va curăți aria
și-Și va aduna grânele în hambar,
iar pleava o va arde în foc de nestins."

[13] Atunci vine Iisus, din Galileea, pe malul Iordanului, la
Ioan, ca să fie botezat de el. [14] Însă Ioan căuta să-L împiedice
zicând: „Eu am nevoie să fiu botezat de Tine și Tu vii la mine!?"

[15] Răspunzându-i, Iisus a zis către el: „Lasă acum, pentru că așa se
cuvine, să împlinim toată dreptatea." Atunci [Ioan] I-a îngăduit.
[16] După ce S-a botezat, Iisus a ieșit îndată din apă. Și, iată, I s-au
deschis cerurile și a văzut cum Duhul lui Dumnezeu coboară sub
chipul unui porumbel și vine asupra Lui. [17] Și iată un glas din
ceruri spunând: „Acesta este Fiul Meu preaiubit în care Mi-am
găsit bucuria."

Încercările lui Iisus
Mc. 1,12-13; Lc. 4,1-13

4 [1] Atunci Iisus a fost dus în pustiu de Duhul, ca să fie încer-
cat de diavol. [2] Și, după ce a postit patruzeci de zile și patruzeci
de nopți, în cele din urmă I s-a făcut foame. [3] Și, apropiindu-se,
ispititorul I-a zis: „Dacă ești Fiul lui Dumnezeu, spune ca pietrele
acestea să se facă pâini." [4] Dar El, răspunzând, a zis: „Scris este:
*Nu numai cu pâine va trăi omul, ci cu orice vorbă care iese din gura lui
Dumnezeu.*" [5] Atunci diavolul Îl duce în cetatea sfântă; și L-a așe-
zat pe aripa Templului [6] și-I spune: „Dacă ești Fiul lui Dumnezeu,
aruncă-Te jos, căci scris este:

Îngerilor Săi le va porunci pentru tine
și pe mâini te vor ridica,
nu cumva să-ți izbești de piatră piciorul."

[7] Iisus i-a zis: „Iarăși scris este: *Să nu-L pui la încercare pe Dom-
nul Dumnezeul tău.*"

[8] Din nou Îl duce diavolul pe un munte foarte înalt și-I arată
toate împărățiile lumii și slava lor; [9] și I-a spus: „Pe toate acestea
Ți le voi da Ție, dacă vei cădea și mi Te vei închina." [10] Atunci Iisus
îi zice: „Pleacă, Satană! Căci scris este: *Domnului Dumnezeului tău
să te închini și numai Lui să-I slujești.*"

[11] Atunci diavolul L-a lăsat; și, iată, îngerii s-au apropiat [de
Iisus] și au început să-L servească.

Perioada galileeană
Mc. 1,14-15; Lc. 4,14-15

[12] Iar când a auzit că Ioan a fost predat, a plecat în Galileea.
[13] Și, părăsind Nazaretul, a venit și S-a sălășluit la Cafarnaum,

pe malul mării, între hotarele lui Zabulon și Neftali, 14 ca să se
împlinească ceea ce s-a spus prin Isaia profetul, care zice:
15 *Pământul lui Zabulon și pământul lui Neftali,*
cale a mării, dincolo de Iordan,
Galilee a neamurilor,
16 *poporul care ședea în întuneric*
lumină mare a văzut
și celor care ședeau în ținutul și în umbra morții
lumină le-a răsărit.
17 De atunci a început Iisus să vestească și să spună: „Convertiți-vă, căci este aproape Împărăția cerurilor."

Chemarea primilor ucenici
Mc. 1,16-20; Lc. 5,1-11; In. 1,35-42
18 Și pe când umbla El pe malul Mării Galileii, a văzut doi frați:
pe Simon, numit Petru, și pe Andrei, fratele lui, cum își aruncau
năvodul în mare; căci erau pescari. 19 Și le zice: „Haideți după
Mine și vă voi face pescari de oameni!" 20 Iar ei îndată, lăsându-și
plasele, L-au urmat. 21 Și mergând mai departe i-a văzut pe alți doi
frați, Iacob, fiul lui Zebedeu, și Ioan, fratele lui, în barcă împreună
cu Zebedeu, tatăl lor, pregătindu-și plasele; și i-a chemat. 22 Iar ei
îndată, lăsându-și barca și pe tatăl lor, L-au urmat.

Misiunea lui Iisus după primele convertiri
Mc. 1,39; 3,7-10; Lc. 4,44; 6,17-19
23 Și a făcut înconjurul întregii Galilei, învățând în sinagogile
lor și vestind evanghelia Împărăției și vindecând toate bolile și
toate neputințele în popor. 24 Și a ajuns vestea despre El în toată
Siria. Și-i aduceau la El pe toți cei care sufereau de diferite boli și
erau cuprinși de chinuri, și pe îndrăciți, și pe lunatici, și pe paralitici; și El i-a vindecat. 25 Și au venit după El mulțimi numeroase
din Galileea și Decapolis și Ierusalim și Iudeea și de dincolo de
Iordan.

Predica de pe Munte
Lc. 6,12-20
5 1 Văzând [Iisus] mulțimile, S-a urcat pe munte și, după ce S-a
așezat, s-au apropiat de El ucenicii Săi. 2 Și, deschizându-Și gura,
a început să-i învețe zicând:

Fericirile
Lc. 6,20-23
3 „Fericiți cei săraci în duh,
căci a lor este Împărăția cerurilor.
4 Fericiți cei ce plâng,
căci ei vor fi mângâiați.
5 Fericiți cei blânzi,
căci ei vor moșteni pământul.
6 Fericiți cei înfometați și însetați de dreptate,
căci ei se vor sătura.
7 Fericiți cei milostivi,
căci ei vor fi milostiviți.
8 Fericiți cei curați la inimă,
căci ei Îl vor vedea pe Dumnezeu.
9 Fericiți făcătorii de pace,
căci ei fii ai lui Dumnezeu se vor numi.
10 Fericiți cei prigoniți din cauza dreptății,
căci a lor va fi Împărăția cerurilor.
11 Fericiți sunteți ori de câte ori vă vor ocărî și vă vor prigoni
și vor zice tot răul împotriva voastră, minținд, din cauza Mea.
12 Bucurați-vă și veseliți-vă, căci plata voastră [este] mare în
ceruri; așa i-au prigonit pe profeții cei de dinaintea voastră.

Sarea și lumina
Mc. 9,50; Lc. 14,34-35
13 Voi sunteți sarea pământului; dacă sarea rîncezește, cu ce se
va sărа? La nimic nu mai este bună decât, aruncată afară, să fie
călcată în picioare de oameni.
14 Voi sunteți lumina lumii. Nu se poate ascunde o cetate care
se află pe munte. 15 Nici nu se aprinde făclia și se pune sub obroc,

ci în sfeșnic; și [astfel] dă lumină pentru toți cei din casă. [16] Tot așa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, ca să vadă faptele voastre bune și să-L slăvească pe Tatăl vostru din ceruri.

Iisus și legea
Lc. 16,17

[17] Să nu socotiți că am venit să distrug Legea sau Profeții. N-am venit să distrug, ci să împlinesc. [18] Amin zic vouă: până când vor dispărea cerul și pământul, nicio iotă sau o cârtă nu va dispărea din Lege, până când nu se vor săvârși toate. [19] Cine va strica una din poruncile acestea, cât de mică, și astfel îi va învăța pe oameni, «cel mai mic» va fi numit în Împărăția cerurilor; cine însă va face și va învăța [cum se cuvine], «mare» va fi numit în Împărăția cerurilor. [20] Căci vă spun: dacă dreptatea voastră nu va prisosi cu mult față de cea a cărturarilor și a fariseilor, nu veți intra în Împărăția cerurilor.

Despre ucidere

[21] Ați auzit că s-a zis celor din vechime: *Să nu ucizi!* Iar cine va ucide bun va fi de judecată. [22] Eu însă vă zic vouă că oricine se mânie pe fratele său bun va fi de judecată. Cine va spune fratelui său: «Prostănacule!» va fi bun de dus înaintea sinedriului. Cine va zice: «Nebunule!», bun va fi de gheena focului. [23] Prin urmare, dacă aduci darul tău pe altar și acolo îți amintești că fratele tău are ceva împotriva ta, [24] lasă-ți acolo darul, înaintea altarului, du-te mai întâi [și] împacă-te cu fratele tău și abia atunci vino și adu-ți darul! [25] Învoiește-te cu potrivnicul tău degrabă, câtă vreme ești cu el pe drum, ca nu cumva potrivnicul să te dea pe mâna judecătorului și judecătorul pe mâna slujbașului și să fii aruncat în închisoare. [26] Amin îți spun: nu vei ieși de acolo până când nu vei da înapoi ultimul bănuț.

Despre adulter
Mt. 19,9; Mc. 10,11-12; Lc. 16,18

[27] Ați auzit că s-a zis: *Să nu săvârșești adulter!* [28] Eu însă vă spun că oricine se uită la o femeie ca să o dorească a și săvârșit adulter cu ea în inima lui. [29] Iar dacă ochiul tău drept te duce la păcat, smulge-l și aruncă-l de la tine; căci îți este de folos să piară unul din mădularele tale, dar să nu-ți fie aruncat tot trupul în gheenă. [30] Și dacă mâna ta dreaptă te duce la păcat, tai-o și arunc-o de la tine; căci îți este de folos să piară unul din mădularele tale, dar să nu-ți fie aruncat tot trupul în gheenă.

[31] S-a zis: Cine se va despărți de femeie să-i dea [scrisoare de] despărțire. [32] Eu însă vă zic că oricine se desparte de femeia [lui], în afara pricinii de curvie, o împinge să săvârșească adulter și cine se va căsători cu una despărțită săvârșește adulter.

Despre jurăminte
Mt. 23,16-22

[33] Iarăși, ați auzit că li s-a spus celor din vechime: Să nu juri strâmb, ci să-ți împlinești înaintea Domnului jurămintele. [34] Eu însă vă spun să nu vă jurați deloc: nici pe cer, fiindcă este tronul lui Dumnezeu; [35] nici pe pământ, fiindcă e scăunelul de sub picioarele Lui; nici pe Ierusalim, fiindcă este cetatea marelui Împărat; [36] nici pe capul tău să nu te juri, fiindcă tu nu poți un singur fir de păr să-l faci alb sau negru. [37] Ci cuvântul vostru să fie da, da, nu, nu. Ce prisosește este de la cel rău.

Legea talionului
Lc. 6,29-30

[38] Ați auzit că s-a spus: *ochi pentru ochi și dinte pentru dinte.* [39] Eu însă vă spun să nu vă împotriviți celui rău ci, dacă te lovește cineva peste obrazul drept, întoarce-i-l și pe celălalt. [40] Și celui care vrea să se judece cu tine și să-ți ia cămașa, lasă-i și haina de deasupra. [41] Și dacă te va sili cineva [să mergi] o milă, mergi două împreună cu el. [42] Celui care îți cere dă-i și celui care vrea să împrumute de la tine nu-i întoarce spatele.

Iubirea față de dușmani
Lc. 6,27-28.32-36

[43] Ați auzit că s-a spus: *Să-l iubești pe aproapele tău* și să-l urăști pe dușmanul tău. [44] Eu însă vă spun: iubiți-i pe dușmanii voștri și

rugați-vă pentru cei care vă prigonesc, [45] ca să deveniți fii ai Tatălui vostru din ceruri; fiindcă El face să răsară soarele Său peste răi și buni și să plouă peste drepți și nedrepți. [46] Căci, dacă-i iubiți pe cei care vă iubesc, ce plată aveți? Oare nu fac aceasta și vameșii? [47] Și dacă-i îmbrățișați numai pe frații voștri, ce faceți mai mult? Oare nu fac aceasta și păgânii? [48] Așadar, voi fiți desăvârșiți precum Tatăl vostru ceresc este desăvârșit.

Despre pomană și rugăciune. Tatăl nostru
Lc. 11,1-4

6 [1] Aveți grijă să nu faceți dreptatea voastră înaintea oamenilor ca să fiți priviți de ei; altfel nu aveți răsplată la Tatăl vostru Cel din ceruri. [2] Așadar, când faci milostenie, nu trâmbița înaintea ta, cum fac ipocriții în sinagogi și pe ulițe ca să fie slăviți de oameni. Amin zic vouă: ei își primesc răsplata. [3] Dar tu, când faci milostenie, să nu știe stânga ta ce face dreapta, [4] pentru ca pomana ta să fie într-ascuns. Și Tatăl tău, care vede într-ascuns, îți va răsplăti.

[5] Și când vă rugați, să nu fiți ca ipocriții, cărora le place să se roage stând în picioare și să se roage în sinagogi și la răspântii, ca să se arate oamenilor. Amin zic vouă: ei își primesc răsplata. [6] Dar tu, când te rogi, intră în cămara ta și, după ce încui ușa, roagă-te Tatălui tău, care este într-ascuns. Și Tatăl, care vede într-ascuns, îți va răsplăti.

[7] Iar când vă rugați, nu trâncăniți ca păgânii, căci lor li se pare că pentru poliloghia lor vor fi ascultați. [8] Așadar să nu vă asemănați lor, căci știe Tatăl vostru cele de care aveți nevoie mai înainte ca voi să I le cereți. [9] Astfel să vă rugați voi:

Tatăl nostru care [ești] în ceruri,
sfințească-se numele Tău
[10] vie împărăția Ta,
facă-se voia Ta,
precum în cer, și pe pământ.
[11] Pâinea noastră de Mâine
dă-ne-o nouă astăzi
[12] și iartă-ne datoriile noastre
precum și noi i-am iertat pe datornicii noștri

[13] și nu ne duce pe noi în ispită,
ci ne izbăvește de cel rău.

[14] Căci, dacă veți ierta oamenilor căderile lor, vă va ierta și pe voi Tatăl vostru ceresc. [15] Dar dacă nu veți ierta oamenilor, nici Tatăl vostru nu va ierta căderile voastre.

Despre post

[16] Iar când țineți post, nu fiți morocănoși, ca ipocriții; căci ei își pocesc fețele, ca să arate oamenilor că țin post. Amin zic vouă: ei își primesc răsplata. [17] Dar tu, când postești, unge-te pe cap și spală-te pe față, [18] ca să nu arăți oamenilor că postești, ci Tatălui tău [care este] în loc ascuns. Și Tatăl tău, care vede în loc ascuns, îți va răsplăti.

Despre comori
Lc. 12,33-34

[19] Nu vă adunați comori pe pământ, unde molia și rugina [le] distrug și unde hoții sparg și fură; [20] ci adunați-vă comori în cer, unde nici molia, nici rugina nu le distrug și unde hoții nu sparg și nu fură. [21] Căci unde este comoara ta, acolo va fi și inima ta.

Lampa trupului
Lc. 11,34-36

[22] Lampa trupului este ochiul; dacă ochiul tău va fi pur, întreg trupul tău va fi luminat. [23] Dar, dacă ochiul tău va fi rău, întreg trupul tău va fi întunecat. Dacă, așadar, lumina din tine este întuneric, cât de mare [va fi] întunericul!

[24] Nimeni nu poate sluji la doi stăpâni, căci fie pe unul îl va urî și pe celălalt îl va iubi, fie de unul se va alipi și pe celălalt îl va disprețui. Nu puteți sluji lui Dumnezeu și mamonei.

Grijile pământești
Lc. 12,22-31

[25] De aceea vă zic: să nu aveți grijă de sufletul vostru, ce veți mânca sau ce veți bea, nici de trupul vostru, cu ce vă veți îmbrăca. Oare sufletul nu este mai mult decât mâncarea și trupul [mai mult] decât îmbrăcămintea? [26] Uitați-vă la păsările cerului: nu

seamănă, nici nu seceră, nici nu adună în hambare; și Tatăl vostru ceresc le hrănește. Oare voi nu sunteți mai presus de ele? [27] Cine dintre voi, oricât s-ar îngriji, poate să adauge un cot la vârsta lui? [28] Cât despre îmbrăcăminte, de ce să vă faceți griji? Luați aminte la crinii câmpului, cum cresc – nu trudesc, nici nu torc. [29] Dar vă zic vouă că nici Solomon, cu toată slava lui, nu s-a îmbrăcat [vreodată] ca unul dintre ei. [30] Dacă iarba câmpului, care astăzi este, iar mâine se aruncă în cuptor, Dumnezeu o înveșmântează astfel, oare nu cu mult mai mult pe voi, puțin credincioșilor? [31] Nu vă îngrijiți, așadar, zicând: «Ce vom mânca?» sau «Ce vom bea?» sau «Cu ce ne vom îmbrăca?» [32] Toate acestea le caută cu sârg păgânii. Căci Tatăl vostru ceresc știe că aveți nevoie de acestea toate. [33] Căutați mai întâi Împărăția lui Dumnezeu și dreptatea Lui, și acestea toate vi se vor adăuga. [34] Așadar să nu purtați grijă de ziua de mâine, căci ziua de mâine își va purta singură de grijă. Ajunge zilei răutatea ei.

Despre judecată
Mc. 4,24; Lc. 6,37-38.41-42

7 [1] Nu judecați, ca să nu fiți judecați. [2] Căci cu judecata cu care judecați veți fi judecați și cu măsura cu care măsurați vi se va măsura. [3] De ce vezi așchia din ochiul fratelui tău, dar bârna din ochiul tău n-o bagi de seamă? [4] Sau cum vei spune fratelui tău: «Lasă-mă să-ți scot așchia din ochi», și, iată, în ochiul tău [este] o bârnă? [5] Ipocritule, scoate mai întâi bârna din ochiul tău, și abia atunci vei vedea bine să scoți așchia din ochiul fratelui tău.

[6] Să nu dați câinilor ce este sfânt, nici să nu aruncați mărgăritarele voastre înaintea porcilor, ca nu cumva să le calce în picioare și, întorcându-se, să vă sfâșie.

Despre cereri
Lc. 11,9-13

[7] Cereți și vi se va da, căutați și veți găsi, bateți și vi se va deschide. [8] Căci oricine cere primește și cine caută găsește, iar celui care bate i se va deschide. [9] Sau cine este dintre voi omul care, dacă fiul său îi va cere pâine, el îi va da piatră? [10] Sau, dacă îi va cere pește, oare îi va da șarpe? [11] Dacă voi, așadar, răi fiind, știți să faceți daruri bune copiilor voștri, cu cât mai mult Tatăl vostru care [este] în ceruri le va face [daruri] bune celor care-I cer.

[12] Toate câte vreți să vi le facă vouă oamenii, la fel faceți-le și voi lor; căci aceasta este Legea și Profeții.

Cele două căi
Lc. 13,23-24

[13] Intrați pe poarta strâmtă, fiindcă largă este poarta și lată este calea ce duce la pieire și mulți sunt cei care-o apucă. [14] Ce strâmtă este poarta și ce îngustă calea ce duce la viață și puțini sunt cei care o găsesc.

Falșii profeți
Lc. 6,43-45

[15] Fiți atenți la profeții mincinoși, care vin la voi în haine de oi, dar pe dinăuntru sunt lupi răpitori. [16] După roadele lor îi veți cunoaște. Oare se culeg struguri din mărăcini ori smochine din ciulini? [17] La fel, tot pomul bun face roade frumoase, iar pomul stricat face roade rele.[18] Nu poate un pom bun să facă roade rele, nici un pom stricat să facă roade frumoase.

[19] Tot pomul care nu face rod frumos e tăiat și aruncat în foc. [20] Prin urmare, după roadele lor îi veți cunoaște.

[21] Nu oricine îmi zice: «Doamne, Doamne,» va intra în Împărăția cerurilor, ci acela care face voia Tatălui Meu din ceruri. [22] Mulți Îmi vor spune în Ziua aceea: «Doamne, Doamne, oare nu în numele Tău am profețit, nu în numele Tău am alungat demoni și nu în numele Tău am făcut multe minuni?» [23] Și atunci voi da mărturie despre ei: «Niciodată nu v-am cunoscut! *Îndepărtați-vă de la Mine, [voi] cei care făptuiți fărădelegea.*»

Parabola celor două case
Lc. 6,47-49

[24] Așadar, oricine ascultă cuvintele acestea și le pune în faptă va fi asemenea unui om chibzuit care și-a zidit casa pe stâncă. [25] Și a căzut ploaia și au venit puhoaiele și au suflat vânturile și

s-au năpustit peste casa aceea; și ea n-a căzut, căci avea temelia pe stâncă. [26] Și oricine ascultă cuvintele acestea, dar nu le pune în faptă, se aseamănă cu un om nebun care și-a zidit casa pe nisip. [27] Și a căzut ploaia și au venit puhoaiele și au suflat vânturile și au izbit în casa aceea; și ea a căzut și căderea ei a fost mare."

[28] Și a fost așa: când a isprăvit Iisus cuvintele acestea, mulțimile au fost uimite de învățătura Lui, [29] căci îi învăța precum unul care are putere, și nu precum cărturarii lor.

Vindecarea leprosului
Mc. 1,40-45; Lc. 5,12-16

8 [1] Iar când a coborât El de pe munte, L-au urmat mulțimi numeroase. [2] Și, iată, un lepros, apropiindu-se, a început să I se închine zicând: „Doamne, dacă vrei, poți să mă curățești." [3] Și întinzând mâna, [Iisus] l-a atins zicând: „Vreau, curățește-te!" Și îndată i s-a curățit lepra. [4] Și-i zice Iisus: „Vezi să nu spui nimănui, ci mergi, arată-te preotului și adu darul pe care l-a rânduit Moise, ca mărturie pentru ei."

Vindecarea slujitorului centurionului
Lc. 7,1-10; In. 4,46-53

[5] Iar când a intrat în Cafarnaum, s-a apropiat de El un centurion rugându-L [6] și spunând: „Doamne, slujitorul meu zace în casă paralizat, chinuindu-se groaznic." [7] Și [Iisus] îi zice: „Eu voi veni și-l voi vindeca." [8] Și răspunzând, centurionul a zis: „Doamne, nu sunt vrednic să intri sub acoperișul meu, ci spune numai un cuvânt și se va vindeca slujitorul meu. [9] Căci și eu sunt om al puterii și am sub mine ostași; îi zic unuia: «Du-te», și se duce; și altuia: «Vino», și vine; și robului meu: «Fă asta», și face." [10] Ascultându-l, Iisus S-a mirat și le-a spus celor care Îl urmau: „Amin zic vouă: la nimeni în Israel n-am găsit atâta credință. [11] Vă spun că mulți vor veni de la Răsărit și de la Apus și se vor așeza la masă cu Avraam și Isaac și Iacob în Împărăția cerurilor; [12] iar fiii Împărăției vor fi aruncați în întunericul dinafară. Acolo va fi plâns și scrâșnirea dinților." [13] Și i-a zis Iisus centurionului:

„Mergi, să-ți fie după cum ai crezut!" Și s-a vindecat slujitorul lui în clipa aceea.

Vindecarea soacrei lui Petru
Mc. 1,29-31; Lc. 4,38-39

[14] Și venind Iisus la casa lui Petru, a văzut-o pe soacra acestuia zăcând cuprinsă de febră. [15] Și i-a atins mâna și a lăsat-o febra; și [ea] s-a ridicat și a început să-L servească.

Alte vindecări
Mc. 1,32-34; Lc. 4.40-41

[16] Pe înserat au adus la El o mulțime de îndrăciți. Și El a alungat duhurile prin cuvânt și pe toți cei bolnavi i-a vindecat, [17] ca să se împlinească ceea ce s-a spus prin profetul Isaia, care zice:

El a luat [asupra sa] slăbiciunile noastre
și s-a împovărat cu bolile [noastre].

Misiunea lui Iisus și exigențele urmării lui
Mc. 4,35; Lc. 9,57-60

[18] Văzând Iisus o mulțime [de oameni] în jurul Său, a poruncit [ucenicilor] să plece pe celălalt mal. [19] Și, apropiindu-se, un cărturar I-a zis: „Învățătorule, Te voi urma oriunde vei pleca." [20] Iar Iisus îi zice: „Vulpile au vizuini și zburătoarele cerului, cuiburi; dar Fiul omului nu are unde să-Și plece capul [pentru odihnă]." [21] Altul dintre ucenicii Săi I-a zis: „Doamne, îngăduie-mi mai întâi să merg și să-l îngrop pe tatăl meu." [22] Dar Iisus îi zice: „Urmează-Mă și lasă-i pe cei morți să-și îngroape morții."

Furtuna de pe mare
Mc. 4,35-41; Lc. 8,22-25

[23] Și urcându-Se El în barcă, L-au urmat ucenicii Săi. [24] Și iată, un cutremur puternic s-a iscat în mare, încât barca s-a acoperit de valuri; iar El dormea adânc. [25] Și, apropiindu-se, L-au trezit spunând: „Doamne, salvează-[ne], pierim!" [26] Și El le spune: „De ce sunteți fricoși, puțin credincioșilor?" Atunci, sculându-Se, a certat vânturile și marea și s-a făcut liniște nemărginită. [27] Iar oamenii

au fost cuprinși de uimire zicând: „Ce fel de [om] este Acesta, că și vânturile și marea Îi dau ascultare?"

Cei doi îndrăciți din Gadara
Mc. 5,1-20; Lc. 8,26-39

[28] Și când a ajuns El pe malul celălalt, în ținutul gadarenilor, L-au întâmpinat doi îndrăciți care ieșiseră din morminte, sălbatici tare, încât nimeni nu mai putea să treacă pe drumul acela. [29] Și, iată, au urlat zicând: „Ce ai cu noi, Fiu al lui Dumnezeu? Ai venit aici, înainte de vreme, ca să ne chinuiești?" [30] Dar la [oarecare] depărtare de ei se afla o turmă de porci, mulți, păscând. [31] Demonii au început să-L roage, zicând: „Dacă ne alungi, trimite-ne în turma de porci." [32] Și El le-a spus: „Duceți-vă." Iar aceia, ieșind, s-au dus în porci. Și, iată, s-a prăvălit întreaga turmă de pe coastă în mare și au pierit în ape. [33] Iar păzitorii au luat-o la fugă și, ajungând în cetate, au vestit despre toate, și despre cele [întâmplate] cu îndrăciții. [34] Și, iată, întreaga cetate a ieșit în întâmpinarea lui Iisus și, când L-au văzut, L-au rugat să plece din[tre] hotarele lor.

Vindecarea paraliticului
Mc. 2,1-12; Lc. 5.17-26

9 [1] Și, urcându-Se în barcă, a trecut pe malul celălalt și a ajuns în cetatea Sa. [2] Și, iată, încercau să-I aducă un paralitic care zăcea pe un pat. Și văzând Iisus credința lor, i-a zis paraliticului: „Curaj, copile, ți se iartă păcatele." [3] Și iată, unii dintre cărturari au grăit în sinea lor: „Acesta blasfemiază." [4] Și, văzând Iisus cugetările lor, a zis: „De ce cugetați rele în inimile voastre? [5] Ce este oare mai ușor: a zice «Ți se iartă păcatele!», sau a zice «Scoală-te și umblă»? [6] Dar, ca să știți că Fiul omului are putere pe pământ să ierte păcatele" – îi zice atunci paraliticului: „Scoală-te, ia-ți patul și du-te la casa ta!" [7] Și [acesta], sculându-se, a plecat la casa lui. [8] Iar mulțimile, văzând, s-au înfricoșat și L-au slăvit pe Dumnezeu, care dă o asemenea putere oamenilor.

Chemarea lui Matei și masa împreună cu păcătoșii
Mc. 2,13-17; Lc. 5,27-32

[9] Și plecând Iisus de acolo, a văzut un om șezând la vamă, pe nume Matei, și-i zice: „Urmează-Mă!" Și ridicându-se [acela], L-a urmat.

[10] Și a fost așa: pe când ședea la masă în casa [lui Matei], iată, mulți vameși și păcătoși au venit și s-au așezat la masă cu Iisus și cu ucenicii Lui. [11] Și văzând fariseii, îi întrebau pe ucenicii Lui: „De ce mănâncă Învățătorul vostru cu vameșii și cu păcătoșii?" [12] Iar Acesta, auzind, a spus: „Nu au nevoie cei sănătoși de doctor, ci bolnavii. [13] Mergeți dar și învățați ce înseamnă: *Milă vreau și nu jertfă*, căci nu am venit să-i chem pe cei drepți, ci pe cei păcătoși."

Iisus și postul
Mc. 2,18-22; Lc. 5,33-39

[14] Atunci se apropie de El ucenicii lui Ioan, zicând: „De ce noi și fariseii postim mult, iar ucenicii Tăi nu postesc?" [15] Și Iisus le-a zis: „Pot oare nuntașii să jelească atâta vreme cât mirele e cu ei? Vor veni zile când mirele va fi luat de la ei, și atunci vor posti.

[16] Nimeni nu pune un petic de stofă nelucrată la o haină veche, căci adăugitura trage de haină și ruptura se face mai urâtă. [17] Nici nu se toarnă vin nou în burdufuri vechi; altfel plesnesc burdufurile, iar vinul se varsă și burdufurile se strică. Ci vinul nou se toarnă în burdufuri noi și amândouă se păstrează."

Vindecarea femeii cu scurgere de sânge și învierea fiicei lui Iair
Mc. 5,21-43; Lc. 8,40-56

[18] Pe când El le vorbea acestea, iată, un conducător [al sinagogii], venind, a început să I se închine, zicând: „Fiica mea tocmai s-a sfârșit. Ci vino și pune-Ți mâna peste ea și va trăi." [19] Și, ridicându-Se Iisus, L-au urmat și ucenicii Săi. [20] Și, iată, o femeie [care avea] de doisprezece ani o scurgere de sânge, apropiindu-se prin spate, I-a atins poala hainei, [21] căci își zicea în sinea ei: „Dacă voi atinge fie și numai haina Lui, voi fi izbăvită." [22] Iar Iisus, întorcându-Se și văzând-o, a zis: „Curaj, fiică, credința ta te-a izbăvit." Și s-a izbăvit femeia din clipa aceea.

[23] Și, când a ajuns Iisus la casa conducătorului [sinagogii] și a
văzut cântăreții din fluier și mulțimea tulburată, [24] a început să
zică: „Plecați, căci fetița n-a murit, ci doarme." Și ei au început
să-L ia în râs. [25] Iar când a fost alungată mulțimea, El, intrând, a
apucat-o de mână și fetița s-a trezit. [26] Și s-a răspândit acest zvon
în tot ținutul acela.

Vindecarea celor doi orbi
Mt. 20,29-34; Mc. 10,46-52; Lc. 18,35-43

[27] Și plecând Iisus de acolo mai departe, L-au urmat doi orbi
care strigau și ziceau: „Fie-Ți milă de noi, Fiu al lui David!" [28] Iar
când a ajuns acasă, orbii s-au apropiat de El; și Iisus le zice: „Cre-
deți că pot să fac aceasta?"; [ei] Îi zic: „Da, Doamne." [29] Atunci
le-a atins ochii spunând: „Fie vouă după credința voastră!" [30] Și
li s-au deschis ochii; și Iisus i-a certat cu asprime, zicând: „Vedeți
să nu afle nimeni!" [31] Dar ei, plecând, I-au răspândit faima în tot
ținutul acela.

Iisus vindecă un demonizat mut
Mt. 12,22-24

[32] După ce au plecat ei, iată, I s-a adus un om mut stăpânit
de demon. [33] Și când demonul a fost alungat, mutul a vorbit. Și
mulțimile s-au minunat zicând: „Niciodată nu s-a arătat așa ceva
în Israel." [34] Iar fariseii ziceau: „Cu ajutorul căpeteniei demonilor
alungă demonii."

[35] Și Iisus cutreiera toate orașele și satele învățând în sinago-
gile lor, vestind evanghelia Împărăției și vindecând orice boală și
orice neputință. [36] Și, văzând mulțimile, S-a cutremurat de milă,
fiindcă erau chinuite și împrăștiate *ca niște oi care nu au păstor.*
[37] Atunci le spune ucenicilor Săi: „Secerișul e mult, dar lucrăto-
rii, puțini. [38] Cereți, așadar, de la Stăpânul secerișului să trimită
lucrători la secerișul Său."

Trimiterea apostolilor
Mc. 1,32-34; Lc. 4.40-41

10 [1] Și chemându-i pe cei Doisprezece ucenici ai Săi, le-a dat
putere [asupra] duhurilor necurate, ca să le alunge și ca să vin-
decе orice boală și orice neputință. [2] Iar numele celor doisprezece
apostoli sunt: cel dintâi, Simon, numit Petru, și Andrei, fratele
lui, și Iacob al lui Zebedeu și Ioan, fratele lui, [3] Filip și Bartolo-
meu, Toma și Matei, vameșul, Iacob al lui Alfeu și Tadeu, [4] Simon
Cananeanul și Iuda Iscariotul, care L-a și predat. [5] Pe aceștia
doisprezece i-a trimis Iisus poruncindu-le și zicând: „În calea
păgânilor să nu mergeți și în vreo cetate de-a samaritenilor să nu
intrați. [6] Duceți-vă mai degrabă la oile pierdute ale casei lui Israel.
[7] Duceți-vă și vestiți zicând că este aproape Împărăția cerurilor.
[8] Pe neputincioși vindecați-i, pe morți înviați-i, pe leproși cură-
țiți-i, pe demoni alungați-i. În dar ați primit, în dar să dați. [9] Să
nu aveți nici aur, nici argint și nici aramă la cingătorile voastre;
[10] nici traistă la drum, nici două haine, nici sandale, nici toiag,
căci vrednic [este] lucrătorul de hrana sa. [11] În orice oraș ori sat
ați intra, cercetați cine este vrednic în el și acolo rămâneți până
plecați. [12] Iar când intrați, salutați-i pe cei din casă. [13] Și dacă este
casa vrednică, să vină pacea voastră peste ea, iar dacă nu este
vrednică, pacea voastră întoarcă-se la voi. [14] Și dacă cineva nu vă
va primi și nu va asculta cuvintele voastre, ieșind afară din casa
ori din cetatea aceea, scuturați-vă praful de pe picioare. [15] Amin
zic vouă: mai ușor îi va fi pământului Sodomei și Gomorei în ziua
Judecății decât cetății aceleia.

[16] Iată, Eu vă trimit ca pe niște oi în mijlocul lupilor. Fiți, dar,
chibzuiți ca șerpii și nestricați ca porumbeii.

[17] Fiți atenți la oameni, căci vă vor da pe mâna sinedriilor și vă
vor biciui în sinagogile lor. [18] Și veți fi duși pe la cârmuitori și regi
din cauza Mea, ca mărturie în fața lor și a neamurilor. [19] Iar când
vă vor preda, să nu vă îngrijorați cum sau ce veți vorbi, căci vi se
va da vouă în acea clipă ce să spuneți. [20] Căci nu sunteți voi cei
care vorbiți, ci Duhul Tatălui vostru [este] cel care vorbește în voi.

[21] Va da frate pe frate la moarte și tată pe copil; și copiii se vor
ridica împotriva părinților și-i vor omorî. [22] Și veți fi urâți de toți

pentru numele Meu; dar cine va îndura până la capăt acela va fi izbăvit. [23] Iar când vă vor prigoni într-o cetate, fugiți în alta. Căci amin zic vouă: nu veți sfârși cetățile lui Israel până când va veni Fiul omului.

Ucenicul și învățătorul
Lc. 6.40

[24] Nu este ucenicul mai presus de învățătorul lui, nici robul mai presus de stăpânul lui. [25] Îi este de ajuns ucenicului să fie ca învățătorul lui și robului ca stăpânul lui. Dacă pe stăpânul casei L-au numit Beelzebul, cu atât mai mult [îi vor numi] pe cei din casa Lui.

[26] Așadar nu vă temeți de ei, căci nu este nimic acoperit care nu va fi dezvăluit și [nimic] ascuns care nu va fi cunoscut. [27] Ce vă spun Eu în întuneric, spuneți la lumină și ce auziți [șoptindu-vi-se] la ureche, vestiți de pe acoperișurile caselor. [28] Și nu vă temeți de cei care ucid trupul, dar sufletul nu-l pot ucide. Temeți-vă mai degrabă de Cel care poate nimici și sufletul și trupul în gheenă. [29] Oare nu se vând două vrăbii pe un ban? Și niciuna dintre ele nu va cădea pe pământ fără [știrea] Tatălui vostru. [30] Vouă însă până și perii de pe cap, toți v-au fost numărați. [31] Așadar nu vă temeți: voi sunteți mult mai de preț decât toate vrăbiile.

[32] Oricine va da mărturie pentru Mine înaintea oamenilor și Eu voi da mărturie pentru el înaintea Tatălui Meu din ceruri. [33] Iar dacă cineva Mă va tăgădui înaintea oamenilor, și Eu îl voi tăgădui înaintea Tatălui Meu din ceruri.

[34] Nu socotiți că am venit să aduc pace pe pământ. Nu am venit să aduc pace, ci sabie. [35] Căci am venit să rup
pe om de tatăl său și pe fiică de mama sa
și pe noră de soacra sa;
[36] *și dușmani ai omului [vor fi] cei din casa lui.*

Credință până la moarte
Mt. 16,24 sq*; Lc. 14,16-27; 17,33*

[37] Cine-și iubește tatăl sau mama mai mult decât pe Mine nu este vrednic de Mine, și cine-și iubește fiul sau fiica mai mult

decât pe Mine nu este vrednic de Mine. [38] Și cine nu-și ia crucea și nu Mă urmează nu este vrednic de Mine. [39] Cine își va fi regăsit viața o va pierde, și cine își va fi pierdut viața din cauza Mea o va regăsi.

[40] Cine vă primește pe voi pe Mine Mă primește și cine Mă primește pe Mine Îl primește pe Cel care M-a trimis. [41] Cine-l primește pe un profet pentru că este profet, răsplată de profet va primi; și cine-l primește pe un drept pentru că este drept răsplată de drept va primi. [42] Și cine îi va da să bea unuia dintre aceștia mici fie numai și un pahar cu apă rece, pentru că este ucenic, amin zic vouă: nu-și va pierde răsplata."

11 [1] Și a fost așa: când a sfârșit Iisus de dat rânduieli celor doisprezece ucenici ai Săi, S-a strămutat de acolo ca să învețe și să propovăduiască în cetățile lor.

Îndoiala lui Ioan Botezătorul
Lc. 7,18-23

[2] Iar Ioan, auzind în închisoare despre faptele lui Hristos, trimițând [vorbă] prin ucenicii săi, [3] I-a zis: „Tu ești Cel care vine ori să așteptăm pe altul?" [4] Și, răspunzând, Iisus le-a zis: „Mergeți și vestiți-i lui Ioan ce auziți și ce vedeți: [5] orbii văd și șchiopii umblă, leproșii sunt curățiți și surzii aud și morții învie și săracii primesc vestea bună. [6] Și fericit este cine nu se va poticni din pricina Mea."

Iisus despre Ioan Botezătorul
Lc. 7,24-35

[7] După ce aceștia au plecat, Iisus a început să le spună mulțimilor despre Ioan: „Ce ați ieșit să priviți în pustiu? O trestie clătinată de vânt? [8] Sau ce ați venit să vedeți? Un om îmbrăcat în [haine] moi? Iată, cei care poartă haine moi sunt în casele regilor. [9] Sau ce ați venit să vedeți? Un profet? Da, vă zic vouă, ba chiar mai mult decât un profet. [10] El este cel despre care stă scris:
Iată, Eu îl trimit pe îngerul Meu înaintea feței tale,
care-ți va pregăti calea înaintea ta!

[11] Amin zic vouă: nu s-a ridicat între cei născuți din femei unul
mai mare decât Ioan Botezătorul; dar unul, [chiar] mai mic, din
Împărăția cerurilor este mai mare decât el. [12] Din zilele lui Ioan
Botezătorul și până acum, Împărăția cerurilor se ia cu sila și cei
care o iau cu sila pun mâna pe ea. [13] Într-adevăr, toți profeții și
Legea, până la Ioan, au profețit. [14] Și dacă vreți să primiți: acesta
este Ilie care va să vină. [15] Cine are urechi să audă.

[16] Cu cine voi asemăna generația aceasta? Este asemenea unor
copii care șed în piețe și care, strigându-le altora, [17] zic:

Din fluier v-am cântat și n-ați dănțuit,
de jale am cântat și nu v-ați tânguit.

[18] Căci a venit Ioan, care nici nu mănâncă, nici nu bea, și se
spune: «Are demon!» [19] A venit Fiul omului, care mănâncă și bea,
și se spune: «Iată un mâncău și un bețiv, prieten al vameșilor și al
păcătoșilor.» Dar înțelepciunea s-a dovedit dreaptă prin faptele ei."

Dojenirea cetăților
Lc. 10,13-15

[20] Atunci a început să dojenească cetățile în care se săvârșiseră
cele mai multe dintre minunile Sale, pentru că nu s-au pocăit:
[21] „Vai ție, Horazine, vai ție, Betsaida! Căci, dacă în Tyr și Sidon
s-ar fi săvârșit minunile care s-au săvârșit la voi, demult s-ar fi
pocăit cu sac și cenușă. [22] Dar vă spun: Tyrului și Sidonului le va
fi mai ușor în ziua Judecății decât vouă. [23] Și tu, Cafarnaume, oare
până la cer vei fi înălțat? Până la iad vei fi coborât! Căci, dacă în
Sodoma s-ar fi săvârșit minunile săvârșite la tine, ar fi rămas [în
picioare] până astăzi. [24] Dar vă spun că pământului Sodomei îi va
fi mai ușor în ziua Judecății decât ție."

[25] În vremea aceea Iisus, cuvântând din nou, a grăit: „Te slăvesc
Tată, Domn al cerului și al pământului, pentru că ai ascuns aces-
tea de cei înțelepți și isteți și le-ai dezvăluit pruncilor. [26] Da, Tată,
căci așa Ți-a bineplăcut. [27] Toate Mi-au fost încredințate de Tatăl
Meu și nimeni nu-L cunoaște pe Fiul în afară de Tatăl, nici pe Tatăl
nu-L cunoaște cineva în afară de Fiul și de cel căruia Fiul vrea să-i
descopere. [28] Veniți la Mine, toți cei osteniți și împovărați, și Eu
vă voi odihni. [29] Luați jugul Meu asupra voastră și învățați de la

Mine, că sunt blând și cu inima smerită, *și veți găsi odihnă sufletelor
voastre.* [30] Căci jugul Meu este plăcut și povara Mea, ușoară."

Cu fariseii despre sabat
Mc. 2,23-28; Lc. 6,1-5

12 [1] În vremea aceea, Iisus a trecut într-o zi de sabat printre
semănături; iar ucenicii Săi au flămânzit și au început să smulgă
spice și să mănânce. [2] Fariseii, văzând, I-au zis: „Iată, ucenicii Tăi
fac ceea ce nu e îngăduit să se facă în zi de sabat." [3] Dar El le-a
zis: „N-ați citit ce-a făcut David când a flămânzit, și însoțitorii
lui? [4] Cum a intrat în casa lui Dumnezeu și au mâncat pâinile
punerii înainte, pe care nu era îngăduit să le mănânce nici el, nici
însoțitorii lui, ci doar preoții? [5] Sau n-ați citit în Lege că, de sabat,
preoții, în Templu, pângăresc sâmbăta și sunt fără vină? [6] Dar vă
spun că aici e [ceva] mai mare decât Templul. [7] Dacă ați fi știut ce
înseamnă: *milă vreau și nu jertfă*, nu i-ați fi osândit pe cei fără vină.
[8] Căci Fiul omului este Domn al sabatului."

Vindecarea în zi de sabat
Mc. 3,1-6; Lc. 6,6-11

[9] Și, strămutându-Se de acolo, S-a dus la sinagoga lor. [10] Și,
iată, un om care avea o mână uscată. Și L-au întrebat, zicând dacă
e îngăduit să vindece de sabat, ca să-L învinuiască. [11] El însă le-a
zis: „Cine este omul acela dintre voi care, dacă ar avea o singură
oaie și aceasta ar cădea într-o zi de sabat într-o groapă, n-ar apu-
ca-o și n-ar scoate-o afară? [12] Cu cât dar se deosebește un om de
o oaie? Prin urmare e îngăduit să faci bine de sabat." [13] Atunci îi
zice omului: „Întinde-ți mâna!" A întins-o și [mâna] s-a făcut la
loc sănătoasă, ca și cealaltă. [14] Dar fariseii, ieșind, au ținut sfat
împotriva Lui, ca să-L ucidă.

Iisus, robul lui Dumnezeu
Mc. 3,7-12; Lc. 6,17-19

[15] Iisus însă, știind, a plecat de acolo. Și L-au urmat mulțimi
numeroase și i-a vindecat pe toți. [16] Și i-a dojenit, ca să nu-L dea

în vileag, [17] ca să se împlinească ce s-a spus prin Isaia, profetul, care zice:

[18] *Iată, slujitorul Meu pe care l-am ales,*
Preaiubitul Meu în care s-a bucurat sufletul Meu.
Voi pune duhul Meu peste el
Și el va vesti păgânilor judecată.
[19] *Nu se va certa, nici nu va striga,*
nici nu va auzi cineva pe ulițe glasul lui
[20] *trestia strivită n-o va frânge*
și feștila fumegândă n-o va stinge
până când nu va duce la biruință judecata
[21] *și în numele lui vor nădăjdui neamurile.*

Fariseii îl acuză pe Iisus de posedare
Mc. 3,20-22; Lc. 11,14-16

[22] Atunci I-a fost adus un demonizat orb și mut; și l-a vindecat, așa încât mutul vorbea și vedea. [23] Și toate mulțimile erau uluite și ziceau: „Oare nu cumva Acesta este Fiul lui David?" [24] Dar auzind, fariseii au zis: „Acesta nu alungă demonii decât cu Beelzebul, căpetenia demonilor."

Replica lui Iisus. Păcatul împotriva Duhului Sfânt
Mc. 3,23-30; Lc. 11,17-23

[25] [Iisus] cunoscându-le cugetul le-a zis: „Orice împărăție care se dezbină împotrivă-și este pustiită și orice oraș sau casă care se dezbină împotrivă-și nu va dăinui. [26] Dacă Satana îl alungă pe Satana, [atunci] este dezbinat în sine. Cum dar va dăinui împărăția lui? [27] Și dacă Eu cu Beelzebul alung demonii, fiii voștri cu cine îi alungă? De aceea ei vor fi judecătorii voștri. [28] Dar, dacă Eu cu Duhul lui Dumnezeu alung demonii, într-adevăr a sosit la voi împărăția lui Dumnezeu. [29] Sau cum poate cineva să intre în casa celui puternic și să-i răpească lucrurile, dacă mai întâi nu l-ar lega pe cel puternic? Și [abia] atunci îi va jefui casa. [30] Cine nu este cu Mine este împotriva Mea și cine nu adună cu Mine risipește.

[31] De aceea vă zic: toate păcatele și blasfemiile vor fi iertate oamenilor, dar blasfemia împotriva Duhului nu va fi iertată. [32] Și dacă cineva ar spune un cuvânt împotriva Fiului omului, i se va ierta; dar dacă ar spune împotriva Duhului Sfânt, nu i se va ierta nici în veacul acesta, nici în cel viitor.

[33] Să zicem un pom bun: și rodul lui [e] bun, ori să zicem un pom stricat: și rodul lui [e] stricat; căci după rod se cunoaște pomul. [34] Pui de vipere, cum puteți să grăiți lucruri bune dacă sunteți răi? Căci din prisosul inimii grăiește gura. [35] Omul bun din vistieria bună scoate cele bune și omul rău din vistieria rea scoate cele rele. [36] Vă zic, dar, că pentru orice vorbă nefolositoare pe care o rostesc oamenii vor da socoteală în ziua Judecății. [37] Căci din cuvintele tale vei fi îndreptățit și din cuvintele tale vei fi osândit."

Semnul lui Iona
Mc. 8,11-12; Lc. 11,29-32

[38] Atunci I-au răspuns câțiva cărturari și farisei, zicând: „Învățătorule, vrem să vedem un semn de la Tine." [39] Iar El, răspunzând, le-a zis: „O generație rea și adulteră râvnește un semn, dar niciun semn nu i se va da în afară de semnul lui Iona, profetul. [40] Căci, după cum Iona *a fost în pântecele chitului trei zile și trei nopți*, tot așa va fi Fiul omului în inima pământului trei zile și trei nopți. [41] Bărbații din Ninive se vor ridica la judecată împotriva acestei generații și o vor osândi, căci ei s-au convertit la propovăduirea lui Iona; dar, iată, aici este mai mult decât Iona. [42] Regina de la Miazăzi se va ridica la judecată împotriva acestei generații și o va osândi, fiindcă ea a venit de la marginea pământului să asculte înțelepciunea lui Solomon; dar, iată, aici este mai mult decât Solomon.

Încăpățânarea duhului necurat
Lc. 11,24-26

[43] Când duhul necurat iese din om, el umblă prin locuri fără apă căutând odihnă; și nu găsește. [44] Atunci zice: «Mă voi întoarce în casa mea, de unde am ieșit.» Și, venind, o găsește neocupată, măturată și împodobită. [45] Atunci merge și aduce cu sine alte șapte duhuri, mai rele decât el, și, intrând, se sălășluiește acolo.

Și starea de pe urmă a acelui om ajunge mai rea decât starea de la început. Așa va fi și cu generația aceasta rea."

Adevărata familie a lui Iisus
Mc. 3,31-35; Lc. 8,19-21

[46] Pe când încă le mai vorbea mulțimilor, iată, mama și frații Lui au apărut afară căutând să-I vorbească. [47] [Iar cineva I-a zis: „Iată, mama Ta și frații Tăi stau afară și caută să-Ți vorbească"]. [48] Dar El, răspunzând, i-a zis celui care-I spusese: „Cine este mama Mea și cine sunt frații Mei?" [49] Și, întinzându-Și mâna peste ucenicii Săi, a zis: „Iată mama Mea și frații Mei! [50] Fiindcă oricine face voia Tatălui Meu din ceruri acela îmi este frate și soră și mamă."

Parabola semănătorului
Mc. 4,1-9; Lc. 8,4-8

13 [1] În ziua aceea, ieșind din casă, Iisus S-a așezat lângă mare. [2] Și s-au adunat la El mulțimi [atât de] numeroase încât El S-a urcat să șadă într-o barcă și toată mulțimea stătea pe mal.

[3] Și le-a grăit lor multe în parabole, zicând: „Iată, a ieșit semănătorul ca să semene. [4] Și, în timp ce semăna el, unele [boabe] au căzut pe lângă drum și păsările, venind, le-au mâncat; [5] iar altele au căzut în loc pietros, unde nu aveau pământ mult, și îndată au încolțit, pentru că nu aveau adâncime în pământ. [6] Când a răsărit soarele au fost arse și, pentru că nu aveau rădăcină, s-au uscat. [7] Altele au căzut pe mărăcini și au crescut mărăcinii și le-au înăbușit. [8] Altele însă au căzut pe pământ bun și au dat rod: care o sută, care șaizeci, care treizeci. [9] Cine are urechi să audă."

Vorbirea în parabole
Mc. 4,10-12; Lc. 8,9-10

[10] Și apropiindu-se ucenicii de El I-au zis: „De ce le grăiești în parabole?" [11] El, răspunzând, le-a zis: „Pentru că vouă vi s-a dat să cunoașteți tainele Împărăției cerurilor, iar lor nu li s-a dat. [12] Într-adevăr, cui are, i se va da și-i va prisosi; iar cui nu are, și ceea ce are i se va lua. [13] De aceea le grăiesc în parabole: pentru că

[ei], deși văd, nu văd, și deși aud, nu aud și nu înțeleg; [14] se împlinește cu ei profeția lui Isaia, care zice:

Cu auzul veți auzi și nu veți înțelege
și, privind, veți privi și nu veți vedea,
[15] *căci s-a îngroșat inima acestui popor*
și cu urechile greu au auzit
și ochii și i-au închis,
ca nu cumva să vadă cu ochii
și cu urechile să audă
și cu inima să înțeleagă
și să se întoarcă; și Eu îi voi vindeca.

[16] Dar fericiți ochii voștri pentru că privesc și urechile voastre pentru că aud. [17] Amin zic vouă că mulți profeți și drepți au râvnit să vadă cele pe care le vedeți și n-au văzut, și să audă cele pe care le auziți și n-au auzit.

Sensul parabolei semănătorului
Mc. 4,13-20; Lc. 8,11-15

[18] Ascultați, dar, parabola semănătorului. [19] Oricine ascultă cuvântul despre Împărăție și nu-l înțelege, vine cel rău și răpește semănătura din inima lui: acesta este cel semănat pe lângă drum. [20] Cel semănat pe loc pietros, acesta este cel care, ascultând cuvântul și primindu-l îndată, cu bucurie, [21] nu are într-însul rădăcină, ci este vremelnic; iar dacă vine o strâmtorare sau o prigoană din pricina cuvântului, îndată se poticnește. [22] Cel semănat pe mărăcini, acesta este cel care ascultă cuvântul, dar grija lumii și rătăcirea bogăției înăbușă cuvântul și ajunge neroditor. [23] Iar cel semănat pe pământ bun, acesta este cel care, ascultând cuvântul și înțelegând, rodește și face care o sută, care șaizeci, care treizeci."

Parabola neghinei

[24] Le-a mai înfățișat o altă parabolă, zicând: „Împărăția cerurilor s-a asemănat cu un om care seamănă sămânță bună pe ogorul său. [25] Dar, când oamenii dormeau, a venit dușmanul lui și a semănat neghină în mijlocul grâului și a plecat. [26] Când a crescut iarba și a făcut rod, atunci s-a arătat și neghina. [27] Apropiindu-se

dar slujitorii stăpânului casei, i-au zis: «Stăpâne, oare n-ai semănat sămânță bună pe ogorul tău? De unde are neghină?» [28] El le-a zis: «Un dușman a făcut aceasta.» Slujitorii îi zic: «Vrei să mergem și să o adunăm?» [29] El zice: «Nu, ca nu cumva, adunând neghina, să smulgeți cu ea și grâul. [30] Lăsați-le să crească împreună amândouă până la seceriș, iar la vremea secerișului voi spune secerătorilor: 'Adunați mai întâi neghina și legați-o în snopi, ca să fie arsă, iar grâul adunați-l în hambarul meu.'»"

*Parabola grăuntelui de mușt*ar
Mc. 4,30-32; Lc. 13,18-19

[31] Le-a mai înfățișat altă parabolă, zicând: „Împărăția cerurilor este asemenea unui grăunte de mușt*ar* pe care un om, luându-l, l-a semănat pe ogorul său. [32] Acesta e mai mic decât toate semințele, dar când crește este mai mare decât legumele și se face copac, *încât vin păsările cerului și se adăpostesc pe ramurile lui.*"

Parabola drojdiei
Lc. 13,20-21

[33] Altă parabolă le-a grăit: „Împărăția cerurilor este asemenea drojdiei pe care o femeie, luând-o, a ascuns-o în trei măsuri de făină până când a dospit totul."

[34] Toate acestea le-a grăit Iisus în parabole mulțimilor și fără parabole nu le grăia nimic, [35] ca să se împlinească ce s-a spus prin profetul care zice:

Voi deschide în parabole gura mea,
voi da afară din mine cele ascunse de la întemeierea lumii.

Explicarea parabolei neghinei

[36] Atunci, lăsând mulțimile, a venit acasă. Și s-au apropiat de El ucenicii Săi, zicând: „Lămurește-ne parabola neghinei de pe ogor." [37] Iar El, răspunzând, a zis: „Cel care seamănă sămânța bună este Fiul omului. [38] Ogorul este lumea, iar sămânța bună sunt fiii Împărăției. Neghina sunt fiii celui rău, [39] iar dușmanul care a semănat-o este diavolul; secerișul este săvârșirea [acestui] veac, iar secerătorii sunt îngeri. [40] După cum se adună neghina și

se arde în foc, așa va fi la săvârșirea veacului. [41] Fiul omului îi va trimite pe îngerii Săi și vor aduna din împărăția Sa toate pricinile de poticnire și pe cei care săvârșesc nelegiuirea. [42] *Și-i vor arunca în cuptorul de foc.* Acolo va fi plânsul și scrâșnirea dinților. [43] Atunci drepții vor străluci ca soarele în Împărăția Tatălui lor. Cine are urechi să audă.

Comoara și mărgăritarul

[44] Împărăția cerurilor este asemenea unei comori ascunse într-un ogor pe care un om, găsind-o, a ascuns-o și, de bucuria ei, merge, vinde tot ce are și cumpără ogorul acela.

[45] Iarăși, Împărăția cerurilor este asemenea unui negustor care caută mărgăritare frumoase. [46] Și, găsind [el] un mărgăritar de mare preț, s-a dus, a vândut toate câte le-a avut și l-a cumpărat.

Parabola năvodului

[47] Iarăși, Împărăția cerurilor este asemenea unui năvod care a fost aruncat în mare și a adunat de toate felurile. [48] Când s-a umplut, [pescarii] l-au tras la mal și, așezându-se, au ales în coșuri ce era bun, iar ce era stricat au aruncat afară. [49] Așa va fi la săvârșirea veacului: veni-vor îngerii și-i vor despărți pe cei răi din mijlocul celor drepți [50] *și-i vor arunca în cuptorul de foc.* Acolo va fi plânsul și scrâșnirea dinților.

[51] Ați înțeles toate acestea?" [Ei] îi zic: „Da." [52] Iar El le-a zis: „De aceea, orice cărturar ajuns ucenic al Împărăției cerurilor este asemenea unui stăpân al casei care scoate din vistieria sa [lucruri] noi și vechi."

Iisus respins în patria lui
Mc. 6,1-6; Lc. 4,16-30

[53] Și a fost așa: când a isprăvit Iisus aceste parabole, a plecat de acolo. [54] Și venind în patria Lui, a început să-i învețe în sinagogile lor, încât ei erau plini de uimire și ziceau: „De unde-I [vin] înțelepciunea aceasta și puterile? [55] Nu-i oare Acesta fiul tâmplarului? Și oare mama Lui nu se numește Maria, și frații Lui, Iacob, și Iosif, și Simon, și Iuda? [56] Și oare surorile Lui nu sunt toate la noi? De

unde-I [vin] toate acestea?" [57] Și se poticneau în privința Lui. Iisus le-a zis: „Un profet nu e disprețuit decât în patria și în casa lui." [58] Și n-a făcut acolo minuni multe, din pricina necredinței lor.

14 [1] În vremea aceea a auzit tetrarhul Irod de faima lui Iisus [2] și le-a spus slujitorilor săi: „Acesta este Ioan Botezătorul. El s-a sculat din morți și de aceea minunile se săvârșesc prin el." [3] Căci Irod, punând mâna pe Ioan, l-a legat și l-a pus în temniță, din pricina Irodiadei, soția lui Filip, fratele său. [4] Pentru că Ioan îi spunea: „Nu ți-e îngăduit să o ai [de soție]." [5] Și, cu toate că voia să-l omoare, s-a temut de mulțime, căci [mulțimea] îl socotea profet.

[6] Dar la ziua de naștere a lui Irod, fiica Irodiadei a dansat în mijlocul [adunării] și lui Irod i-a plăcut; [7] de aceea, cu jurământ i-a făgăduit ei să-i dea orice-i va cere. [8] Iar ea, silită de mama ei: „Dă-mi – zice – aici, pe o tipsie, capul lui Ioan Botezătorul!" [9] Și, cu toate că regele s-a întristat, a poruncit să-i fie dat, din pricina jurămintelor și a celor de față. [10] Și a trimis să i se taie capul lui Ioan în temniță. [11] Și capul lui a fost adus pe o tipsie și a fost dat fetei, iar [aceasta] i l-a dus mamei sale. [12] Și sosind ucenicii lui, i-au luat trupul, apoi s-au dus și i-au dat de veste lui Iisus.

Înmulțirea pâinilor
Mc. 6,30-44; Lc. 9,10-17

[13] Auzind Iisus, a plecat de acolo cu o barcă într-un loc pustiu, deoparte. Și aflând, mulțimile L-au urmat pe jos din cetăți. [14] Și El, ieșind, a văzut mulțimea numeroasă și I s-a frânt inima pentru ei și i-a vindecat pe neputincioși.

[15] Când s-a înserat, s-au apropiat de El ucenicii zicând: „Locul e pustiu și ceasul e trecut. Dă drumul mulțimilor pentru ca, plecând prin sate, să-și cumpere de mâncare." [16] Dar Iisus le-a zis: „Nu-i nevoie să plece, dați-le voi să mănânce." [17] Ei însă Îi zic: „Nu avem aici decât cinci pâini și doi pești." [18] El a zis: „Aduceți-Mi-i aici!" [19] Și, după ce a poruncit ca mulțimile să se așeze pe iarbă, luând cele cinci pâini și cei doi pești, privind în sus spre cer, a binecuvântat și, după ce le-a frânt, a dat ucenicilor pâinile, iar ucenicii,

mulțimilor. [20] Și au mâncat toți și s-au săturat; și au strâns prisosul de frânturi: douăsprezece coșuri pline. [21] Iar cei care au mâncat erau cam cinci mii de bărbați, afară de femei și copii.

Mersul pe ape
Mc. 6,45-52; In. 6,15-21

[22] Și îndată i-a silit pe ucenici să se urce în barcă și să meargă înaintea Lui pe celălalt mal, până când El avea să dea drumul mulțimilor. [23] Și după ce a dat drumul mulțimilor, S-a urcat pe munte, deoparte, ca să se roage. Se înserase și El era singur acolo. [24] Iar barca era deja la multe stadii de pământ, frământată de valuri, pentru că vântul bătea dimpotrivă. [25] Iar la straja a patra din noapte, [Iisus] a venit la ei umblând pe mare. [26] Ucenicii, când L-au văzut umblând pe mare, s-au cutremurat, zicând că e vreo nălucă, și au țipat de frică. [27] Îndată însă Iisus le-a grăit zicând: „Curaj, Eu sunt, nu vă temeți!" [28] Răspunzându-I, Petru a zis: „Doamne, dacă Tu ești, poruncește-mi să vin la Tine pe ape." [29] Iar El i-a zis: „Vino!" Și, dându-se jos din barcă, Petru a umblat pe ape și a venit la Iisus. [30] Dar văzând vântul puternic, i s-a făcut frică și, începând să se scufunde, a strigat, zicând: „Doamne, salvează-mă!" [31] Îndată Iisus, întinzându-Și mâna, l-a apucat și-i zice: „Puțin credinciosule, de ce te-ai îndoit?" [32] Și când s-au urcat ei în barcă, vântul s-a potolit. [33] Iar cei din barcă s-au închinat în fața Lui zicând: „Cu adevărat ești Fiul lui Dumnezeu!"

Vindecări la Ghenezaret
Mc. 6,53-56

[34] Și, trecând pe partea cealaltă, au ajuns pe uscat către Ghenezaret. [35] Și, recunoscându-L, bărbații acelui loc au dat de veste în toate împrejurimile și I-au fost aduși toți bolnavii. [36] Și-L rugau [să-i lase] a-I atinge numai poala hainei; și câți o atingeau se vindecau.

Iisus și tradiția
Mc. 7,1-23

15 [1] Atunci au venit la Iisus, de la Ierusalim, farisei și cărturari zicând: [2] „De ce ucenicii Tăi se abat de la tradiția bătrânilor?

Căci nu-şi spală mâinile când mănâncă pâine." [3] El, răspunzând, le-a zis: „De ce vă abateţi şi voi de la porunca lui Dumnezeu din pricina tradiţiei voastre? [4] Căci Dumnezeu a zis: *Cinsteşte pe tatăl [tău] şi pe mama [ta];* şi *Cine vorbeşte rău despre tată[l său] sau despre mama [sa] să sfârşească în moarte.* [5] Voi însă ziceţi: «Cine îi va spune tatălui [său] sau mamei [sale]: 'Ceea ce ţi s-ar cuveni de la mine este ofrandă [pentru Templu]', [6] acela nu va mai [trebui să-l] cinstească pe tatăl său»; şi [aşa] aţi desfiinţat cuvântul lui Dumnezeu prin tradiţia voastră. [7] Ipocriţilor, bine a profeţit despre voi Isaia zicând:

[8] *Poporul acesta Mă cinsteşte cu buzele,*
dar inima lor departe e de Mine.
[9] *Degeaba Mă cinstesc*
dând învăţături [care sunt] porunci ale oamenilor."

[10] Şi, chemând mulţimea aproape, le-a zis: „Ascultaţi şi înţelegeţi: [11] nu ce intră pe gură îl spurcă pe om, ci, [dimpotrivă], ce iese din gură, aceasta îl spurcă pe om." [12] Atunci, apropiindu-se, ucenicii Îi zic: „Ştii că fariseii, auzind cuvântul [Tău], s-au scandalizat?" [13] El, răspunzând, a zis: „Orice răsad pe care nu l-a sădit Tatăl Meu ceresc va fi smuls din rădăcină. [14] Lăsaţi-i! Orbi sunt, călăuzitori ai orbilor. Dacă un orb îl călăuzeşte pe alt orb, amândoi vor cădea în groapă."

[15] Iar Petru, răspunzând, I-a zis: „Deslueşte-ne parabola aceasta." [16] El a zis: „Şi voi sunteţi încă fără minte? [17] Nu pricepeţi că tot ce intră pe gură se duce în pântece şi este dat afară în latrină? [18] Dar cele ce ies din gură pornesc din inimă, şi acestea îl spurcă pe om. [19] Căci din inimă pornesc: cugetări rele, omoruri, adultere, curvii, furturi, mărturii mincinoase, blasfemii. [20] Acestea sunt cele care-l spurcă pe om, în vreme ce mâncatul cu mâinile nespălate nu-l spurcă pe om."

Iisus şi femeia cananeancă
Mc. 7,24-30

[21] Şi ieşind de acolo, Iisus a plecat în părţile Tyrului şi Sidonului. [22] Şi, iată, o femeie cananeancă din ţinuturile acelea, ieşind, a început să strige zicând: „Miluieşte-mă, Doamne, Fiu al lui David! Fiica mea e chinuită rău de demon." [23] Dar El nu i-a răspuns niciun cuvânt. Şi, apropiindu-se, ucenicii Săi au prins a-L ruga, zicând: „Dă-i dezlegare, că strigă în urma noastră!" [24] El, răspunzând, a zis: „N-am fost trimis decât la oile pierdute ale casei lui Israel." [25] Dar ea, venind, I s-a închinat zicând: „Doamne, ajută-mă!" [26] El, răspunzând, i-a zis: „Nu-i bine să iei pâinea copiilor şi s-o arunci la căţei." [27] Dar ea a zis: „Da, Doamne, dar şi căţeii mănâncă din firimiturile ce cad de la masa stăpânilor lor." [28] Atunci, răspunzând, Iisus i-a zis: „Femeie, mare este credinţa ta! Fie ţie cum voieşti." Şi s-a vindecat fiica ei din clipa aceea.

A doua înmulţire a pâinilor
Mc. 8,1-10

[29] Şi, plecând de acolo, Iisus a venit lângă Marea Galileii şi, urcându-Se pe munte, S-a aşezat acolo. [30] Şi s-au apropiat de El mulţimi numeroase, având cu ele şchiopi, orbi, ciungi, muţi şi mulţi alţii; şi i-au pus jos, la picioarele Lui, şi El i-a vindecat, [31] aşa încât mulţimea se minuna văzând că muţii vorbesc, ciungii sunt teferi, şchiopii umblă şi orbii văd. Şi L-au slăvit pe Dumnezeul lui Israel.

[32] Iar Iisus, chemându-i pe ucenicii Săi, le-a zis: „Mi se frânge inima din pricina mulţimii, pentru că de trei zile stau lângă Mine şi nu au ce să mănânce. Şi nu vreau să-i trimit de aici flămânzi, ca nu cumva să-şi piardă vlaga pe drum." [33] Şi ucenicii Îi zic: „De unde [să găsim] noi în pustie atâtea pâini încât să se sature o asemenea mulţime?" [34] Şi Iisus le zice: „Câte pâini aveţi?" Ei au zis: „Şapte şi puţini peştişori." [35] Şi, poruncind mulţimii să se aşeze la masă pe pământ, [36] a luat cele şapte pâini şi peştii şi, aducând mulţumire, le-a frânt şi le-a dat ucenicilor, iar ucenicii, mulţimilor. [37] Şi au mâncat toţi şi s-au săturat. Şi au strâns prisosul de frânturi: şapte coşuri pline. [38] Iar cei care au mâncat erau patru mii de bărbaţi, afară de femei şi de copii.

[39] Şi, după ce a dat drumul mulţimilor, S-a urcat în barcă şi a plecat în hotarele Magadanului.

Iisus refuză să le dea un semn fariseilor și saducheilor
Mt. 12,38-39; Mc. 8,11-13; Lc. 11,29; 12,54-56

16 [1] Și apropiindu-se fariseii și saducheii, ca să-L încerce, I-au cerut să le arate un semn din cer. [2] Dar El, răspunzând, le-a zis: [„Când se face seară spuneți: «vreme bună, căci e roșu cerul.» [3] Și dimineața: «astăzi, vreme rea, căci e roșu întunecat cerul.» Chipul cerului știți să-l deosebiți, dar semnele vremurilor nu puteți?] [4] O generație rea și adulteră caută semn, dar niciun semn nu i se va da în afară de semnul lui Iona." Și lăsându-i, a plecat.

Avertismente cu privire la farisei și saduchei
Mc. 8,14-21; Lc. 12,1

[5] Și mergând ucenicii pe malul celălalt, au uitat să ia pâini. [6] Iar Iisus le-a zis: „Vedeți, păziți-vă de drojdia fariseilor și a saducheilor." [7] Iar ei cugetau în sinea lor zicând: „[Asta spune] pentru că n-am luat pâini." [8] Iisus, știind, le-a zis: „De ce cugetați în sinea voastră, puțin credincioșilor, că nu aveți pâini? [9] Încă nu pricepeți, nici nu vă amintiți de cele cinci pâini ale celor cinci mii și câte coșuri ați adunat? [10] Nici de cele șapte pâini ale celor patru mii și câte coșuri ați adunat? [11] Cum nu pricepeți că nu despre pâini v-am vorbit? Ci luați aminte la drojdia fariseilor și saducheilor!" [12] Atunci au înțeles că nu le-a spus să ia aminte la drojdia pâinilor, ci la învățătura fariseilor și saducheilor.

Iisus testează credința ucenicilor și Își anunță pătimirile
Mt. 8,27-33; Lc. 9,18-22

[13] Venind Iisus în părțile Cezareii lui Filip, a început să-i întrebe pe ucenicii Săi spunând: „Cine spun oamenii că este Fiul omului?" [14] Ei au zis: „Unii, Ioan Botezătorul, alții, Ilie, alții, Ieremia sau unul dintre profeți." [15] El le zice: „Dar voi cine spuneți că sunt?" [16] Răspunzând, Simon Petru a zis: „Tu ești Hristosul, Fiul Dumnezeului viu." [17] Răspunzând, Iisus i-a zis: „Fericit ești, Simone, Bariona, căci nu trup și sânge ți-au descoperit [aceasta], ci Tatăl Meu din ceruri. [18] Și Eu îți zic că tu ești Petru și pe această piatră voi zidi Biserica Mea și porțile iadului n-o vor birui. [19] Îți voi da cheile Împărăției cerurilor și ce vei lega pe pământ va fi legat în ceruri și ce vei dezlega pe pământ va fi dezlegat în ceruri." [20] Atunci le-a poruncit ucenicilor să nu spună nimănui că El este Hristosul.

[21] De atunci a început Iisus să le arate ucenicilor Săi că El trebuie să meargă la Ierusalim și să pătimească multe din partea bătrânilor, a preoților și cărturarilor și să fie omorât și a treia zi să învie. [22] Și Petru, luându-L deoparte, a început să-I facă reproșuri, zicând: „[Dumnezeu] să-Ți fie prielnic, Doamne! Să nu ai parte de aceasta!" [23] Dar El, întorcându-Se, i-a zis lui Petru: „Pleacă din fața Mea, Satană! Ești o piedică pentru Mine, căci nu te gândești la cele ale lui Dumnezeu, ci la cele ale oamenilor."

Chemarea lui Iisus: asumarea crucii
Mc. 8,34-9,1; Lc. 9,23-27,1

[24] Atunci Iisus le-a zis ucenicilor Săi: „Dacă vrea cineva să vină după Mine, să se lepede de sine și să-și ia crucea și să Mă urmeze. [25] Căci cine vrea să-și salveze viața o va pierde. Iar cine își va pierde viața din cauza Mea o va găsi. [26] Căci la ce-i va folosi omului dacă va dobândi lumea întreagă, dar își va păgubi viața? Sau ce va da omul în schimb pentru viața sa? [27] Într-adevăr, Fiul omului va să vină în slava Tatălui Său împreună cu îngerii Săi, și atunci *va răsplăti pe fiecare după lucrarea sa.* [28] Amin zic vouă: sunt câțiva dintre cei de aici care nu vor gusta moartea până când nu-L vor vedea pe Fiul omului venind în împărăția Sa."

Schimbarea la față
Mc. 9,2-8; Lc. 9,28-36

17 [1] Și, după șase zile, îi ia Iisus cu Sine pe Petru și pe Iacob și pe Ioan, fratele lui, și-i duce sus pe un munte înalt, deoparte. [2] Și S-a schimbat la chip înaintea lor și fața Lui a strălucit ca soarele, iar hainele Lui s-au făcut albe ca lumina. [3] Și, iată, li s-au arătat Moise și Ilie vorbind amândoi cu El. [4] Vorbind la rându-i, Petru I-a zis lui Iisus: „Doamne, bine e că suntem aici. Dacă vrei, voi face aici trei corturi: unul pentru Tine, unul pentru Moise și unul pentru Ilie." [5] Pe când încă mai vorbea, iată, un nor luminos

i-a umbrit și, iată, un glas din nor zicând: „Acesta este Fiul Meu preaiubit, în care Mi-am găsit bucuria: ascultați-L!"

6 Și, auzind, ucenicii au căzut cu fața [la pământ] și s-au înspăimântat foarte. 7 Atunci Iisus S-a apropiat și, apucându-i, le-a zis: „Sculați-vă și nu vă temeți." 8 Dar când și-au ridicat ochii n-au mai văzut pe nimeni decât pe Iisus, singur.

9 Și, când coborau de pe munte, Iisus le-a poruncit zicând: „Nimănui să nu spuneți despre vedenie până când Fiul omului nu Se va scula din morți." 10 Și ucenicii L-au întrebat: „De ce cărturarii spun că *Ilie trebuie să vină mai întâi*" 11 Iar El, răspunzând, a zis: „Ilie vine și va așeza din nou la loc toate. 12 Dar Eu vă zic: Ilie a și venit și nu l-au recunoscut, ci au făcut cu el câte au vrut. La fel și Fiul omului va să pătimească din partea lor." 13 Atunci au înțeles ucenicii că le-a vorbit despre Ioan Botezătorul.

Vindecarea unui copil lunatic
Mc. 9,14-29; Lc. 9,37-43

14 Și, pe când se duceau către mulțime, s-a apropiat de El un om care a îngenuncheat în fața Lui 15 zicând: „Doamne, fie-Ți milă de fiul meu, pentru că e lunatic și pătimește rău: adesea cade în foc și adesea în apă. 16 Și l-am adus la ucenicii Tăi și n-au putut să-l vindece." 17 Iar Iisus, răspunzând, a zis: „O, generație necredincioasă și sucită, până când am să mai fiu cu voi? Până când am să vă mai rabd? Aduceți-Mi-l aici!" 18 Și Iisus l-a certat și a ieșit din el demonul; și copilul s-a vindecat din clipa aceea. 19 Atunci, apropiindu-se ucenicii de Iisus, deoparte, au zis: „De ce noi n-am putut să-l scoatem?" 20 Iar El le zice: „Pentru că aveți [prea] puțină credință. Amin zic vouă, dacă ați avea credință cât un grăunte de muștar, ați spune muntelui acestuia: «Mută-te de aici acolo», și el s-ar muta; și nimic nu v-ar fi cu neputință." [21]

A doua vestire a pătimirilor și a Învierii
Mt. 16,21; 20,17-19; Mc. 9,30-32; Lc. 9,43-45

22 Pe când se aflau ei adunați în Galileea, Iisus le-a zis: „Fiul omului va să fie dat pe mâinile oamenilor 23 și-L vor ucide, și a treia zi Se va scula." Și ei s-au întristat foarte.

Iisus și plata pentru Templu

24 Iar când au ajuns la Cafarnaum, cei care iau banii pentru Templu s-au apropiat de Petru și au zis: „Învățătorul vostru nu plătește cele două drahme?" 25 Zice: „[Ba] da." Și, când s-a dus acasă, Iisus i-a luat-o înainte, zicând: „Ce crezi, Simone? Regii pământului de la cine iau biruri sau censul – de la fiii lor sau de la străini?" 26 Și, spunând el: „De la străini", Iisus i-a zis: „Atunci fiii sunt liberi. 27 Dar, ca să nu le fim pricină de poticnire, du-te la mare, aruncă undița și primul pește care iese ia-l și, deschizându-i gura, vei găsi un stater. Ia-l și dă-li-l pentru Mine și pentru tine."

Cine este mai mare în Împărăția cerurilor?
Mc. 9,33-37; 10, 43-44; Lc. 9,46-48; 22,26

18 1 În clipa aceea au venit ucenicii la Iisus zicând: „Cine este, așadar, mai mare în Împărăția cerurilor?" 2 Iar El, chemând un copilaș, l-a pus în mijlocul lor 3 și le-a zis: „Amin zic vouă: dacă nu vă schimbați și nu vă faceți asemenea copiilor, nu intrați în Împărăția cerurilor. 4 Așadar cine se va smeri pe sine, ca acest copilaș, acela este mai mare în Împărăția cerurilor. 5 Și cine-l va primi pe un copilaș ca acesta în numele Meu, pe Mine Mă primește.

Pricina de păcate
Mc. 9,42-48; Lc. 17,1-2

6 Și cine duce la păcat pe unul dintre acești micuți care cred în Mine, e mai bine pentru acela să i se atârne o piatră de moară de gât și să fie scufundat în largul mării. 7 Vai lumii din cauza prilejurilor de păcat. Pentru că trebuie să vină prilejuri de păcat, dar vai omului prin care vine prilejul de păcat. 8 Dacă mâna sau piciorul tău te duce la păcat, taie-l și aruncă-l de la tine. E mai bine pentru tine să intri în viața [veșnică] ciung sau șchiop decât, având două mâini sau două picioare, să fii aruncat în focul veșnic. 9 Și dacă ochiul tău te duce la păcat, scoate-l și aruncă-l de la tine. Căci e mai bine pentru tine să intri cu un singur ochi în viața [veșnică] decât, având doi ochi, să fii aruncat în gheena focului.

Oaia pierdută
Lc. 15,3-7

10 Vedeți să nu disprețuiți pe vreunul dintre acești micuți; căci
vă zic: îngerii lor în ceruri privesc tot [timpul] fața Tatălui Meu
din ceruri. [11]

12 Ce credeți? Dacă un om are o sută de oi și i se rătăcește una
dintre ele, oare nu le va lăsa pe cele nouăzeci și nouă în munți și
va porni s-o caute pe cea rătăcită? 13 Și, dacă ajunge să o găsească,
amin zic vouă că se bucură de ea mai mult decât de cele nouăzeci
și nouă care nu s-au rătăcit. 14 La fel, nu este voia, înaintea Tatălui
vostru din ceruri, să piară vreunul dintre micuții aceștia.

Relația cu frații
Lc. 17,3

15 Iar dacă fratele tău va greși [împotriva ta], du-te și cere-i
socoteală între patru ochi. Dacă te va asculta, l-ai câștigat pe fra-
tele tău; 16 dacă nu te va asculta, ia cu tine încă pe unul sau doi,
pentru ca *din gura a doi martori, sau trei, să se statornicească orice*
lucru. 17 Iar dacă nu-i va lua în seamă, spune[-l] comunității; iar
dacă nu ia în seamă nici comunitatea, să fie pentru tine ca un
păgân și ca un vameș.

18 Amin zic vouă: câte veți lega pe pământ vor fi legate în cer și
câte veți dezlega pe pământ vor fi dezlegate în cer.

19 Iarăși amin zic vouă: dacă doi dintre voi se vor înțelege pe
pământ în privința oricărui lucru pe care l-ar cere, li se va da lor
de la Tatăl Meu din ceruri. 20 Căci unde sunt doi sau trei adunați
în numele Meu acolo sunt [și] Eu, în mijlocul lor."

21 Atunci Petru s-a apropiat și I-a zis: „Doamne, de câte ori va
greși împotriva mea fratele meu și eu îl voi ierta: până la șapte?"
22 Îi zice Iisus: „Nu-ți spun până la șapte, ci până la de șaptezeci
de ori șapte.

Parabola robului nemilostiv

23 De aceea Împărăția cerurilor s-a asemănat cu un rege care a
vrut să facă socoteala cu robii săi. 24 Când a început el socotelile,
i-a fost adus unul care-i datora zece mii de talanți. 25 Dar neavând

acesta să-i dea înapoi, stăpânul a poruncit să fie vândut el, femeia,
copiii și toate ale sale și să-i fie înapoiată datoria. 26 Atunci, căzând
[la pământ], robul a început să i se închine zicând: «Fii mărini-
mos cu mine și-ți voi da totul înapoi.» 27 Străpuns de milă, stăpâ-
nul acelui rob i-a dat drumul și i-a iertat datoria. 28 Plecând robul
acela, l-a găsit pe unul dintre tovarășii săi, care-i datora o sută de
dinari și, înșfăcându-l, a început să-l strângă de gât zicând: «Dă
înapoi ce ești dator!» 29 Căzând [la pământ], tovarășul său a înce-
put să-l roage zicând: «Fii mărinimos cu mine și-ți voi da [banii]
înapoi.» 30 Dar acela n-a vrut, ci s-a dus și l-a aruncat în închi-
soare până când îi va înapoia datoria. 31 Văzând, așadar, tovarășii
lui cele întâmplate, s-au întristat foarte și ducându-se au povestit
totul stăpânului lor. 32 Atunci, chemându-l, stăpânul lui îi zice:
«Rob ticălos, toată datoria aceea ți-am iertat-o, fiindcă m-ai rugat.
33 Nu trebuia oare și tu să te milostivești de tovarășul tău, precum
și eu m-am milostivit de tine?» 34 Și mâniindu-se, stăpânul său l-a
dat pe mâna călăilor până când avea să-i dea înapoi toată datoria.
35 La fel și Tatăl Meu din ceruri va face cu voi, dacă nu-l veți ierta,
fiecare pe fratele său, din inimile voastre."

Căsătorie și repudiere
Mc. 10,1-12

19 1 Și a fost așa: când Iisus a sfârșit cuvintele acestea, S-a mutat
din Galileea și a venit în ținuturile Iudeii, dincolo de Iordan. 2 Și
L-au urmat mulțimi numeroase și [El] le-a vindecat acolo.

3 Și s-au apropiat de El niște farisei punându-L la încercare și
zicând: „Este îngăduit omului să-și lase femeia din orice pricină?"
4 Iar El, răspunzând, a zis: „N-ați citit că, de la început, Creatorul
i-a făcut parte bărbătească și parte femeiască? 5 Și a zis: *De aceea îi va*
lăsa omul pe tatăl său și pe mama sa și se va uni cu femeia sa și vor
fi cei doi într-o singură carne; 6 așa încât nu sunt doi, ci o singură
carne. Ceea ce Dumnezeu a unit, omul să nu despartă." 7 Ei îi zic:
„Atunci de ce Moise a poruncit să-i dea o scrisoare de despărțire
și să o lase?" 8 [El] le zice: „Moise, din cauza împietririi inimii
voastre v-a îngăduit să vă lăsați femeile; dar de la început n-a fost

așa. [9] Și vă spun că cine-și lasă femeia, în afara [pricinii] de curvie,
și se însoară cu alta săvârșește adulter."
[10] Ucenicii Săi Îi zic: „Dacă așa este pricina omului cu femeia,
nu-i de niciun folos să se căsătorească!" [11] Dar El le-a zis: „Nu
toți primesc cuvântul acesta, ci [numai aceia] cărora le este dat.
[12] Căci sunt eunuci care din pântecele mamei s-au născut astfel;
sunt eunuci care au fost făcuți eunuci de către oameni; și sunt
eunuci care s-au făcut ei înșiși eunuci pentru Împărăția cerurilor.
Cine poate primi, să primească."

Iisus binecuvântează copiii
Mc. 10,13-16; Lc. 18,15-17

[13] Atunci au adus la El niște copilași, ca să pună mâinile peste
ei și să Se roage; dar ucenicii i-au certat. [14] Iisus le-a zis: „Lăsați
copiii și nu-i împiedicați să vină la Mine, căci a unora ca ei este
Împărăția cerurilor." [15] Și după ce Și-a pus mâinile peste ei, a ple-
cat de acolo.

Primejdia bogăției
Mc. 10,17; Lc. 18,18-30

[16] Și, iată, unul, apropiindu-se, I-a zis: „Învățătorule, ce [lucru]
bun să fac ca să am viață veșnică?" [17] Iar El i-a zis: „De ce Mă
întrebi despre [ce e] bun? Unul este Cel Bun. Dacă vrei să intri
în viață, ține poruncile!" [18] Îi zice: „Care?" Iar Iisus a zis: „Să
nu ucizi, să nu săvârșești adulter, să nu furi, să nu dai mărturie
mincinoasă. [19] Cinstește pe tatăl tău și pe mama ta și iubește-l pe
aproapele tău ca pe tine însuți." [20] Tânărul îi zice: „Pe toate aces-
tea le-am păzit; ce-mi mai lipsește?" [21] Iisus i-a zis: „Dacă vrei să
fii desăvârșit, du-te, vinde-ți averea și dă-o săracilor și vei avea
comoară în ceruri. Și hai, urmează-Mă!" [22] Însă tânărul, auzind
cuvântul, a plecat trist, căci avea multe bogății.
[23] Iar Iisus le-a zis ucenicilor Săi: „Amin zic vouă, cu greu va
intra bogatul în Împărăția cerurilor. [24] Iarăși vă zic: e mai ușor să
treacă o cămilă prin urechea unui ac decât să intre un bogat în
Împărăția cerurilor." [25] Auzind, ucenicii erau uluiți peste măsură
zicând: „Cine, atunci, poate să se mântuiască?" [26] Privindu-i țintă,

Iisus le-a zis: „La oameni aceasta e cu neputință, dar la Dumne-
zeu toate sunt cu putință."
[27] Atunci, răspunzând, Petru I-a zis: „Iată, noi am lăsat toate
[ale noastre] și Te-am urmat. Ce va fi de noi?" [28] Iisus le-a zis:
„Amin zic vouă că voi, care M-ați urmat, la înnoirea lumii, când
Fiul omului se va așeza pe tronul slavei Sale, veți ședea și voi pe
douăsprezece tronuri spre a judeca cele douăsprezece triburi ale
lui Israel. [29] Și oricine a lăsat case sau frați sau surori sau tată sau
mamă sau copii sau ogoare din cauza numelui Meu, însutit va
primi și viață veșnică va moșteni. [30] Dar mulți [dintre] cei dintâi
vor fi cei din urmă și [dintre] cei din urmă [vor fi] cei dintâi.

Parabola lucrătorilor din vie

20 [1] Asemenea este Împărăția cerurilor cu stăpânul unei case
care a ieșit dis-de-dimineață să tocmească lucrători pentru via lui.
[2] Și, după ce s-a înțeles cu lucrătorii la un dinar pe zi, i-a trimis
la vie. [3] Și, ieșind pe la ceasul al treilea, i-a văzut pe alții stând în
piață nefăcând nimic [4] și le-a zis: «Duceți-vă și voi la vie și ceea ce
va fi drept vă voi da.» [5] Iar ei s-au dus. Ieșind iarăși pe la ceasul
al șaselea și al nouălea, a făcut la fel. [6] Iar pe la al unsprezecelea,
ieșind, i-a găsit pe alții stând și le zice: «De ce ați stat aici toată
ziua, nefăcând nimic?» [7] Ei îi zic: «Pentru că nimeni nu ne-a toc-
mit.» [El] le zice: «Duceți-vă și voi la vie.» [8] Când a venit seara,
stăpânul viei îi zice vechilului său: «Cheamă-i pe lucrători și dă-le
plata începând de la cei din urmă și până la cei dintâi.» [9] Și venind
cei din ceasul al unsprezecelea, au luat câte un dinar. [10] Și venind
cei dintâi, au socotit că vor lua mai mult; dar și ei au luat [tot] câte
un dinar. [11] Luându-l, au început să bodogănească împotriva stă-
pânului casei [12] zicând: «Aceștia de pe urmă au lucrat un singur
ceas și i-ai făcut deopotrivă cu noi, care am îndurat povara zilei și
arșița.» [13] Dar el, răspunzând unuia dintre ei, a zis: «Prietene, nu
te nedreptățesc: oare nu pe un dinar te-ai înțeles cu mine? [14] Ia-ți
ce-i al tău și du-te! Eu vreau să-i dau acestuia de pe urmă ca și ție.
[15] Sau nu-mi este îngăduit să fac ce vreau cu ale mele? Sau ți s-a
înrăit ochiul fiindcă eu sunt bun?» [16] Astfel vor fi cei de pe urmă
cei dintâi și cei dintâi, cei de pe urmă."

17 Și, când Iisus urca la Ierusalim, i-a luat cu Sine, deoparte, pe
cei Doisprezece apostoli și, pe drum, le-a zis: 18 „Iată, urcăm la
Ierusalim, și Fiul omului va fi dat [pe mâna] arhiereilor și cărtura-
rilor; și-L vor osândi la moarte 19 și-L vor da [pe mâna] păgânilor
ca să fie batjocorit, biciuit și răstignit; și a treia zi va învia."

Mai-marele trebuie să slujească
Mc. 10,35-45

20 Atunci s-a apropiat de El mama fiilor lui Zebedeu cu fiii ei,
închinându-se și cerând ceva de la El. 21 El i-a zis: „Ce vrei?" Îi zice:
„Spune ca acești doi fii ai mei să stea, unul de-a dreapta Ta și unul
de-a stânga Ta, în împărăția Ta." 22 Răspunzând, Iisus a zis: „Nu
știți ce cereți. Puteți bea paharul pe care îl voi bea Eu?" [Ei] Îi zic:
„Putem." 23 [Iisus] le zice: „Paharul Meu îl veți bea, dar a sta de-a
dreapta Mea și de-a stânga nu ține de Mine a da, ci [este] pentru
aceia cărora li s-a pregătit de Tatăl Meu." 24 Și, auzind cei[lalți]
zece, s-au supărat pe cei doi frați. 25 Iar Iisus, chemându-i la Sine,
a zis: „Știți că ocârmuitorii neamurilor păgâne domnesc peste ele
și cei mari le stăpânesc. 26 La voi nu va fi așa, ci, dacă unul vrea să
fie mare printre voi, să fie servitorul vostru 27 și dacă unul vrea să
fie primul între voi, să fie robul vostru; 28 după cum Fiul omului
n-a venit să fie slujit, ci să slujească și să-Și dea viața ca preț de
răscumpărare pentru mulți."

Iisus vindecă doi orbi în apropiere de Ierihon
Mc. 9,42-48; Lc. 17,1-2

29 Și când au plecat ei din Ierihon, L-a urmat o mare mulțime.
30 Și, iată, doi orbi care stăteau așezați pe marginea drumului,
auzind că trece Iisus, au strigat zicând: „Miluiește-ne, Doamne,
Fiu al lui David!" 31 Iar mulțimea îi certa ca să tacă; ei însă strigau
și mai mult, zicând: „Miluiește-ne, Doamne, Fiu al lui David!"
32 Și Iisus, oprindu-Se, i-a chemat și le-a zis: „Ce vreți să fac pentru
voi?" 33 Îi zic: „Doamne, să se deschidă ochii noștri." 34 Iar Iisus,
străpuns de milă, le-a atins ochii și îndată au prins iar să vadă; și
L-au urmat.

Intrarea în Ierusalim
Mc. 11,1-10; Lc. 19,28-38

21 1 Și când s-au apropiat de Ierusalim și au ajuns la Bethphage,
la Muntele Măslinilor, atunci Iisus a trimis doi ucenici 2 zicân-
du-le: „Mergeți în satul dinaintea voastră și îndată veți găsi o
măgăriță legată și un mânz cu ea. Dezlegați-i și aduceți-i la Mine!
3 Și, dacă vă spune cineva ceva, răspundeți că stăpânul lor are
nevoie, dar că-i va trimite degrabă [înapoi]." 4 Aceasta s-a făcut ca
să se împlinească ce s-a spus prin profetul care zice:

5 *Spuneți fiicei Sionului:*
Iată, regele tău vine la tine,
Blând și călare pe o măgăriță
Și pe un mânz, fiul celei înjugate.

6 Mergând ucenicii și făcând precum le-a poruncit Iisus, 7 au
adus măgărița și mânzul și și-au pus deasupra lor veșmintele; și
El S-a urcat pe ei. 8 Cea mai mare parte din mulțime și-a așternut
hainele pe drum, iar alții tăiau ramuri din copaci și le așterneau
pe drum. 9 Iar mulțimile care mergeau înaintea Lui și cei care
veneau după El strigau zicând:

„Osana Fiului lui David,
Binecuvântat cel care vine în numele Domnului
Osana întru cele de sus."

Alungarea zarafilor și negustorilor
Mc. 11,11.15-19; Lc. 19,45-46; In. 2,14-16

10 Și când a intrat El în Ierusalim, toată cetatea s-a cutremu-
rat zicând: „Cine este Acesta?" 11 Iar mulțimile ziceau: „Acesta
este profetul Iisus, cel din Nazaretul Galileii." 12 Și a intrat Iisus
în Templu și i-a alungat pe toți cei care vindeau și cumpărau în
Templu; și mesele zarafilor le-a răsturnat și scaunele celor care
vindeau porumbei; 13 și le zice: „Scris este:

Casa Mea casă de rugăciune se va numi,
Dar voi faceți din ea *o peșteră de tâlhari.*"

14 Și s-au apropiat de El, în Templu, orbi și șchiopi și i-a vin-
decat. 15 Văzând însă arhiereii și cărturarii minunile pe care le-a
făcut și pe copiii care strigau în Templu și ziceau: „*Osana Fiului lui*

David", s-au mâniat [16] și I-au zis: „Auzi ce spun aceștia?" Dar Iisus le zice: „Da, oare niciodată n-ați citit că *din gura pruncilor și a celor ce sug Ți-ai pregătit laudă*?"

[17] Și lăsându-i, a ieșit din cetate, în Betania, și a înnoptat acolo.

Blestemarea smochinului
Mc. 11,12-14.21-24

[18] Dimineață, întorcându-Se în oraș, I s-a făcut foame; [19] și, văzând un smochin pe drum, S-a dus lângă el, dar n-a găsit nimic în el decât frunze; și-i zice: „Să nu mai fie rod de la tine pe veci!" Și smochinul s-a uscat de îndată.

[20] Și, văzând, ucenicii s-au mirat și au zis: „Cum s-a uscat smochinul de îndată?" [21] Răspunzând, Iisus le-a zis: „Amin zic vouă, dacă ați avea credință și nu v-ați îndoi, ați putea face nu numai [ce i s-a făcut] smochinului, ci chiar dacă i-ați spune acestui munte: «Ridică-te și aruncă-te în mare!», s-ar împlini. [22] Și toate câte veți cere în rugăciune, dacă aveți credință, le veți primi."

Autoritatea lui Iisus
Mc. 11,27-33; Lc. 20,1-8

[23] Și venind El la Templu, pe când învăța, s-au apropiat de El arhiereii și bătrânii poporului zicând: „Cu ce putere faci acestea?" și „Cine Ți-a dat puterea aceasta?" [24] Răspunzând, Iisus le-a zis: „Vă voi întreba și Eu un singur cuvânt: dacă-Mi răspundeți, vă voi spune și Eu cu ce putere fac acestea: [25] botezul lui Ioan de unde era – din cer sau de la oameni?" Dar ei au început să vorbească între ei zicând: „Dacă spunem: «din cer», ne va spune: «de ce, dar, n-ați crezut în el?» [26] Dacă spunem: «de la oameni», ne temem de mulțime, căci toți îl socotesc pe Ioan drept profet." [27] Și răspunzându-I lui Iisus au zis: „Nu știm." [Atunci] și El le-a zis: „Nici Eu nu vă spun cu ce putere fac acestea.

Parabola celor doi fii

[28] Dar cum vi se pare? Un om avea doi fii. Și, venind la cel dintâi, i-a zis: «Copile, du-te astăzi și lucrează la vie!» [29] Acela, răspunzând, a zis: «Nu vreau», dar, mai târziu părându-i rău, s-a

dus. [30] [Tatăl], venind la celălalt, i-a spus la fel. Iar acesta, răspunzându-i, a zis: «Da, stăpâne!» și nu s-a dus. [31] Cine dintre cei doi a făcut voia tatălui?" [Ei] zic: „Cel dintâi." Iisus le zice: „Amin zic vouă, că vameșii și curvele merg înaintea voastră în Împărăția lui Dumnezeu. [32] Căci Ioan a venit la voi pe calea dreptății și n-ați crezut în el; dar vameșii și curvele au crezut în el. Voi însă, deși ați văzut, nu v-ați căit nici mai târziu, ca să credeți în el.

Parabola lucrătorilor necinstiți și ucigași
Mc. 12,1-12; Lc. 20,9-19

[33] Ascultați altă parabolă! Era un om, stăpânul unei gospodării, care a sădit o vie și a înconjurat-o cu un gard; și a săpat acolo un teasc, a construit un turn, și a dat-o în arendă unor țărani și a plecat în călătorie. [34] Când s-a apropiat vremea roadelor, i-a trimis pe slujitorii săi la acei țărani, ca să ia roadele sale. [35] Dar țăranii, luându-i pe slujitorii lui, pe unul l-au bătut, pe unul l-au omorât, pe unul l-au ucis cu pietre. [36] Din nou [stăpânul] a trimis alți slujitori, mai mulți decât cei dintâi, dar și acestora le-au făcut la fel. [37] În cele din urmă, l-a trimis la ei pe fiul său zicând: «Le va fi rușine de fiul meu.» [38] Dar țăranii, văzându-l pe fiu, s-au vorbit între ei: «Acesta este moștenitorul. Haideți să-l omorâm și să împărțim moștenirea lui.» [39] Și, prinzându-l, l-au scos afară din vie și l-au omorât. [40] Așadar, când va veni stăpânul viei, ce va face cu țăranii aceia?" [41] Îi zic: „Pe cei răi rău îi va da pieirii și via o va încredința altor țărani, care-i vor da roadele la vremea lor."

[42] Iisus le zice: „Oare n-ați citit niciodată în Scripturi:
Piatra pe care n-au luat-o în seamă lucrătorii
aceea a ajuns în capul unghiului
De la Domnul s-a făcut aceasta
și este de mirare în ochii noștri.

[43] De aceea vă spun că va fi luată de la voi Împărăția lui Dumnezeu și va fi dată unui neam care face roadele ei. [44] [Și cine va cădea peste piatra aceasta se va zdrobi; și peste cine va cădea, fărâme se va face]."

45 Și, auzind arhiereii și fariseii parabolele Lui, și-au dat seama
că vorbește despre ei. 46 Dar, deși căutau să pună mâna pe El, s-au
temut de mulțimi, pentru că acestea îl socoteau profet.

Parabola nunții împărătești
Lc. 14,16-24

22 1 Și, luând cuvântul, Iisus le-a vorbit iarăși în parabole,
zicând: 2 „Împărăția cerurilor a fost asemănată cu un rege care a
făcut nuntă fiului său. 3 Și și-a trimis slugile să-i cheme pe invitați
la nuntă, dar [aceștia] n-au vrut să vină. 4 Încă o dată, a trimis alte
slugi zicând: «Spuneți invitaților: 'Iată, ospățul meu l-am pregă-
tit, taurii mei și [vitele] îngrășate sunt înjunghiate și toate [sunt]
pregătite. Veniți la nuntă!'» 5 Dar ei, fără să le pese, au plecat: unul
la ogorul său, altul la negoțul său; 6 iar ceilalți, punând mâna pe
slugile lui, le-au batjocorit și le-au omorât. 7 Regele s-a mâniat și,
trimițându-și oștile, i-a dat pieirii pe ucigașii aceia și cetatea lor
a pârjolit-o. 8 Atunci le spune slugilor sale: «Nunta este pregă-
tită, dar cei chemați n-au fost vrednici. 9 Mergeți dar la răspântiile
drumurilor și pe toți cei pe care-i veți găsi chemați-i la nuntă.»
10 Și, ieșind slujitorii aceia pe drumuri, au început să-i adune pe
toți cei pe care-i găseau, și răi, și buni. Și s-a umplut nunta de oas-
peți. 11 Dar intrând regele să-i privească pe oaspeți, a văzut un om
care nu era îmbrăcat în haină de nuntă; 12 și-i zice: «Prietene, cum
ai intrat aici fără să porți haină de nuntă?» Dar acela și-a înghițit
limba. 13 Atunci regele le-a zis slujitorilor: «Legați-l de mâini și de
picioare și azvârliți-l în întunericul de-afară!» Acolo va fi plânsul
și scrâșnirea dinților. 14 Căci mulți sunt chemați, dar puțini aleși."

Tributul Cezarului
Mc. 12,13-17; Lc. 20,20-26

15 Atunci, ducându-se, fariseii au ținut sfat ca să-L prindă în
laț cu vorba; 16 și îi trimit la El pe ucenicii lor, împreună cu irodi-
enii, zicând: „Învățătorule, știm că ești sincer, că înveți calea lui
Dumnezeu întru adevăr și nu ții seama de nimeni, căci nu pri-
vești la fața omului. 17 Spune-ne dar [și] nouă, ce crezi: e îngăduit
să plătim tribut Cezarului sau nu?" 18 Iisus, cunoscând răutatea

lor, a zis: „De ce Mă puneți la încercare, ipocriților? 19 Arătați-Mi
moneda tributului." Iar ei I-au adus un dinar. 20 Și le zice: „Ale cui
sunt chipul acesta și înscrisul?" 21 Îi zic: „Ale Cezarului." Atunci
El le zice: „Prin urmare, dați înapoi Cezarului cele [ce sunt] ale
Cezarului și lui Dumnezeu cele [ce sunt] ale lui Dumnezeu."
22 Când au auzit au rămas uimiți și, lăsându-L, au plecat.

Despre Înviere
Mc. 12,18-27; Lc. 20,27-40

23 În acea zi au venit la El saducheii, cei care spun că nu există
înviere, și L-au întrebat: 24 „Învățătorule, Moise a zis: *Dacă moare
cineva care nu are copii, fratele acestuia s-o ia de soție pe femeia lui și să
ridice urmași fratelui său.* 25 Erau la noi șapte frați. Și cel dintâi, după
ce s-a însurat, a murit; și, neavând urmași, a lăsat-o pe femeia sa
fratelui său. 26 La fel și al doilea, și al treilea, până la al șaptelea.
27 În urma tuturor a murit [și] femeia. 28 La înviere, așadar, a cui
dintre cei șapte va fi femeia? Căci toți au avut-o." 29 Răspunzând,
Iisus le-a zis: „Sunteți rătăciți, pentru că nu cunoașteți nici Scrip-
turile, nici puterea lui Dumnezeu. 30 Căci la înviere [oamenii] nici
nu se însoară, nici nu se mărită, ci sunt precum îngerii în cer. 31 Iar
despre învierea morților n-ați citit ce ne-a fost spus de Dumne-
zeu, care zice:

32 *Eu sunt Dumnezeul lui Avraam și Dumnezeul lui Isaac și Dum-
nezeul lui Iacob?* Nu există Dumnezeul celor morți, ci al celor vii."
33 Și auzind, mulțimile erau uluite de învățătura Lui.

Cele două porunci capitale
Mc. 12,28-34; Lc. 10,25-28

34 Iar fariseii, auzind că le-a închis gura saducheilor, s-au adu-
nat în același loc 35 și unul dintre ei, cunoscător al Legii, L-a între-
bat, vrând să-L pună la încercare: 36 „Învățătorule, ce poruncă este
[cea mai] mare în Lege?" 37 Iar El i-a zis: *„Să-L iubești pe Domnul
Dumnezeul tău din toată inima ta și din tot sufletul tău și din tot cuge-
tul tău.* 38 Aceasta este marea și cea dintâi poruncă. 39 A doua este
asemenea cu aceasta: *să-l iubești pe aproapele tău ca pe tine însuți.*
40 De aceste două porunci atârnă Legea și Profeții."

Cine este Hristosul?
Mc. 12,35-37; Lc. 20,35-37

41 Adunându-se fariseii, Iisus i-a întrebat 42 zicând: „Ce credeți
despre Hristos? Al cui fiu este?" Îi zic: „Al lui David." 43 Le zice:
„Atunci cum de David, în duh, îl numește «Domn», când spune:
44 *A zis Domnul către Domnul meu*
șezi de-a dreapta Mea
până când îi voi pune pe dușmanii tăi
sub picioarele tale;
45 dacă, așadar, David îl numește pe el «Domn», cum este fiul
lui?" 46 Și nimeni nu putea să-I răspundă vreun cuvânt și nici n-a
mai îndrăznit nimeni, din acea zi, să-I mai pună întrebări.

Discursul împotriva cărturarilor și fariseilor
Mc. 12,37-40; Lc. 20,45-47

23 1 Atunci Iisus le-a vorbit mulțimilor și ucenicilor Săi 2 zicând:
„Pe scaunul lui Moise s-au așezat cărturarii și fariseii. 3 Așadar,
toate câte vi le vor zice, să le faceți și să le păziți; dar faptele lor
să nu le urmați. Căci ei spun, dar nu fac. 4 Ei leagă poveri grele
și anevoie de purtat și le așază pe umerii oamenilor, dar ei, nici
cu un deget nu vor să le miște. 5 Toate faptele lor le împlinesc ca
să fie văzuți de oameni. Își lățesc filacteriile și-și măresc ciucurii
[veșmintelor]; 6 le plac paturile de onoare la ospețe și locurile din
față în sinagogi, 7 saluturile în piețe și să fie chemați de oameni
«rabbi». 8 Dar voi să nu vă numiți «rabbi». Căci unul este învă-
țătorul vostru, iar voi toți sunteți frați. 9 Nici «tată» să nu spu-
neți nimănui pe pământ, căci unul este Tatăl vostru – Cel ceresc.
10 Nici «îndrumători» să nu vă numiți, căci îndrumătorul vostru
este unul, Hristosul. 11 Cel mai mare între voi să fie slujitorul vos-
tru. 12 Iar cine se va înălța pe sine va fi micșorat, și cine se va mic-
șora pe sine va fi înălțat.

13 Vai de voi, cărturari și farisei ipocriți, că închideți Împărăția
cerurilor în fața oamenilor: nici voi nu intrați, dar nici pe cei care
vor să intre nu-i lăsați. [14] 15 Vai vouă, cărturari și farisei ipocriți,
căci dați ocol mării și uscatului ca să faceți un prozelit și când
ajunge [prozelit] îl faceți fiu al gheenei de două ori mai mult decât

voi. 16 Vai de voi, călăuze oarbe care spuneți: «Dacă se jură cineva
pe Templu, nu-i nimic. Dar dacă se jură pe aurul Templului, e
dator.» 17 Nebuni și orbi – cine este mai presus, aurul sau Templul
care a sfințit aurul? 18 «Dacă se jură cineva pe altar, nu-i nimic; dar
dacă se jură pe darul de pe el, e dator.» 19 Orbilor! Ce este mai pre-
sus, darul sau altarul care sfințește darul? 20 Așadar cine se jură pe
altar se jură pe el și pe tot ce este deasupra lui; 21 și cine se jură pe
Templu se jură pe el și pe Cel care locuiește în el; 22 și cine se jură
pe cer se jură pe tronul lui Dumnezeu și pe Cel care șade pe el.

23 Vai vouă, cărturari și farisei ipocriți, că dați zeciuială din
mentă și din mărar și din chimen și ați lăsat deoparte lucrurile
cele mai grele din Lege: dreptatea și mila și credința. Pe acestea
trebuia să le faceți, fără să le lăsați deoparte pe acelea. 24 Călăuze
oarbe, care strecurați țânțarul, dar înghițiți cămila.

25 Vai de voi, cărturari și farisei ipocriți, că voi curățiți partea
dinafară a paharului și a farfuriei, dar pe dinăuntru [acestea] sunt
pline de [ceea ce vine din] lăcomie și nestăpânire. 26 Fariseu orb,
curăță mai întâi lăuntrul paharului, ca să fie curat și pe dinafară.

27 Vai de voi, cărturari și farisei ipocriți, căci vă asemănați cu
niște morminte văruite, care pe dinafară par arătoase, iar pe dină-
untru sunt pline de oase de morți și de toată murdăria. 28 La fel
și voi, pe dinafară le păreți drepți oamenilor, dar pe dinăuntru
sunteți plini de ipocrizie și nelegiuire.

29 Vai de voi, cărturari și farisei ipocriți, căci ziditi mormin-
tele profeților și împodobiți monumentele drepților 30 și spuneți:
«Dacă am fi trăit în zilele părinților noștri, n-am fi fost părtași
cu ei [la vărsarea] sângelui profeților!», 31 astfel încât mărturisiți
despre voi că sunteți fiii celor care i-au ucis pe profeți. 32 Și voi
împliniți măsura părinților voștri. 33 Șerpi, pui de vipere, cum veți
scăpa de judecata gheenei? 34 De aceea, iată, Eu trimit la voi pro-
feți, și înțelepți, și cărturari; dintre ei [pe unii îi] veți omorî și-i
veți răstigni; dintre ei [pe unii îi] veți biciui în sinagogile voastre
și-i veți prigoni din cetate în cetate, 35 ca să vină peste voi tot sân-
gele drept care a fost vărsat pe pământ, de la sângele lui Abel cel
drept, până la sângele lui Zaharia, fiul lui Barahia, pe care l-ați

ucis între Templu și altar. [36] Amin zic vouă: acestea toate vor veni peste generația aceasta.

Plângerea Ierusalimului
Lc. 13,34-35

[37] Ierusalime, Ierusalime, care-i ucizi pe profeți și-i omori cu pietre pe cei trimiși la tine, de câte ori am vrut să-i adun pe copiii tăi, așa cum își adună cloșca puii sub aripi, și voi nu ați vrut! [38] Iată, rămâne casa voastră pustie; [39] căci, vă spun, nu Mă veți mai vedea până când nu veți zice: «Binecuvântat cel ce vine în numele Domnului!»"

Vestirea distrugerii Templului
Mc. 13,1-4; Lc. 21,5-7

24 [1] Și ieșind Iisus din Templu a plecat; și ucenicii au venit la El, ca să-I arate clădirile Templului. [2] Iar El, răspunzând, le-a zis: „Vedeți voi toate acestea? Amin zic vouă, nu va rămâne aici piatră peste piatră care să nu fie dărâmată."

[3] Iar când ședea El pe Muntele Măslinilor, s-au apropiat de El ucenicii, deoparte, zicând: „Spune-ne când vor fi toate acestea și care este semnul venirii Tale și al sfârșitului lumii?"

Mica Apocalipsă
Mc. 13,5-32; Lc. 21,8-33

[4] Și, răspunzând, Iisus le-a zis: „Vedeți să nu vă rătăcească cineva; [5] căci mulți vor veni în numele Meu zicând: «Eu sunt Hristosul», și pe mulți vor rătăci. [6] Veți auzi de războaie și de zvonuri de războaie. Vedeți să nu vă înfricoșați, căci trebuie să fie, dar încă nu e sfârșitul. [7] Căci se va ridica neam asupra altui neam și împărăție asupra altei împărății, și vor fi foamete și cutremure în diferite locuri. [8] Dar toate acestea [sunt numai] începutul chinurilor.

[9] Atunci vă vor trimite la cazne și vă vor ucide; și veți fi urâți de toate neamurile din pricina numelui Meu. [10] Și atunci mulți se vor poticni și se vor trăda unii pe alții și se vor urî unii pe alții. [11] Și mulți profeți mincinoși se vor ridica și-i vor rătăci pe mulți. [12] Și pentru că se va înmulți nelegiuirea, iubirea multora se va răci. [13] Dar cine va

răbda până la sfârșit acela va fi mântuit. [14] Și această veste bună a Împărăției se va propovădui în toată lumea locuită, spre mărturie tuturor neamurilor păgâne; și atunci va veni sfârșitul.

[15] Așadar, când veți vedea *urâciunea pustiirii*, despre care s-a spus prin Daniel, profetul, stând în locul sfânt – cine citește să înțeleagă! –, [16] atunci cei din Iudeea să fugă în munți, [17] cel de pe acoperiș să nu coboare ca să-și ia cele din casa lui, [18] și cel de pe ogor să nu se întoarcă în urmă ca să-și ia haina. [19] Dar vai de cele cu prunc în pântece și de cele care alăptează în zilele acelea!

[20] Rugați-vă să nu se nimerească fuga voastră iarna ori de sabat! [21] Căci va fi atunci cazană mare, cum n-a fost de la începutul lumii până acum și nici nu va mai fi. [22] Și, dacă n-ar fi scurtate zilele acelea, nu s-ar mântui niciun trup. Însă din cauza celor aleși se vor scurta zilele acelea.

[23] Atunci, dacă v-ar spune cineva: «Iată, aici [e] Hristosul», sau «acolo», să nu-l credeți. [24] Căci se vor ridica hristoși mincinoși și profeți mincinoși și vor face semne mari și minuni, ca să-i rătăcească, dacă se poate, și pe cei aleși. [25] Iată, v-am spus dinainte. [26] Dacă vă vor zice, așadar: «Iată, [Hristosul] este în pustiu», să nu vă duceți! «Iată, [este] în încăperile ascunse», să nu-i credeți. [27] Căci, după cum fulgerul țâșnește de la răsărit și se arată până la apus, așa va fi Venirea Fiului omului. [28] Unde e stârvul, acolo se vor aduna vulturii.

[29] Îndată după cazna acelor zile
soarele se va întuneca,
și luna nu-și va mai da lumina
și stelele vor cădea din cer
și puterile cerurilor se vor clătina.
[30] Și atunci se va arăta pe cer semnul Fiului omului; și atunci se vor tângui toate triburile pământului *și-L vor privi pe Fiul omului venind pe norii cerului* cu putere și slavă multă.

[31] Și-i va trimite pe îngerii Săi cu o trâmbiță mare și-i vor strânge laolaltă pe aleșii Săi din cele patru vânturi, de la un capăt la altul al cerurilor.

[32] Iar de la smochin învățați parabola: când ramura i se face fragedă și răsar frunzele, știți că este aproape vara. [33] Așa și voi,

când vedeți toate acestea, să știți că este aproape, la ușă. [34] Amin
zic vouă că nu va trece această generație până când nu vor fi toate
acestea. [35] Cerul și pământul vor trece, dar cuvintele Mele nu vor
trece!

[36] Iar despre ziua aceea și despre oră nimeni nu știe – nici îngerii din ceruri nici Fiul, ci singur Tatăl.

Parabolele celei de-a doua Veniri
Lc. 17,26-27.34-35; 12,38-40.42-46

[37] Căci așa [cum a fost] în zilele lui Noe, așa va fi și venirea Fiului omului. [38] Căci așa cum în zilele acelea de dinainte de potop [oamenii] înfulecau și beau, se însurau și se măritau – până în ziua în care a intrat Noe în arcă; [39] și ei n-au știut până când a venit potopul și i-a luat pe toți – la fel va fi și Venirea Fiului omului. [40] Atunci doi vor fi pe ogor – unul este luat și unul este lăsat;
[41] două macină la moară: una este luată și una este lăsată.

[42] Vegheați așadar, pentru că nu știți în ce zi vine Domnul vostru. [43] Luați aminte: dacă ar fi știut stăpânul casei la ce strajă vine hoțul, ar fi vegheat și n-ar fi îngăduit să i se spargă casa. [44] De aceea și voi pregătiți-vă, că în ceasul în care voi nici nu credeți vine Fiul omului.

[45] Cine este, dar, slujitorul credincios și chibzuit pe care l-a așezat stăpânul peste slugile sale, ca să le dea de mâncare la timp?
[46] Fericit slujitorul acela pe care stăpânul său, atunci când va veni, îl va găsi făcând astfel. [47] Amin zic vouă că îl va pune peste toată averea lui. [48] Dar dacă acel slujitor, rău fiind, va spune în inima sa: «Stăpânul meu întârzie», [49] și va începe să-și lovească tovarășii, să mănânce și să bea cu bețivii, [50] va veni stăpânul acelui slujitor într-o zi în care nu se așteaptă și la un ceas pe care nu-l știe [51] și-l va da deoparte; iar partea lui o va pune laolaltă cu a ipocriților. Acolo va fi plânsul și scrâșnirea dinților.

Parabola celor zece fecioare împărătești

25 [1] Atunci se va asemăna Împărăția cerurilor cu zece fecioare care, luându-și candelele, au ieșit în întâmpinarea mirelui.
[2] Cinci dintre ele erau nebune și cinci chibzuite. [3] Cele nebune,

luându-și candelele, n-au luat cu ele ulei; [4] cele chibzuite au luat ulei în vase, împreună cu candelele lor. [5] Întârziind mirele, au ațipit toate și au adormit. [6] La miezul nopții s-a dat un strigăt: «Iată mirele, ieșiți în întâmpinarea lui!» [7] Atunci s-au sculat toate fecioarele acelea și și-au pregătit candelele. [8] Iar cele nebune au zis celor chibzuite: «Dați-ne și nouă din uleiul vostru, căci ni se sting candelele.» [9] Cele chibzuite au răspuns zicând: «Nu cumva să nu ne ajungă nici nouă, nici vouă. Duceți-vă mai bine la negustori și vă cumpărați.» [10] Dar când ele erau plecate să cumpere, a venit mirele; și cele pregătite au intrat cu el la nuntă și s-a închis ușa. [11] La urmă sosesc și celelalte fecioare, zicând: «Doamne, Doamne, deschide-ne!» [12] Dar El, răspunzând, a zis: «Amin zic vouă, nu vă cunosc.» [13] Vegheați, așadar, pentru că nu știți nici ziua, nici ora!

Parabola talanților
Lc. 19,12-27

[14] Precum un om care, plecând în călătorie, și-a chemat slujitorii și le-a încredințat averea sa; [15] și unuia i-a dat cinci talanți, altuia doi, altuia unul, fiecăruia după puterea lui, și a plecat. Îndată, [16] cel care primise cinci talanți s-a dus, i-a pus la lucru și a câștigat alți cinci. [17] De asemenea, cel cu doi a câștigat alți doi.
[18] Dar cel care luase unul singur, ducându-se, a săpat în pământ și a ascuns argintul stăpânului său. [19] După mult timp, sosește stăpânul acelor slujitori și face socoteala cu ei. [20] Și, apropiindu-se cel care luase cinci talanți, a adus alți cinci talanți, zicând: «Stăpâne, cinci talanți mi-ai încredințat; uite, alți cinci talanți am câștigat.» [21] Și stăpânul său i-a zis: «Bine, slujitor bun și credincios: peste puține ai fost vrednic de încredere, peste multe te voi pune. Intră în bucuria stăpânului tău.» [22] Venind și cel cu doi talanți, a zis: «Stăpâne, doi talanți mi-ai încredințat; uite, alți doi talanți am câștigat.» [23] Și stăpânul său i-a zis: «Bine, slujitor bun și credincios, peste puține ai fost vrednic de încredere, peste multe te voi pune. Intră în bucuria stăpânului tău.» [24] Apropiindu-se și cel care luase un talant, a zis: «Stăpâne, te știam că ești om aspru, care seceri unde n-ai semănat și aduni de unde n-ai

împrăștiat; [25] și, fiindcă mi-era frică, m-am dus și ți-am ascuns talantul în pământ. Uite, ai ce este al tău.» [26] Răspunzând, stăpânul său i-a zis: «Slujitor rău și nepăsător, știai că secer unde n-am semănat și adun de unde n-am împrăștiat? [27] Trebuia, dar, să dai banii mei la zarafi și, când aș fi venit, mi-aș fi luat înapoi ce-i al meu cu dobândă. [28] Luați talantul de la el și dați-i-l celui care are cei zece talanți. [29] Căci celui ce are i se va da și-i va prisosi, iar de la cel care nu are și ceea ce are i se va lua. [30] Și pe slujitorul netrebnic aruncați-l în întunericul dinafară. Acolo va fi plânsul și scrâșnirea dinților.»

Venirea Fiului omului și Judecata de pe urmă

[31] Iar când va veni Fiul omului în slava Sa, și toți îngerii împreună cu El, atunci va ședea pe tronul slavei Sale. [32] Și vor fi adunate înaintea Sa toate neamurile; și-i va despărți pe unii de alții, precum păstorul desparte oile de țapi; [33] și va pune oile la dreapta Sa și țapii la stânga. [34] Atunci Regele va spune celor de la dreapta Sa: «Veniți, binecuvântații Tatălui Meu, moșteniți Împărăția care a fost pregătită pentru voi de la întemeierea lumii! [35] Căci am fost flămând și Mi-ați dat să mănânc, am fost însetat și Mi-ați dat să beau, străin am fost și M-ați primit, [36] gol și M-ați îmbrăcat; am fost bolnav și ați avut grijă de Mine, în închisoare am fost și ați venit la Mine.» [37] Atunci Îi vor răspunde cei drepți, zicând: «Doamne, când Te-am văzut flămând și Ți-am dat să mănânci, sau însetat și Ți-am dat să bei? [38] Sau când Te-am văzut străin și Te-am primit, sau gol și Te-am îmbrăcat? [39] Când Te-am văzut bolnav sau în închisoare și am venit la Tine?» [40] Și, răspunzând, Regele le va spune: «Amin zic vouă: de vreme ce ați făcut [acestea] pentru unul din cei mai mici frați ai Mei, pentru Mine ați făcut.» [41] Atunci le va spune și celor din stânga: «Plecați de la Mine, blestemaților, în focul cel veșnic pregătit pentru diavol și pentru îngerii lui. [42] Căci am fost flămând și nu Mi-ați dat să mănânc, am fost însetat și nu Mi-ați dat să beau; [43] străin am fost și nu M-ați primit, gol, și nu M-ați îmbrăcat, bolnav și în închisoare, și nu v-a păsat de Mine.» [44] Atunci Îi vor răspunde și aceia, zicând: «Doamne, când Te-am văzut flămând, sau însetat, sau străin, sau gol, sau bolnav, sau în închisoare, și nu Ți-am slujit?» [45] Atunci le va răspunde zicând: «Amin zic vouă, întrucât nu ați făcut [acestea] pentru unul din cei mai mici, nici pentru Mine nu ați făcut.» [46] Și aceștia vor merge la pedeapsă veșnică, iar cei drepți, la viață veșnică."

Complotul împotriva lui Iisus
Mc. 14,1-2; Lc. 22,1-2

26 [1] Și a fost așa: când a sfârșit Iisus toate cuvântările acestea, le-a zis ucenicilor Săi: [2] „Știți că peste două zile sunt Paștile, și Fiul omului e predat ca să fie răstignit." [3] Atunci s-au adunat arhiereii și bătrânii poporului în palatul arhiereului numit Caiafa [4] și s-au sfătuit împreună, ca să pună mâna pe Iisus prin vicleșug și să-L omoare. [5] Dar ziceau: „Nu de sărbătoare, ca să nu se facă tărăboi în popor."

Ungerea din Betania
Mc. 14,3-9; Lc. 7,36-50; In. 12,1-8

[6] Aflându-Se Iisus în Betania, în casa lui Simon Leprosul, [7] s-a apropiat de El o femeie care avea un vas de alabastru cu parfum de mare preț și l-a vărsat pe capul Lui, pe când ședea întins la masă. [8] Văzând, ucenicii s-au mâniat, zicând: „Pentru ce risipa aceasta? [9] Căci putea să fie vândut pe mulți [bani] și [aceștia puteau fi] dați săracilor." [10] Luând seama, Iisus le-a zis: „De ce supărați femeia? Fiindcă a făcut un lucru frumos pentru Mine. [11] Pe săraci îi aveți mereu cu voi, dar pe Mine nu Mă aveți mereu. [12] Când ea a vărsat parfumul peste trupul Meu, a făcut-o spre îngroparea Mea. [13] Amin zic vouă, oriunde se va propovădui această veste bună, în lumea întreagă, se va povesti și ce a făcut [femeia] aceasta, întru pomenirea ei."

Târgul lui Iuda
Mc. 14,10-11; Lc. 22,3-6

[14] Atunci s-a dus unul din cei Doisprezece, numit Iuda Iscariotul, la arhierei [15] și a zis: „Ce vreți să-mi dați, și eu vi-L predau?" Iar ei i-au pus [în mână] treizeci de arginți. [16] Și de atunci căuta un prilej potrivit ca să-L dea [pe mâna lor].

Pregătirea Paștilor
Mc. 14,12-16; Lc. 22,7-13

17 În prima zi a Azimelor, ucenicii s-au apropiat de Iisus
zicând: „Unde vrei să-Ți pregătim ca să mănânci Paștile?" 18 Iar
El a zis: „Duceți-vă în cetate, la cutare, și spuneți-i: «Învățătorul
zice: Timpul Meu este aproape. La tine fac Paștile împreună cu
ucenicii Mei.»" 19 Și au făcut ucenicii cum le-a poruncit Iisus și au
pregătit Paștile.

Iisus și Iuda la Cină
Mc. 14,17-21; Lc. 22,14.21-23

20 Când s-a înserat, S-a așezat la masă cu cei Doisprezece. 21 Și,
în timp ce mâncau ei, a zis: „Amin zic vouă că unul dintre voi Mă
va preda." 22 Și [ei], întristându-se foarte, au început să-I spună,
fiecare în parte: „Nu cumva sunt eu, Doamne?" 23 El, răspunzând,
a zis: „Cel care [și-]a înmuiat cu Mine mâna în blid, acela Mă va
preda. 24 Fiul omului se duce, așa cum este scris despre El, dar vai
de omul acela prin care este predat Fiul omului. Bine-i era dacă
nu se năștea omul acela!" 25 Răspunzând Iuda, cel care L-a predat,
a zis: „Nu cumva sunt eu, rabbi?" Îi zice: „Tu ai spus."

Cina de Taină
Mc. 14,22-25; Lc. 22,15-20

26 În timp ce mâncau, luând Iisus o pâine și binecuvântând, a
frânt[-o] și, dând-o ucenicilor, a zis: „Luați, mâncați, acesta este tru-
pul Meu." 27 Și luând un pahar și aducând mulțumire, le-a dat lor
zicând: „Beți din acesta toți, 28 căci acesta este sângele Meu, al Legă-
mântului care pentru mulți se varsă spre iertarea păcatelor. 29 Vă
zic: nu voi mai bea de acum din acest rod al viei până în ziua aceea
când îl voi bea, nou, împreună cu voi, în Împărăția Tatălui Meu."
30 Și, după ce au cântat psalmii, au ieșit pe Muntele Măslinilor.

Prevestirea renegărilor lui Petru
Mc. 14,26-31; Lc. 22,31-34

31 Atunci Iisus le zice: „Voi toți vă veți poticni de Mine în noap-
tea aceasta, căci este scris:

Voi bate păstorul
și se vor risipi oile turmei.

32 Dar, după ce voi fi înviat, voi merge înaintea voastră în Gali-
leea."

33 Răspunzând, Petru I-a zis: „[Chiar] dacă toți se vor poticni
de Tine, eu nu mă voi poticni niciodată." 34 Iisus i-a zis: „Amin zic
ție că în această noapte, înainte de a cânta cocoșul, de trei ori Mă
vei tăgădui." 35 Petru Îi zice: „Chiar dacă ar trebui să mor împre-
ună cu Tine, nu Te voi tăgădui." La fel au spus și toți [ceilalți]
ucenici.

Iisus în Ghetsimani
Mc. 14,32-42; Lc. 22,40-46

36 Atunci Iisus merge împreună cu ei într-un loc numit Ghetsi-
mani și le spune ucenicilor: „Așezați-vă aici până când Mă duc
acolo să Mă rog." 37 Și, luându-i pe Petru și pe cei doi fii ai lui
Zebedeu, a început să se întristeze și să se scârbească. 38 Atunci le
zice: „*Nespus de trist este sufletul meu*, până la moarte. Rămâneți
aici și vegheați cu Mine." 39 Și, ducându-Se puțin mai departe, a
căzut cu fața la pământ rugându-Se și zicând: „Tatăl Meu, dacă
se poate, să treacă de la Mine paharul acesta! Dar nu cum vreau
Eu, ci cum [vrei] Tu." 40 Și vine la ucenici și-i găsește dormind;
și-i zice lui Petru: „Așadar nici [măcar] un ceas n-ați fost în stare
să vegheați împreună cu Mine? 41 Vegheați și rugați-vă, ca să nu
intrați în încercare. Duhul este plin de zel, dar carnea, slabă."
42 Din nou, a doua oară ducându-Se, S-a rugat zicând: „Tatăl Meu,
dacă nu se poate să treacă de la Mine [acest pahar] fără să-l beau,
facă-se voia Ta!" 43 Și venind, iarăși i-a găsit dormind, căci ochii lor
erau îngreuiați. 44 Și, lăsându-i, iarăși S-a dus și S-a rugat, a treia
oară, spunând din nou același cuvânt. 45 Atunci vine la ucenici și
le zice: „Dormiți în continuare și vă odihniți! Iată, s-a apropiat
ceasul și Fiul omului este dat în mâinile păcătoșilor. 46 Sculați-vă
să mergem! Iată, s-a apropiat cel care Mă predă."

Iisus este predat de către Iuda
Mc. 14,43-52; Lc. 22,47-53; In. 18,2-11

47 Și El încă vorbea când, iată, Iuda, unul din cei Doisprezece,
a venit și, împreună cu el, o mulțime numeroasă cu săbii și cio-
mege, din partea arhiereilor și a bătrânilor poporului. 48 Cel care
Îl preda le dăduse un semn, zicând: „[Cel] pe care-L voi săruta,
Acela este: puneți mâna pe El." 49 Și îndată, apropiindu-se de
Iisus, a zis: „Bucură-Te, rabbi!", și L-a sărutat. 50 Iar Iisus i-a zis:
„Prietene, pentru asta ești aici?" Atunci, apropiindu-se, au pus
mâna pe Iisus și L-au prins. 51 Și, iată, unul dintre cei care erau
cu Iisus, întinzând mâna, și-a scos sabia și, lovindu-l pe slujito-
rul arhiereului, i-a retezat urechea. 52 Atunci îi zice Iisus: „Pune-ți
sabia la locul ei, căci toți care apucă sabia de sabie vor pieri. 53 Sau
crezi că nu-L pot ruga pe Tatăl Meu și El să-Mi pregătească îndată
mai mult de douăsprezece legiuni de îngeri? 54 Dar [atunci], cum
se vor împlini Scripturile, cum că așa trebuie să fie?" 55 În ceasul
acela Iisus le-a zis mulțimilor: „Ca după un tâlhar ați ieșit, cu săbii
și ciomege, ca să Mă prindeți. Zi de zi am șezut în Templu învă-
țând și n-ați pus mâna pe Mine. 56 Dar toate acestea s-au petrecut
ca să se împlinească Scripturile profeților." Atunci ucenicii, toți,
părăsindu-L, au fugit.

Iisus în fața sinedriului. Tăgăduirile lui Petru
Mc. 14,53-72; Lc. 22,54-71

57 Iar cei care L-au prins pe Iisus L-au adus la Caiafa, arhie-
reul, unde se adunaseră cărturarii și bătrânii. 58 Petru Îl urma de
la depărtare până la palatul arhiereului și, intrând, s-a așezat cu
slugile, ca să vadă sfârșitul. 59 Iar arhiereii și întreg sinedriul cău-
tau o mărturie mincinoasă împotriva lui Iisus, ca să-L omoare;
60 și nu găseau, deși veniseră mulți martori mincinoși. La urmă,
apropiindu-se doi, 61 au zis: „Acesta a zis: «Pot să dărâm Tem-
plul lui Dumnezeu și în trei zile să-l zidesc.»" 62 Și, sculându-se,
arhiereul I-a zis: „Nu răspunzi nimic? Ce spun aceștia împotriva
Ta?" 63 Dar Iisus tăcea. Și arhiereul I-a zis: „Te conjur pe Dumne-
zeul cel Viu să ne spui dacă tu ești Hristosul, Fiul lui Dumnezeu!"
64 Iisus îi zice: „Tu ai spus. Dar Eu vă zic: de acum Îl veți vedea

pe *Fiul omului* șezând de-a dreapta Puterii și *venind pe norii ceru-
lui*." 65 Atunci arhiereul și-a sfâșiat hainele zicând: „A blasfemiat!
Ce ne mai trebuie mărturie? Iată, acum ați auzit blasfemia. 66 Ce
credeți?" Iar ei, luând cuvântul, au zis: „Este vrednic de moarte."
67 Atunci L-au scuipat în față și L-au lovit cu pumnii, iar alții
L-au pălmuit, 68 zicând: „Proorocește-ne, Hristoase, cine Te-a lovit?"
69 Iar Petru ședea afară, în curte. Și s-a apropiat de el o slujnică
zicând: „Și tu erai cu Iisus, Galileeanul." 70 Dar el a tăgăduit în fața
tuturor, zicând: „Nu știu ce spui." 71 Când ieșea pe poartă, l-a văzut
alta și le spune celor de acolo: „Acesta era împreună cu Iisus Nazo-
reul." 72 Și din nou a tăgăduit cu jurământ: „Nu cunosc omul." 73 La
puțin timp, apropiindu-se cei care se aflau de față, i-au spus lui
Petru: „Într-adevăr, și tu ești dintre ei, căci și felul tău de a vorbi te
dă pe față." 74 Atunci el a început să blesteme și să se jure că nu-L
cunoaște pe omul [acela]. Și îndată a cântat cocoșul.
75 Și și-a amintit Petru de vorba lui Iisus, care spusese: „Înainte
de a cânta cocoșul, de trei ori Mă vei tăgădui." Și, ieșind afară, a
plâns amarnic.

Iisus este predat lui Pilat
Mc. 15,1; Lc. 23,1

27 1 Când s-a făcut dimineață toți arhiereii și bătrânii poporu-
lui au ținut sfat împotriva lui Iisus, ca să-L omoare. 2 Și, legân-
du-L, L-au dus și i L-au predat lui Pilat, procuratorul.

Moartea lui Iuda
Fp. 1,16-20

3 Atunci, văzând Iuda, cel care L-a predat, că [Iisus] a fost osân-
dit, părându-i rău, le-a înapoiat cei treizeci de arginți arhiereilor
și bătrânilor, 4 zicând: „Am păcătuit predând sânge nevinovat."
Dar aceștia au zis: „Ce ne privește? E treaba ta." 5 Și [el], după ce
a aruncat arginții în Templu, a plecat și s-a dus de s-a spânzurat.
6 Arhiereii, luând arginții, au zis: „Nu e îngăduit să-i punem în
vistieria Templului, fiindcă sunt preț de sânge." 7 Sfătuindu-se, au
cumpărat cu ei Ogorul olarului, pentru înmormântarea străinilor.

[8] De aceea ogorul s-a numit „Ogorul sângelui" până astăzi. [9] Atunci
s-a împlinit ce s-a spus prin Ieremia profetul, care zice:
Și au luat cei treizeci de arginți,
prețul Celui prețuit, pe care l-au prețuit [unii] dintre fiii lui Israel,
[10] și i-au dat pe Ogorul olarului, *după cum mi-a poruncit Domnul.*

Iisus în fața lui Pilat
Mc. 15,2-5; Lc. 23,2-5; In. 18,28-19,16

[11] Iar Iisus a fost adus în fața procuratorului. Și procuratorul
L-a întrebat, zicând: „Tu ești regele iudeilor?" Iisus a zis: „Tu zici."
[12] Și, când era învinuit de arhierei și de bătrâni, nu răspundea
nimic. [13] Atunci Pilat Îi zice: „Nu auzi câte mărturisesc [ei] împotriva Ta?" [14] Și nu i-a răspuns defel la niciun lucru, așa încât procuratorul se mira foarte tare.

Iisus și Barabba
Mc. 15,6-15; Lc. 23,17-25; In. 18,38-19,16

[15] La fiecare sărbătoare, procuratorul obișnuia să elibereze
mulțimii un întemnițat pe care-l voiau. [16] Aveau atunci un întemnițat vestit numit [Iisus] Barabba. [17] Așadar, când s-au adunat
[mulțimile], Pilat le-a zis: „Pe cine vreți să eliberez: pe [Iisus]
Barabba sau pe Iisus numit Hristos?" [18] Căci știa că din invidie
L-au predat.

[19] Pe când ședea [Pilat] la tribunal, soția lui a trimis la el zicând:
„Să nu fie nimic între tine și dreptul acela; căci multe am pătimit
azi în vis din pricina Lui."

[20] Însă arhiereii și bătrânii au convins mulțimile să-l ceară pe
Barabba, iar pe Iisus să-L dea pieirii. [21] Răspunzând, procuratorul le-a zis: „Pe care vreți, dintre cei doi, să vi-l eliberez?" Ei au
zis: „Pe Barabba." [22] Pilat le zice: „Ce să fac, dar, cu Iisus, Cel
numit Hristos?" Toți zic: „Să fie răstignit!" [23] El a zis: „Dar ce
rău a făcut?" Însă ei strigau mai abitir, zicând: „Să fie răstignit!"
[24] Văzând Pilat că nu-i de niciun folos, ci mai mult se face tărăboi,
luând apă, s-a spălat pe mâini înaintea mulțimii zicând: „Nevinovat sunt de sângele Acestuia. E treaba voastră!" [25] Și, răspunzând,

întreg poporul a zis: „Sângele Lui asupra noastră și asupra copiilor noștri!" [26] Atunci li l-a eliberat pe Barabba, iar pe Iisus, după
ce L-a biciuit, L-a dat să fie răstignit.

Batjocorirea lui Iisus
Mc. 15,16-20; In. 19,1-3

[27] Atunci soldații procuratorului, luându-L pe Iisus în pretoriu,
au adunat împotriva Lui toată cohorta. [28] Și, dezbrăcându-L, L-au
acoperit cu o manta stacojie. [29] Și, împletind o coroană de spini,
I-au pus-o pe cap și o trestie în mâna dreaptă; și, îngenunchind
înaintea Lui, L-au luat în râs, zicând: „Bucură-Te, rege al iudeilor!" [30] Și, scuipându-L, I-au luat trestia și-L tot loveau peste cap.
[31] Și când și-au bătut joc [destul], L-au dezbrăcat de manta și L-au
îmbrăcat cu hainele Lui; și L-au dus să-L răstignească.

Răstignirea
Mc. 15,21-32; Lc. 23,26-43; In. 19,17-27

[32] Ieșind, au găsit un om din Cyrene, pe nume Simon; pe acesta
l-au silit să ia crucea Lui.

[33] Și, ajungând la locul numit Golgota, care înseamnă „Locul
căpățânii", [34] I-au dat să bea vin amestecat cu fiere; și, gustând,
n-a vrut să bea. [35] Iar după ce L-au răstignit, *I-au împărțit hainele trăgând la sorți.* [36] Și, așezându-se, au început să-L păzească acolo.
[37] Și I-au pus deasupra capului pricina [osândirii], scrisă:
ACESTA ESTE IISUS REGELE IUDEILOR.

[38] Atunci răstignesc împreună cu El doi tâlhari, unul la dreapta,
altul la stânga. [39] Iar trecătorii Îl huleau clătinându-și capetele [40] și
zicând: „[Tu], care dărâmi Templul și-n trei zile îl construiești, salvează-Te pe Tine Însuți, dacă ești Fiul lui Dumnezeu, și coboară
de pe cruce!" [41] La fel și arhiereii, bătându-și joc [de El] împreună
cu cărturarii și bătrânii, ziceau: [42] „Pe alții i-a salvat, pe Sine Însuși
nu Se poate salva. Este regele Israelului: să coboare acum de pe
cruce și vom crede în El. [43] *S-a încrezut în Dumnezeu, să-L scape acum, dacă vrea.* Căci a spus: «Sunt Fiul lui Dumnezeu.»" [44] Așa Îl
ocărau și tâlharii răstigniți împreună cu El.

Moartea lui Iisus
Mc. 15,33-41; Lc. 23,44-49; In. 19,28-37

45 Iar de la ceasul al șaselea s-a făcut întuneric pe tot pământul
până la ceasul al nouălea. 46 Pe la ceasul al nouălea a strigat Iisus
cu glas mare zicând: *„Eli Eli, lema sabachtani?* adică: *„Dumnezeul
Meu, Dumnezeul Meu, pentru ce M-ai părăsit?"* 47 Iar câțiva dintre
cei care se aflau acolo, auzind, spuneau: „Acesta îl strigă pe Ilie."
48 Și, îndată, alergând unul dintre ei și luând un burete, după ce
l-au îmbibat cu oțet și l-au legat de o trestie, Îi dădeau să bea.
49 Iar ceilalți ziceau: „Lasă să vedem dacă vine Ilie să-L salveze."
50 Dar Iisus, după ce a mai strigat încă o dată cu glas mare, Și-a
dat duhul.

51 Și, iată, catapeteasma Templului s-a despicat de sus până jos,
în două, și pământul s-a cutremurat și stâncile s-au despicat; 52 și
mormintele s-au deschis și multe trupuri ale sfinților adormiți au
înviat; 53 și, ieșind din morminte după învierea Lui, au intrat în
sfânta cetate și li s-au arătat multora.

54 Iar centurionul și cei dimpreună cu el, care-L păzeau pe
Iisus, văzând cutremurul și cele petrecute, s-au înspăimântat
foarte, zicând: „Într-adevăr acesta era Fiu al lui Dumnezeu."

55 Și erau acolo multe femei care priveau de la depărtare. Aces-
tea Îl urmaseră pe Iisus din Galileea, slujindu-I. 56 Printre ele erau
Maria Magdalena și Maria, mama lui Iacob și a lui Iosif, și mama
fiilor lui Zebedeu.

Îngroparea lui Iisus
Mc. 15,42-47; Lc. 23,50-56; In. 19,38-42

57 Când s-a făcut seară, a venit un om bogat din Arimateia, pe
nume Iosif, care fusese și el ucenic al lui Iisus. 58 Acesta, mergând
la Pilat, a cerut trupul lui Iisus. Atunci Pilat a poruncit să-i fie dat.
59 Și, luând trupul, Iosif l-a înfășurat într-un giulgiu curat 60 și l-a
așezat în mormântul său, nou, pe care îl tăiase în stâncă; și, după
ce a rostogolit o piatră mare la intrarea mormântului, a plecat.
61 Erau acolo Maria Magdalena și cealaltă Marie, șezând în fața
mormântului.

Paza mormântului
62 În ziua următoare, cea de după ziua de pregătire, s-au strâns
arhiereii și fariseii la Pilat 63 zicând: „Stăpâne, ne-am amintit că
rătăcitorul Acela a spus, pe când încă trăia: «Peste trei zile voi
învia.» 64 Poruncește dar ca mormântul să fie întărit [cu pază]
până în ziua a treia, ca nu cumva ucenicii Lui, venind, să-l fure și
să spună poporului: «A înviat din morți.» Și rătăcirea din urmă va
fi mai rea decât cea dintâi." 65 Pilat le-a zis: „Aveți strajă. Duceți-vă
și întăriți cum știți."

66 Iar ei, mergând, au întărit mormântul, punând pecete peste
piatră, împreună cu straja.

Mormântul gol
Mc. 16,1-8; Lc. 24,1-12; In. 20,1-10

28 1 La sfârșitul sabatului, când se lumina spre ziua cea dintâi
a săptămânii, au venit Maria Magdalena și cealaltă Marie ca să
privească mormântul. 2 Și, iată, s-a stârnit un cutremur mare, căci
un înger al Domnului, coborându-se din cer și apropiindu-se, a
rostogolit piatra și ședea deasupra ei. 3 Înfățișarea lui era ca un
fulger și veșmântul lui, alb ca zăpada. 4 Iar de frica lui paznicii
s-au cutremurat și-au devenit ca morți. 5 Cuvântând, îngerul le-a
zis femeilor: „Nu vă temeți, știu că Îl căutați pe Iisus, răstignitul.
6 Nu este aici, căci a înviat, precum a spus. Veniți, vedeți locul
unde zăcea. 7 Și duceți-vă degrabă și spuneți ucenicilor Săi că a
înviat din morți și, iată, merge înaintea voastră în Galileea: acolo
Îl veți vedea. Iată, v-am spus."

8 Și, plecând [ele] degrabă de la mormânt, cu frică și bucurie
mare, au început să alerge, ca să ducă vestea ucenicilor Lui. 9 Și,
iată, Iisus le-a ieșit în cale zicând: „Bucurați-vă!" Iar ele, apropi-
indu-se, I-au cuprins picioarele și I s-au închinat. 10 Atunci Iisus le
zice: „Nu vă temeți! Mergeți și vestiți-i pe ucenicii Mei să plece în
Galileea și acolo Mă vor vedea."

Vicleșugul căpeteniilor
11 Pe când mergeau ele, iată, unii din strajă, venind în cetate,
au povestit arhiereilor toate cele petrecute. 12 Și adunându-se ei cu

bătrânii și ținând sfat, au dat arginți destui soldaților, [13] zicând: „Spuneți că: «Ucenicii Lui, venind noaptea, L-au furat în timp ce noi dormeam». [14] Și dacă se va auzi despre aceasta la procurator, noi îl vom convinge și vă vom scăpa cu fața curată." [15] Iar ei, luând arginții, au făcut cum fuseseră învățați. Și s-a răspândit povestea aceasta la iudei până în ziua de astăzi.

Ultimele învățături ale lui Iisus cel înviat către ucenici

[16] Iar cei unsprezece ucenici au mers în Galileea, la muntele unde le poruncise Iisus. [17] Și, văzându-L, I s-au închinat cei care se îndoiseră [18] Și, apropiindu-Se, Iisus le-a grăit zicând: „Mi s-a dat toată puterea în cer și pe pământ. [19] Mergeți, așadar, și faceți ucenici din toate neamurile, botezându-i în numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh, [20] învățându-i să păzească toate câte vi le-am poruncit. Și, iată, Eu sunt cu voi în toate zilele, până la sfârșitul lumii."

Introducere la Evanghelia după Marcu

Evanghelia după Marcu este „Cenușăreasa" evangheliilor. Din punct de vedere „statistic", avem de-a face cu cea mai scurtă dintre evangheliile canonice, ea conținând aproximativ 11.300 de cuvinte. Matei o depășește cu peste 7.000. Din punct de vedere stilistic, ne aflăm în fața unui text aparent neîngrijit, cu repetiții și formulări inadecvate, o „pacoste" pentru traducător și nu numai. În fine, la nivel teologic, Pătimirile și moartea lui Iisus joacă rolul central. Unii exegeți au și vorbit despre o adevărată „evanghelie tragică", alții au caracterizat-o drept o „Răstignire cu o introducere amplă". Tot ca o „Cenușăreasă" a fost tratată Evanghelia după Marcu și de tradiția creștină. Până la Beda Venerabilul (secolul al VIII-lea) nu există niciun comentariu sistematic al textului, Părinții Bisericii preferând să se aplece asupra celorlalte trei evanghelii. De altfel, autorii vechi, pe urmele lui Augustin (*De consensu evangelistarum*, Patrologia Latina, vol. 34, col. 1041–1230), consideră că Marcu nu este decât un rezumat al lui Matei.

Conținut și sens teologic

Fiecare dintre cele patru evanghelii selectate în Noul Testament are un specific al ei, deși numeroase informații și episoade concordă. Acest specific se explică prin *situația istorică imediată* în care au fost zămislite evangheliile (mă refer la forma lor *actuală*, forma inițială, incipientă, fiind imposibil de recuperat). Matei propune o evanghelie preponderent catehetică, adresându-se

în special creștinilor proveniți din rândul iudaismului (dar nu exclusiv lor); Luca se adresează mai degrabă membrilor Bisericii proveniți dintre păgâni, cu o anumită dexteritate stilistică și respectând formula consacrată a biografiei (*bios*) păgâne. Ioan își redactează evanghelia dintr-o dublă perspectivă polemică: antiiudaică și antignostică. S-ar putea adăuga și o a treia componentă polemică, chiar *în interiorul* tradiției canonice, pentru că autorul celei de-a patra evanghelii își propune să corecteze unele date transmise de sinoptice (data Cinei, rolul jucat de Petru în cercul celor doisprezece etc.). Marcu nu face excepție de la regulă. Teologia specifică evangheliei sale poate fi înțeleasă cel mai bine prin contrast cu Evanghelia după Ioan. În cazul celei de-a patra evanghelii, Pătimirile lui Iisus apar estompate sau mai bine zis sublimate. La Ioan, răstignirea echivalează cu apoteoza lui Iisus, cu intrarea Lui în slavă. Dimpotrivă, Marcu insistă tocmai asupra suferinței Mântuitorului, reactualizând figura „dreptului chinuit" din Cartea lui Isaia. Pătimirile constituie centrul de greutate al Evangheliei după Marcu, teologia propusă de autor fiind una a suferinței, a agoniei (în sensul lui Miguel de Unamuno), nu una a glorificării. De altminteri, textul inițial se încheia cu scena mormântului gol și cu ezitarea femeilor mironosițe de a duce apostolilor vestea Învierii lui Iisus. Abia în secolul al II-lea s-a adăugat la final un paragraf „optimist", menit să atenueze tragismul acestui final originar. Unii exegeți au radicalizat opoziția dintre prima parte (cap. 1–8) și ultima parte (cap. 9–16) ale evangheliei, sugerând că Marcu și-ar fi propus nici mai mult, nici mai puțin decât să demoleze, în partea a doua, figura mesianică atotputernică prezentată în prima parte (această figură atotputernică fiind acceptată, fără discernământ, de majoritatea creștinilor). Dar, dacă lucrurile ar sta așa, ne întrebăm ce rost ar fi avut această primă parte, care conține, pe lângă învățături și parabole, descrierea unui număr impresionant de minuni și vindecări.

Două elemente inedite se află în inima teologiei lui Marcu: 1) faimosul „secret mesianic" și 2) lipsa de înțelegere de care Se lovește Iisus, inclusiv din partea ucenicilor. În ce constă „secretul mesianic"? De mai multe ori pe parcursul evangheliei Iisus le

interzice atât ucenicilor Săi, cât și celor vindecați să facă „publicitate", să aducă la cunoștința tuturor virtuțile Sale taumaturgice. De ce procedează astfel?

Mai multe soluții au fost propuse, începând cu anul 1901, când W. Wrede a publicat volumul *Das Messiasgeheimnis in den Evangelien: Zugleich ein Beitrag zum Verständnis des Markusevangeliums* (tradus abia în 1971 în engleză). Wrede încearcă să demonstreze că tema „secretului mesianic" a fost inserată de către redactorul final, cu scopul de a rezolva tensiunea dintre caracterul mesianic și cel non-mesianic al lui Iisus. Spus mai clar: Mesia cel așteptat de iudei (inclusiv de apostoli) trebuia să se manifeste ca un personaj ieșit din comun, capabil să vindece boli, să opereze miracole, să convertească prin faptă și cuvânt (exact ce face și Iisus în prima parte a evangheliei), dar în același timp să fie învestit și cu o funcție politică. În credințele vremii, el ar fi urmat să elibereze poporul lui Israel de sub dominația romană, să preia puterea și să instaureze o domnie „paradiziacă" pe pământ (fapt contrazis de a doua parte a evangheliei, unde Iisus este arestat, batjocorit, condamnat și ucis). Tocmai pentru a justifica această neconcordanță între figura unui Mesia biruitor și cea a lui Iisus răstignit, evanghelistul va fi inventat „secretul mesianic", impunând ideea că mesianitatea lui Iisus nu va putea fi revelată *deplin* și înțeleasă decât *după răstignire și în lumina ei*. Teoria lui Wrede a fost acceptată de unii, criticată de alții. Indiferent de valabilitatea ei, rămâne cert faptul că în Evanghelia după Marcu atenția cititorului este orientată spre episodul răstignirii. Ca și cum autorul ne-ar sugera că nu miracolele sau vindecările sunt lucrurile cele mai importante, ci suferința – urmată, bineînțeles, de Înviere. Aici intervine a doua temă pe care am amintit-o, și anume atitudinea ucenicilor față de persoana și învățătura lui Iisus.

De la începutul și până la sfârșitul Evangheliei după Marcu asistăm la un conflict cvasipermanent (mult mai pregnant decât în celelalte evanghelii) între Maestru și discipoli. Aceștia din urmă nu înțeleg sensul adevărat al miracolelor (dincolo de spectaculozitatea lor); nu sunt capabili să opereze ei înșiși miracolele cerute de unele persoane (pentru că le lipsește credința); nu înțeleg locul

și rostul lor în cadrul misiunii lui Iisus; dar mai ales nu înțeleg *cine este cu adevărat Iisus*. Două mărturisiri de credință reprezintă excepțiile de la această regulă: mărturisirea lui Petru despre mesianitatea Învățătorului (*cf.* Mc. 8,29) și a centurionului de la piciorul crucii: „Cu adevărat Acesta este Fiul lui Dumnezeu" (*cf.* Mc. 16,39). Încă o dată, dintre toți evangheliștii, Marcu este cel mai „naturalist", în sensul că accentuează aspectele „omenești, prea omenești" din viața lui Iisus, dar și a grupului de apostoli. Acest „naturalism" stilistic și teologic trădează o anumită stare de spirit existentă în sânul comunității pentru care scrie. Trădarea și lipsa de înțelegere a apostolilor față de Iisus reflectă, probabil, o asemenea situație concretă din timpul lui Marcu. Insistând pe episodul Pătimirilor lui Iisus, dar și pe slăbiciunile apostolilor, autorul furnizează un model inaugural, menit să încurajeze o comunitate în derivă, minată de tentația apostaziei sau, și mai grav, a disperării. În același timp, el propune un traseu al mântuirii centrat pe suferință, răbdare, imitare a Pătimirilor Domnului, în contrast cu o anumită comoditate triumfalistă susținută probabil de anumite curente contemporane (incipient gnostice) sau pur și simplu imaginată de o parte dintre credincioși (de pildă, faptul că botezul ar fi de ajuns pentru a obține mântuirea). Mântuirea se dobândește prin jertfă, iar jertfa credincioșilor înseamnă urmarea modelului hristic până la capăt (fiecare trebuie să-și ia crucea și să-L urmeze pe Iisus, Răstignitul).

Autorul, data și locul redactării

În *Dialogul cu Trifon* (106,3), Iustin Martirul pomenește de „memoriile lui Petru", referindu-se la Mc. 3,16-17, singurul loc din evangheliile sinoptice în care întâlnim supranumele „Boanerges" (citat de Iustin) aplicat lui Iacob și Ioan, fiii lui Zebedeu. „Evanghelia după Marcu" este menționată sub acest titlu abia în a doua jumătate a secolului al II-lea. Cine este Marcu? Îl putem identifica în mod precis? Numele (gr. Markos, lat. Marcus) era frecvent în perioada respectivă, inclusiv printre iudei. În *Istoria bisericească* 3,39,15–16, Eusebiu din Cezareea citează un fragment

din Papias, ucenic al prezbiterului Ioan, conform căruia Marcu ar fi fost un „interpret" (*hermeneutes*) al lui Petru; el ar fi așternut în scris „cu foarte mare grijă/atenție" (*akribos*), dar „într-un chip dezordonat" (*ou mentoi taxei*) tot ceea ce își amintea Petru despre faptele și spusele Mântuitorului. Așadar, nu avem de-a face cu un apostol (ca în cazul autorilor evangheliilor după Matei și Ioan), ci cu un *ucenic al unui apostol*. Dependența de Petru, figură centrală a creștinismului timpuriu, va fi jucat un rol esențial în validarea canonică a relatării lui Marcu, socotită până în secolul al XIX-lea un simplu rezumat al lui Matei. Dar informațiile lui Papias nu clarifică identitatea autorului. Ce date ne furnizează Noul Testament? În Faptele apostolilor 12,12, Luca scrie că, după eliberarea din închisoare, Petru a mers la Ierusalim în casa Mariei, mama unui ucenic numit Ioan Marcu. Acest Ioan Marcu este pomenit de trei ori (o singură dată doar ca Marcu) și apare în tovărășia lui Petru, Pavel și Barnaba. La început, Pavel și-l asociază în misiunea de evanghelizare, dar ulterior, din motive necunoscute, îl înlocuiește cu Silas. Ioan Marcu l-a însoțit pe Barnaba în călătoria către insula Cipru (*cf.* 15,36–40). După Col. 4,10, Barnaba și Marcu ar fi fost veri. După 2Tim. 4,11, pe când își aștepta execuția la Roma, Pavel l-a chemat din nou pe Marcu lângă el, dovadă că relațiile dintre „apostolul neamurilor" și ucenic se înseninaseră. Așadar, preluând concluzia lui R. Brown, acest Ioan Marcu, evreu din Ierusalim, „va fi fost cunoscut de Petru chiar la Ierusalim; a devenit apoi însoțitorul lui Pavel, dar s-a certat cu acesta în perioada 46–50. După câțiva ani s-a împăcat cu apostolul și i-a redevenit însoțitor, ajungând la Roma în anii 60, unde a fost un ajutor prețios atât pentru Pavel, cât și pentru Petru înainte de martiriu" (R. Brown, *An Introduction to the New Testament*, New York, 1996, p. 159).

Am menționat deja mărturia lui Iustin. Prologul antimarcionit al Evangheliei după Marcu (scris în latină aproximativ între 160-180) confirmă informația lui Papias, cum că Marcu ar fi fost „interpret" al lui Petru, adăugând faptul că el și-ar fi redactat Evanghelia undeva în Italia *după* martiriul apostolului. Termenul *hermeneutes* înseamnă „traducător" (probabil Marcu îi traducea

lui Petru din aramaică în latină și invers), dar poate însemna și „compilator". Acest ultim sens ar avea în vedere rolul de evanghelist al lui Marcu: el a adunat, compilat și pus într-o anumită ordine amintirile lui Petru despre Iisus. Tot *după* moartea lui Petru fixează redactarea evangheliei și Irineu al Lyonului (sfârșitul secolul al II-lea), citat de Eusebiu (*Istoria bisericească* 5,8,3), spre deosebire de Clement din Alexandria (*cf.* Eusebiu, *Istoria bisericească* 6,14,6), după care ucenicul apostolului și-ar fi terminat lucrarea la Roma, puțin înainte de răstignirea lui Petru (așadar, a avut girul apostolului și, putem spune, autorului „real"). Conform tradiției (care nu apare înainte de secolul al IV-lea), Marcu ar fi evanghelizat Egiptul. Ioan Gură de Aur deduce, în mod eronat, că Evanghelia însăși ar fi fost redactată în Egipt. Cert este că, din punct de vedere istoric, creștinismul egiptean este atestat abia odată cu apariția primelor curente gnostice, legenda evanghelizării Egiptului de către Marcu fiind creată ulterior, tocmai pentru a contracara pretențiile gnosticilor la întâietate (*cf.* ampla discuție a lui A. Jakab în teza lui de doctorat, *Ecclesia alexandrina. Évolution sociale et institutionnelle du christianisme alexandrin (IIe et IIIe siècles)*, Berna, Berlin, 2001. Din datele textului evanghelic și ale tradiției se poate avansa – deși cu precauție – următoarea ipoteză: autorul Evangheliei după Marcu, iudeu convertit la creștinism, a fost unul dintre apropiații apostolilor Petru și Pavel. A cutreierat lumea mediteraneană alături de maeștrii săi, ajungând în cele din urmă la Roma. A înregistrat și pus într-o ordine personală amintirile lui Petru despre Iisus, adresându-se cu precădere unui public păgân. Locul redactării nu poate fi identificat cu precizie (unii vorbesc despre Siria, alții despre Galileea, alții, cum am văzut, despre Egipt), dar Roma și Italia par a fi totuși soluțiile cele mai verosimile. Contrar vulgatei augustiniene, care proclama anterioritatea lui Matei față de Marcu, vulgata modernă susține că Marcu ar fi cea mai veche dintre cele patru evanghelii, furnizând, împreună cu un alt document (numit Q, de la *Quelle*, „sursă", în germană), materialul principal Evangheliilor după Matei și după Luca. Cât privește datarea, savanții au avansat două ipoteze, în funcție de grila prin care este interpretat capitolul 13, consacrat

semnelor sfârșitului lumii: puțin înainte sau puțin după cucerirea Ierusalimului de către Titus (petrecută în anul 70). Personal, adopt a doua soluție, bizuindu-mă pe câteva argumente interne: Iisus vorbește ca un Profet infailibil, ale cărui preziceri s-au îndeplinit deja fără greș. Una dintre profeții se referă la dărâmarea Templului, evenimentul fiind cunoscut autorului. Așadar, redactarea va fi avut loc undeva între anii 70 și 75, devansând cu aproape un deceniu redactarea Evangheliei după Matei.

Scriam la început că Evanghelia după Marcu ar putea fi numită „Cenușăreasa" evangheliilor, în primul rând din cauza dimensiunilor sale reduse. Acest aspect (textul putea fi parcurs integral în câteva ore), dar mai cu seamă prezența unui fond ezoteric, mistico-simbolic, constituie indicii care susțin ipoteza folosirii ei în Săptămâna Mare pentru desăvârșirea inițierii neofiților (ipoteza a fost reluată recent de Standaert). Teologia suferinței, centrală în Marcu, trimite spre aceeași concluzie, botezul fiind indisociabil legat de răstignirea omului vechi, precum și de ideea unei renașteri *dureroase*. Lectura ezoteric-simbolică sau baptismală nu trebuie absolutizată. Există și alte chei de lectură, la fel de legitime, la fel de importante. În sfârșit, pentru cititorii avizi de „subiecte controversate" (și o sugestie indirectă lui Dan Brown!) să amintim polemica iscată în jurul unui manuscris descoperit (deși asupra descoperirii planează dubii) la jumătatea secolului XX, conținând un presupus fragment din Evanghelia *secretă* a lui Marcu. Această versiune ar fi conținut pasaje suplimentare față de cea canonică și ar fi polemizat direct cu o variantă eretică a creștinismului egiptean.

C.B.

Evanghelia după Marcu

1 [1] Început al evangheliei lui Iisus Hristos (Fiul lui Dumnezeu).
[2] Precum este scris în Isaia, profetul:
Iată, Eu trimit îngerul Meu înaintea feței tale,
Care va pregăti calea ta,
[3] *Glasul celui ce strigă în pustiu:*
Pregătiți calea Domnului,
Drepte faceți cărările Sale,
[4] a fost Ioan, cel care botează în pustiu, propovăduind un botez al convertirii spre iertarea păcatelor. [5] Și au început să iasă la el tot ținutul Iudeii și toți locuitorii Ierusalimului; și erau botezați de el în râul Iordan, mărturisindu-și păcatele. [6] Și era Ioan îmbrăcat cu păr de cămilă și [avea] o cingătoare de piele în jurul brâului; și mânca lăcuste și miere sălbatică.

[7] Și vestea zicând: „Vine în urma mea Cel ce este mai puternic decât mine, Căruia nu sunt vrednic să mă aplec și să-I desfac cureaua de la încălțăminte. [8] Eu v-am botezat cu apă, El vă va boteza cu Duh Sfânt".

[9] Și a fost așa: în acele zile a venit Iisus din Nazaretul Galileii și a fost botezat în Iordan de către Ioan. [10] Și îndată, ieșind din apă, a văzut cerurile despicându-se și Duhul, ca un porumbel, coborând la El. [11] Și a fost un glas din ceruri: „Tu ești Fiul Meu preaiubit, în Tine Mi-am găsit bucuria".

[12] Și îndată Duhul Îl duce în pustiu. [13] Și a rămas în pustiu patruzeci de zile, fiind pus la încercare de Satana; și era împreună cu fiarele, iar îngerii Îi slujeau.

14 După ce a fost predat Ioan, Iisus a venit în Galileea, propovăduind evanghelia lui Dumnezeu 15 și spunând: „S-a împlinit
vremea și s-a apropiat Împărăția lui Dumnezeu. Convertiți-vă și
credeți în evanghelie.” 16 Și mergând pe țărmul Mării Galileii, i-a
văzut pe Simon și pe Andrei, fratele lui Simon, aruncând năvodul în mare; căci erau pescari. 17 Și le-a zis Iisus: „Haideți după
Mine și vă voi face pescari de oameni!” 18 Și îndată, lăsându-și
plasele, L-au urmat. 19 Și mergând puțin mai departe i-a văzut pe
Iacob al lui Zebedeu și pe Ioan, fratele său; ei [stăteau] în barcă,
aranjându-și plasele; 20 și îndată i-a chemat. Și lăsându-l pe tatăl
lor Zebedeu în barcă împreună cu simbriașii, au plecat după El.
21 Și vin la Cafarnaum; și îndată, [în zi] de sabat, intrând în
sinagogă a început să învețe. 22 Ei erau uimiți de învățătura Lui,
căci îi învăța ca [unul] cu autoritate, nu precum cărturarii.
23 Și era în sinagoga lor un om cu duh necurat; și a urlat
24 zicând: „Ce ai cu noi, Iisuse din Nazaret? Ai venit să ne nimicești? Știu cine ești: Sfântul lui Dumnezeu.” 25 Dar Iisus l-a certat zicând: „Taci și ieși din el!” 26 Zgâlțâindu-l și strigând cu glas
puternic, duhul necurat a ieșit din el. 27 Și au încremenit cu toții
[de spaimă] și se întrebau unii pe alții zicând: „Ce este aceasta? O
învățătură nouă [dată] cu autoritate: până și duhurilor necurate
le poruncește și [ele] I se supun.” 28 Și I s-a dus îndată vestea pretutindeni în tot ținutul Galileii.
29 Și îndată ce au ieșit din sinagogă au mers acasă la Simon și
la Andrei, împreună cu Iacob și cu Ioan. 30 Iar soacra lui Simon
zăcea cu febră; îndată Îi zic Lui despre ea. 31 El S-a apropiat și a
ridicat-o, apucând-o de mână. Și a lăsat-o febra și a început să le
servească [masa].
32 Seara, când a apus soarele, au început să aducă la El pe toți
cei bolnavi și pe îndrăciți. 33 Toată cetatea [era] adunată la ușă.
34 Și i-a vindecat pe mulți care aveau fel de fel de boli și a alungat
mulți demoni; și nu-i lăsa pe demoni să vorbească [și să spună]
că-L cunoscuseră.
35 Și, în zori, pe când încă era întuneric, sculându-Se, a ieșit și
a plecat într-un loc pustiu; și acolo a început să Se roage. 36 Simon
și cei dimpreună cu El s-au dus după Dânsul; 37 L-au găsit și-I

zic: „Toți Te caută.” 38 Și El le zice: „Să mergem în altă parte, în
târgurile învecinate, ca să propovăduiesc și acolo. De aceea am
ieșit.” 39 Și a mers să propovăduiască în sinagogile lor, prin toată
Galileea, și să alunge demonii.

Vindecarea unui lepros
Mt. 8,2-4; Lc. 5,12-16

40 Și vine la El un lepros, rugându-L și zicându-I (în genunchi):
„Dacă vrei, poți să mă curățești.” 41 [Atunci], străpuns de milă,
întinzându-Și mâna, l-a atins și-i zice: „Vreau, curățește-te!” 42 Și
îndată lepra s-a dus de pe el și s-a curățit.
43 Și, certându-l aspru, [Iisus] l-a alungat 44 și-i zice: „Vezi să nu
spui nimic nimănui, ci mergi și i te arată preotului și adu [jertfă]
pentru curățirea ta cele pe care le-a rânduit Moise; [aceasta] va
fi mărturia pentru ei.” 45 Dar el, plecând, a început să vestească
multe și să răspândească vorba, încât [Iisus] nu mai putea să intre
fățiș în cetate, ci Se ținea afară, prin locuri pustii. Și veneau la El
de pretutindeni.

Vindecarea paraliticului
Mt. 9,1-8; Lc. 5,17-26

2 1 Și intrând din nou în Cafarnaum după câteva zile s-a auzit
că este acasă. 2 Și s-au adunat [atât] de mulți, încât nu mai era
loc nici lângă ușă; iar [El] le grăia Cuvântul. 3 Și vin aducând la
El un paralitic purtat de patru [bărbați]. 4 Și cum nu puteau să
se apropie de El din cauza mulțimii, au dat la o parte acoperișul
unde Se afla [El] și, făcând o deschizătură, coboară patul pe care
zăcea paraliticul. 5 Văzând Iisus credința lor, îi zice paraliticului:
„Copile, iertate sunt păcatele tale.” 6 Se aflau acolo niște cărturari
care stăteau și cugetau în inimile lor: 7 „De ce vorbește Acesta
astfel? Blasfemiază. Cine poate ierta păcate în afară de Unul singur Dumnezeu?” 8 Și îndată, cunoscând Iisus în duhul Său că ei
așa cugetau în ei înșiși, le zice: „De ce cugetați acestea în inimile
voastre?
9 Ce este mai ușor? A-i spune paraliticului «Iertate sunt păcatele tale» sau a-i spune «Scoală-te, ia-ți patul și umblă?»

[10] Ca să știți că Fiul omului are puterea să ierte păcate pe
pământ – îi zice paraliticului – [11] ție îți spun: «Scoală-te, ia-ți patul
și du-te la casa ta»". [12] Și s-a sculat [paraliticul] și îndată luându-și
patul a ieșit dinaintea tuturor, încât toți erau uluiți și-L slăveau pe
Dumnezeu zicând: „Așa ceva n-am văzut niciodată!"

Chemarea lui Levi și masa împreună cu „păcătoșii"
Mt. 9,9-13; Lc. 5,27-32

[13] Și a ieșit din nou pe țărmul mării. Și toată mulțimea venea la
El și [El] îi învăța. [14] Și trecând, l-a văzut pe Levi al lui Alfeu stând
la vamă și-i zice: „Urmează-Mă!" Și, ridicându-se, L-a urmat. [15] Și
a fost așa: El stătea la masă în casa Lui și mulți vameși și păcătoși
ședeau la masă împreună cu Iisus și cu ucenicii Săi; [aceștia] erau
mulți și-L urmau [peste tot]. [16] Și cărturarii, dintre farisei, văzând
că mănâncă împreună cu păcătoșii și cu vameșii, îi întrebau pe
ucenicii Săi: „[Cum,] mănâncă împreună cu vameșii și cu păcă-
toșii?" [17] Și auzind, Iisus le zice: „Nu au nevoie cei sănătoși de
doctor, ci bolnavii. Nu am venit să-i chem pe cei drepți, ci pe cei
păcătoși."

Iisus și postul
Mt. 9,14-17; Lc. 5,33-39

[18] Iar ucenicii lui Ioan și fariseii posteau. Și vin și-I zic: „De ce
ucenicii lui Ioan și ucenicii fariseilor postesc, iar cei care-Ți [sunt]
Ție ucenici nu postesc?" [19] Și le-a zis Iisus: „Pot oare să postească
nuntașii cât Mirele este cu ei? Cât timp Îl au pe Mire cu ei, nu pot
să postească. [20] Vor veni zile când Mirele va fi luat de la ei; atunci
vor posti, în ziua aceea.

[21] Nimeni nu coase un petic de stofă nelucrată la o haină veche,
altfel bucata cea nouă trage de [haina] veche și ruptura se face și
mai urâtă. [22] Și nimeni nu toarnă vin nou în burdufuri vechi: altfel
vinul va sparge burdufurile și se pierd și vinul, și burdufurile. Ci
vin nou în burdufuri noi."

Iisus și sabatul
Mt. 12,1-8; Lc. 6,1-5

[23] Și a fost așa: într-o zi de sabat [Iisus] a trecut printre semă-
nături, iar ucenicii Săi au început să-și facă drum smulgând spi-
cele. [24] Și fariseii au prins a-I zice: „Iată, de ce fac de sabat ceea ce
nu este îngăduit?" [25] Și [Iisus] le zice: „Niciodată n-ați citit ce a
făcut David când avea nevoie și au flămânzit, el și cei dimpreună
cu el? [26] Cum a intrat în casa lui Dumnezeu, pe vremea marelui
preot Abiathar, și a mâncat pâinile punerii înainte, pe care nu este
îngăduit să le mănânce decât preoții? Și le-a dat și celor care erau
cu el." [27] Și le spunea: „Sabatul a fost făcut pentru om, nu omul
pentru sabat. [28] Așadar, Fiul Omului este Domn și al sabatului."

Vindecarea în zi de sabat
Mt. 12,9-14; Lc. 6,6-11

3 [1] Și a intrat din nou în sinagogă. Și era acolo un om care avea
mâna uscată. [2] Și stăteau cu ochii pe El [să vadă] dacă-l va vindeca
de sabat, ca să-L învinuiască. [3] Și-i zice [Iisus] omului care avea
mâna uscată: „Ridică-te [și așază-te] la mijloc!" [4] Apoi le zice lor:
„Este îngăduit de sabat să faci bine, ori să faci rău, să salvezi o
viață, ori să o nimicești?" Dar ei tăceau.

[5] Și privind roată-împrejur la ei, cu mânie, întristat amarnic de
împietrirea inimii lor, îi zice omului: „Întinde mâna!" Și a întins-o
și s-a făcut bine mâna lui. [6] Și, ieșind fariseii, îndată s-au sfătuit cu
irodienii împotriva Lui cum să-L piardă.

Numeroase vindecări
Mt. 12,15-21; Lc. 6,17-19

[7] Și Iisus, împreună cu ucenicii Lui, S-a retras lângă mare și o
mulțime numeroasă din Galileea (L-a urmat), și din Iudeea, [8] și
din Ierusalim, și din Idumeea, și de peste Iordan, și din împre-
jurimile Tyrului și ale Sidonului; [această] mulțime numeroasă,
auzind câte făcea, a venit la El. [9] Și le-a zis ucenicilor Săi să țină la
îndemâna Lui o bărcuță, pentru ca mulțimea să nu-L strivească.
[10] Căci pe mulți i-a vindecat și câți aveau vreo suferință se năpus-
teau asupra Lui, să-L atingă. [11] Și duhurile cele necurate, când Îl

vedeau, se prăbușeau în fața Lui și urlau zicând: „Tu ești Fiul lui Dumnezeu!" [12] Dar El le certa cu asprime, ca să nu-L dea pe față.

Alegerea apostolilor
Mt. 10,1-4; Lc. 6,12-16

[13] Și Se urcă pe munte și-i cheamă pe cei pe care a vrut El (să-i cheme); și (aceștia) au venit la El. [14] Și a rânduit doisprezece (și pe aceștia i-a numit apostoli), ca să fie cu El și să-i trimită să propovăduiască [15] și să aibă putere să alunge demonii. [16] (Și i-a rânduit pe cei Doisprezece) și le-a pus nume: lui Simon, Petru; [17] lui Iacob al lui Zebedeu și lui Ioan, fratele lui Iacob: lor le-a pus numele Boanerges, care înseamnă „Fii ai tunetului". [18] Și lui Andrei, și lui Filip, și lui Bartolomeu, și lui Matei, și lui Toma, și lui Iacob al lui Alfeu, și lui Tadeu, și lui Simon Cananeanul, [19] și lui Iuda Iscariotul, cel care L-a și predat.

Păcatul împotriva Duhului Sfânt
Mt. 12, 25-33; Lc. 11,17-23

[20] Și vine acasă. Și se adună iar mulțimea, încât ei nu puteau nici să mănânce o pâine. [21] Și, auzind ai Săi, au venit să pună mâna pe El. Căci spuneau că Și-a ieșit din minți. [22] Iar cărturarii care coborâseră de la Ierusalim spuneau: „Îl are [în El] pe Beelzebul. Cu ajutorul căpeteniei demonilor îi alungă pe demoni." [23] El însă, chemându-i aproape, le zicea în parabole: „Cum se poate ca Satana să alunge pe Satana? [24] Dacă o împărăție se dezbină pe sine, nu poate dăinui împărăția aceea. [25] Și dacă o casă se dezbină pe sine, nu va putea casa aceea să dăinuie. [26] Dacă Satana s-a ridicat împotriva lui însuși și s-a dezbinat, nu poate dăinui, ci s-a terminat [cu el]. [27] Nimeni nu poate, intrând în casa unui [om] puternic, să-i jefuiască avuția, dacă mai întâi nu-l va lega pe cel puternic; și abia atunci îi va jefui casa. [28] Amin zic vouă, toate vor fi iertate fiilor oamenilor: păcatele și blasfemiile, câte vor blasfemia. [29] Dar cine va blasfemia împotriva Duhului Sfânt nu primește iertare în veac, ci este vinovat de păcat veșnic." [30] [Asta] pentru că ei ziceau: „Duh necurat are."

[31] Și vin mama Lui și frații Lui; și, stând afară, au trimis să-L cheme. [32] Mulțimea ședea în jurul Lui; și-I zic: „Iată, mama Ta și frații Tăi (și surorile Tale) Te caută afară." [33] Răspunzând le spune: „Cine este mama Mea și cine [sunt] frații Mei?" [34] Și privind roată la cei așezați în cerc împrejurul Său, zice: „Iată mama Mea și frații Mei. [35] Cine va face voia lui Dumnezeu acela este fratele Meu, și soră, și mamă."

Parabola semănătorului
Mt. 13,1-22; Lc. 8,4-15

4 [1] Și din nou a început să învețe pe țărmul mării. Și se adună lângă El mulțime numeroasă, încât El, urcându-Se, S-a așezat într-o barcă pe mare; și toată mulțimea era lângă mare, pe pământ. [2] Și-i învăța în parabole multe lucruri și le spunea în învățătura Lui: [3] „Ascultați! Iată, a ieșit semănătorul să semene. [4] Și a fost așa: în timp ce semăna el, o parte a căzut pe lângă drum și au venit păsările și au mâncat-o. [5] Iar altă [parte] a căzut pe loc pietros, unde nu avea pământ mult, și îndată a încolțit, pentru că nu avea adâncime în pământ. [6] Și când a răsărit soarele a fost dogorită și pentru că nu avea rădăcină s-a uscat. [7] Și altă [parte] a căzut între mărăcini; și au crescut mărăcinii și au înăbușit-o; și nu a dat rod. [8] Și alte [semințe] au căzut în pământul cel bun și au început să dea rod crescând și sporind și au adus: una treizeci, una șaizeci și una o sută." [9] Și zicea: „Cine are urechi de auzit să audă!" [10] Și când a rămas singur, cei din jurul Său, împreună cu cei Doisprezece, au început să-L întrebe despre parabole. [11] Și El le zicea: „Vouă vi s-a dat taina Împărăției lui Dumnezeu; dar pentru cei dinafară toate sunt în parabole,

[12] *pentru ca*
privind să privească și să nu vadă,
și auzind să audă și să nu înțeleagă;
ca nu cumva să se întoarcă [la Dumnezeu] și să li se ierte."

[13] Și le zice: „[Dacă] nu cunoașteți parabola aceasta, cum veți pricepe toate parabolele? [14] Semănătorul seamănă Cuvântul. [15] Aceștia sunt cei de lângă drum: când se seamănă Cuvântul și [ei] îl ascultă, îndată vine Satana și ia Cuvântul care a fost semănat în ei. [16] Și aceștia sunt cei semănați în loc pietros, care cum aud Cuvântul îl primesc îndată cu bucurie, [17] dar nu au rădăcină

în ei, ci sunt robi ai clipei; apoi, dacă vine o strâmtorare sau o prigoană din pricina Cuvântului, îndată se poticnesc. [18] Și alții sunt cei semănați între mărăcini: aceștia sunt cei care au auzit Cuvântul, [19] dar grijile lumii și bogățiile înșelătoare și pofta de celelalte lucruri, intrând [în ei], înăbușă Cuvântul și [El] devine sterp. [20] Și aceia sunt cei semănați în pământ bun, care aud Cuvântul, Îl primesc și aduc rod: unul treizeci și unul șaizeci și unul o sută."

Diverse învățături

[21] Și le zicea: „Oare se aduce făclia ca să fie pusă sub obroc ori sub pat? Nu ca să fie pusă în sfeșnic? [22] Nimic nu e ascuns decât ca să fie dat la iveală; nimic nu se acoperă decât ca să ajungă descoperit. [23] Dacă are cineva urechi de auzit să audă." [24] Și le zicea: „Luați aminte la ce auziți. Cu măsura cu care măsurați vi se va măsura și vi se va adăuga. [25] Celui care are i se va da, iar celui care nu are și ceea ce are i se va lua."

Prima parabolă despre Împărăție

[26] Și zicea: „Astfel este Împărăția lui Dumnezeu: ca un om [când] aruncă sămânța pe pământ; [27] și doarme și se trezește, noapte și zi; sămânța încolțește și se ridică, el însuși nu știe cum. [28] Pământul rodește de la sine, mai întâi un firicel, apoi un spic, apoi belșug de boabe de grâu în spic. [29] Când rodul e gata, îndată trimite secera, pentru că s-a făcut vremea secerișului."

Grăuntele de muștar
Mt. 13,31 sq; *Lc. 13,18* sq

[30] Și zicea: „Cu ce să asemănăm Împărăția lui Dumnezeu sau prin ce parabolă să o înfățișăm? [31] Este ca un grăunte de muștar care, atunci când e semănat în pământ, e mai mic decât toate semințele de pe pământ, [32] dar, după ce a fost semănat, crește și devine mai mare decât toate legumele și face ramuri mari, încât sub umbra lui se pot *sălășlui păsările cerului*." [33] Și cu multe astfel de parabole le vorbea Cuvântul, după cum erau în stare să-l asculte. [34] Iar fără parabole nu le vorbea. Deoparte însă le dezlega pe toate numai ucenicilor.

Potolirea furtunii
Mt. 18,23-27; Lc. 8,22-25

[35] Și le spune, în acea zi, când s-a înserat: „Să trecem pe țărmul celălalt." [36] Și, lăsând mulțimea, Îl iau așa cum era, în barcă; și alte bărci erau cu El. [37] Și se iscă o furtună mare, cu vânt, și valurile au început să se năpustească asupra bărcii, încât barca aproape se umpluse [de apă]. [38] Dar El era în partea din spate, pe căpătâi, dormind. Și-L trezesc și-I zic: „Învățătorule, Ție nu-Ți pasă că pierim?" [39] Iar El, trezindu-Se, a certat vântul cu asprime și a spus mării: „Liniște! Taci!" Și vântul a încetat și s-a făcut liniște mare. [40] Și le-a zis: „De ce sunteți fricoși? Tot nu aveți credință?" [41] Și au fost cuprinși de spaimă mare și spuneau unii către alții: „Cine este Acesta, că până și vântul și marea ascultă de El?"

Îndrăcitul și turma de porci
Mt. 8,28-34; Lc. 8,26-39

5 [1] Și au ajuns pe țărmul celălalt al mării, în ținutul gherasenilor. [2] Ieșind El din barcă, îndată I-a ieșit în cale, dintre morminte, un om cu duh necurat [3] care avea sălașul printre morminte și nimeni nu-l putea [ține] legat nici în lanț; [4] fiindcă de multe ori a fost legat cu obezi și cu lanțuri, dar a făcut praf lanțurile și a sfărâmat obezile și nimeni nu-l putea îmblânzi. [5] Tot timpul, zi și noapte, era printre morminte și prin munți, urlând și lovindu-se cu pietre. [6] Și văzându-L pe Iisus de departe, a alergat și s-a închinat dinaintea Lui; [7] și, urlând cu glas mare, zice: „Ce-i între mine și Tine, Iisuse, Fiule al lui Dumnezeu Cel Preaînalt? Te conjur pe Dumnezeu să nu mă chinui!" [8] Căci [Iisus] îi zicea: „Ieși, duhule necurat, din omul [acesta]!" [9] Și l-a întrebat: „Care este numele tău?" Și-I spune: „Legiune [este] numele meu, pentru că mulți suntem." [10] Și-L rugau stăruitor să nu-i trimită afară din ținut. [11] Era acolo, lângă munte, o turmă de porci mare, păscând. [12] Și L-au rugat zicând: „Trimite-ne la porci, să intrăm în ei." [13] Și le-a îngăduit. Și ieșind duhurile necurate, au intrat în porci și turma s-a azvârlit de pe creastă [de stâncă] în mare, cam două mii; și s-au înecat în mare. [14] Iar cei care-i aduseseră la păscut au luat-o la fugă și au dat de știre în cetate și prin sate. Și au venit

să vadă ce s-a petrecut. [15] Și ajung la Iisus și-l văd pe cel îndrăcit șezând îmbrăcat și întreg la minte, el, care avusese Legiunea; și i-a cuprins spaima. [16] Și cei care au văzut le-au povestit cum s-a întâmplat cu îndrăcitul și despre porci. [17] Atunci au început să-L roage [pe Iisus] să plece din ținutul lor. [18] Și urcându-Se El în barcă, cel care fusese îndrăcit Îl tot ruga să-l [lase] să fie cu El. [19] Dar nu l-a lăsat, ci-i zice: „Du-te acasă, la ai tăi, și povestește-le câte a făcut Domnul pentru tine și [cum] S-a milostivit de tine." [20] Și a plecat și a început să vestească în Decapolis câte a făcut Iisus pentru el; și toți se minunau.

Vindecarea femeii cu scurgere de sânge și învierea fiicei lui Iair
Mt. 9,18-26; Lc. 8,40-56

[21] Și după ce Iisus a trecut din nou [cu barca] pe țărmul celălalt, s-a adunat mulțime numeroasă la El; era lângă mare. [22] Și vine unul dintre mai-marii sinagogii, pe nume Iair, și, văzându-L, Îi cade la picioare; [23] și-L roagă stăruitor zicându-I: „Fetița mea se sfârșește. Vino și pune-Ți mâinile peste ea, ca să se facă sănătoasă și să trăiască." [24] Și a plecat cu el. Și-L urma o mulțime numeroasă și-L îmbulzeau. [25] Și o femeie care avea o scurgere de sânge de doisprezece ani [26] și suferise multe de la mulți doctori și-și cheltuise tot avutul ei, dar fără vreun folos, ba încă ajunsese și mai rău. [27] Auzind despre Iisus, a venit prin mulțime, pe la spate, și I-a atins haina. [28] Căci își zicea: „De voi atinge măcar hainele Lui, voi fi vindecată." [29] Și îndată i-a secat izvorul sângelui și a simțit în trup că s-a vindecat de suferință. [30] Și îndată Iisus, simțind în El Însuși că o putere iese dintr-Însul, S-a întors în mijlocul mulțimii și spunea: „Cine s-a atins de hainele Mele?" [31] Dar ucenicii Îi ziceau: „Te uiți la mulțimea care se îmbulzește în Tine și întrebi: «Cine M-a atins»?" [32] Și [El] Se uita roată împrejur ca să o vadă pe cea care făcuse aceasta. [33] Iar femeia, cuprinsă de spaimă și tremurând, știind ce se petrecuse cu ea, a venit, a căzut dinaintea Lui și I-a spus tot adevărul. [34] El i-a zis: „Fiică, credința ta te-a salvat. Mergi în pace și fii vindecată de suferința ta." [35] El încă vorbea când vin [trimiși] de la mai-marele sinagogii zicând[u-i acestuia]: „Fiica ta a murit. De ce Îl mai necăjești pe Învățătorul?"

[36] Dar Iisus, neținând seama de vorba rostită, îi zice mai-marelui sinagogii: „Nu te teme, doar crede!" [37] Și n-a lăsat pe nimeni să-L însoțească, în afară de Petru, și de Iacob, și de Ioan, fratele lui Iacob. [38] Ajung la casa mai-marelui sinagogii și văd tărăboi și plânset, și jale multă. [39] Și, intrând, le spune: „De ce faceți un asemenea tărăboi și de ce plângeți? Copilul n-a murit, ci doarme." [40] Dar ei au început să-L ia în râs. Atunci, scoțându-i pe toți afară, îi ia pe tatăl copilului și pe mamă, și pe cei care erau cu El și intră unde se afla copilul. [41] Și, apucând mâna copilului, îi zice: *Talitha koum*, care se tălmăcește: „Fetiță, îți spun, scoală-te!" [42] Și îndată s-a ridicat fetița și a început să umble. Căci avea doisprezece ani. Și (îndată) au fost cuprinși de mare uimire. [43] Dar [El] le-a poruncit cu strășnicie ca nimeni să nu afle despre aceasta și le-a spus să i se dea [fetiței] să mănânce.

Iisus respins în patria lui
Mt. 13,53-58; Lc. 4,16-30

6 [1] Și a ieșit de acolo și vine în patria Sa. Și ucenicii Săi Îl urmează. [2] Și când a fost sabatul, a început să învețe în sinagogă; toți cei care ascultau erau uimiți și ziceau: „De unde Îi [vin] acestea?" și „Ce-i cu înțelepciunea care I-a fost dată?" și „[cum] asemenea minuni săvârșite prin mâinile Sale?" [3] Nu Acesta e tâmplarul, fiul Mariei și fratele lui Iacob, și al lui Ioses, și al lui Iuda, și al lui Simon? Și nu sunt surorile Lui aici, la noi?" Și se poticneau în privința Lui. [4] Dar Iisus le zicea: „Un profet nu e disprețuit decât în patria lui, printre rudele sale și în casa lui." [5] Și acolo nu putea să facă nicio minune; Și-a pus doar mâinile peste câțiva suferinzi și i-a vindecat.

Iisus îi trimite pe cei Doisprezece în misiune
Mt. 10,1-15; Lc. 9,1-6

[6] Și Se mira de necredința lor. Și cutreiera satele dimprejur învățând. [7] Și-i cheamă la El pe cei Doisprezece și a început să-i trimită doi câte doi și le-a dat putere peste duhurile cele necurate; [8] și le-a poruncit să nu ia nimic la drum, decât un toiag: nici pâine, nici desagă, nici bani la cingătoare; [9] doar „[să fiți] încălțați

cu sandale și să nu purtați două cămăși". [10] Și le zicea: „Oriunde
ați intra într-o casă, acolo să rămâneți până când veți pleca din
locul acela. [11] Iar dacă nu veți fi primiți în vreun loc și nu vor
[vrea] să vă asculte, ieșind de acolo, scuturați-vă praful de pe
picioare, ca mărturie împotriva lor." [12] Și, plecând ei, au propovă-
duit ca [oamenii] să se convertească; [13] și mulți demoni alungau și
ungeau cu untdelemn pe mulți suferinzi și-i vindecau.

Moartea lui Ioan Botezătorul
Mt. 14,1-12; Lc. 9,7-9

[14] Și a auzit regele Irod, căci numele [lui Iisus] ajunsese cunos-
cut; și spuneau: „Ioan Botezătorul a înviat din morți și de aceea
puterile lucrează prin el." [15] Alții spuneau că este Ilie; iar alții spu-
neau că [este] un profet ca unul dintre profeți." [16] Auzind, Irod
zicea: „Ioan, căruia eu i-am tăiat capul, a înviat."

[17] Căci însuși Irod a trimis să-l prindă cu forța pe Ioan și l-a
legat în închisoare din pricina Irodiádei, femeia lui Filip, fratele
său, pe care o luase de soție. [18] Căci Ioan îi zicea lui Irod: „Nu-ți
este îngăduit s-o ții pe femeia fratelui tău." [19] Irodiada îi purta
pică [lui Ioan] și voia să-l omoare, dar nu putea. [20] Căci Irod se
temea de Ioan, știindu-l bărbat drept și sfânt; și-l ocrotea. Când
îl asculta, rămânea foarte descumpănit, dar îl asculta cu plăcere.
[21] Și a sosit o zi potrivită, când Irod, de ziua sa de naștere, a
făcut un ospăț pentru dregătorii săi, pentru căpeteniile oștirii și
pentru fruntașii Galileii; [22] intrând, fiica Irodiadei a dansat și i-a
plăcut lui Irod și comesenilor. Regele i-a zis fecioarei: „Cere-mi
ce vrei și îți voi da." [23] Și i-a jurat cu strășnicie: „Ce-mi vei cere
îți voi da, până la jumătate din regatul meu." [24] Atunci ieșind i-a
zis mamei sale: „Ce să-i cer?" Ea a zis: „Capul lui Ioan Botezăto-
rul." [25] Și intrând apoi [fiica Irodiadei] cu grabă la rege, i-a cerut
zicând: „Vreau să-mi dai numaidecât pe o tipsie capul lui Ioan
Botezătorul." [26] Regele s-a întristat peste măsură, dar, din pri-
cina jurământului [făcut] și a comesenilor, nu a vrut să-și încalce
cuvântul. [27] Și îndată, trimițând regele un soldat din gardă, a
poruncit să aducă la el capul aceluia. Și ducându-se, i-a tăiat
capul în închisoare [lui Ioan]. [28] Și i-a adus capul pe o tipsie și i

l-a dat fecioarei, iar fecioara i l-a dat mamei sale. [29] Și, auzind,
ucenicii [lui Ioan] au venit și i-au luat trupul și l-au pus într-un
mormânt.

Întoarcerea apostolilor din misiune

[30] Și se adună apostolii la Iisus; și I-au povestit toate câte au
făcut și câte au învățat. [31] Și [El] le spune: „Haideți numai voi
într-un loc pustiu și odihniți-vă un pic." Căci mulți veneau și ple-
cau, iar ei nu aveau timp nici să mănânce.

Înmulțirea pâinii și a peștelui
Mt. 14,13-22; Lc. 9,10-17; In. 6,1-17

[32] Și au plecat cu barca într-un loc pustiu, numai ei. [33] Dar mulți
i-au văzut plecând și i-au recunoscut; și, pe jos, alergau acolo din
toate cetățile și au ajuns înaintea lor. [34] Coborând [din barcă, Iisus]
a văzut mulțime numeroasă și a fost străpuns de milă pentru ei,
fiindcă *erau ca o turmă care nu avea păstor*; și a început să-i învețe
multe. [35] Dar cum se făcuse foarte târziu, ucenicii Săi s-au apropiat
de El și-I ziceau: „Locul este pustiu, iar ceasul, târziu. [36] Dă-le dru-
mul să plece la gospodăriile și în satele dimprejur, ca să-și cum-
pere de mâncare." [37] Dar El, răspunzând, le-a zis: „Dați-le voi să
mănânce!" Și-I zic: „Să mergem noi să cumpărăm pâini de două
sute de dinari și să le dăm să mănânce?" [38] El le zice: „Câte pâini
aveți? Mergeți și vedeți." Și, aflând, Îi zic: „Cinci, și doi pești." [39] Și
le-a poruncit să se așeze toți, grupuri grupuri, pe iarba verde. [40] Și
s-au pus jos, pâlcuri, pâlcuri de câte o sută și de câte cincizeci. [41] Și
luând [Iisus] cele cinci pâini și cei doi pești, după ce a ridicat ochii
spre cer, a binecuvântat și a frânt pâinile și le-a dat ucenicilor Săi,
ca să le împartă, iar cei doi pești i-a împărțit tuturor. [42] Și au mân-
cat toți și s-au săturat; [43] și au ridicat douăsprezece coșuri pline cu
frânturi [de la pâine] și de la pești. [44] Iar cei care mâncaseră pâinile
au fost cinci mii de bărbați. [45] Și îndată i-a silit pe ucenici să se
urce în barcă și să meargă înainte pe țărmul celălalt, la Betsaida,
până ce El dă drumul mulțimii.

Mersul pe mare
Mt. 14,22-33; In. 6,16-21

46 Și, după ce Și-a luat rămas-bun de la ei, a plecat pe munte să
Se roage. 47 Și când s-a făcut seară, barca era în mijlocul mării, iar
El, singur, pe uscat. 48 Văzându-i cum se chinuiau vâslind, pentru
că vântul bătea dimpotrivă, pe la a patra strajă din noapte vine la ei
umblând pe mare; și voia să treacă pe lângă ei. 49 Iar ei, văzându-L
umblând pe mare, au crezut că este o nălucă și au țipat. 50 Căci toți
L-au văzut și s-au cutremurat. Dar El îndată le-a vorbit și le zice:
„Curaj, Eu sunt; nu vă temeți." 51 Și S-a urcat la ei în barcă și vântul
s-a potolit. Și erau din cale-afară de răscoliți. 52 Căci nu înțeleseseră
[înmulțirea] pâinilor, ci inima lor era împietrită.

53 Și, după ce au străbătut [marea], au ajuns la Ghenezaret și au
tras la țărm. 54 Și când au coborât ei din barcă, îndată [locuitorii]
L-au recunoscut; 55 și alergau în tot ținutul acela și-I aduceau pe
tărgi pe toți bolnavii, oriunde auzeau că Se află El. 56 Și unde intra,
în sate sau în orașe sau în gospodării, îi puneau pe cei suferinzi în
piețe și-L rugau [să le dea voie] să-I atingă măcar poala veșmân-
tului. Și câți Îl atingeau se vindecau.

Iisus și tradiția
Mt. 15,1-20

7 1 Și se adună la El fariseii și câțiva cărturari veniți de la Ieru-
salim. 2 Și văzând că unii dintre ucenicii Lui mănâncă pâinile cu
mâinile necurate, adică nespălate – 3 căci fariseii și toți iudeii nu
mănâncă dacă nu se spală cu un pumn [de apă] pe mâini, respec-
tând tradiția bătrânilor; 4 și [ceea ce cumpără] de la piață, dacă
nu purifică, nu mănâncă; și sunt multe altele pe care le-au primit
ca să le respecte: purificarea paharelor, a oalelor și a vaselor de
aramă, precum și a paturilor –, 5 așadar, fariseii și cărturarii Îl
întreabă: „De ce ucenicii Tăi nu se poartă după tradiția bătrânilor,
ci mănâncă pâinea cu mâinile necurate?"

6 El le-a zis: „Bine a profețit Isaia despre voi, ipocriților, cum
este scris:

Acest popor cu buzele Mă cinstește,
dar inima lor se ține departe de Mine

7 în zadar Mi se închină, învățând învățături și porunci omenești.

8 Lăsând la o parte porunca lui Dumnezeu, voi respectați tra-
diția oamenilor." 9 Și le [mai] zicea: „[Ce] frumos dați deoparte
porunca lui Dumnezeu, ca să țineți tradiția voastră! 10 Căci Moise
a zis: *Cinstește pe tatăl tău și pe mama ta*; și *Cine blestemă pe tatăl sau
pe mama sa cu moarte să sfârșească*. 11 Voi însă ziceți: «Dacă un om îi
spune tatălui sau mamei: 'Este *korban*, adică ofrandă [pentru Tem-
plu], ceea ce poți căpăta de la mine'», 12 voi nu-l mai lăsați să facă
nimic pentru tatăl și pentru mama sa, 13 desființând cuvântul lui
Dumnezeu prin tradiția voastră pe care v-ați dat-o [voi înșivă]. Și
multe asemenea cu acestea faceți."

14 Și, chemând din nou mulțimea, a început să le zică: „Ascul-
tați-Mă cu toții și luați aminte! 15 Nimic din afara omului, intrând
în el, nu-l poate face necurat; cele care ies din om îl fac necurat pe
om." [16] 17 Și când a intrat în casă, de la mulțime, ucenicii Săi au
început să-L întrebe despre parabolă. 18 Le zice: „Așadar, nici voi
nu înțelegeți? Nu pricepeți că tot ce intră de afară în om nu poate
să-l facă necurat, 19 pentru că nu intră în inima lui, ci în pântece și
[apoi] iese afară, în latrină", socotind [astfel] curate toate alimen-
tele. 20 Și mai spunea: „Ceea ce iese din om, aceea îl face necu-
rat. 21 Căci dinăuntru, din inima oamenilor ies gândurile rele:
desfrânările, hoțiile, omorurile, 22 adulterele, lăcomiile, răutățile,
viclenia, nerușinarea, deochiul, blasfemia, îngâmfarea, sminteala.
23 Toate aceste rele ies dinăuntru și-l fac pe om necurat."

Vindecarea fiicei siro-fenicienei
Mt. 5, 21-28

24 Sculându-Se de acolo a plecat spre ținutul Tyrului. Și,
intrând într-o casă, voia să nu-L știe nimeni; dar nu S-a putut
ascunde. 25 Ci îndată auzind despre El o femeie a cărei fiică avea
un duh necurat, [aceea] a venit și I-a căzut la picioare. 26 Femeia
era păgână, siro-feniciană de neam. Și L-a rugat să alunge demo-
nul din fiica ei. 27 Dar El îi zicea: „Lasă mai întâi să se sature copiii,
că nu-i frumos să iei pâinea copiilor și să o arunci la câței." 28 Ea a
răspuns și I-a zis: „Doamne, și câțeii mănâncă sub masă din fărâ-
mele [căzute] de la copii." 29 Și i-a zis [Iisus]: „Pentru acest cuvânt,

du-te: a ieșit demonul din fiica ta." [30] Și, plecând acasă, [și-]a găsit copilul culcat pe pat și demonul ieșise.

Vindecarea unui surdomut

[31] Și, din nou, ieșind din ținutul Tyrului, a venit prin Sidon la Marea Galileii, în mijlocul ținutului Decapolis. [32] Și-I aduc un surd și gângav și-L roagă să pună mâna peste el. [33] Și, luându-l deoparte din mulțime, i-a pus degetele în urechi și, scuipând, i-a atins limba; [34] privind în sus, la cer, a suspinat și-i zice: „*Effata*", care înseamnă „Deschide-te!" [35] Și îndată i s-au deschis urechile și i s-a dezlegat legătura limbii și vorbea corect. [36] Și le-a poruncit să nu spună nimănui, dar cu cât le poruncea, cu atât ei duceau vestea mai abitir. [37] Și erau peste măsură de uluiți, zicând: „Bine le-a făcut pe toate: pe surzi îi face să audă și pe cei nevorbitori să vorbească."

A doua înmulțire a pâinilor
Mt. 15,32-39

8 [1] În acele zile, fiind din nou o mare mulțime și neavând ce să mănânce, [Iisus] i-a chemat la El pe ucenici și le zice: [2] „Mi Se frânge inima din pricina mulțimii, pentru că de trei zile stau lângă Mine și nu au ce să mănânce. [3] Dacă le dau drumul să plece flămânzi la casa lor, vor leșina pe drum; iar unii dintre ei au venit de departe." [4] Și răspunzându-I ucenicii: „De unde va putea cineva să-i sature pe aceștia cu pâine, în pustiu?" [5] El i-a întrebat: „Câte pâini aveți?" Iar ei au zis: „Șapte." [6] Și poruncește mulțimii să se așeze pe pământ. Și, luând cele șapte pâini, după ce a adus mulțumire, le-a frânt și le-a dat ucenicilor Săi ca să le împartă; și ei le-au împărțit mulțimii. [7] Și aveau câțiva peștișori. Și, după ce i-a binecuvântat, [le-a] zis să-i împartă și pe aceștia. [8] Și au mâncat și s-au săturat; și au strâns prisosul de frânturi: șapte coșuri. [9] Erau cam patru mii [de oameni]. Și le-a dat drumul.

Un semn pentru generația aceasta
Mt. 16,1-4; Lc. 11,16.29

[10] Și, îndată, urcându-Se în barcă împreună cu ucenicii Săi, a venit în părțile Dalmanutei. [11] Și au ieșit fariseii și au început să

discute cu El, cerând de la El un semn din cer, ca să-L pună la încercare. [12] Dar El, gemând în duhul Său, zice: „De ce caută generația aceasta un semn? Amin zic vouă, dacă i se va da vreun semn acestei generații!" [13] Și, lăsându-i, a urcat din nou în barcă și a plecat spre celălalt țărm.

Orbirea ucenicilor
Mt. 16,5-12; Lc. 12,1

[14] Și uitaseră să ia pâini; doar o singură pâine aveau cu ei în barcă. [15] Și El a început să-i povățuiască zicând: „Vedeți, păziți-vă de drojdia fariseilor și de drojdia lui Irod." [16] Dar ei tot vorbeau între ei că nu au pâini. [17] Și cunoscând [aceasta], le zice: „De ce vorbiți [între voi] că nu aveți pâini? Încă nu vă dați seama, încă nu pricepeți? Aveți inima împietrită?

[18] *Ochi având nu vedeți*
și urechi având nu auziți?

Și nu vă amintiți: [19] când am frânt cele cinci pâini pentru cei cinci mii, câte coșuri pline cu frânturi ați ridicat?" Îi zic: „Douăsprezece." [20] „Când [am frânt] șapte [pâini] pentru cei patru mii, câte plinuri de coșuri cu frânturi ați ridicat?" Și-I zic: „Șapte." [21] Și El le zicea: „Încă nu pricepeți?"

Vindecarea orbului din Betsaida

[22] Și ajung la Betsaida. Și-I aduc un orb și-L roagă să-l atingă. [23] Și [Iisus], luându-l pe orb de mână, îl scoate afară din sat și, după ce a scuipat peste ochii lui, așezând mâinile peste el, l-a întrebat: „Vezi ceva?" [24] Și [acela] a ridicat ochii și zicea: „Văd oamenii ca niște copaci; îi văd mergând." [25] Apoi Și-a pus iarăși mâinile peste ochii lui și [acela] a văzut limpede; și-a revenit cu totul. Și a început să le vadă pe toate lămurit, de la depărtare. [26] Și [Iisus] l-a trimis acasă zicând: „Nu intra în sat!"

Cine este Iisus?
Mt. 16,13-20; Lc. 9,18-21

[27] Și a[u] ieșit Iisus și ucenicii Săi în satele din Cezareea lui Filip. Și pe drum i-a întrebat pe ucenicii Săi, zicându-le: „Cine

spun oamenii că sunt Eu?" [28] Iar ei I-au răspuns zicând: „Ioan Botezătorul; alții, Ilie; iar alții, unul din profeți."

[29] Atunci El i-a întrebat: „Dar voi cine spuneți că sunt Eu?" Răspunzând, Petru Îi zice: „Tu ești Hristosul." [30] Și i-a certat să nu spună nimănui despre El.

Iisus Își prevestește moartea
Mt. 16,21-23; Lc. 9,22

[31] Și a început să-i învețe că Fiul omului trebuie să sufere multe și va fi tăgăduit de bătrâni și de arhierei, și de cărturari; și va fi omorât, și după trei zile va învia. [32] Pe șleau spunea cuvântul [acesta]. Dar Petru, luându-L deoparte, a început să-L certe. [33] El însă, întorcându-Se și uitându-Se la ucenici, l-a certat pe Petru și-i zice: „Pleacă din fața Mea, Satană, căci nu te gândești la cele ale lui Dumnezeu, ci la cele ale oamenilor".

Urmarea lui Iisus
Mt. 16,24-28; Lc. 9,23-27

[34] Și, chemând mulțimea împreună cu ucenicii Săi, le-a zis: „Dacă vrea cineva să Mă urmeze, să se lepede de sine, să-și ia crucea și să Mă urmeze. [35] Dacă vrea cineva să-și salveze viața o va pierde; iar cine-și va pierde viața din cauza Mea și a evangheliei o va salva. [36] Căci la ce-i folosește omului să dobândească lumea întreagă, dar să-și păgubească viața? [37] Ce ar putea da omul în schimb pentru viața sa? [38] Dacă cineva din această generație adulteră și păcătoasă se va rușina de Mine și de cuvintele Mele, și Fiul omului Se va rușina de el când va ajunge în slava Tatălui Său cu îngerii cei sfinți."

9 [1] Și le zicea: „Amin vă zic: sunt unii, dintre cei care se află aici, care nu vor gusta moartea până când nu vor vedea Împărăția lui Dumnezeu venită cu putere."

Schimbarea la față
Mt. 17,1-8; Lc. 9,28-36

[2] Și, după șase zile, îi ia Iisus cu Sine pe Petru și pe Iacob, și pe Ioan și-i duce sus pe un munte înalt, deoparte, numai pe ei. Și S-a schimbat la chip dinaintea lor; [3] și hainele Lui s-au făcut strălucitoare, foarte albe, încât niciun înălbitor de pe pământ nu le poate înălbi astfel. [4] Și li s-au arătat Ilie împreună cu Moise, care stăteau de vorbă cu Iisus. [5] Și vorbind la rându-i, Petru Îi zice lui Iisus: „Rabbi, e bine că noi suntem aici; să facem trei corturi, unul pentru Tine, unul pentru Moise și unul pentru Ilie." [6] De fapt, nu știa ce să spună, căci erau înfricoșați. [7] Și s-a ivit un nor care i-a umbrit și un glas a venit din nor: „Acesta este Fiul Meu preaiubit, ascultați-L!" [8] Și, pe neașteptate, uitându-se în jurul lor n-au mai văzut pe nimeni, doar pe Iisus, singur, împreună cu ei.

[9] Și când au coborât de pe munte le-a poruncit să nu povestească nimănui ce au văzut, până când Fiul omului nu va învia din morți. [10] Și au ținut cuvântul la ei căutând împreună [să înțeleagă] ce înseamnă a învia din morți. [11] Și L-au întrebat zicând: „De ce spun cărturarii că Ilie trebuie să vină mai întâi?" [12] Iar El le-a zis: „Ilie vine mai întâi și le repune pe toate la locul lor; și cum stă scris despre Fiului omului? Că multe va pătimi și va fi defăimat. [13] Dar Eu vă zic: Ilie a și venit și i-au făcut câte au vrut, cum este scris despre el."

Vindecarea copilului posedat de un duh mut
Mt. 17,14-21; Lc. 9,37-43

[14] Și venind la ucenici, a văzut o mulțime numeroasă în jurul lor, iar cărturarii discutau cu ei. [15] Și îndată, mulțimea toată văzându-L, au fost cuprinși de spaimă sacră; și alergau spre El voind să-L salute. [16] Și [Iisus] i-a întrebat: „Ce discutați cu ei?" [17] Și i-a răspuns unul din mulțime: „Învățătorule, l-am adus pe fiul meu la Tine, căci are un duh mut. [18] Și ori de câte ori îl apucă, îl trântește [la pământ] și face spume la gură și scrâșnește din dinți și înțepenește. Le-am spus ucenicilor Tăi să-l alunge, dar n-au fost în stare." [19] El, răspunzând, le-a zis: „O, generație necredincioasă, până când voi mai fi cu voi? Până când am să vă rabd? Aduceți-l

la Mine." [20] Și l-au adus la El. Și duhul, văzându-L, îndată l-a scuturat și [acesta], căzând la pământ, se zvârcolea făcând spume la gură. [21] Și [Iisus] l-a întrebat pe tatăl aceluia: „De cât timp i se întâmplă aceasta?" El a zis: „Din copilărie. [22] De multe ori l-a aruncat și în foc și în apă, ca să-l piardă. Dacă poți [să faci] ceva, ajută-ne, fie-Ți milă de noi." [23] Și Iisus i-a zis: „«Dacă poți?» Toate sunt cu putință pentru cel care crede." [24] Îndată, strigând tatăl copilului, a prins a zice: „Cred! Ajută necredinței mele!" [25] Văzând Iisus că mulțimea dă năvală, a certat duhul necurat zicându-i: „Duh mut și surd, Eu îți poruncesc: ieși din el și să nu mai intri în el." [26] Și [duhul], urlând și scuturându-l zdravăn, a ieșit. Și [copilul] a rămas ca mort, încât cei mai mulți spuneau că a murit. [27] Dar Iisus, apucându-l de mână, l-a ridicat; și el a stat în picioare. [28] Și după ce a intrat în casă, ucenicii Săi L-au întrebat deoparte: „[De ce] noi nu am putut să-l alungăm?" [29] Și le-a zis: „Acest soi nu poate fi alungat cu nimic [altceva] decât cu rugăciune."

Iisus Își anunță din nou moartea
Mt. 17,22 sq; Lc. 9,43-45

[30] Și plecând de acolo, au străbătut Galileea, dar [Iisus] nu voia să se știe. [31] Căci îi învăța pe ucenicii Săi și le spunea: „Fiul omului va fi dat în mâinile oamenilor și-L vor omorî; și, fiind omorât, după trei zile va fi înviat." [32] Ei însă nu înțelegeau lucrul [acesta] și se temeau să-L întrebe.

Adevărata măreție
Mt. 18,1-5; Lc.9,46-48

[33] Și au ajuns la Cafarnaum. Și pe când era în casă i-a întrebat: „Ce vorbeați între voi pe drum?" [34] Dar ei tăceau. Căci vorbiseră pe drum cine este mai mare [dintre ei]? [35] Și așezându-Se, i-a chemat pe cei Doisprezece și le zice: „Dacă cineva vrea să fie cel dintâi, să fie ultimul dintre toți și slujitorul tuturora." [36] Și, luând un copilaș, l-a așezat în mijlocul lor și luându-l în brațe le-a zis: [37] „Cine va primi pe unul dintre acești copilași în numele Meu, pe Mine Mă primește. Și cine Mă va primi pe Mine, nu pe Mine Mă primește, ci pe Acela care M-a trimis."

Cine nu este împotriva noastră este pentru noi
Mt. 18, 6-9

[38] I-a spus Ioan: „Învățătorule, [noi] am văzut pe cineva alungând demonii în numele Tău și l-am oprit, fiindcă nu ne urma." [39] Dar Iisus i-a zis: „Să nu-l opriți, căci nimeni care va săvârși o minune în numele Meu nu va putea îndată să Mă vorbească de rău. [40] Cine nu este împotriva noastră este pentru noi. [41] Oricine vă va da să beți un pahar cu apă, fiindcă sunteți ai lui Hristos, amin, zic vouă, nu-și va pierde răsplata. [42] Și oricine va pune piedică unuia dintre aceștia mici care cred în Mine e mai bine pentru acela dacă i se leagă o piatră de moară de gât și este aruncat în mare.

[43] Dacă mâna ta îți este piedică, tai-o! Mai bine intri ciung în viață decât, având amândouă mâinile, să mergi în gheenă, în focul nestins. [44] [45] Și dacă piciorul tău îți este piedică, taie-l! Mai bine intri șchiop în viață decât, având amândouă picioarele, să fii aruncat în gheenă. [46] [47] Și dacă ochiul tău îți este piedică, scoate-l! Mai bine intri cu un singur ochi în Împărăția lui Dumnezeu decât, având amândoi ochii, să fii aruncat în gheenă, [48] *unde viermele lor nu moare și focul nu se stinge*. [49] Căci toți vor fi sărați cu foc. [50] Bună e sarea; dar dacă sarea ajunge nesărată, cu ce o veți drege? Să aveți în voi sare și să trăiți în pace unii cu alții."

Despre căsătorie și despărțire
Mt. 19,1-12

10 [1] Și sculându-Se de acolo, vine în ținutul Iudeii, dincolo de Iordan; și se adună iarăși mulțimi la El și, iarăși, după obicei, a început să-i învețe.

[2] Și, apropiindu-se niște farisei, au prins a-L întreba dacă îi este îngăduit unui bărbat să-și lase femeia, punându-L [astfel] la încercare. [3] El, luând cuvântul, a zis: „Ce v-a poruncit Moise?" [4] Ei au zis: „Moise a îngăduit [ca bărbatul] să scrie o scrisoare de despărțire și să o lase." [5] Dar Iisus le-a zis: „Din cauza împietririi inimii voastre v-a scris porunca aceasta. [6] De la începutul Creației [Dumnezeu] *i-a făcut parte bărbătească și parte femeiască.* [7] *De aceea va lăsa omul pe tatăl său și pe mama sa și se va uni cu femeia sa;* [8] *și vor*

fi cei doi o singură carne, încât nu mai sunt doi, ci o singură carne.
9 Așadar, ceea ce Dumnezeu a unit, omul să nu despartă."

10 Și, în casă, ucenicii iarăși au început să-L întrebe de lucrul
acesta. 11 Și le zice: „Cine-și va lăsa femeia și se va căsători cu alta
săvârșește adulter împotriva ei. 12 Și dacă ea, lăsându-și bărbatul,
se căsătorește cu altul, săvârșește adulter."

Iisus și copiii
Mt. 19,13-15; Lc. 18,15-17

13 Și [oamenii] Îi aduceau copii, ca să-i atingă; dar ucenicii îi
certau. 14 Văzând, Iisus S-a enervat și le-a zis: „Lăsați copiii să
vină la Mine; nu-i împiedicați, căci a lor este Împărăția lui Dum-
nezeu. 15 Amin vă zic: cine nu va primi Împărăția lui Dumnezeu
ca un copil, nu va intra în ea." 16 Și, luându-i în brațe, a început
să-i binecuvânteze punând mâinile peste ei.

Primejdia bogăției
Mt. 19,16-30; Lc. 18,18-30

17 Și, când să Se aștearnă la drum, vine un [om] alergând și,
după ce a îngenuncheat dinaintea Lui, L-a întrebat: „Învățătorule
bun, ce să fac ca să moștenesc viața veșnică?" 18 Iisus i-a zis: „De ce
mă numești «bun»? Nimeni nu este bun în afară de Unul singur –
Dumnezeu. 19 Știi poruncile: *Să nu ucizi, să nu săvârșești adulter, să
nu furi, să nu depui mărturie mincinoasă, să nu înșeli, cinstește pe tatăl
tău și pe mama ta.*" 20 Dar El I-a spus: „Învățătorule, pe toate acestea
le-am păzit [încă] din tinerețea mea." 21 Atunci Iisus, scrutându-l cu
privirea, a prins drag de el și i-a zis: „Un lucru îți lipsește. Mergi,
vinde câte ai și dăruiește săracilor și vei avea comoară în cer. Hai,
urmează-Mă!" 22 Dar acela, întunecându-se la față din cauza aces-
tui cuvânt, a plecat întristat, căci avea multe averi.

23 Atunci, uitându-Se în jur, Iisus le spune ucenicilor Săi: „Cât
de greu vor intra în Împărăția lui Dumnezeu cei care au averi!"
24 Ucenicii erau uimiți de spusele Lui. Luând iarăși cuvântul, Iisus
le zice: „Copii, cât de greu este să intri în Împărăția lui Dumne-
zeu! 25 E mai ușor să treacă o cămilă prin urechea unui ac decât
să intre un bogat în Împărăția lui Dumnezeu." 26 Ei erau peste

măsură de uluiți și ziceau [unii] către alții: „Atunci, cine poate
să se mântuiască?" 27 Scrutându-i cu privirea, Iisus le zice: „La
oameni [este] cu neputință, dar nu la Dumnezeu. Căci toate sunt
cu putință la Dumnezeu."

28 A prins a-I zice Petru: „Iată, noi am lăsat tot și Te-am urmat."
29 A spus Iisus: „Amin vă zic, nu este nimeni [din cei] care au lăsat
casă, frați, surori, mamă, tată, copii, ogoare pentru Mine și pentru
evanghelie 30 care să nu primească însutit, acum, în clipa aceasta,
case, frați, surori, mame, copii și ogoare, împreună cu prigoniri,
iar în veacul ce vine, viață veșnică. 31 Dar mulți [dintre] cei dintâi
vor fi cei din urmă și [dintre] cei din urmă [vor fi] cei dintâi."

A treia prevestire a morții. Cererea fiilor lui Zebedeu
Mt. 20,17-28; Lc. 18,31-34

32 Erau pe drum, urcând la Ierusalim; și Iisus mergea înaintea
lor. Și erau cuprinși de spaimă sacră; cei care-L urmau erau înfri-
coșați. Și, luându-i iarăși deoparte pe cei Doisprezece, a început
să le spună ce avea să se petreacă cu El: 33 „Iată, urcăm la Ierusa-
lim și Fiul omului va fi predat arhiereilor și cărturarilor; și-L vor
osândi la moarte și-L vor preda păgânilor; 34 și-L vor batjocori,
Îl vor scuipa, Îl vor biciui și-L vor omorî; iar după trei zile va fi
înviat."

35 Și se apropie de El Iacob și Ioan, fiii lui Zebedeu, spunân-
du-I: „Învățătorule, vrem să faci pentru noi ceea ce-Ți vom cere."
36 El le-a zis: „Ce vreți să fac pentru voi?" 37 Ei au zis:

„Dă-ne să stăm unul la dreapta, și unul la stânga Ta, în slava
Ta." 38 Dar Iisus le-a zis: „Nu știți ce cereți. Puteți să beți paharul
pe care-L beau Eu ori să fiți botezați cu botezul cu care voi fi bote-
zat Eu?" 39 Ei I-au zis: „Putem." Iar Iisus le-a zis: „[Da], paharul pe
care-l beau Eu îl veți bea și cu botezul cu care voi fi botezat Eu veți
fi botezați, 40 dar a sta la dreapta Mea sau în partea de bun augur
nu Eu pot da: este pentru cei cărora li s-a pregătit."

41 Și auzind cei zece, s-au enervat pe Iacob și pe Ioan. 42 Che-
mându-i la Sine, Iisus le zice: „Știți că cei socotiți a fi conducători
ai neamurilor păgâne le subjugă, iar mai-marii lor pun stăpânire
peste ele. 43 La voi însă nu este așa: cine ar vrea să fie mai mare

între voi va fi slujitorul vostru; [44] și cine ar vrea să fie cel dintâi
între voi va fi robul tuturor. [45] Căci și Fiul omului [tot așa]: n-a
venit ca să I se slujească, ci ca să slujească și să-Și dea viața ca
răscumpărare pentru mulți."

Vindecarea unui orb
Mt. 20,29-34; Lc. 18,35-43

[46] Și sosesc la Ierihon. Și când ieșea din Ierihon, cu ucenicii și
cu o mulțime destul de numeroasă, fiul lui Timeu, Bartimeu, un
cerșetor orb, ședea la marginea drumului. [47] Și, auzind că este
Iisus Nazarineanul, a început să strige și să spună: „Fiul lui David,
Iisuse, ai milă de mine!" [48] Și mulți au început să-l certe, ca să tacă.
Dar el mai abitir striga: „Fiul lui David, ai milă de mine!" [49] Și stând
Iisus pe loc, a zis: „Chemați-l!" Atunci îl cheamă pe orb zicându-i:
„Curaj, scoală-te, [căci] te cheamă!" [50] Iar el, azvârlindu-și haina și
sărind în picioare, a venit la Iisus. [51] Și luând cuvântul, Iisus i-a zis:
„Ce vrei să fac pentru tine?" Orbul i-a zis: „*Rabbuni*, să văd iarăși!"
[52] Și Iisus i-a zis: „Mergi, credința ta te-a salvat." Și îndată și-a recă-
pătat vederea și a început să-L urmeze pe cale.

Intrarea în Ierusalim
Mt. 21,1-11; Lc. 19,28-40

11 [1] Și când se apropie [ei] de Ierusalim, la Bethphage și Beta-
nia, lângă Muntele Măslinilor, [Iisus] trimite doi ucenici ai Săi [2] și
le zice: „Mergeți în satul dinaintea voastră; îndată ce veți intra în
el veți găsi un mânz legat, pe care niciun om n-a șezut vreodată.
Dezlegați-l și aduceți-l. [3] Și dacă vă va spune cineva: «De ce faceți
aceasta?» ziceți: «Stăpânul său are nevoie de el; îndată însă îl va
trimite iar aici»." [4] Și au plecat și au găsit un mânz legat la poartă,
afară, la drum; și-l dezleagă. [5] Și cei care se aflau acolo le spuneau:
„Ce faceți, de ce dezlegați mânzul?" [6] Și ei le-au zis după cum
spusese Iisus; și i-au lăsat [să plece]. [7] Și aduc mânzul la Iisus și
aruncă peste el hainele lor; și [Iisus] a stat [călare] pe el. [8] Și mulți
își așterneau hainele în drum, iar alții [puneau] mănunchiuri de
verdeață tăiate de pe câmpuri. [9] Și cei care mergeau înainte, și cei
care veneau în urmă strigau:

Osana!
Binecuvântat cel ce vine în numele Domnului!
[10] *Binecuvântată Împărăția ce vine, a părintelui nostru David. Osana*
întru cei de sus!

[11] Și a intrat în Ierusalim, în Templu; și după ce S-a uitat la
toate, roată-împrejur, fiind deja [la] ceas de seară, a ieșit și [S-a
dus în] Betania cu cei Doisprezece.

Smochinul blestemat și distrugerea Templului
Mt. 21,12-22; Lc. 19,45-48; In. 2,13-17

[12] Și a doua zi, când ieșeau din Betania, I s-a făcut foame.
[13] Și văzând de departe un smochin care avea frunze, S-a dus
[să vadă] de va găsi ceva în el; dar ajungând lângă el, n-a găsit
nimic [altceva] decât frunze. Căci încă nu era vremea smochine-
lor. [14] Și, luând cuvântul, i-a spus [smochinului]: „În veci nimeni
să nu mai mănânce rod din tine!" Și ucenicii Săi auzeau.
[15] Și vin la Ierusalim. Și intrând în Templu, a început să-i
alunge pe cei care vindeau și pe cei care cumpărau în Templu;
și mesele zarafilor și scaunele celor care vindeau porumbei le-a
răsturnat; [16] și nu îngăduia să fie purtat niciun lucru prin Templu.
[17] Și-i învăța și le spunea: „Nu este scris:
Casa Mea se va numi casă de rugăciune
pentru toate neamurile?
Dar voi ați făcut-o *peșteră de tâlhari*."
[18] Și au auzit arhiereii și cărturarii; și căutau cum să-L omoare.
Căci se temeau de El, fiindcă toată mulțimea era uluită de învă-
țătura Lui.
[19] Și când s-a făcut seară au ieșit afară din cetate.
[20] Și trecând dimineața [pe acolo], au văzut smochinul uscat
din rădăcini. [21] Și amintindu-și, Petru Îi zice: „*Rabbi*, uite, smochi-
nul pe care l-ai blestemat s-a uscat." [22] Și, luând cuvântul, Iisus le
zice: „Aveți credință în Dumnezeu. [23] Amin vă zic, cine ar spune
acestui munte «Ridică-te și aruncă-te în mare» și nu ar șovăi în
inima lui, ci ar crede că ceea ce spune se împlinește, i se va da.
[24] De aceea vă zic: toate cele pentru care vă rugați și [toate] cele
pe care le cereți, credeți că le-ați și primit, și vi se va da. [25] Și când

staţi [în picioare] şi vă rugaţi, dacă aveţi ceva împotriva cuiva, iertaţi, pentru ca şi Tatăl vostru care este în ceruri să vă ierte căderile voastre." [26]

Autoritatea lui Iisus
Mt. 21,23-27; Lc.20,1-8

27 Şi vin iarăşi la Ierusalim. Şi pe când Se plimba prin Templu, vin la El arhiereii şi cărturarii, şi bătrânii; 28 şi-I spuneau: „Cu ce putere faci acestea?" sau „Cine Ţi-a dat puterea aceasta, ca să faci [asemenea] lucruri?" 29 Iisus le-a zis: „Vă voi întreba un singur cuvânt; voi răspundeţi-Mi şi [atunci] vă voi spune [şi Eu] cu ce putere fac acestea: 30 botezul lui Ioan din cer era sau de la oameni? Răspundeţi-Mi!" 31 Şi ei au început să discute între ei zicând: „Dacă spunem «din cer», va spune:

«Atunci de ce nu aţi crezut în el?»; 32 iar dacă spunem «de la oameni»..." – le era frică de mulţime. Căci toţi erau convinşi că Ioan fusese cu adevărat profet. 33 Şi, luând cuvântul, Îi zic lui Iisus: „Nu ştim." Iar Iisus le zice: „Nici Eu nu vă spun cu ce putere fac acestea."

Parabola lucrătorilor necinstiţi şi ucigaşi
Mt. 21,33-46; Lc.20, 9-19

12 1 Şi a început să le vorbească în parabole. „Un om a sădit o vie şi a înconjurat-o cu un gard; şi a săpat un teasc, a construit un turn, a dat-o în arendă unor ţărani şi a plecat în călătorie. 2 Şi, la vremea potrivită, a trimis un slujitor la acei ţărani, ca să ia de la ţărani din roadele viei. 3 [Dar aceia], prinzându-l, l-au bătut şi l-au trimis cu mâinile goale.

4 Şi din nou a trimis la ei un alt slujitor; şi acestuia i-au spart capul şi l-au batjocorit. 5 A trimis altul. Iar pe acesta l-au omorât; şi pe mulţi alţii, unii fiind bătuţi, iar alţii omorâţi. 6 Mai avea pe cineva: pe fiul său iubit. L-a trimis la ei şi pe acesta, ultimul, zicând: «Le va fi ruşine de fiul meu.»

7 Dar ţăranii se vorbiră între ei: «Acesta e moştenitorul. Hai să-l omorâm şi moştenirea va fi a noastră». 8 Şi, prinzându-l, l-au omorât şi l-au aruncat afară din vie. 9 Ce va face, aşadar, stăpânul

viei? Va veni şi-i va omorî pe ţărani şi va da via altora. 10 N-aţi citit scrisa aceasta:

Piatra pe care au aruncat-o ziditorii, aceasta a ajuns în capul unghiului. 11 *De la Domnul a fost aceasta şi minunat [lucru] e în ochii noştri?"*

12 Şi tot căutau să pună mâna pe El, dar se temeau de mulţime, căci şi-au dat seama că spusese parabola cu privire la ei. Şi, lăsându-L, au plecat.

Tributul Cezarului
Mt. 22,15-22; Lc. 20,20-26

13 Şi trimit la El câţiva farisei şi irodieni, ca să-L prindă cu vorba. 14 Şi venind Îi zic: „Învăţătorule, ştim că eşti sincer şi nu ţii seama de nimeni; căci nu priveşti la faţa oamenilor, ci întru adevăr înveţi calea lui Dumnezeu: e îngăduit să dăm tribut Cezarului sau nu? Să dăm ori să nu dăm?" 15 El, cunoscându-le ipocrizia, le-a zis: „De ce Mă ispitiţi? Aduceţi-Mi un dinar, ca să-l văd." 16 I-au adus. Atunci le zice: „Ale cui sunt chipul acesta şi înscrisul?" Ei i-au zis: „Ale Cezarului." 17 Iisus le-a zis: „Cele ale Cezarului daţi-le Cezarului, şi cele ale lui Dumnezeu, lui Dumnezeu." Şi erau uluiţi de El.

Despre Înviere
Mt. 22,23-33; Lc. 20,27-40

18 Şi vin unii saduchei la El, care spun că nu există înviere. Au prins a-L întreba zicând: 19 „Învăţătorule, Moise ne-a scris: «*Dacă fratele cuiva moare* şi lasă în urmă o femeie, dar *nu lasă copil, să ia fratele lui femeia şi să-i ridice urmaşi fratelui său*.» 20 Erau şapte fraţi: primul şi-a luat femeie şi a murit fără să lase urmaşi. 21 Şi al doilea a luat-o [de soţie] şi a murit, nelăsând după el urmaşi. Şi al treilea, la fel. 22 Şi [niciunul din] toţi [cei] şapte nu a lăsat urmaşi. Ultima dintre toţi a murit şi femeia. 23 La înviere, când vor învia, a căruia dintre ei va fi femeia? Căci toţi şapte au avut-o soţie." 24 Le-a zis Iisus: „Oare nu de aceea vă înşelaţi, fiindcă nu cunoaşteţi Scripturile şi nici puterea lui Dumnezeu? 25 Când vor învia din morţi, nici nu se însoară, nici nu se mărită, ci sunt ca îngerii în ceruri. 26 Iar despre morţi, că sunt înviaţi, n-aţi citit în cartea lui Moise, despre rug, când Dumnezeu i-a grăit, zicând:

Eu sunt Dumnezeul lui Avraam și Dumnezeul lui Isaac și Dumnezeul lui Iacob?

[27]Așadar nu este Dumnezeul celor morți, ci al celor vii. Tare rătăciți mai sunteți!"

Cele două porunci capitale
Mt. 22,34-40; Lc. 10,25-28

[28] Și apropiindu-se unul dintre cărturari și auzindu-i ce discută, văzând că Iisus le-a răspuns bine, L-a întrebat: „Care este prima poruncă dintre toate?" [29] Iisus a răspuns: „Prima poruncă este: «Ascultă, Israel, Domnul Dumnezeul nostru este singurul Domn; [30] și Să iubești pe Domnul Dumnezeul tău din toată inima ta, din tot sufletul tău, din tot cugetul tău și din toată puterea ta.» [31] A doua [e] aceasta: «Să-l iubești pe aproapele tău ca pe tine însuți.» Mai presus decât acestea nu e nicio altă poruncă." [32] Și I-a zis cărturarul: „Bine, Învățătorule, adevărat ai spus că «Unul [singur] este și nu este altul în afară de El.» [33] Și «A-L iubi din toată inima și cu toată mintea și din toată puterea și a-l iubi pe aproape ca pe tine însuți» e dincolo de toate arderile de tot și de [toate] jertfele." [34] Și Iisus, văzând că a răspuns cu cap, i-a zis: „Nu ești departe de Împărăția lui Dumnezeu." Și nimeni nu avea curajul să-L mai întrebe [ceva].

Cine este Hristosul?
Mt. 22,41-46; Lc. 20,41-44

[35] Și, luând cuvântul, Iisus zicea, învățând în Templu:
„Cum zic cărturarii că Hristos este fiul lui David? [36] Însuși David a zis, în duhul cel sfânt:
Zis-a Domnul către Domnul meu:
Șezi de-a dreapta Mea
până ce-i voi pune pe dușmanii tăi
sub picioarele tale.
[37] Însuși David Îl numește «Domn»: [atunci] cum îi este fiu?" Și mulțimea cea numeroasă Îl asculta cu plăcere.

Critică la adresa cărturarilor
Mt. 23,1-36; Lc. 20,45-47

[38] Și în învățătura Lui zicea: „Feriți-vă de cărturari, cărora le place să se plimbe în stole și să fie salutați în piețe, [39] [să stea] pe scaunele din față în sinagogi și pe locurile de cinste la ospețe; [40] ei înghit avuțiile văduvelor și se prefac că se roagă îndelung. Aceștia vor primi osândă cu asupra de măsură."

Darul văduvei
Lc. 21,1-4

[41] Așezându-Se în fața vistieriei [Templului] se uita cu luare-aminte cum mulțimea pune bani în vistierie. Și mulți bogați puneau mulți [bani]. [42] Și venind o văduvă săracă, a pus doi bănuți, care înseamnă un gologan. [43] Și [Iisus], chemându-i pe ucenicii Săi, le-a zis: „Amin zic vouă: văduva aceasta săracă a pus mai mult decât toți cei care pun în vistierie. [44] Căci toți au pus din ce le prisosește, ea din sărăcia ei a pus tot ce avea, tot ceea ce avea ca să trăiască."

Mica Apocalipsă
Mt. 24,4-36; Lc. 21,8-33

13 [1] Și, pe când ieșea El din Templu, unul dintre ucenici Îi spune: „Învățătorule, uite ce pietre și ce clădiri!" [2] Și Iisus i-a zis: „Vezi aceste clădiri mărețe? Nu va fi lăsată aici piatră peste piatră care să nu fie dărâmată." [3] Și, pe când ședea El pe Muntele Măslinilor, în fața Templului, L-au întrebat, aparte, Petru, Iacob, Ioan și Andrei: [4] „Spune-ne, când vor fi toate acestea și care este semnul când va fi să se împlinească toate?" [5] Iisus a început a le vorbi: „Vedeți să nu vă rătăcească cineva! [6] Mulți vor veni în numele Meu zicând: «Eu sunt» și pe mulți îi vor rătăci. [7] Iar când veți auzi de războaie și zvonuri de războaie, nu vă speriați. Trebuie să fie, dar încă nu [va fi] sfârșitul. [8] Se va ridica neam împotriva altui neam și împărăție asupra altei împărății; vor fi cutremure în diferite locuri, va fi foamete. Acestea [sunt doar] începutul durerilor.

[9] Aveți grijă de voi înșivă: vă vor preda sinedriilor și vă vor bate în sinagogi; veți sta dinaintea căpeteniilor și a regilor din

cauza Mea, ca mărturie pentru ei. [10] Da, întâi evanghelia trebuie să fie vestită tuturor neamurilor. [11] Și când vă vor duce să vă predea, nu vă îngrijorați ce veți vorbi: ce vi se va da în clipa aceea, aceasta vorbiți. Căci nu voi sunteți cei care vorbiți, ci Duhul cel Sfânt. [12] Și frate pe frate îl va preda la moarte și tată pe copil; și se vor ridica fiii împotriva părinților și-i vor omorî. [13] Și veți fi dușmăniți de toți din cauza numelui Meu. Dar cel care va rămâne statornic până la sfârșit, acela va fi mântuit.

[14] Când veți vedea urâciunea pustiirii stând acolo unde nu trebuie (cine citește să înțeleagă!), atunci cei din Iudeea să fugă în munți, [15] cel de pe acoperiș să nu coboare, să nu intre să ia ceva din casă, [16] iar cel de pe câmp să nu se întoarcă în urmă ca să-și ia haina. [17] Vai de cele care au [prunc] în pântece și de cele care alăptează în acele zile.

[18] Rugați-vă să nu se petreacă iarna. [19] Căci în zilele acelea va fi o asemenea strâmtorare cât n-a fost de la începutul zidirii pe care a zidit-o Dumnezeu până acum; și nici nu va mai fi [o asemenea strâmtorare]. [20] Și dacă n-ar scurta Domnul zilele, niciun trup n-ar fi salvat; pentru aleșii pe care i-a ales a scurtat [Domnul] zilele.

[21] Și atunci, dacă vă spune cineva: «Iată, aici [este] Hristosul» sau «Iată, acolo», să nu credeți. [22] Se vor ridica hristoși mincinoși și profeți mincinoși și vor da semne și minuni ca să-i rătăcească, de se va putea, pe cei aleși. [23] Voi aveți grijă: vi le-am spus pe toate dinainte.

[24] Iar în acele zile, după strâmtorarea aceea,
soarele se va întuneca,
iar luna nu-și va mai da lumina;
[25] *și stelele vor cădea din ceruri*
și puterile care sunt în cer vor fi zguduite.
[26] Și atunci Îl vor vedea *pe Fiul omului venind în nori* cu putere mare și cu slavă. [27] Și atunci va trimite îngerii și-i va aduna pe aleșii Săi din cele patru vânturi, de la capătul pământului până la capătul cerului.

[28] Iar de la smochin învățați parabola: când ramura i se face fragedă și răsar frunze, știți că este aproape vara. [29] Așa și voi, când veți vedea acestea împlinite, să știți că este aproape, la ușă.

[30] Amin zic vouă că nu va trece această generație până când nu vor fi toate acestea. [31] Cerul și pământul vor trece, dar cuvintele Mele nu vor trece!

[32] Iar despre ziua aceea și despre clipă nimeni nu știe, nici îngerii în cer, nici Fiul, doar Tatăl.

[33] Luați aminte, vegheați. Căci nu știți când este vremea.

[34] Ca un om care, plecând în călătorie, își lasă casa și le dă slujitorilor săi puterea și fiecăruia treaba lui; iar portarului i-a poruncit să vegheze. [35] Stați treji, așadar, căci nu știți când vine stăpânul casei – seara, sau la miez de noapte, sau la cântatul cocoșului, sau în zori –, [36] pentru ca nu cumva, venind pe neașteptate, să vă găsească dormind. [37] Ceea ce vă zic, tuturor zic: Stați treji!"

14 [1] Erau Paștile și Azimile peste două zile. Iar arhiereii și cărturarii căutau cum să pună mâna pe El prin viclenie, ca să-L omoare. [2] Căci spuneau: „Nu de sărbătoare [să-L prindem], ca să nu fie tărăboi în popor."

Ungerea din Betania
Mt. 26,6-13; Lc. 7,36-50; In. 12,1-8

[3] Și fiind El în Betania, în casa lui Simon Leprosul, pe când ședea la masă, a venit o femeie care avea un vas de alabastru cu parfum de nard curat, de mare preț; spărgând vasul de alabastru, I l-a vărsat pe cap. [4] Dar erau unii care s-au mâniat [zicând] între ei: „Pentru ce s-a făcut risipa aceasta de parfum? [5] Căci parfumul acesta se putea vinde cu peste trei sute de dinari, care să fie dați săracilor." Și se răsteau la ea. [6] Dar Iisus a zis: „Lăsați-o. De ce o necăjiți? Bun lucru a făcut pentru Mine. [7] Căci pe săraci îi aveți tot timpul cu voi și oricând vreți puteți să le faceți bine, dar pe Mine nu Mă aveți tot timpul [cu voi]. [8] A făcut ce avea de făcut: Mi-a uns dinainte trupul cu mir pentru înmormântare. [9] Amin zic vouă: oriunde va fi vestită evanghelia, în întreaga lume, și ceea ce a făcut ea se va povesti întru amintirea ei."

[10] Și Iuda Iscariotul, unul dintre cei Doisprezece, a plecat la arhierei, ca să Îl predea lor. [11] Iar ei, auzind, s-au bucurat și au

făgăduit că-i vor da bani. Și el căuta cum să-L predea într-un moment prielnic.

12 Și în prima zi a Azimilor, când se jertfea paștele, ucenicii Îi spun: „Unde vrei să mergem să pregătim ca să mănânci paștele?" 13 Și trimite doi dintre ucenicii Săi și le spune: „Mergeți în cetate și vă va ieși înainte un om purtând un urcior cu apă. Să mergeți după el 14 și, acolo unde va intra, spuneți-i stăpânului casei: «Învățătorul zice: 'Unde este încăperea Mea, în care să mănânc paștele cu ucenicii Mei?'» 15 Și el vă va arăta o cameră mare, sus, cu paturi, gata pregătită. Acolo pregătiți-ne [paștele]." 16 Și au ieșit ucenicii și au venit în cetate și au găsit precum le spusese; și au pregătit paștele.

17 Și când s-a înserat, vine împreună cu cei Doisprezece. 18 Și stând ei la masă și mâncând, Iisus a zis: „Amin zic vouă, unul dintre voi Mă va preda, [unul] care mănâncă împreună cu Mine." 19 Ei au început să se întristeze și I-au zis unul câte unul: „Oare nu eu?" 20 El le-a zis: „Unul din cei Doisprezece, care înmoaie cu Mine în farfurie. 21 Pentru că Fiul omului merge precum este scris despre El; însă vai de omul acela prin care este predat Fiul omului. Bine era dacă nu se năștea omul acela."

22 Și, în timp ce mâncau, luând o pâine, după ce a binecuvântat, a frânt[-o], le-a dat-o și a zis: „Luați, acesta este trupul Meu." 23 Și, luând un pahar, după ce a adus mulțumire, le-a dat lor și au băut toți dintr-însul. 24 Și le-a zis:

„Acesta este sângele Meu, al Legământului, care se varsă pentru mulți. 25 Amin zic vouă, nu voi mai bea din rodul viei până în ziua aceea când îl voi bea, nou, în Împărăția lui Dumnezeu." 26 Și, după ce au cântat psalmii, au ieșit pe Muntele Măslinilor. 27 Și le zice Iisus: „Toți vă veți poticni, pentru că e scris:

Voi bate păstorul
și oile se vor împrăștia.

28 Dar, după ce voi fi înviat, voi merge înaintea voastră în Galileea." 29 Petru I-a spus: „[Chiar] dacă toți se vor poticni, eu nu [mă voi poticni]." 30 Și-i zice Iisus: „Amin zic ție că tu, astăzi, în această noapte, înainte de a cânta cocoșul a doua oară, de trei ori Mă vei

tăgădui." 31 Dar el spunea și mai stăruitor: „[Chiar] dacă va trebui să mor împreună cu Tine, nu Te voi tăgădui." La fel spuneau toți.

Agonia din Ghetsimani
Mt. 26,36-46; Lc. 22,40-46; In. 18,1

32 Și vin într-un loc numit Ghetsimani. Și le zice ucenicilor Săi: „Stați aici până Mă voi ruga." 33 Și-i ia împreună cu El pe Petru, pe Iacob și pe Ioan; și a început să Se înfioare și să Se scârbească. 34 Și le zice: „Nespus de trist este sufletul meu, până la moarte; rămâneți aici și stați treji." 35 Și, mergând puțin mai înainte, a căzut la pământ și a început să Se roage ca, dacă este cu putință, să treacă de la El clipa [aceea]; 36 și zicea: „*Abba*, Tată, toate Îți sunt cu putință. Îndepărtează paharul acesta de la Mine; dar [să nu fie] ceea ce vreau Eu, ci ceea ce [vrei] Tu."

37 Și vine și-i găsește pe ei dormind; și-i zice lui Petru: „Simon, dormi? N-ai putut sta treaz măcar o clipă? 38 Stați treji și rugați-vă, ca să nu ajungeți la ispită. Duhul e sprinten, carnea, moleșită." 39 Și, plecând, din nou S-a rugat, spunând același cuvânt. 40 Și din nou venind [la ei] i-a găsit dormind, căci ochii le erau îngreuiați peste măsură; și nu știau ce să-I răspundă.

41 Și vine a treia oară și le zice: „De acum dormiți și odihniți-vă. Dar ajunge. A sosit clipa; iată, Fiul omului e predat în mâinile păcătoșilor. 42 Treziți-vă, să mergem! Iată, cel care Mă predă s-a apropiat."

Arestarea
Mt. 26,47-56; Lc. 22,47-53; In. 18,2-11

43 Și îndată, pe când El încă vorbea, apare Iuda, unul dintre cei Doisprezece, și cu el o mulțime cu săbii și ciomege, [venită] din partea arhiereilor, a cărturarilor și a bătrânilor.

44 Cel care-L preda le dăduse un semnal, zicând: „Pe care-L voi săruta, Acela este. Prindeți-L și duceți-L [sub pază] sigură." 45 Și venind, îndată se apropie și-I zice: „*Rabbi*!" Și L-a sărutat. 46 Iar ei au pus mâinile pe El și L-au prins. 47 Iar unul dintre cei de față, scoțând sabia, l-a izbit pe slujitorul marelui preot și i-a retezat urechea.

48 Și luând cuvântul, Iisus le-a zis: „Ca după un tâlhar ați ieșit, cu săbii și ciomege, ca să Mă prindeți. 49 Zi de zi am fost la
voi în Templu învățând și nu M-ați prins. Ci [acum o faceți] ca să
se împlinească Scripturile." 50 Și, părăsindu-L, au fugit cu toții.
51 Și un tânăr Îl însoțea înfășurat într-un giulgiu, [pus] direct pe
trupul gol; și pun mâna pe el. 52 Dar el, lăsând giulgiul a fugit
gol.

Iisus dinaintea sinedriului
Mt. 26,57-68; Lc. 22,63-71; In. 18,12-16.18-23

53 Și L-au dus pe Iisus la marele preot; și se adună toți arhiereii,
și bătrânii, și cărturarii. 54 Iar Petru L-a urmat de la depărtare,
până înăuntru, în palatul marelui preot; și s-a așezat împreună cu
servitorii și se încălzea la foc.

55 Arhiereii și întreg sinedriul căutau o mărturie împotriva lui
Iisus, ca să-L omoare; și nu găseau. 56 Mulți dădeau mărturie min-
cinoasă împotriva Lui, dar mărturiile nu se potriveau una cu alta.
57 Câțiva, ridicându-se, au dat mărturie mincinoasă împotriva Lui
zicând: 58 „Noi am auzit că a spus «Eu voi dărâma Templul acesta
făcut de mână [omenească] și în trei zile voi zidi altul, nefăcut
de mână [omenească]»." 59 Dar nici așa mărturia lor nu se potri-
vea. 60 Atunci, ridicându-se marele preot în mijlocul [adunării],
L-a întrebat pe Iisus: „Nu răspunzi nimic? Ce-i cu mărturia pe
care o aduc aceștia împotriva Ta?" 61 Dar [El] tăcea și n-a răspuns
nimic. Din nou marele preot L-a întrebat și-I zice: „Tu ești Hris-
tosul, Fiul Celui Binecuvântat?" 62 Iisus a zis: „Eu sunt; și-L veți
vedea pe Fiul omului șezând de-a dreapta Puterii și venind cu
norii cerului."

63 Iar marele preot, sfâșiindu-și hainele, spune: „Ce nevoie mai
avem de martori? 64 Ați auzit blasfemia. Ce părere aveți?" Toți
au socotit că [Iisus] este vrednic de moarte. 65 Și unii au început
să-L scuipe și să-I acopere fața, să-L bată cu pumnii și să-I spună:
„Proorocește!" Și servitorii Îl luau la palme.

Petru îl tăgăduiește pe Iisus
Mt. 26,69-75; Lc. 22,56-62; In. 18,17.25-27

66 Și fiind Petru jos, în curte, vine una dintre slujnicele marelui
preot. 67 Și văzându-l pe Petru încălzindu-se, l-a privit țintă și-i
zice: „Și tu erai cu Nazarineanul, cu Iisus."

68 Dar el a tăgăduit, zicând: „Nu știu, nici nu înțeleg despre
ce vorbești." Și a ieșit afară, în locul din fața curții; și [atunci] un
cocoș a cântat.

69 Și slujnica, văzându-l, a început din nou să le zică celor care
stăteau [acolo]: „Acesta este dintre ei." 70 Dar el din nou a prins a
tăgădui. Și peste puțină [vreme], din nou, cei care stăteau acolo îi
ziceau lui Petru: „Cu adevărat ești dintre ei, căci ești galileean."
71 Dar el a început să blesteme și să jure: „Nu-L cunosc pe omul
acesta despre care vorbiți." 72 Și îndată a cântat cocoșul. Și și-a
amintit Petru de vorba pe care i-o spusese Iisus: „Înainte de a
cânta cocoșul a doua oară, de trei ori Mă vei tăgădui." Și căzând
pe gânduri, a început să plângă.

Iisus în fața lui Pilat
Mt. 27,1-2.11-26; Lc. 23,1-5.18-25; In. 18,28-40; 19,12-16

15 1 Și, îndată, a doua zi dimineață, după ce au ținut sfat, arhi-
ereii, împreună cu bătrânii și cu cărturarii și întreg sinedriul,
legându-L pe Iisus, L-au dus și L-au predat lui Pilat.

2 Și L-a întrebat Pilat: „Tu ești regele iudeilor?" Iar El, răspun-
zând, îi spune: „Tu zici." 3 Și arhiereii Îl învinuiau de multe. 4 Pilat
L-a întrebat din nou, zicând: „Nu răspunzi nimic? Uite de câte Te
învinuiesc." 5 Dar Iisus n-a mai răspuns nimic, așa încât Pilat era
uimit. 6 La fiecare sărbătoare obișnuia să le elibereze un întemnițat
pe care-l cereau ei. 7 Era unul Barabba, închis împreună cu răzvră-
tiții care în timpul răzmeriței săvârșiseră omor. 8 Și, ridicându-se
mulțimea, a început să ceară [să le facă] așa cum făcea [de obicei].
9 Iar Pilat, luând cuvântul, le zice: „Vreți să vi-L eliberez pe regele
iudeilor?" 10 Căci știa că din invidie Îl predaseră arhiereii. 11 Dar
arhiereii au ațâțat mulțimea ca mai degrabă să li-l elibereze pe
Barabba. 12 Pilat, luând din nou cuvântul, le zice: „Atunci, ce vreți
să fac cu Cel pe care-L numiți regele iudeilor?" 13 Dar ei au strigat

din nou: „Răstignește-L!" [14] Pilat le spunea: „Dar ce rău a făcut?" Ei însă au prins a striga și mai abitir: „Răstignește-L!"

[15] Pilat, vrând să facă pe plac mulțimii, li l-a eliberat pe Barabba; și pe Iisus, după ce L-a biciuit, L-a predat ca să fie răstignit.

Batjocorirea lui Iisus
Mt. 27,27-31; Lc. 23,11; In 19,2-3

[16] Iar soldații L-au adus în palat, adică în pretoriu, și cheamă la adunare întreaga cohortă. [17] Și-L îmbracă în purpură și-L încoronează, după ce au împletit o coroană de spini. [18] Și au început să-L salute: „Bucură-te, rege al iudeilor!" [19] Și-L loveau peste cap cu o trestie și-L scuipau și, punându-și genunchii [în pământ], I se închinau. [20] Și, după ce și-au bătut joc de El, L-au dezbrăcat de purpură și L-au îmbrăcat cu hainele Lui. Și-L duc afară ca să-L răstignească.

Răstignirea
Mt. 27,31-44; Lc. 23,32-39; In. 19,17-24

[21] Și silesc un trecător, Simon din Cyrene, care venea de la câmp, tatăl lui Alexandru și al lui Rufus, să-I poarte crucea.

[22] Și-L duc pe locul Golgota, care se tălmăcește „Locul Căpățânii". [23] Și-I tot dădeau vin cu smirnă. Dar El nu lua.

[24] Și Îl răstignesc și-I *împart hainele, aruncând sorții pentru ele*: cine ce să ia? [25] Era ceasul al treilea; și L-au răstignit. [26] Și era înscrisă pricina [osândirii] Sale:

„REGELE IUDEILOR".

[27] Împreună cu El răstignesc doi tâlhari, unul în dreapta și unul în stânga Lui. [28]

[29] Iar cei care treceau rosteau blasfemii despre El, clătinând din cap și zicând: „Hei, Cel care dărâmă Templul și-l construiește în trei zile, [30] salvează-Te pe Tine însuți; coboară de pe cruce." [31] La fel și arhiereii, bătându-și joc între ei dimpreună cu cărturarii, ziceau: „Pe alții i-a salvat, pe El Însuși nu Se poate salva? [32] Hristos, regele lui Israel, să coboare acum de pe cruce, ca să vedem și să credem." Până și cei răstigniți cu El Îl ocărau.

Moartea lui Iisus
Mt. 27,45-56; Lc. 23,44-49; In. 19,28-30

[33] Iar când a fost ceasul al șaselea, întuneric s-a făcut peste întreg pământul, până la ceasul al nouălea. [34] Și la ceasul al nouălea a strigat Iisus cu glas mare:

„Eloi, eloi, lema sabachtani"

care se tălmăcește: „Dumnezeul Meu, Dumnezeul Meu, de ce M-ai părăsit?" [35] Și unii dintre cei care erau de față, auzind, spuneau: „Iată, îl cheamă pe Ilie." [36] Alergând cineva și îmbibând un burete cu oțet, punându-l într-o trestie Îi dădeau să bea, zicând: „Lăsați, să vedem dacă vine Ilie ca să-L dea jos."

[37] Dar Iisus, scoțând un strigăt mare, Și-a dat suflarea.

[38] Și catapeteasma Templului s-a despicat în două, de sus până jos. [39] Văzând centurionul care stătea în fața Lui cum Și-a dat suflarea, a zis: „Cu adevărat acest om era Fiul lui Dumnezeu."

[40] Erau și femei care priveau de la depărtare, între ele și Maria Magdalena, și Maria, mama lui Iacob cel Mic și a lui Ioses, și Salomeea, [41] care Îl urmau și-L slujeau de când Se afla în Galileea; și multe altele care urcaseră împreună cu El la Ierusalim.

Îngroparea lui Iisus
Mt. 27,57-61; Lc. 23,50-56; In. 19,38-42

[42] Și fiindcă se făcuse deja seară, și era [ziua] pregătirii, adică ajunul sabatului, [43] venind Iosif din Arimateia, membru de vază al sinedriului, care aștepta și el Împărăția lui Dumnezeu, a îndrăznit să intre la Pilat și să ceară trupul lui Iisus. [44] Pilat a fost uimit [auzind] că deja murise [Iisus] și, chemându-l pe centurion, l-a întrebat dacă murise de mult. [45] Și, aflând de la centurion, i-a dat lui Iosif cadavrul. [46] Și [acesta], cumpărând un giulgiu, luându-L jos [de pe cruce], L-a înfășurat în giulgiu și L-a pus într-un mormânt, care fusese tăiat în stâncă; și a rostogolit o piatră la intrarea mormântului. [47] Iar Maria Magdalena și Maria, [mama] lui Ioses, priveau cu luare-aminte unde era pus.

Mormântul gol
*Mt. 28,1-8; Lc. 24,1-11; In. 20-1.11*sq

16 [1] Și, după ce a trecut sabatul, Maria Magdalena și Maria lui Iacob și Salomeea au cumpărat miresme, ca să meargă să-L ungă. [2] Și dis-de-dimineață, în prima zi a săptămânii vin la mormânt când răsărea soarele. [3] Și ziceau între ele: „Cine oare ne va rostogoli piatra de la intrarea în mormânt?" [4] Și când își ridică ochii, văd că stânca fusese rostogolită. Căci era foarte mare.

[5] Și intrând în mormânt, au văzut un tânăr așezat în dreapta, îmbrăcat cu o stolă albă; și s-au înfricoșat. [6] Dar el le zice:

„Nu vă temeți. Pe Iisus Îl căutați? Nazarineanul, care a fost răstignit? A fost înviat, nu este aici. Iată locul unde L-au pus. [7] Ci mergeți și spuneți ucenicilor Săi și lui Petru că [El] Se duce înaintea voastră în Galileea. Acolo Îl veți vedea, precum v-a zis."

[8] Și ele au ieșit fugind din mormânt, căci le prinsese tremuratul și-și ieșiseră din minți. Și n-au zis nimănui nimic, pentru că se temeau.

Finaluri ale Evangheliei după Marcu

[Toate cele poruncite le-au povestit pe scurt celor din jurul lui Petru. După acestea, Iisus Însuși a transmis prin ei, de la răsărit și până la apus, vestirea sfântă și nestricată a mântuirii veșnice. Amin.]

[9] [Înviind dimineață în prima zi după sabat i S-a arătat întâi Mariei Magdalena din care alungase șapte demoni. [10] Ea s-a dus și a povestit celor care fuseseră cu El, care țin doliu și plâng. [11] Dar aceștia, auzind că este viu și că a fost văzut de ea, n-au crezut.

[12] După acestea S-a arătat la doi dintre ei, care mergeau la câmp, dar sub o altă înfățișare. [13] Și ei s-au dus și i-au vestit pe ceilalți. Dar nici pe aceia nu i-au crezut.

[14] În cele din urmă, li S-a arătat și celor unsprezece, care ședeau la masă; și i-a certat pentru necredința lor și pentru împietrirea inimii, fiindcă nu i-au crezut pe cei care Îl văzuseră înviat. [15] Și le-a zis: „Mergeți în lumea întreagă, vestiți evanghelia întregii creații. [16] Cine crede și se botează va fi mântuit, cine nu crede va fi osândit. [17] Pe cei care cred îi vor însoți aceste semne: în numele Meu vor alunga demoni, vor vorbi în limbi noi [18] și, [chiar de] vor lua șerpi [veninoși] în mâini și vor bea ceva aducător de moarte, nu-i va vătăma; își vor pune mâinile peste cei suferinzi iar ei se vor face bine."

[19] După ce le-a vorbit, Domnul Iisus S-a înălțat la cer și S-a așezat de-a dreapta lui Dumnezeu. [20] Iar ei, plecând, au propovăduit pretutindeni, Domnul lucrând împreună cu ei și întărindu-le cuvântul prin minuni însoțitoare.]

Introducere la Evanghelia după Luca

Evanghelia după Luca și Faptele apostolilor, redactate de același autor, constituie prima „istorie bisericească" a creștinismului. Ele ocupă un sfert din Noul Testament. Există dezbateri cu privire la caracterul „lucanian" al epistolelor sobornicești, unii biblişti considerându-le parte a unei trilogii istorico-teologice, după Evanghelie și Fapte. Majoritatea exegeților contemporani (mă refer în primul rând la Fitzmyer, Bock și Marguerat) accentuează dimensiunea istorică a scrierii lucaniene în detrimentul altor două, la fel de importante: biografică și apologetică. În opinia mea, dipticul „Evanghelie-Fapte" reprezintă un *bios*, o „biografie", în sensul antic al termenului, care înfățișează, pe de o parte, viața și învățătura întemeietorului creștinismului (Evanghelia), pe de altă parte, viața primei comunități după urcarea lui Iisus la cer (Faptele). Modelul urmat de Luca se întâlnește în literatura păgână, Iamblichos (secolul al III-lea) oferindu-ne, cu *De vita pythagorica*, o variantă neoplatoniciană. În al treilea rând, Evanghelia și Faptele trebuie văzute și ca o apologie („apărare", „justificare") a religiei creștine atât în fața puterii politice romane, cât și în fața elitei cultivate a Imperiului. Aceste aspecte – istoric, biografic și apologetic – se împletesc în corpusul lucanian, oferind tot atâtea modele de urmat pentru genurile dezvoltate ulterior de literatura creștină. De altfel, unii biblişti, seduși de substratul apologetic, au propus o datare foarte târzie (secolul al II-lea) a Faptelor, considerându-le contemporane cu scrierile lui Iustin Martirul. Pentru a înțelege cât mai fidel cu putință scopul vizat de autorul Evangheliei după Luca, cititorul modern trebuie să revizuiască

reperele tradiționale, citind *în mod unitar* corpusul lucanian și contextualizându-i mesajul. De asemenea, se cuvine amintit faptul că atât Evanghelia, cât și Faptele apostolilor se adresează unui personaj, Teofil, „nobilul Teofil", cele aproape o sută de pagini putând fi considerate, în mod legitim, o mega-epistolă teologică. La început așadar, Evanghelia și Faptele formau un tot care a fost ulterior divizat, din „imperative" canonice, Evanghelia ocupând locul al treilea, după Matei și Marcu, iar Faptele urmând secțiunii evanghelice, după Ioan.

Surse și viziune teologică

Trei aspecte îl individualizează pe autorul Luca-Fapte. Este un „intelectual" format în tradiția elenistică, dar nu un scriitor profesionist. Secole de-a rândul s-a vehiculat afirmația, nefondată, că limba folosită de Luca ar fi „cea mai îngrijită din Noul Testament și cea mai literară". Cine a parcurs, în original, măcar un text din Platon, Polibiu sau Aelius Aristide nu poate subscrie la o asemenea afirmație, pripită. Stilul din Evanghelia după Luca și din Faptele apostolilor aparține unui om școlit, dar trădează, în același timp, un scriitor neprofesionist, bombastic, prețios, nu de puține ori stângaci. Ca orice amator, Luca abuzează de construcții artificiale, de neologisme și expresii căutate. Nu e un reproș, e o simplă constatare de traducător. Dacă ar fi fost să traduc această Evanghelie în stilul ei autentic, rezultatul ar fi stârnit adesea hilaritate. Această prețiozitate stilistică se datorează și respectului sacru pe care autorul îl nutrește față de subiectul scrierii sale. Despre viața lui Iisus Hristos și despre activitatea celor doi apostoli, Petru și Pavel, nu se poate scrie oricum, ci într-un stil cât mai elevat, cât mai „aparte".

În Prologul Evangheliei (probabil cea mai complicată frază din Noul Testament) Luca își precizează izvoarele, metoda, intenția și destinatarul (1,1-4): „Deoarece mulți s-au apucat să compună câte o istorisire despre faptele săvârșite printre noi, așa cum ne-au transmis cei care, de la început, le-au văzut cu ochii lor și au devenit slujitori ai Cuvântului, am socotit și eu potrivit ca, după

ce le-am urmărit de la capăt pe toate, cu migală, să ți le descriu pe rând, nobile Teofile, pentru ca să fii încredințat de temeinicia spuselor care au ajuns la urechile tale." Evanghelia după Luca urmează, în linii mari, Evanghelia după Marcu, eliminând unele episoade neconvenabile viziunii sale teologico-apologetice, sau adăugând un număr de episoade, povestiri și parabole inedite. Marcu furnizează 35% din conținutul Evangheliei după Luca. Pe de altă parte, este mai mult decât probabil că evanghelistul n-a cunoscut Evanghelia după Matei, deși folosește un document comun cu Matei, celebra *Q* (de la germanul *Quelle*, „izvor"). Bibliștii au botezat cu litera „L" (de la „Luca") o a treia categorie de izvoare, specifice doar Evangheliei noastre (40% din text). Amintesc doar câteva dintre cele mai faimoase pasaje: la doisprezece ani Iisus rămâne în Templul din Ierusalim; *Magnificat*; *Benedictus*; *Gloria in excelsis*; *Nunc dimittis*; povestirea despre bunul samaritean; smochinul neroditor; drahma pierdută; fiul risipitor; Lazăr și bogatul; judecătorul necinstit; pescuitul miraculos; învierea fiului văduvei; vindecările femeii încovoiate de spate, a bărbatului bolnav de dropică și a celor zece leproși; ucenicii de la Emaus etc.

Luca este singurul evanghelist care povestește un episod din copilăria lui Iisus, conform canonului impus de „biografia" păgână. „Biografia" unui personaj ilustru (a se vedea faimoasele *Vieți paralele* ale lui Plutarh) trebuie să conțină obligatoriu cel puțin o referire la copilărie, prin care se atestă „amprenta divină" a personajului încă de la naștere. O altă originalitate a Evangheliei după Luca o constituie împletirea nașterii lui Iisus cu a lui Ioan Botezătorul. Doar Luca, dintre evangheliști, ni-i prezintă pe Zaharia și Elisabeta, părinții Botezătorului. Nu în ultimul rând, doar el menționează întâlnirea dintre Iisus și Irod Antipa, cel mai probabil în contrapunct cu Faptele apostolilor 25, unde Pavel este trimis de guvernatorul Festus în fața lui Irod Agrippa.

Spre deosebire de Marcu (a cărui evanghelie, redactată la Roma, se adresează păgânilor în general) Luca se adresează *elitei cultivate* a Imperiului Roman. Chiar dacă o asemenea afirmație suportă nuanțări, ea rămâne valabilă în esență. Pe lângă stilul elevat, pe alocuri excesiv de prețios, Luca propune o viziune

teologică a creștinismului asimptotică valorilor filozofice și religioase ale elitei păgâne cu o triplă intenție: (1) de a face creștinismul cât mai atractiv pentru această elită, prezentându-l ca alternativă la filozofiile religioase tradiționale; (2) de a îndepărta suspiciunile cu privire la caracterul subversiv al religiei creștine (să nu uităm că Nero îi stigmatizase pe creștini); (3) pentru a întări credința păgânilor deja convertiți (precum destinatarul Evangheliei și al Faptelor, Teofil, indiferent de identitatea lui reală sau fictivă). Călăuzit de aceste intenții, Luca temperează și raționalizează multe pasaje din Marcu, eliminând din portretul lui Iisus orice urmă de violență, de mânie, sau de scădere omenească. Iisus apare ca o divinitate întrupată, după modelul filozofului-zeu specific școlilor de înțelepciune păgână; o divinitate fără patimi, calmă, echilibrată, egală cu sine în orice împrejurare, dar nu distantă, ci plină de *philanthropia*. Astfel, episodul alungării zarafilor din Templu (când mânia profetică a lui Iisus atinge apogeul) e abia schițat; certarea ucenicilor (temă recurentă la Marcu) dispare cu desăvârșire în Evanghelia după Luca; batjocorirea și flagelarea din palatul lui Pilat sunt, la rândul lor, eliminate; ultimele cuvinte de pe cruce (tragice la Marcu) devin aici o încuviințare plină de curaj: „Tată, în mâinile Tale pun duhul Meu" etc.

Planul însuși al lucrării (Evanghelie-Fapte) schițează o viziune teologico-*politică* a creștinismului. Spre deosebire de celelalte trei evanghelii, unde predomină, sub diverse forme, *antipoliticul*, prin „istoria" sa bine orchestrată Luca reintroduce dimensiunea politică în mesajul creștin (probabil și sub influența lui Pavel, dar și datorită propriei sale culturi și „filozofii"). Antipoliticul profetic din Marcu, didascalic din Matei, mistic din Ioan este „rectificat" de Luca. El mizează pe armonia dintre Imperiu și Biserică punând, practic, bazele teologiei politice creștine. Nu întâmplător „epopeea" începe în Templul din Ierusalim, centrul religiei creștine, și se încheie la Roma, capitala Imperiului.

Autor și datare

Autorul Evangheliei-Faptelor nu L-a cunoscut direct pe Iisus. E un creștin din a doua sau a treia generație, care și-a redactat „epopeea creștină" pornind de la surse scrise și de la relatări orale. Numele *Loukas* (probabil un diminutiv grec al numelui latin *Lucius*) apare menționat în trei epistole pauline: Filimon 24; Coloseni 4,14; 2Timotei 4,11. În Coloseni 4,14 este caracterizat drept „doctorul cel iubit" din anturajul lui Pavel. Părinții Bisericii au văzut în acest „Luca" autorul celei de-a treia Evanghelii. Primele mărturii se află în *Adversus haereses* III,1,1. Irineu (secolul al II-lea) scrie: „Luca, tovarăș al lui Pavel, a pus în scris evanghelia pe care acela o predica." Faimoasa *Listă a lui Muratori* (tot secolul al II-lea) transmite următoarele informații (rândurile 2-8): „În al treilea rând, Evanghelia lui Luca. După înălțarea lui Iisus, Pavel l-a luat cu el pe acest Luca, doctor, datorită cunoștințelor sale de drept; cu aprobarea sa (a lui Pavel, n.m. C.B.), el a redactat ce era bun. Cum nu L-a văzut pe Domnul în trup, el a început să scrie, în funcție de informațiile pe care le-a putut dobândi, de la nașterea lui Ioan." Rândurile 34-39 din *Lista lui Muratori* se referă la Faptele apostolilor: „Faptele tuturor apostolilor au fost scrise într-o singură carte. Luca i-a dat de înțeles nobilului Teofil că toate aceste lucruri s-au petrecut atunci; el o arată limpede omițând totuși pătimirile lui Petru și plecarea lui Pavel în Spania." În contextul polemicii antimarcionite (Marcion reducea canonul creștin la Evanghelia după Luca, expurgată de mai multe fragmente și la zece epistole pauline) Tertulian apără canonicitatea și apostolicitatea Evangheliei după Luca (*Contra Marcionem* IV,2,4-5). Câteva informații inedite apar în *Prologurile antimarcionite*, scriere din secolul al IV-lea. Aici, Luca este prezentat ca „medic, autor al Evangheliei, ucenic al apostolilor, legat de Pavel până la martiriu; el și-a pus fără teamă viața în slujba Domnului; necăsătorit și fără copii, a trăit până la optzeci și patru de ani în Beoția, plin de Duh Sfânt. Așa cum Matei și-a compus evanghelia în Iudeea, iar Marcu în Italia, Luca, inspirat de Duhul Sfânt, a scris-o pe a sa în Ahaia. El explică la început că celelalte evanghelii au fost

redactate înaintea evangheliei sale, dar că era necesar să expună cu mai multă atenție întreaga economie dumnezeiască acelor credincioși proveniți dintre păgâni (greci)".

O lectură atentă și imparțială a Evangheliei-Faptelor confirmă datele din Prologul antimarcionit de mai sus. Autorul nu L-a cunoscut direct pe Iisus; apare, la Roma, în preajma lui Pavel, întâlnindu-l, probabil, și pe apostolul Petru (la începutul Evangheliei îi pomenește cu reverență pe „martorii oculari deveniți slujitori ai Cuvântului"); de profesie medic, va fi avut și cunoștințe juridice aprofundate, fapt care explică prezența lângă Pavel aflat în arest; Luca va fi jucat și rolul de „avocat" al apostolului; îl însoțise pe acesta și în timpul călătoriilor de evanghelizare (de unde rolul călătoriei în activitatea misionară a lui Iisus). Cel mai probabil Luca și-a redactat „epopeea" (Evanghelia-Fapte) în regiunea Ahaia, așa cum menționează Prologul antimarcionit, el adresându-se elitei păgâne a Imperiului, dar și celor convertiți în urma călătoriilor de evanghelizare ale lui Pavel.

C.B.

Evanghelia după Luca

Prolog

1 [1] Deoarece mulți s-au apucat să compună câte o istorisire
despre faptele săvârșite printre noi, [2] așa cum ne-au transmis cei
care, de la început, le-au văzut cu ochii lor și au devenit slujitori
ai Cuvântului, [3] am socotit și eu potrivit ca, după ce le-am urmărit
de la capăt pe toate, cu migală, să ți le descriu pe rând, nobile Teo-
file, [4] pentru a fi încredințat de temeinicia spuselor care au ajuns
la urechile tale.

Nașterea lui Ioan Botezătorul

[5] A fost în zilele lui Irod, regele Iudeei, un preot pe nume Zaha-
ria, din ceata preoțească a lui Abia, și femeia lui, dintre fiicele
lui Aaron; numele ei, Elisabeta. [6] Amândoi erau drepți înaintea
lui Dumnezeu, purtându-se după toate poruncile și îndreptările,
fără prihană. [7] Dar nu aveau copii, fiindcă Elisabeta era stearpă; și
amândoi erau înaintați în zilele lor.

[8] A fost așa: pe când își împlinea el slujirea preoțească înain-
tea lui Dumnezeu, după rânduirea cetei sale, [9] conform obiceiului
preoției, i-a căzut la sorți să intre și să tămâieze în Templul Dom-
nului; [10] și toată mulțimea poporului stătea și se ruga afară la cea-
sul tămâierii. [11] Atunci i s-a arătat un înger al Domnului stând în
partea dreaptă a altarului tămâierii. [12] Și, văzând, s-a cutremurat
Zaharia și spaimă a căzut peste el. [13] Iar îngerul i-a grăit:

„Nu te teme, Zaharia,
căci a fost ascultată rugăciunea ta

și femeia ta, Elisabeta, îți va naște un fiu
și-i vei pune numele Ioan.
14 Și vei avea bucurie și veselie
și mulți se vor bucura de nașterea lui,
15 căci mare va fi înaintea Domnului,
vin și băutură amețitoare nu va bea
și va fi plin de duh sfânt
încă din pântecele mamei sale;
16 și pe mulți dintre fiii lui Israel îi va întoarce
la Domnul Dumnezeul lor.
17 El va merge înaintea Lui
cu duhul și puterea lui Ilie,
ca să întoarcă inimile părinților către copii
și pe cei răzvrătiți la înțelepciunea celor drepți,
ca să-I pregătească Domnului un popor vrednic."

18 Și a spus Zaharia către înger: „După ce voi cunoaște aceasta? Căci eu sunt bătrân și femeia mea, înaintată în zilele ei." 19 Și răspunzând îngerul i-a zis: „Eu sunt Gabriel, care stau înaintea lui Dumnezeu; am fost trimis să-ți vorbesc și să-ți binevestesc acestea. 20 Iată, vei rămâne mut și nu vei putea vorbi până în ziua când vor fi acestea, fiindcă nu ai crezut cuvintele mele, care se vor împlini la timpul lor."

21 Și poporul stătea așteptându-l pe Zaharia și se mira că el zăbovea în Templu. 22 Iar când a ieșit nu putea să le vorbească. Atunci și-au dat seama că a avut o vedenie în Templu. El le tot făcea semne din cap, dar rămânea mut. 23 Și a fost așa: când au luat sfârșit zilele slujirii sale, a plecat acasă. 24 După aceste zile femeia lui, Elisabeta, a zămislit; și s-a ascuns vreme de cinci luni, zicând: 25 „Așa a făcut Domnul cu mine în zilele când Și-a aruncat ochii asupra mea, ca să șteargă rușinea mea dintre oameni."

Bunavestire

26 În luna a șasea, îngerul Gabriel a fost trimis de Dumnezeu într-o cetate din Galileea cu numele Nazaret, 27 la o fecioară logodită cu un bărbat pe nume Iosif, din casa lui David; iar numele fecioarei, Maria. 28 Și, intrând la ea, a spus: „Bucură-te, cea plină de har: Domnul cu tine." 29 Ea s-a cutremurat (auzind) acest cuvânt și se întreba ce fel de salut o fi acesta? 30 Dar îngerul i-a spus:

„Nu te teme, Maria, ai găsit har la Dumnezeu:
31 și, iată, vei lua în pântece, vei naște un fiu și-I vei pune numele Iisus.
32 Acesta va fi mare și Fiul Celui Preaînalt Se va numi
și Domnul Dumnezeu Îi va da Lui tronul lui David, părintele Lui,
33 și va domni peste casa lui Iacob în veci, iar domnia Lui nu va avea sfârșit."

34 A zis Maria către înger: „Cum va fi aceasta? Căci eu nu cunosc bărbat." 35 Și, răspunzând, îngerul i-a zis: „Duhul Sfânt va veni peste tine și puterea Celui Preaînalt te va umbri. De aceea și ființa sfântă născută (din tine) va fi numită Fiul lui Dumnezeu.

36 Iată, Elisabeta, ruda ta, și ea a zămislit un fiu la bătrânețe; este în luna a șasea, ea care fusese numită stearpă. 37 Căci nimic nu este cu neputință la Dumnezeu." 38 A zis Maria: „Iată, roaba Domnului. Fie-mi după cuvântul tău!" Și îngerul a plecat de la ea.

Vizita Mariei la Elisabeta

39 Ridicându-se Maria în zilele acelea a mers degrabă în ținutul muntos, într-o cetate din Iuda; 40 a intrat în casa lui Zaharia și a salutat-o pe Elisabeta. 41 Și a fost așa: când a auzit Elisabeta salutul Mariei, pruncul a tresăltat în pântecele ei; iar Elisabeta s-a umplut de duh sfânt, 42 a strigat cu glas mare și a zis:

„Binecuvântată ești tu între femei
Și binecuvântat rodul pântecelui tău.
43 De unde aceasta: să vină mama Domnului meu la mine?
44 Căci iată, cum a ajuns salutul tău la urechile mele, a tresăltat de veselie pruncul în pântecele meu. 45 Fericită cea care a crezut că se vor împlini cele grăite ei de Domnul."

46 Și a zis Maria:

„Îl preamărește sufletul meu pe Domnul
47 și *se înveselește duhul meu întru Dumnezeu, mântuitorul meu,*
48 *fiindcă a privit cu îngăduință la nimicnicia roabei Sale.*
Iată, de acum mă vor ferici toate generațiile,

49 fiindcă Cel Puternic a făcut lucruri măreţe pentru mine.
Sfânt este numele Său
50 *şi mila Sa, generaţie după generaţie,*
pentru cei care se tem de El.
51 A arătat puterea braţului Său,
i-a spulberat pe cei care s-au trufit în cugetul inimii lor,
52 i-a răsturnat pe cei puternici de pe tronuri
şi i-a ridicat pe cei smeriţi,
53 *pe cei flămânzi i-a umplut de bunătăţi*
şi pe cei bogaţi i-a dat afară goi.
54 A venit în ajutor robului Său, Israel,
aducându-Şi aminte de mila Sa,
55 aşa cum le-a grăit părinţilor noştri,
faţă de Avraam şi de seminţia sa în veac."
56 Maria a rămas cu ea cam trei luni; apoi s-a întors la casa ei.

Naşterea lui Ioan Botezătorul

57 Iar Elisabetei i s-a împlinit timpul să nască; şi a născut un fiu.
58 Au auzit vecinii şi rudele ei că Dumnezeu Şi-a sporit mila faţă
de ea şi se bucurau împreună cu ea. 59 Şi a fost aşa: în ziua a opta
au venit să taie copilul împrejur; şi voiau să-l numească după
numele tatălui său, Zaharia. 60 Dar mama sa, luând cuvântul, a
zis: „Nu, ci se va numi Ioan." 61 Au zis către ea: „Nu este nimeni
dintre rudele tale care să poarte acest nume." 62 Au început să-i
facă semne tatălui, cum ar vrea să se numească. 63 Iar el, cerând o
tăbliţă, a scris: „Ioan este numele său." Şi toţi s-au mirat. 64 Gura i
s-a deschis îndată şi limba (i s-a dezlegat) şi a prins să vorbească
binecuvântându-L pe Dumnezeu. 65 Şi i-a cuprins teama pe toţi
vecinii lor şi pe cei din ţinutul muntos al Iudeei; şi povesteau des-
pre toate lucrurile acestea. 66 Iar toţi cei care le-au auzit le-au pus
în inima lor zicând: „Oare ce va fi copilul acesta?" Şi mâna Dom-
nului era cu el.

67 Şi Zaharia, tatăl său, s-a umplut de duh sfânt şi a profeţit
zicând:

Cântarea lui Zaharia

68 „Binecuvântat Domnul Dumnezeul lui Israel,
pentru că a cercetat şi a răscumpărat poporul Său;
69 şi a ridicat un corn al mântuirii pentru noi
în casa lui David, slujitorul Său,
70 precum a vorbit prin gura sfinţilor Săi profeţi, din veac:
71 izbăvire de vrăjmaşii noştri şi din mâna tuturor celor care
ne urăsc,
72 ca să-Şi arate mila faţă de părinţii noştri
şi să-Şi aducă aminte de legământul Său sfânt:
73 jurământul pe care i l-a jurat lui Avraam, părintele nostru,
că ne va da nouă,
74 cei scăpaţi fără teamă din mâna duşmanilor noştri,
să-I slujim 75 cu sfinţenie şi dreptate
înaintea Sa toate zilele noastre.
76 Şi tu, copile, profet al Celui Preaînalt te vei numi;
căci vei merge înaintea Domnului ca să pregăteşti căile Sale,
77 să dăruieşti cunoaşterea despre mântuire poporului Său:
prin iertarea păcatelor lor
78 datorită milei nemărginite a Dumnezeului nostru
cu care ne va cerceta Răsăritul cel de sus,
79 ca să le aducă lumină celor care stau în întuneric şi în umbra
morţii,
ca să îndrepte paşii noştri pe calea păcii."

80 Iar copilul creştea şi se întărea duhovniceşte; şi a stat în pus-
tiu până în ziua când s-a arătat lui Israel.

Naşterea lui Iisus

2 1 Şi a fost aşa: în zilele acelea a ieşit un decret de la Cezarul
Augustus, să se înscrie toată lumea din Imperiu. 2 Acest recensă-
mânt s-a făcut pentru prima dată atunci când era guvernator al
Siriei Quirinius. 3 Şi mergeau toţi să se înscrie, fiecare în cetatea
sa. 4 A urcat şi Iosif, din Galileea, din cetatea Nazaret, în Iudeea,
în cetatea lui David care se numeşte Betleem – fiindcă era din casa
şi stirpea lui David –, 5 ca să se înscrie împreună cu Maria, logod-
nica sa, care era însărcinată. 6 A fost aşa: când se aflau ei acolo,

s-au împlinit zilele ca ea să nască; [7] și L-a născut pe fiul ei întâiul născut; și L-a înfășat și L-a culcat în iesle, pentru că nu mai era loc pentru ei la popas.

[8] În ținutul acela erau niște păstori care stăteau pe câmp și făceau de strajă păzindu-și turma noaptea. [9] Și un înger al Domnului li s-a înfățișat și slava Domnului i-a învăluit în lumină; și i-a cuprins o spaimă mare. [10] Și îngerul le-a spus: „Nu vă temeți, căci, iată, eu vă binevestesc o bucurie mare, care va fi pentru tot poporul: [11] vi S-a născut astăzi mântuitor, care este Hristos Domnul, în cetatea lui David. [12] Acesta este semnul pentru voi: veți găsi un prunc înfășat și culcat în iesle." [13] Și dintr-odată s-a ivit împreună cu îngerul o mulțime de oaste cerească lăudându-L pe Dumnezeu și spunând:

[14] *„Slavă întru cele de sus lui Dumnezeu*
și pe pământ pace
între oameni bineplăcuți Lui."

[15] Și a fost așa: când îngerii au plecat de la ei spre cer, păstorii au început să vorbească între ei: „Să mergem până la Betleem și să vedem lucrul ce s-a petrecut, despre care ne-a înștiințat Domnul." [16] Și au venit degrabă și i-au găsit pe Maria, pe Iosif și pruncul culcat în iesle.

[17] După ce au văzut, au făcut cunoscut lucrul care li se spusese despre copilul acela. [18] Și toți care au auzit au rămas uimiți de cele povestite de păstori. [19] Iar Maria păstra cu grijă toate lucrurile acestea cântărindu-le în inima ei. [20] Și s-au întors păstorii slăvindu-L și lăudându-L pe Dumnezeu pentru toate cele pe care le-au auzit și văzut, așa cum li se spusese.

Tăierea împrejur. Simeon și Ana

[21] Și când s-au împlinit opt zile, ca să-L taie împrejur, I-au pus numele Iisus, cum fusese numit de către înger mai înainte de a fi zămislit în pântece. [22] Iar când s-au împlinit zilele purificării lor, după Legea lui Moise, L-au suit la Ierusalim, ca să-L înfățișeze Domnului, [23] precum este scris în Legea Domnului: *Orice prunc de parte bărbătească ce deschide pântecele (mamei) sfânt pentru Domnul se va numi,* [24] și să dea jertfă, cum s-a spus în Legea Domnului: *o pereche de turturele sau doi pui de porumbei.*

[25] Și, iată, era un om în Ierusalim pe nume Simeon; și omul acesta, drept și evlavios, aștepta mângâiere pentru Israel; și Duhul cel sfânt era peste el. [26] Lui i se prorocise de către Duhul cel sfânt că nu va vedea moartea înainte de a-L vedea pe Unsul Domnului. [27] Și a venit, mânat de Duh, la Templu. Iar când părinții L-au dus înăuntru pe copilul Iisus, ca să facă după obiceiul Legii cu privire la El, [28] (Simeon) L-a primit în brațe, L-a binecuvântat pe Dumnezeu și a zis:

[29] „Acum, dezleagă-l pe robul Tău, Stăpâne,
după cuvântul Tău, în pace,
[30] fiindcă au văzut ochii mei mântuirea Ta,
[31] pe care ai pregătit-o în fața tuturor popoarelor:
[32] lumină dezvăluită neamurilor păgâne
și slavă a poporului Tău, Israel."

[33] Iar tatăl Său și mama se mirau de cele spuse despre El. [34] Și i-a binecuvântat Simeon și a zis către Maria, mama Lui: „Iată, Acesta este pus spre căderea și ridicarea multora în Israel și ca semn ce va stârni împotrivire – [35] chiar ție însăți o sabie îți va despica sufletul –, ca să dezvăluie gândurile din multe inimi."

[36] Și era Ana, profetesă, fiica lui Fanuel, din tribul lui Așer; înaintată în zile multe; trăise cu bărbat șapte ani de la fecioria ei [37] și apoi singură, văduvă, până la optzeci și patru de ani; nu lăsa Templul, slujind zi și noapte cu posturi și rugăciuni.

[38] Sosind în același ceas Îi aducea mulțumire lui Dumnezeu și le vorbea despre (Iisus) tuturor celor care așteptau răscumpărarea Ierusalimului.

[39] Și, după ce au săvârșit toate cele prescrise de Legea Domnului, s-au întors în Galileea, la cetatea lor, Nazaret. [40] Iar copilul creștea și prindea puteri, umplându-Se de înțelepciune; și harul Domnului era peste El.

Iisus la doisprezece ani în Templu

[41] Părinții Săi mergeau an de an la Ierusalim, pentru sărbătoarea Paștelui. [42] Și când avea doisprezece ani, urcând ei [la Ierusalim], ca de obicei, pentru sărbătoare, [43] terminându-se zilele [sărbătorii], ei s-au întors, dar Iisus, copilul, a rămas la Ierusalim; și

părinții Săi n-au știut. 44 Crezând că Se află în convoi au mers cale
de o zi; [abia atunci] au început să-L caute pe la rude și cunos-
cuți; 45 și, negăsindu-L, s-au întors la Ierusalim, ca să-L caute.
46 Și a fost așa: după trei zile L-au găsit în Templu, așezat în mij-
locul învățătorilor, ascultându-i și punându-le întrebări. 47 Toți
cei care-L auzeau se minunau de priceperea și de răspunsurile
Sale. 48 Văzându-L, [părinții] au rămas uimiți; și I-a zis mama Sa:
„Copile, de ce ne-ai făcut una ca aceasta? Iată, tatăl Tău și cu mine
Te-am tot căutat îndureraţi." 49 Și le-a zis: „De ce M-ați căutat? Nu
știați că în casa Tatălui Meu trebuie să fiu?" 50 Dar ei n-au priceput
ce le-a vorbit. 51 Și a coborât împreună cu ei și a venit la Nazaret; și
le era supus. Iar mama Sa păstra toate lucrurile în inima ei. 52 Iisus
înainta în înțelepciune, în vârstă și în har în ochii lui Dumnezeu
și ai oamenilor.

Propovăduirea lui Ioan Botezătorul

3 1 În anul al cincisprezecelea al domniei lui Tiberiu Cezar,
când Ponțiu Pilat era procuratorul Iudeei, Irod, tetrarh al Galileei,
Filip, fratele său, tetrarh al ținuturilor Ituriei și Trahonitidei, iar
Lysanias, tetrarh al Abilenei, 2 sub arhieria lui Anna și Caiafa, a
venit cuvântul lui Dumnezeu peste Ioan, fiul lui Zaharia, în pus-
tiu. 3 Și a umblat în tot ținutul din împrejurimile Iordanului pro-
povăduind botezul convertirii spre iertarea păcatelor, 4 precum e
scris în Cartea cuvintelor lui Isaia, profetul:

Glasul celui ce strigă în pustiu:
pregătiți calea Domnului,
drepte faceți cărările Sale.
5 *Orice râpă să se umple*
și orice munte sau deal să se plece;
cele strâmbe să se îndrepte
iar cele colțuroase să se netezească
6 *și va vedea tot trupul mântuirea lui Dumnezeu.*

7 Așadar zicea mulțimilor care veneau să fie botezate de el:
„Pui de viperă, cine v-a învățat să fugiți de mânia ce va să vină?
8 Faceți roade vrednice de pocăință și să nu începeți să spuneți
în sinea voastră: «Îl avem tată pe Avraam», căci vă zic vouă că

Dumnezeu poate din pietrele acestea să-i ridice copii lui Avraam.
9 Securea stă deja la rădăcina pomilor: tot pomul care nu face rod
bun e tăiat și aruncat în foc." 10 Și îl întrebau mulțimile zicând:
„Ce să facem?" 11 Răspunzând, le zicea: „Cine are două haine, să
împartă cu cine nu are și cine are bucate la fel să facă." 12 Au venit
și niște vameși să se boteze și i-au zis: „Învățătorule, ce să facem?"
13 El le-a zis: „Nu luați nimic mai mult decât vi s-a poruncit!" 14 Au
prins să-l întrebe și niște soldați, zicând: „Noi ce să facem?" Și
le-a zis: „Nu stoarceți bani de la nimeni, nu pârâți pe nedrept și
mulțumiți-vă cu soldele voastre."

15 Fiindcă poporul aștepta și toți cugetau în inimile lor despre
Ioan – oare n-o fi acesta Hristosul? –, 16 Ioan le-a răspuns tuturor
zicând: „Eu cu apă vă botez. Dar vine Cel care este mai puternic
decât mine, Căruia nu sunt vrednic să-I desfac cureaua încălțări-
lor. El vă va boteza cu duh sfânt și foc. 17 Lopata este în mâna Lui,
ca să-Și curețe aria și să-Și adune grânele în hambar, iar pleava o
va arde în foc de nestins."

18 Astfel, dând multe alte îndemnuri, propovăduia vestea bună
poporului. 19 Iar tetrarhul Irod, mustrat pentru Irodiada, femeia
fratelui său, și pentru toate relele pe care Irod le făcuse, 20 la toate
îl adăugă și pe acesta: îl închise pe Ioan în temniță.

Botezarea lui Iisus
Mc. 1,9-11

21 A fost așa: după ce s-a botezat tot poporul, după ce Se bote-
zase și Iisus și Se afla în rugăciune, s-a deschis cerul 22 și a cobo-
rât peste El Duhul cel Sfânt în chip trupesc, ca un porumbel, și
a venit un glas din ceruri: „Tu ești Fiul Meu preaiubit, în Tine
Mi-am găsit bucuria."

Genealogia lui Iisus
Mt. 1,1-17

23 Și Iisus, când a început, avea în jur de treizeci de ani, fiind
fiul, după cum se credea, al lui Iosif,
al lui Eli,
24 al lui Maththat,

al lui Levi,
al lui Melchi,
al lui Iannai,
al lui Iosif,
25 al lui Mattathias,
al lui Amos,
al lui Naum,
al lui Hesli,
al lui Naggai,
26 al lui Maath,
al lui Mattathias,
al lui Semein,
al lui Iosech,
al lui Ioda,
27 al lui Ioanan,
al lui Rhesa,
al lui Zorobabel,
al lui Salathiel,
al lui Neri,
28 al lui Melchi,
al lui Addi,
al lui Kosam,
al lui Elmadam,
al lui Er,
29 al lui Iisus,
al lui Eliezer,
al lui Iorim,
al lui Maththat,
al lui Levi,
30 al lui Simeon,
al lui Iuda,
al lui Iosif,
al lui Ionam,
al lui Eliakim,
31 al lui Melea,
al lui Menna,

al lui Mattatha,
al lui Natham,
al lui David,
32 al lui Iessai,
al lui Iobed,
al lui Booz,
al lui Sala,
al lui Naasson,
33 al lui Aminadab,
al lui Admin,
al lui Arni,
al lui Hesrom,
al lui Phares,
al lui Iuda
34 al lui Iacob,
al lui Isaac,
al lui Avraam,
al lui Thara,
al lui Nachor,
35 al lui Serouch,
al lui Rhagau,
al lui Phalek,
al lui Eber,
al lui Sala,
36 al lui Kainam,
al lui Arphaxad,
al lui Sem,
al lui Noe,
al lui Lamech,
37 al lui Mathusala,
al lui Enoh,
al lui Iaret,
al lui Maleleel,
al lui Kainam,
38 al lui Enos,
al lui Seth,

al lui Adam
al lui Dumnezeu.

Încercările lui Iisus
Mt. 4,1-11; Mc. 1,12-13

4 [1] Iisus, plin de duh sfânt, S-a întors de la Iordan; și a fost dus
prin (puterea) duhului în pustiu, [2] timp de patruzeci de zile fiind
pus la încercare de către diavol. N-a mâncat nimic în zilele acelea;
și, la sfârșitul lor, a flămânzit. [3] Atunci I-a zis diavolul: „Dacă ești
Fiul lui Dumnezeu, spune acestei pietre să se facă pâine." [4] Și Iisus
a răspuns către el: „Scris este: *Nu numai cu pâine va trăi omul.*" [5] Și,
ducându-L sus, I-a arătat, într-o fărâmă de timp, toate împărățiile
lumii locuite; [6] și I-a zis diavolul: „Ție Îți voi da toată stăpânirea
aceasta și slava lor, pentru că mie mi-a fost încredințată și o dau
cui voiesc. [7] Așadar, dacă Tu Te vei închina în fața mea, a Ta va fi
toată." [8] Răspunzând, Iisus i-a spus: „Scris este: *Domnului Dumne-
zeului Tău să te închini și numai Lui să-I slujești.*"
[9] Apoi L-a dus în Ierusalim, L-a așezat pe aripa Templului și
I-a zis: „Dacă ești Fiul lui Dumnezeu, aruncă-Te jos de aici. [10] Căci
este scris: *Îngerilor tăi le va porunci pentru tine, ca să te păzească și*
[11] *pe mâini te vor ridica, nu cumva să-ți izbești de piatră piciorul.*" [12] Și
răspunzând i-a spus Iisus: „Scris este: *Să nu-L pui la încercare pe
Domnul Dumnezeul tău.*" [13] Și, după ce s-au terminat toate încer-
cările, diavolul s-a îndepărtat de El până la momentul prielnic.

Vizita la Nazaret
Mt. 13,53-58; Mc. 6,1-6

[14] Iar Iisus S-a întors, prin puterea duhului, în Galileea. Și s-a
răspândit vestea despre El în tot ținutul din jur. [15] El învăța în
sinagogile lor fiind lăudat de toți. [16] Și a venit în Nazara, unde
crescuse; și a intrat, cum avea obiceiul de sabat, în sinagogă și S-a
ridicat să citească. [17] I s-a dat un sul cu profetul Isaia și El, desfă-
șurând sulul, a găsit locul unde era scris:

[18] *Duhul Domnului asupra mea,*
pentru că m-a uns
să binevestesc celor săraci,

m-a trimis să vestesc robilor eliberarea
și orbilor vederea din nou,
să-i slobozesc pe cei striviți,
[19] *să vestesc anul cel bineprimit al Domnului.*

[20] Iar după ce a înfășurat sulul, i l-a dat înapoi slujitorului și S-a
așezat. Și ochii tuturor celor din sinagogă erau ațintiți asupra Lui.
[21] A început dar să le vorbească: „Azi s-au împlinit (cuvintele)
din Scriptura aceasta în urechile voastre". [22] Și toți Îl încuviințau,
dar erau uimiți de cuvintele cu har ce ieșeau din gura Lui; căci
spuneau: „Oare nu este Acesta fiul lui Iosif?" [23] El a grăit către
ei: „Desigur, Îmi veți spune zicala aceea: Doctore, vindecă-te pe
tine însuți! Câte am auzit că s-au întâmplat în Cafarnaum, fă-le
și aici, în locul Tău de baștină." [24] A spus [iar]: „Amin zic vouă:
niciun profet nu este bineprimit în locul său de baștină. [25] Adevă-
rat vă spun: multe văduve erau în Israel, în zilele lui Ilie, când s-a
încuiat cerul trei ani și șase luni, de s-a făcut foamete mare pe tot
pământul; [26] dar la niciuna dintre ele n-a fost trimis Ilie, ci numai
în Sarepta Sidonului, la o femeie văduvă. [27] Și mulți leproși erau
în Israel pe vremea lui Elisei, profetul, dar niciunul dintre ei n-a
fost curățit, ci numai Naiman, sirianul." [28] Toți cei din sinagogă
s-au umplut de mânie auzind acestea; [29] și ridicându-se L-au scos
afară din cetate și L-au dus până pe sprânceana muntelui pe care
era zidită cetatea lor, ca să-L arunce jos. [30] Dar El, trecând prin
mijlocul lor, S-a așternut la drum.

Vindecarea îndrăcitului din sinagogă la Cafarnaum
Mt. 7,28-29; Mc. 1,21-28

[31] A coborât la Cafarnaum, o cetate din Galileea. Și-i învăța de
sabat. [32] Erau uluiți de învățătura Lui, căci avea putere cuvântul
Lui. [33] În sinagogă se afla un om care avea duhul unui demon
necurat; și a urlat cu glas mare: [34] „Lasă-ne! Ce ai cu noi, Iisuse din
Nazaret? Ai venit să ne nimicești? Știu cine ești: sfântul lui Dum-
nezeu!" [35] Dar Iisus l-a certat zicând: „Taci și ieși din el!" Atunci
demonul l-a aruncat pe acela în mijlocul (sinagogii) și a ieșit din
el, nemailovindu-l. [36] Spaima i-a cuprins pe toți și vorbeau unii
cu alții zicând: „Ce cuvânt e acesta, de poruncește cu autoritate

și putere duhurilor necurate și ele ies afară?" [37] Și se răspândea faima despre El în tot locul dimprejur.

Vindecarea soacrei lui Petru
Mt. 8,14-15; Mc. 1,29-31

[38] Ridicându-Se (și plecând) din sinagogă a intrat în casa lui Simon. Soacra lui Simon era cuprinsă de fierbințeală mare; și L-au rugat (să facă ceva) pentru ea. [39] Iar El S-a aplecat deasupra ei, a certat fierbințeala și aceasta a lăsat-o; îndată ridicându-se, a început să le servească (masa).

Seara și dimineața
Mc. 1,32-39

[40] La apusul soarelui, toți cei care aveau bolnavi de felurite boli îi aduceau la El; și El, întinzând mâinile peste fiecare în parte, îi vindeca. [41] Ieșeau și demoni din mulți urlând și zicând: „Tu ești Fiul lui Dumnezeu!" Dar El îi certa și nu le îngăduia să vorbească, pentru că ei știau că este Hristosul.

[42] Când s-a făcut ziuă, ieșind, a mers într-un loc pustiu. Dar mulțimile Îl căutau; au venit la El și încercau să-L rețină, ca să nu plece de la ei. [43] Dar El le-a zis: „Și în alte cetăți trebuie să binevestesc Împărăția lui Dumnezeu, căci pentru aceasta am fost trimis." [44] Și propovăduia în sinagogile din Iudeea.

Pescuitul miraculos

5 [1] A fost așa: când mulțimea se îmbulzea pe lângă El, ca să asculte cuvântul lui Dumnezeu, iar El stătea pe malul (Lacului) Ghenezaret, [2] a văzut două bărci trase la mal. Pescarii coborâseră din ele și își spălau năvoadele. [3] Suindu-Se într-una din bărci, care era a lui Simon, l-a rugat pe acesta să o ducă puțin mai departe de pământ. Apoi, așezându-Se, a început să învețe din barcă mulțimile.

[4] După ce a încetat să vorbească, a zis către Simon: „Du (barca) spre (loc) adânc și coborâți năvoadele pentru pescuit." [5] Atunci Simon, răspunzând, a zis: „Stăpâne, toată noaptea ne-am trudit și n-am prins nimic; dar la cuvântul Tău voi coborî năvoadele." [6] Și, făcând aceasta, au prins atâta mulțime de pești, încât li se rupeau năvoadele. [7] Atunci le-au făcut semn tovarășilor din cealaltă barcă, să le dea o mână de ajutor. Aceștia au venit și au umplut amândouă bărcile, de erau cât pe ce să se scufunde. [8] Văzând, Simon Petru a căzut la picioarele lui Iisus și a zis: „Pleacă de la mine, căci sunt om păcătos, Doamne!" [9] Căci îl cuprinsese uluirea, pe el și pe toți cei care erau împreună cu el, datorită (mulțimii) peștilor pe care-i prinseseră; [10] de asemenea, pe Iacob și pe Ioan, fiii lui Zebedeu, care erau împreună cu Simon. Și a zis Iisus către Petru: „Nu te teme! De acum vei prinde oameni, să-i faci vii." [11] Iar ei, trăgând bărcile pe pământ, au lăsat toate și L-au urmat.

Vindecarea unui lepros
Mt. 8,2-4; Mc. 1,40-45

[12] Și a fost așa: pe când Se afla într-una din cetăți, iată un bărbat plin de lepră; văzându-L pe Iisus, a căzut cu fața la pământ și L-a rugat zicând: „Doamne, dacă vrei, poți să mă curățești." [13] Și întinzându-Și mâna l-a atins zicând: „Vreau, curățește-te!" Pe dată lepra s-a dus de la el. [14] Și i-a poruncit să nu spună nimănui, ci: „Mergi și te arată preotului și adu (jertfă) pentru curățirea ta, precum a rânduit Moise, ca mărturie pentru ei." [15] Dar faima se răspândea și mai mult despre El; și mulțimi numeroase se adunau să-L asculte și să se vindece de bolile lor. [16] El Se retrăgea în locuri pustii, rugându-Se.

Vindecarea paraliticului
Mt. 9,1-8; Mc. 2,1-12

[17] Și a fost așa: într-una din zile, pe când Iisus învăța (mulțimile), se așezaseră (acolo) și farisei și învățători ai Legii, care veniseră din toate satele Galileei și ale Iudeei, precum și din Ierusalim. El vindeca prin puterea Domnului. [18] Și, iată, niște bărbați aduc pe o targă un om care era paralizat; și căutau să-l bage înăuntru și să-l pună în fața Lui (Iisus). [19] Dar cum n-au găsit pe unde să-l bage înăuntru, din pricina mulțimii, urcându-se pe acoperiș l-au coborât printre țigle, cu tot cu pătuț, în mijloc, înaintea lui Iisus. [20] Văzând credința lor, a spus: „Omule, ți-au fost iertate

păcatele!" [21] Atunci cărturarii și fariseii au început să se întrebe în sinea lor zicând: „Cine este Acesta care vorbește blasfemii? Cine poate ierta păcatele decât, singur, Dumnezeu?" [22] Dar Iisus, cunoscându-le gândurile, luând cuvântul, le-a zis: „Ce gândiți în inimile voastre: [23] ce este mai ușor, a spune «Iertate sunt păcatele tale!» sau a spune «Scoală-te și umblă!»? [24] Dar, ca să știți că Fiul Omului are putere pe pământ să ierte păcate" – i-a zis paraliticului: „Ție îți spun: Scoală-te, ia-ți pătutul și mergi la casa ta." [25] Și îndată sculându-se în fața lor (paraliticul) a luat (targa) pe care zăcuse și a plecat acasă, aducându-I slavă lui Dumnezeu. [26] Uimirea i-a cuprins pe toți și-I aduceau slavă lui Dumnezeu; plini de spaimă, ziceau: „Am văzut astăzi lucruri nemaipomenite!"

Chemarea lui Levi
Mt. 9,9-13; Mc. 2,13-17

[27] După acestea a ieșit și a văzut un vameș pe nume Levi stând la vamă; și i-a zis: „Urmează-Mă!". [28] Și, lăsând toate, ridicându-se, L-a urmat. [29] Levi a făcut un ospăț mare în cinstea Lui la el acasă; și o mulțime numeroasă de vameși și alții stăteau cu El la masă. [30] Atunci fariseii și cărturarii lor au început să murmure către ucenicii Săi, zicând: „De ce mâncați și beți cu vameșii și cu păcătoșii?" [31] Luând cuvântul Iisus a zis către ei: „Nu au nevoie cei sănătoși de doctor, ci bolnavii. [32] N-am venit să-i chem la pocăință pe cei drepți, ci pe cei păcătoși."

Iisus și postul
Mt. 9,14-17; Mc. 2,18-22

[33] Ei au zis: „Ucenicii lui Ioan postesc foarte des și fac rugăciuni; la fel și (ucenicii) fariseilor; ai Tăi însă mănâncă și beau." [34] Iisus a zis către ei: „Oare puteți să-i faceți pe nuntași să țină post cât mirele este cu ei? [35] Vor veni zile când mirele va fi luat de la ei; atunci vor posti: în zilele acelea."

[36] Le spunea și o parabolă, cum că nimeni nu rupe un petic dintr-o haină nouă și-l pune la o haină veche; altfel și cea nouă se rupe și celei vechi nu i se va potrivi peticul din cea nouă. [37] Și nimeni nu toarnă vin nou în burdufuri vechi; altfel, vinul cel nou va sparge burdufurile; și el se va scurge și burdufurile se vor strica. [38] Ci vinul nou trebuie pus în burdufuri noi. [39] Nimeni, când bea vin vechi, nu vrea nou, căci spune: „Cel vechi este cel mai bun."

Iisus și sabatul
Mt. 12,1-8; Mc. 2,23-28

6 [1] A fost așa: într-o zi de sabat (Iisus) a trecut printre semănături; și ucenicii Lui au început să smulgă și să mănânce spicele, frecându-le cu palmele. [2] Unii dintre farisei au zis: „De ce faceți ceea ce nu este îngăduit de sabat?" [3] Luând cuvântul, Iisus a zis către ei: „Nici aceasta nu ați citit, ceea ce a făcut David, când au flămânzit, el și cei care erau împreună cu el? [4] Că a intrat în casa lui Dumnezeu și, luând pâinile punerii înainte, a mâncat și a dat și celor dimpreună cu el? (Pâini) pe care nu este îngăduit să le mănânce decât preoții?" [5] Și le spunea: „Domn al sabatului este Fiul Omului."

[6] A fost așa: în alt sabat a intrat în sinagogă și învăța. Și era un om acolo și avea mâna dreaptă uscată. [7] Cărturarii și fariseii stăteau cu ochii pe El, dacă vindecă de sabat, ca să găsească (pricină) să-L învinuiască. [8] El cunoștea gândurile lor și i-a spus omului care avea mâna uscată: „Ridică-te și stai la mijloc!" (Acela) s-a ridicat și a stat.

[9] Iar Iisus a zis către ei: „Vă întreb dacă este îngăduit de sabat să faci bine, ori să faci rău, să salvezi o viață, ori să o distrugi?" [10] Și privindu-i roată împrejur pe toți, i-a zis aceluia: „Întinde-ți mâna!" El a făcut întocmai și s-a făcut bine mâna lui. [11] Dar ei s-au umplut de nebunie și au început să se vorbească unii cu alții ce să-I facă lui Iisus.

Alegerea apostolilor
Mt. 10,1-4; Mc. 3,13

[12] A fost așa: în zilele acelea El a ieșit pe munte să Se roage și a petrecut toată noaptea rugându-Se lui Dumnezeu. [13] Când s-a făcut ziuă, i-a chemat la Sine pe ucenicii Săi și a ales dintre ei doisprezece pe care i-a numit apostoli: [14] pe Simon, pe care l-a

și numit Petru, pe Andrei, fratele lui, pe Iacob, pe Ioan, pe Filip,
pe Bartolomeu, [15] pe Matei, pe Toma, pe Iacob al lui Alfeu și pe
Simon numit Zelotul, [16] pe Iuda al lui Iacob și pe Iuda Iscariotul,
care a fost trădător.

Predica de pe câmpie
Mt. 5,1-7,27

[17] Și, coborând împreună cu ei, S-a oprit pe o câmpie; și (era)
o grămadă mare de ucenici ai Săi; și o mulțime numeroasă de
popor din toată Iudeea, și din Ierusalim și din ținutul de coastă al
Tyrului și al Sidonului, [18] care veniseră să-L asculte și să fie vin-
decați de boli. Iar cei bântuiți de duhuri necurate erau tămăduiți;
[19] și toată mulțimea căuta să-L atingă, fiindcă o putere ieșea din El
și-i vindeca pe toți.

[20] Atunci El, ridicându-Și ochii asupra ucenicilor Săi, a prins a
zice:

„Fericiți (voi) cei săraci,
căci a voastră este Împărăția lui Dumnezeu.
[21] Fericiți (voi), care flămânziți acum,
căci voi vă veți sătura.
Fericiți (voi), care plângeți acum,
căci voi veți râde.
[22] Fericiți sunteți când oamenii vă vor urî și când vă vor izgoni
și vă vor batjocori și vor respinge numele vostru ca pe ceva rău
din cauza Fiului Omului.
[23] Bucurați-vă în ziua aceea și tresăltați de bucurie; căci, iată,
răsplata voastră este multă în ceruri; tot așa le făceau profeților
părinții lor.
[24] Ci vai de voi, bogaților,
căci v-ați primit mângâierea cu vârf și îndesat.
[25] Vai de voi, cei care v-ați îmbuibat acum,
căci veți flămânzi.
Vai de voi, cei care râdeți acum,
căci veți jeli și veți plânge în hohote.
[26] Vai de voi când vă vor vorbi de bine toți oamenii.
Tot așa le făceau profeților mincinoși părinții lor.

[27] Dar vă zic vouă, care Mă ascultați: iubiți-i pe dușmanii voș-
tri, faceți bine celor care vă urăsc; [28] binecuvântați-i pe cei care vă
blestemă, rugați-vă pentru cei care vă doresc răul. [29] Celui care
te lovește peste un obraz dă-i-l și pe celălalt, iar pe cel care-ți ia
haina nu-l opri să-ți ia și cămașa. [30] Tuturor celor care-ți cer dă-le,
iar de la cel care ți le ia pe ale tale nu cere înapoi. [31] După cum
vreți să vă facă vouă oamenii, tot așa să le faceți și voi lor. [32] Dacă-i
iubiți pe cei care vă iubesc, ce satisfacție aveți? Căci și păcătoșii
îi iubesc pe cei care-i iubesc. [33] Și dacă faceți bine celor care vă
fac bine, ce satisfacție aveți? Și păcătoșii fac asta. [34] Și dacă dați
cu împrumut celor de la care sperați să luați cu împrumut, ce
satisfacție aveți? Și păcătoșii dau cu împrumut altor păcătoși, ca
să ia înapoi tot pe-atât. [35] Ci iubiți-i pe dușmanii voștri, faceți bine
și dați cu împrumut fără să sperați ceva înapoi. Răsplata voastră
va fi multă și veți fi fiii Celui Preaînalt; căci El este bun și cu cei
nerecunoscători și răi.

[36] Fiți milostivi precum și Tatăl vostru este milostiv. [37] Nu jude-
cați și nu veți fi judecați; nu osândiți și nu veți fi osândiți; iertați
și veți fi iertați. [38] Dați și vi se va da: măsură bună, îndesată, scu-
turată, gata să dea pe dinafară vor pune în poala voastră; cu ce
măsură măsurați vi se va măsura și vouă în schimb."

[39] Le-a spus și o parabolă: „Oare poate un orb să călăuzească
un orb? Nu vor cădea amândoi în groapă? [40] Nu este ucenic mai
presus decât învățătorul. Dar cel desăvârșit va fi ca învățătorul său.

[41] De ce vezi așchia din ochiul fratelui tău, dar bârna din pro-
priul tău ochi n-o bagi în seamă? [42] Cum poți spune fratelui tău:
«Frate, lasă-mă să-ți scot așchia din ochi», tu însuți nevăzând bârna
din ochiul tău? Ipocritule, scoate mai întâi bârna din ochiul tău și
atunci vei vedea bine așchia, ca să o scoți din ochiul fratelui tău.

[43] Nu e pom bun care să facă rod stricat; și iarăși, nu e pom
stricat care să facă rod frumos. [44] Fiecare pom după propriul rod
se cunoaște. Căci nu se adună smochine din mărăcini, nici stru-
guri nu se culeg din tufiș. [45] Omul bun din buna vistierie a inimii
scoate ce este bun, iar cel rău, din (vistieria) cea rea scoate ce este
rău. Căci din prisosul inimii vorbește gura sa.

46 De ce Mă chemați: «Doamne, Doamne», dar nu faceți ceea
ce spun?

Parabola casei
Mt. 7,24-27
47 Oricine vine la Mine, aude cuvintele Mele și le înfăptuiește,
vă voi arăta cu cine seamănă. 48 Seamănă cu un om care-și zidește
o casă, care a săpat, a mers adânc și a pus temelie pe stâncă. Când
a venit potopul, puhoiul s-a năpustit peste casa aceea, dar n-a
putut s-o zdruncine, pentru că a fost bine zidită. 49 Cel care aude,
însă nu înfăptuiește, este asemenea unui om care-și zidește casa
pe pământ, fără temelie. Când s-a năpustit puhoiul peste ea,
îndată s-a prăbușit; iar surparea acelei case a fost mare."

Vindecarea slujitorului centurionului
Mt. 8,5-13; In. 4,46-53
7 1 După ce a sfârșit de spus toate cuvintele Sale în auzul
poporului, a intrat în Cafarnaum. 2 Robul unui centurion, la
care acesta ținea, era bolnav, trăgea să moară. 3 Auzind des-
pre Iisus, (centurionul) a trimis la El câțiva bătrâni ai iudeilor,
ca să-L roage să vină și să-i salveze robul. 4 Aceștia, venind la
Iisus, au început să-L roage stăruitor zicând: „Vrednic este să
faci asta pentru el, 5 căci iubește neamul nostru și sinagoga el
ne-a zidit-o." 6 Iisus a mers cu ei. Iar când ajunse nu departe
de casă, centurionul a trimis prieteni să-I zică: „Doamne, nu Te
osteni, căci nu sunt vrednic să intri sub acoperișul meu. 7 De
aceea nici n-am îndrăznit să vin eu însumi la Tine. Ci spune un
cuvânt și să se vindece slujitorul meu. 8 Fiindcă și eu, cu toate că
sunt pus sub autoritatea cuiva, am sub mine ostași; îi zic unuia
«Du-te», și se duce; și altuia: «Vino», și vine; și robului meu: «Fă
asta», și face." 9 Auzind acestea Iisus S-a mirat de el și, întorcân-
du-Se către mulțimea care-L urma, a zis: „Vă spun, nici în Israel
n-am găsit o asemenea credință." 10 Și când cei trimiși s-au întors
acasă, l-au găsit pe rob sănătos.

Învierea fiului văduvei din Nain
11 Și a fost așa: pe urmă a mers într-o cetate numită Nain; și
mergeau împreună cu El ucenicii Săi și o mulțime numeroasă.
12 Cam când S-a apropiat de poarta cetății, iată era dus la groapă
un mort, singurul fiu al mamei sale; aceasta era văduvă; și împre-
ună cu dânsa era foarte multă lume din cetate. 13 Și Domnul,
văzând-o, a fost străpuns de milă pentru ea; și i-a spus: „Nu
plânge!" 14 Apropiindu-Se a atins năsălia; iar cei care o duceau
au stat pe loc; și a spus: „Tinere, cu tine vorbesc, scoală-te!" 15 Și
mortul s-a sculat în picioare și a început să vorbească; și (Iisus) l-a
dat mamei lui. 16 I-a cuprins spaima pe toți și-L slăveau pe Dum-
nezeu zicând: „Profet mare s-a ridicat printre noi" și „Dumnezeu
a cercetat poporul Său." 17 Și a ieșit cuvântul acesta despre El în
toată Iudeea și în tot ținutul dimprejur.

Iisus despre Ioan Botezătorul
Mt. 11,2-6
18 Și l-au înștiințat pe Ioan ucenicii săi despre toate acestea.
Atunci Ioan, chemând doi dintre ucenicii săi, 19 i-a trimis la Domnul
zicând: „Tu ești Cel care vine ori să așteptăm pe altul?" 20 Apropi-
indu-se de El, bărbații au zis: „Ioan Botezătorul ne-a trimis la Tine
zicând: «Tu ești Cel care vine, ori să așteptăm pe altul?»".
21 Tocmai în ceasul acela i-a vindecat pe mulți de boli, de nepu-
tințe și de duhuri rele; și multor orbi le-a dăruit vederea. 22 Și
luând cuvântul le-a spus: „Mergeți și vestiți-i lui Ioan ce vedeți
și ce auziți:
orbii văd, șchiopii umblă,
leproșii sunt curățiți și *surzii aud*,
morții sunt înviați, săracii primesc vestea bună.
23 Și fericit este cine nu se va poticni din pricina Mea."
24 După ce au plecat trimișii lui Ioan, (Iisus) a început să le
spună mulțimilor despre Ioan: „Ce ați ieșit să priviți în pustiu?
O trestie clătinată de vânt? 25 Sau ce ați ieșit să vedeți? Un om
îmbrăcat în haine moi? Cei care trăiesc în haine strălucitoare și în
desfătare sunt în palatele regești. 26 Sau ce ați ieșit să vedeți? Un

profet? Da, vă zic vouă; ba chiar mai mult decât un profet. [27] El este cel despre care stă scris:

Iată, Eu îl trimit pe îngerul Meu înaintea feței tale,
care va pregăti calea înaintea ta.

[28] Vă spun vouă: mai mare decât Ioan nu este nimeni între cei născuți din femei; dar unul mai mic din Împărăția lui Dumnezeu este mai mare decât el." [29] Și tot poporul, auzind, și vameșii L-au recunoscut pe Dumnezeu cel drept, botezându-se cu botezul lui Ioan. [30] Iar fariseii și cunoscătorii Legii au respins hotărârea lui Dumnezeu în privința lor, nelăsându-se botezați de el.

[31] „Cu cine-i voi asemăna pe oamenii din generația aceasta? Cui sunt ei asemenea? [32] Sunt asemenea unor copii care șed în piață și strigă unii către alții zicând:

Din fluier v-am cântat și n-ați dănțuit,
de jale v-am cântat și nu v-ați tânguit.

[33] Căci a venit Ioan Botezătorul, care nu mănâncă pâine, nici nu bea vin și ziceți: «Are demon.» [34] A venit Fiul Omului, care mănâncă și bea, și ziceți: «Iată un mâncău și un bețiv, prieten al vameșilor și al păcătoșilor.» [35] Dar înțelepciunea a fost găsită dreaptă de toți copiii ei."

Ungerea din Betania
Mt. 26,6-13; Mc. 14,3-9; In. 12,1-8

[36] Unul dintre farisei L-a poftit să mănânce cu el; și (El), intrând în casa fariseului, S-a întins la masă. [37] Și, iată, o femeie din cetate, o păcătoasă, aflând că El stă la masă în casa fariseului, aducând un vas din alabastru cu parfum [38] și stând în spate, lângă picioarele Lui, plângând, a început să-I ude cu lacrimi picioarele și cu părul I le ștergea; și-I săruta picioarele și le ungea cu parfum. [39] Când a văzut fariseul care-L chemase a spus în sinea lui: „Dacă Acesta ar fi profet, ar ști cine și ce soi este femeia care-L atinge: o păcătoasă." [40] Și luând Iisus cuvântul, a zis către el: „Simone, am ceva să-ți spun." „Învățătorule, spune", a grăit. [41] „Un cămătar avea doi datornici. Unul îi datora cinci sute de dinari, iar celălalt, cincizeci. [42] Neavând ei să dea înapoi, (cămătarul) i-a iertat pe amândoi. Așadar, care dintre ei îl va iubi mai mult?" [43] Răspunzând

Simon a zis: „Presupun că cel căruia i-a iertat mai mult." (Iisus) a zis: „Drept ai judecat." [44] Și întorcându-Se către femeie i-a grăit lui Simon: „Vezi această femeie? Am intrat în casa ta, dar apă peste picioare nu Mi-ai turnat; ea însă cu lacrimi Mi-a udat picioarele și cu părul ei le-a șters. [45] Sărutare nu Mi-ai dat; ea însă, de când a intrat n-a încetat să-Mi sărute picioarele. [46] Cu untdelemn capul nu Mi l-ai uns; ea însă cu parfum Mi-a uns picioarele. [47] De aceea îți spun: iertate sunt păcatele ei cele multe, pentru că a iubit mult. Iar cui puțin i se iartă, puțin iubește." [48] I-a zis: „Iertate îți sunt păcatele." [49] Iar comesenii au început să zică în sinea lor: „Cine este Acesta care iartă și păcatele?" [50] A zis către femeie: „Credința ta te-a mântuit. Mergi în pace."

Femeile diaconițe

8 [1] Și a fost așa: îndată după aceea (Iisus) a început să umble din oraș în oraș și din sat în sat propovăduind și binevestind Împărăția lui Dumnezeu, iar cei Doisprezece erau împreună cu El; [2] de asemenea, câteva femei care fuseseră vindecate de duhuri rele și de neputințe: Maria, cea numită Magdalena, din care ieșiseră șapte demoni, [3] și Ioana, femeia lui Chouza, epitrop al lui Irod, și Suzana, și multe altele, care le slujeau din averile lor.

Parabola semănătorului
Mc. 4,1-20; Mt. 13,1-22

[4] Adunându-se o mulțime numeroasă, căci au venit la El din fiecare cetate, le-a spus în parabolă: [5] „A ieșit semănătorul ca să-și semene sămânța. Și în timp ce semăna el, o parte a căzut pe lângă drum și a fost călcată în picioare; și păsările cerului au mâncat-o. [6] Iar altă (parte) a căzut pe stâncă și după ce a încolțit s-a uscat, pentru că nu avea umezeală. [7] Iar alta a căzut în mijlocul mărăcinilor și, crescând aceștia împreună cu ea, au sufocat-o. [8] Iar alta a căzut în pământul cel bun și încolțind a făcut rod însutit." Spunând acestea, întărea: „Cine are urechi de auzit să audă."

[9] Ucenicii au început să-L întrebe: „Ce este această parabolă?" [10] El a zis: „Vouă vi s-a dat să cunoașteți tainele Împărăției lui Dumnezeu, dar celorlalți, în parabole, pentru ca

văzând, să nu vadă
și auzind, să nu înțeleagă.
[11] Aceasta e parabola: sămânța este Cuvântul lui Dumnezeu.
[12] Cei de lângă drum sunt cei care au auzit; apoi însă vine diavolul
și smulge cuvântul din inima lor, ca nu cumva, crezând, să fie mân-
tuiți. [13] Cei de pe stâncă sunt cei care, atunci când aud, cu bucurie
primesc Cuvântul; dar nu au rădăcină; ei cred pentru o vreme, dar
la vreme de încercare se leapădă. [14] Ceea ce a căzut între mărăcini
sunt cei care au auzit, dar, din pricina grijilor, a bogăției și a plăce-
rilor vieții se înăbușă pe parcurs și nu mai ajung până la capăt. [15] Iar
ce (cade) în pământ bun, aceștia sunt cei care, auzind cuvântul cu
inimă frumoasă și bună, îl țin și rodesc cu răbdare.

Câteva proverbe
[16] Nimeni, după ce aprinde lampa, n-o acoperă cu un vas sau
n-o pune sub pat; ci o pune în sfeșnic, pentru ca aceia care intră
să vadă lumina. [17] Căci nu există lucru acoperit care să nu fie dat
la iveală, nici lucru ascuns care să nu fie cunoscut și să nu fie dat
la iveală.
[18] Luați aminte, așadar, cum ascultați. Celui ce are i se va da,
iar celui ce nu are și ceea ce pare că are i se va lua."

Frații lui Iisus
Mc. 3,31-35
[19] Au venit la El mama și frații Lui; și nu puteau să ajungă la
El din cauza mulțimii. [20] I s-a adus vestea: „Mama Ta și frații Tăi
stau afară și vor să Te vadă." [21] Dar El, răspunzând, a zis către
ei: „Mama Mea și frații Mei sunt aceia care ascultă Cuvântul lui
Dumnezeu și-l înfăptuiesc."

Potolirea furtunii
Mt. 18,23-27; Mc. 4,35-41
[22] A fost așa: într-una din zile El și ucenicii Lui s-au urcat într-o
barcă; și a zis către ei: „Să trecem pe malul celălalt al lacului." Și au
ieșit în larg. [23] Pe când navigau, El a adormit. Și s-a lăsat o furtună
(cu) vânt pe lac, (barca) se umplea (cu apă) și erau în primejdie.

[24] Apropiindu-se, L-au trezit zicând: „Stăpâne, Stăpâne, pierim!"
Iar El, trezindu-Se, a certat vântul și puhoiul de apă; și s-au poto-
lit și s-a făcut liniște. [25] Apoi le-a zis: „Unde este credința voas-
tră?" Cuprinși de spaimă s-au minunat și ziceau unii către alții:
„Cine este oare Acesta? Și vânturilor și apei le poruncește și-I dau
ascultare."

Îndrăcitul și turma de porci
Mt. 8,28-34; Mc. 5,1-20
[26] Și au tras la țărm în ținutul gherasenilor, care este în fața
Galileei. [27] Când a ajuns pe uscat I-a ieșit în cale un bărbat din
cetate care avea demoni; de multă vreme nu purta haine și nu
rămânea în casă, ci printre morminte. [28] Văzându-L pe Iisus, a
căzut urlând înaintea Lui și a zis cu glas mare: „Ce-i între mine
și Tine, Iisuse, Fiul Dumnezeului Preaînalt? Te rog să nu mă
chinui!" [29] Căci (Iisus) îi poruncise duhului necurat să iasă din
om. De multe ori îl apuca și trebuiau să-l lege, ca să-l țină, cu
lanțuri și obezi, dar el, rupând legăturile, era împins de către
demon în locuri pustii. [30] L-a întrebat Iisus: „Cum te cheamă?"
El a zis: „Legiune", pentru că intraseră mulți demoni într-însul.
[31] Și-L rugau să nu le poruncească să plece în hău. [32] Era acolo o
turmă foarte mare de porci păscând pe munte. Și L-au rugat să
le îngăduie să intre în ei. [33] Iar demonii, ieșind din om, au intrat
în porci; și turma s-a prăvălit de pe creastă în lac și s-a înecat.
[34] Cei care-i aduseseră la păscut, văzând ce s-a petrecut, au luat-o
la fugă și au dat de știre în cetate și prin sate. [35] (Oamenii) au ieșit
să vadă ce s-a petrecut; și au venit la Iisus și l-au găsit pe omul din
care ieșiseră demonii, șezând, îmbrăcat și întreg la minte, lângă
picioarele lui Iisus; și s-au înspăimântat. [36] Iar cei care au văzut
le-au povestit cum a fost vindecat îndrăcitul. [37] Și toată mulțimea
din ținutul gherasenilor L-a rugat să plece de la ei, căci îi cuprin-
sese mare spaimă. Iar El, suindu-Se în barcă, a făcut cale întoarsă.
[38] Omul din care ieșiseră demonii Îl ruga să-L (lase) să rămână
cu El. Dar (Iisus) i-a dat drumul să plece zicând: [39] „Întoarce-te la
casa ta și povestește câte a făcut Dumnezeu pentru tine." Și acela
s-a dus vestind în toată cetatea câte a făcut Iisus pentru el.

Vindecarea femeii cu scurgere de sânge și învierea fiicei lui Iair
Mt. 9,18-26, Mc. 5,22-34

40 Când S-a întors Iisus, mulțimea L-a primit (cu brațele deschise); căci toți Îl așteptaseră. 41 Și, iată, a venit un om pe nume Iair, care era o căpetenie a sinagogii; și căzând la picioarele lui Iisus Îl ruga stăruitor să intre în casa lui, 42 fiindcă avea o singură fată, cam de doisprezece ani, și aceasta stătea să moară. Pe când Se ducea (acolo) mulțimile au început să-L îmbulzească. 43 Și o femeie cu scurgere de sânge de doisprezece ani și [care își cheltuise cu doctorii tot ce avea], dar n-a putut fi vindecată de nimeni, 44 apropiindu-se din spate, s-a atins de poala hainei Lui; și îndată i s-a oprit scurgerea de sânge. 45 Și a zis Iisus: „Cine M-a atins?" Cum toți tăgăduiau, Petru a zis: „Stăpâne, mulțimile Te strâng din toate părțile și se îmbulzesc." 46 Dar Iisus a zis: „M-a atins cineva, căci Eu Mi-am dat seama că o putere a ieșit din Mine." 47 Atunci, văzând femeia că nu se putea ascunde, a venit tremurând și, căzându-I la picioare, a povestit în fața întregului popor de ce L-a atins și cum a fost vindecată pe loc. 48 Iar El i-a spus: „Fiică, credința ta te-a mântuit! Mergi în pace!" 49 Pe când El încă mai vorbea vine cineva la mai-marele sinagogii zicând: „A murit fiica ta. Nu-L mai necăji pe Învățătorul." 50 Dar Iisus, auzind, i-a răspuns: „Nu te teme; doar crede și va fi salvată."

51 Ajungând acasă n-a lăsat pe nimeni să intre cu El, în afară de Petru, Ioan și Iacob, de tatăl copilei și de mamă. 52 Plângeau toți și o boceau. Dar El a zis: „Nu plângeți, fiindcă nu a murit, ci doarme." 53 Ei au început să-L ia în râs, știind că murise. 54 Atunci El, apucând mâna ei, a strigat zicând: „Copilă, scoală-te!" 55 Și s-a întors duhul ei și ea s-a ridicat îndată în picioare, iar (Iisus) i-a îndemnat să-i dea să mănânce. 56 Părinții ei au rămas uluiți. Dar El le-a poruncit să nu spună nimănui ce s-a petrecut.

Iisus îi trimite pe cei Doisprezece în misiune
Mt. 10,1-15; Mc. 6,6-13

9 1 Chemându-i pe cei Doisprezece le-a dat putere și autoritate peste toți demonii și să vindece boli 2 și i-a trimis să vestească Împărăția lui Dumnezeu și să-i tămăduiască [pe cei neputincioși];

3 și le-a spus: „Să nu luați pentru drum nici toiag, nici desagă, nici pâine, nici argint și să nu aveți câte două cămăși. 4 Iar dacă intrați într-o casă, acolo să rămâneți și de acolo să plecați. 5 Și dacă unii nu vă vor primi, ieșind din cetatea aceea, scuturați-vă colbul de pe picioare, ca mărturie împotriva lor." 6 Și plecând ei, străbăteau sat după sat ducând vestea bună și vindecând pretutindeni.

Irod și Iisus

7 A auzit Irod, tetrarhul, toate cele petrecute și era nedumerit, pentru că se spunea de către unii că Ioan s-a sculat din morți, 8 de către alții, că s-a arătat Ilie, iar de către alții, că un profet din cei vechi a înviat. 9 A spus Irod: „Lui Ioan eu i-am tăiat capul. Atunci cine este acesta despre care aud asemenea lucruri?" Și căuta să-L vadă.

Înmulțirea pâinii și a peștilor
Mt. 14,13-2; Mc. 6,23-54; In. 6,1-17

10 Și, întorcându-se, apostolii I-au povestit câte făcuseră. Luându-i, S-a retras deoparte într-o cetate numită Betsaida. 11 Dar mulțimile, aflând, L-au urmat; și El, primindu-le, a început să le vorbească despre Împărăția lui Dumnezeu, iar pe cei care aveau nevoie de vindecare îi făcea sănătoși.

12 Dar ziua a început să se coboare. Apropiindu-se, cei Doisprezece I-au spus: „Dă drumul mulțimii, ca să meargă în satele și gospodăriile dimprejur, să se adăpostească și să găsească de-ale gurii, pentru că aici suntem într-un loc pustiu. 13 Dar El a zis către ei: „Dați-le voi să mănânce!" Ei au zis: „Noi nu avem mai mult de cinci pâini și doi pești; doar să mergem și să cumpărăm bucate pentru tot poporul acesta." 14 Căci erau cam cinci mii de bărbați. Atunci (Iisus) a zis către ucenicii Săi: „Așezați-i jos în grupuri, (fiecare grup) cam câte cincizeci." 15 Și au făcut așa și i-au așezat pe toți. 16 Iar (El), luând cele cinci pâini și cei doi pești, după ce a ridicat ochii spre cer, le-a binecuvântat, a frânt și a dat (bucățile) ucenicilor ca să le servească mulțimii. 17 Și au mâncat și s-au săturat cu toții; și s-a strâns prisosul de frânturi: douăsprezece coșuri.

Mărturisirea lui Petru
Mt. 16,13-20; Mc. 8,27-30

18 Și a fost așa: pe când stătea și Se ruga deoparte, ucenicii erau
cu El; și i-a întrebat spunând: „Cine zic mulțimile că sunt Eu?"
19 Iar ei, răspunzând, au zis: „Ioan Botezătorul; alții, Ilie; iar alții,
un profet din cei vechi care a înviat." 20 Le-a spus: „Dar voi cine
ziceți că sunt Eu?" Petru, răspunzând, a zis: „Unsul lui Dumne-
zeu." 21 Atunci El, certându-i, le-a poruncit să nu spună aceasta
nimănui, 22 zicând că Fiul Omului trebuie să pătimească multe, să
fie tăgăduit de bătrâni, de arhierei și de cărturari și să fie omorât,
iar a treia zi să învie.

Urmarea lui Iisus
Mt. 16,24-28; Mc. 8,34-9,1

23 Zicea către toți: „Dacă cineva vrea să vină după Mine, să
se lepede de sine, să-și ia crucea în fiecare zi și să Mă urmeze.
24 Pentru că cine vrea să-și salveze viața o va pierde. Iar cine își
va pierde viața din cauza Mea o va salva. 25 Căci la ce-i folosește
omului să dobândească lumea întreagă, dacă se pierde pe sine,
ori se păgubește? 26 Dacă cineva se va rușina de Mine și de cuvin-
tele Mele, de acela și Fiul Omului Se va rușina atunci când va veni
în slava Sa și a Tatălui și a sfinților îngeri. 27 Vă spun adevărat:
sunt unii dintre cei de aici care nu vor gusta moartea până când
nu vor vedea Împărăția lui Dumnezeu."

Schimbarea la față
Mt. 17,1-8; Mc. 9,2-8

28 A fost așa: cam la opt zile după cuvintele acestea, luându-i
pe Petru și pe Ioan și pe Iacob a urcat pe munte ca să Se roage.
29 Și, pe când Se ruga El, înfățișarea chipului Său (a devenit) alta și
îmbrăcămintea, albă strălucitoare. 30 Și, iată, doi bărbați vorbeau
cu El – erau Moise și Ilie –, 31 care, arătându-se în slavă, vorbeau
despre exodul Lui, pe care avea să-l împlinească în Ierusalim.
32 Iar Petru și cei care erau împreună căzuseră într-un somn greu;
și când s-au trezit au văzut slava Lui și pe cei doi bărbați care se
aflau cu El. 33 Și a fost așa: când aceștia se despărțeau de El, Petru

a zis către Iisus: „Stăpâne, e bine că suntem aici; să facem trei
corturi, unul pentru Tine, unul pentru Moise și unul pentru Ilie",
neștiind ce spune. 34 Pe când spunea el acestea, a venit un nor
și i-a umbrit. (Ucenicii) s-au înspăimântat când au intrat în nor.
35 Iar un glas a venit din nor zicând: „Acesta este Fiul Meu, Alesul,
ascultați-L!" 36 Și când s-a auzit glasul, Iisus a rămas singur. Iar
ei au păstrat tăcerea și n-au povestit nimănui nimic, în acele zile,
despre cele ce văzuseră.

Vindecarea unui copil posedat
Mt. 17,14-21; Mc. 9,14-29

37 A fost așa: în ziua următoare, când au coborât ei de pe
munte, L-a întâmpinat o mulțime numeroasă. 38 Și, iată, un bărbat
din mulțime a strigat după ajutor, zicând: „Învățătorule, Te rog,
uită-Te la fiul meu, căci este singurul meu copil. 39 Și, iată, un duh
îl apucă și îndată urlă și-l zvârcolește, cu spumă, greu iese din-
tr-însul, zdrobindu-l. 40 I-am rugat pe ucenicii Tăi să-l alunge, dar
n-au putut." 41 Răspunzând, Iisus a zis: „O, generație necredin-
cioasă și sucită, până când am să mai fiu cu voi și am să vă rabd?
Adu-l aici pe fiul tău!" 42 (Iisus) Se apropia când demonul l-a și
izbit și l-a zvârcolit (pe băiat). Atunci Iisus a certat duhul necurat
și l-a vindecat pe copil; apoi l-a dat înapoi tatălui său.

43 Toți au fost uluiți de măreția lui Dumnezeu.

Pe când toți se mirau de toate cele pe care le făcea, (Iisus) a
zis către ucenicii Săi: 44 „Vouă să vă intre bine în urechi cuvintele
acestea: Fiul Omului va să fie dat în mâinile oamenilor." 45 Dar ei
nu înțelegeau lucrul acesta; fusese acoperit pentru ei, ca să nu-l
priceapă; și se temeau să-L întrebe despre lucrul acesta.

Adevărata măreție
Mt. 18,1-5; Mc. 9,33-37

46 A intrat un gând în ei: cine dintre ei ar fi mai mare? 47 Dar
Iisus, cunoscând gândul din inima lor, a luat un copilaș, l-a pus
să stea lângă El 48 și le-a zis: „Cine-l va primi pe acest copilaș în
numele Meu pe Mine Mă primește. Iar cine Mă primește pe Mine

Îl primește pe Cel care M-a trimis. Fiindcă cel care este mai mic între voi toți acela este mare."

Cine nu este împotriva voastră este pentru voi
Mt. 18, 6-9, Mc. 9,38-42

[49] Luând cuvântul Ioan a zis: „Stăpâne, am văzut pe cineva care alunga demoni în numele Tău; noi am vrut să-l oprim, fiindcă nu (Te) urmează împreună cu noi." [50] Iisus a zis către el: „Nu opriți! Fiindcă cine nu este împotriva voastră este pentru voi."

Pe ultimul drum

[51] A fost așa: când s-au împlinit zilele ridicării Sale a hotărât să meargă la Ierusalim. [52] Și a trimis soli înaintea Sa. Aceștia, mergând, au intrat într-un sat al samaritenilor, ca să pregătească pentru El. [53] Dar nu L-au primit, fiindcă era hotărât să meargă la Ierusalim. [54] Văzând, ucenicii Iacob și Ioan au zis: „Doamne, vrei să spunem: *Să coboare foc din cer și să-i mistuie*?" [55] Dar El, întorcându-Se, i-a certat. [56] Și au mers în alt sat. [57] Cum mergeau ei pe drum, cineva a zis către El: „Te vom urma oriunde vei pleca." [58] Dar Iisus i-a zis: „Vulpile au vizuini și zburătoarele cerului, cuiburi; dar Fiul Omului nu are unde să-Și plece capul (pentru odihnă)." [59] A zis către altul: „Urmează-Mă!" Dar acela I-a zis: „Doamne, îngăduie-mi să merg mai întâi să-l îngrop pe tatăl meu." [60] (El) i-a zis: „Lasă-i pe cei morți să-și îngroape morții, iar tu mergi și vestește Împărăția lui Dumnezeu." [61] A spus și altul: „Te voi urma, Doamne. Dar mai întâi îngăduie să-mi iau rămas bun de la cei din casa mea." [62] Iisus a zis către el: „Oricine pune mâna pe plug și privește înapoi nu este destoinic pentru Împărăția lui Dumnezeu."

Misiunea celor șaptezeci și doi
Mt. 9,37-38; 10,7-16

10 [1] După acestea, Domnul a desemnat alți șaptezeci și doi și i-a trimis doi câte doi înaintea Sa, în toate orașele și locurile pe unde avea El să treacă. [2] Spunea către ei: „Secerișul e mult, iar lucrătorii, puțini. Cereți, așadar, de la Domnul secerișului să

scoată lucrători la secerat. [3] Mergeți! Iată, Eu vă trimit ca pe niște miei în mijlocul lupilor. [4] Nu purtați nici pungă, nici desagă, nici încălțări și nu vă salutați cu nimeni pe drum. [5] În orice casă veți intra, mai întâi spuneți: «Pace casei acesteia!» [6] Și dacă acolo va fi un fiu al păcii, se va odihni asupra lui pacea voastră; iar dacă nu, se va întoarce la voi. [7] În casa aceea rămâneți mâncând și bând de la ei; căci vrednic este lucrătorul de plata sa. Nu vă mutați din casă în casă. [8] Dacă intrați într-o cetate și vă primesc, mâncați ce vi se pune dinainte, [9] vindecați-i pe neputincioșii de acolo și spuneți-le: «E aproape de voi Împărăția lui Dumnezeu.» [10] Dacă însă intrați într-o cetate și nu vă primesc, ieșiți în piețele ei și spuneți: [11] «Chiar și colbul care ni s-a lipit de picioare în cetatea voastră vi-l scuturăm. Dar să știți aceasta: aproape este Împărăția lui Dumnezeu.» [12] Vă spun că, în ziua aceea, Sodomei îi va fi mai ușor decât cetății aceleia.

[13] Vai ție, Horazine! Vai ție, Betsaido! Dacă în Tyr și în Sidon s-ar fi făcut minunile care s-au făcut la voi, de mult s-ar fi pocăit cu sac și cenușă. [14] Ci Tyrului și Sidonului le va fi mai ușor la Judecată decât vouă. [15] Iar tu, Cafarnaume, te vei înălța până la cer? Până la iad vei coborî. [16] Cine vă ascultă pe voi pe Mine Mă ascultă și cine vă respinge pe voi pe Mine Mă respinge. Iar cine Mă respinge pe Mine Îl respinge pe Cel care M-a trimis." [17] Cei șaptezeci și doi s-au întors cu bucurie zicând: „Doamne, chiar și demonii ni se supun în numele Tău." [18] Iar El le-a spus: „L-am văzut pe Satana ca un fulger din cer căzând. [19] Iată, v-am dat putere să călcați peste șerpi, scorpioni și peste toată puterea dușmanului; și nimic nu vă va vătăma. [20] Dar să nu vă bucurați de faptul că duhurile vi se supun, ci bucurați-vă că numele voastre sunt scrise în ceruri."

[21] În ceasul acela Iisus S-a veselit în duhul sfânt și a zis: „Te slăvesc, Tată, Domn al cerului și al pământului, pentru că ai ascuns acestea de cei înțelepți și isteți și le-ai dezvăluit pruncilor. Da,Tată, așa Ți-a bineplăcut. [22] Toate Mi-au fost încredințate de Tatăl Meu; nimeni nu știe cine este Fiul, decât Tatăl, și cine este Tatăl, decât Fiul și cel căruia Fiul vrea să-i dezvăluie."

[23] Și întorcându-Se către ucenici le-a spus, luându-i deoparte:
„Fericiți ochii care văd ce vedeți voi. [24] Căci, vă spun: mulți profeți
și regi au vrut să vadă ce vedeți voi și n-au văzut; și să audă ce
auziți voi și n-au auzit."

Parabola bunului samaritean

[25] Și, iată, un cunoscător al Legii s-a ridicat să-L pună la încer-
care zicând: „Învățătorule, ce să fac ca să moștenesc viața veș-
nică?" [26] El a zis către acela: „Ce este scris în Lege? Cum citești?"
[27] Răspunzând, a zis: *„Să-L iubești pe Domnul Dumnezeul tău din
toată inima, din tot sufletul tău, din toată puterea ta și din tot cugetul
tău*, iar pe aproapele tău ca pe tine însuți." [28] I-a spus: „Drept ai
răspuns. Fă aceasta și vei trăi." [29] Acela însă, vrând să aibă el drep-
tate, a zis către Iisus: „Dar cine este aproapele meu?"

[30] Dându-i replica, Iisus a zis: „Un om cobora de la Ierusalim
la Ierihon și a căzut între tâlhari care, după ce l-au dezbrăcat și
l-au stâlcit în bătaie, au plecat lăsându-l pe jumătate mort. [31] Din
întâmplare un preot cobora pe drumul acela dar, văzându-l, a
trecut pe partea cealaltă. [32] La fel și un levit ce ajunsese în locul
acela s-a uitat și a trecut pe partea cealaltă. [33] Dar un samaritean
aflat în călătorie a ajuns lângă el și, văzându-l, a fost străpuns de
milă; și, [34] apropiindu-se, i-a legat rănile, turnând peste ele unt-
delemn și vin, apoi, aburcându-l pe animalul său de povară, l-a
dus într-un han și l-a îngrijit. [35] A doua zi a scos doi dinari și i-a
dat hangiului zicând: «Să ai grijă de el și orice vei cheltui în plus
eu îți voi da când mă voi întoarce.» [36] Care dintre aceștia trei ți
se pare ție că a fost aproapele celui căzut între tâlhari?" [37] Acela
a răspuns: „Cel care și-a făcut milă cu el." Iisus i-a zis: „Mergi și
tu să faci la fel!"

Marta și Maria

[38] Cum mergeau ei, (Iisus) a intrat într-un sat. Și o femeie pe
nume Marta L-a primit. [39] (Ea) avea o soră numită Maria care, așe-
zându-se jos, la picioarele Domnului, asculta cuvântul Său. [40] Iar
Marta se agita cu multe treburi, ca să-L servească. Venind la El I-a
zis: „Doamne, nu-Ți pasă că sora mea m-a lăsat singură să servesc

(masa)? Spune-i să-mi dea o mână de ajutor." [41] Răspunzând, i-a
zis Domnul: „Marta, Marta, îți faci griji și te zdrobești cu multe;
[42] dar numai de un singur lucru e nevoie. Maria a ales partea cea
bună, care nu-i va fi luată."

Despre rugăciune. Tatăl nostru
Mt. 6,9-15

11 [1] Și a fost așa: pe când era El într-un loc rugându-Se, cum a
încetat, unul dintre ucenicii Săi a zis către El: „Doamne, învață-ne
să ne rugăm, cum i-a învățat și Ioan pe ucenicii săi." [2] El le-a zis:
„Ori de câte ori vă rugați, să spuneți:

«Tată,
sfințească-se numele Tău,
vie Împărăția Ta,
[3] pâinea noastră de Mâine dă-ne-o în fiecare zi
[4] și iartă-ne păcatele noastre,
căci și noi iertăm tuturor celor care ne sunt datori
și nu ne duce în ispită.»"

[5] Apoi a zis către ei: „(Să ne închipuim) că unul dintre voi are
un prieten care se duce la el în miez de noapte și-i spune: «Prie-
tene, împrumută-mi trei pâini, [6] fiindcă un prieten al meu a venit
la mine de pe drum și nu am ce să-i pun dinainte»; [7] iar acela,
dinăuntru, răspunzând, îi va zice: «Lasă-mă în pace. Ușa e încu-
iată, iar copiii sunt cu mine în pat. Nu pot să mă scol și să-ți dau.»
[8] Vă spun: dacă nu se va scula și nu-i va da fiindcă-i este prieten,
pentru îndrăzneala aceluia se va scula să-i dea ce-i trebuie. [9] Tot
așa vă zic și Eu: cereți și vi se va da; căutați și veți găsi, bateți și vi
se va deschide. [10] Cine cere primește și cine caută găsește, iar celui
care bate aceluia i se va deschide. [11] Care tată dintre voi, căruia
fiul îi cere pește, în loc de pește îi va da șarpe? [12] Sau, dacă îi va
cere ou, îi va da scorpion? [13] Prin urmare, dacă voi, răi fiind, știți
să dați daruri bune copiilor voștri, cu atât mai mult Tatăl din cer
va da duh sfânt celor care cer de la El."

Împărăția lui Beelzebul
Mt. 12,22-30; Mc. 3,22-27

14 Și alunga un demon mut. A fost așa: când demonul a ieșit,
mutul a vorbit și mulțimile au fost uimite. 15 Unii dintre ei au zis:
„Cu ajutorul lui Beelzebul, căpetenia demonilor, alungă demonii."
16 Iar alții, punându-L la încercare, căutau la El un semn ceresc.
17 El, știindu-le gândurile, le-a zis: „Orice împărăție dezbinată
împotrivă-și va fi pustiită și cade casă peste casă. 18 Dacă și Satana
este dezbinat împotriva lui însuși, atunci cum va dăinui împărăția
lui? Fiindcă spuneți că Eu cu ajutorul lui Beelzebul alung demonii!
19 Dacă Eu cu ajutorul lui Beelzebul alung demonii, fiii voștri cu
ajutorul cui îi alungă? De aceea chiar ei vor fi judecătorii voștri.
20 Dar dacă Eu cu degetul lui Dumnezeu alung demonii, atunci a
și venit la voi Împărăția lui Dumnezeu. 21 Când cineva puternic și
înarmat până-n dinți își păzește curtea, avutul său e în siguranță.
22 Dar când unul mai puternic decât el vine și-l biruie, atunci îi ia
toate armele pe care se bizuia și împarte prăzile. 23 Cine nu este cu
Mine este împotriva Mea și cine nu adună cu Mine risipește.

Cele șapte duhuri necurate
Mt. 12,43-45

24 Când duhul necurat iese din om, el umblă prin locuri fără
apă, căutând odihnă; dar negăsind zice: «Mă voi întoarce în casa
mea, de unde am ieșit.» 25 Și, venind, o găsește măturată și împo-
dobită. 26 Atunci merge și aduce cu sine alte șapte duhuri, mai rele
decât el, și, intrând, se sălășluiește acolo. Și starea de pe urmă a
acelui om ajunge mai rea decât starea de la început."

27 A fost așa: pe când spunea El acestea, o femeie, ridicând
glasul din mulțime, I-a zis: „Fericit pântecele care Te-a purtat și
țâțele de la care ai supt." 28 Dar El a zis: „Mai degrabă fericiți cei
care ascultă Cuvântul lui Dumnezeu și-l păzesc."

Semnul lui Iona
Mt. 12,38-42

29 Și înghesuindu-se mulțimi tot mai numeroase, El a început să
spună: „Generația aceasta este o generație rea; ea caută un semn,

dar niciun semn nu i se va da, decât semnul lui Iona. 30 Căci,
așa cum Iona a fost un semn pentru niniviteni, tot așa va fi și
Fiul Omului pentru generația aceasta. 31 Regina de la Miazăzi se
va ridica la judecată cu oamenii acestei generații și-i va osândi,
fiindcă ea a venit de la marginile pământului să asculte înțelep-
ciunea lui Solomon; dar, iată, aici este mai mult decât Solomon.
32 Bărbații niniviteni se vor ridica la judecată împotriva acestei
generații și o vor osândi, fiindcă ei s-au convertit la vestirea lui
Iona; dar, iată, aici este mai mult decât Iona.

Despre lumină

33 Nimeni, după ce-a aprins o lampă, n-o pune în beci, nici
sub obroc, ci în sfeșnic, așa încât cei care intră să vadă lumina.
34 Lampa trupului este ochiul tău. Când ochiul tău va fi pur,
întreg trupul tău va fi luminat. Dar când va fi rău, și trupul tău
va fi întunecat. 35 Vezi, așadar, ca nu cumva lumina din tine să fie
întuneric. 36 Dacă trupul tău este luminat în întregime, neavând
nicio parte întunecată, va fi în întregime luminat ca atunci când
lampa te luminează cu flacăra ei."

Critici la adresa fariseilor și a cărturarilor
Mt. 23

37 Pe când vorbea, un fariseu Îl roagă să prânzească la el. A
intrat și S-a așezat. 38 Fariseul, văzând, a fost uimit că nu S-a spălat
înainte de prânz. 39 Domnul însă a zis către el: „Acum, voi, fariseii,
curățiți partea dinafară a paharului și a tipsiei, dar lăuntrul vostru
e plin de jaf și răutate. 40 Smintiților! Oare nu tot cel care-a făcut
partea dinafară a făcut-o și pe cea dinăuntru? 41 Dați cele dinăun-
tru de pomană și veți vedea că toate vor fi curate pentru voi. 42 Vai
vouă, fariseilor, că dați zeciuială din mentă și din untariță și din
toate legumele, dar lăsați deoparte judecata și dragostea lui Dum-
nezeu. Pe acestea trebuia să le faceți, fără să le lăsați deoparte pe
acelea. 43 Vai vouă, fariseilor, că iubiți locurile dintâi în sinagogi și
saluturile în piețe. 44 Vai vouă, că sunteți ca mormintele care nu se
văd și oamenii calcă peste ele fiindcă nu le văd."

45 Luând cuvântul unul dintre cunoscătorii Legii Îi zice: „Învățătorule, spunând acestea ne jignești și pe noi.” 46 Iar El a zis: „Și vouă, cunoscători ai Legii, vai, pentru că împovărați oamenii cu poveri greu de purtat, dar voi cu niciun deget nu vă atingeți de aceste poveri. 47 Vai vouă, că ziditi monumente profeților, dar părinții voștri i-au omorât. 48 Prin urmare, sunteți martori și încuviințați faptele părinților voștri: ei i-au omorât, iar voi le ziditi (monumente). 49 De aceea și înțelepciunea lui Dumnezeu a grăit: «Voi trimite la ei profeți și apostoli; dintre ei vor omorî și vor prigoni, 50 pentru ca sângele tuturor profeților, vărsat de la întemeierea lumii, să fie cerut de la această generație: 51 de la sângele lui Abel până la sângele lui Zaharia, care a fost nimicit la mijloc, între altar și sanctuar». Da, vă spun: va fi cerut (sânge) de la generația aceasta.

52 Vai vouă, cunoscători ai Legii, că ați luat cheia cunoașterii: voi înșivă n-ați intrat, dar și pe cei care voiau să intre i-ați împiedicat.”

53 Când a ieșit El de acolo, cărturarii și fariseii au început să se enerveze cumplit și să-L tragă de limbă despre o mulțime de lucruri, 54 întinzându-I curse, ca să prindă ceva din gura Lui.

Păcatul împotriva Duhului Sfânt
Mt. 12,25-36, Mc. 3,23-30

12 1 În timpul acesta, adunându-se mulțimea cu miile, încât se călcau unii pe alții, a început să spună mai întâi către ucenicii Săi: „Feriți-vă de drojdia, adică de ipocrizia fariseilor. 2 Nu este nimic acoperit care nu va fi dezvăluit și nimic ascuns care nu va fi cunoscut. 3 Drept urmare, ce ați spus în întuneric va fi auzit în lumină și ce ați vorbit la ureche, în cămări, va fi vestit de pe acoperișuri. 4 Vă spun vouă, prietenii Mei: nu vă temeți de cei care ucid trupul; după aceea, nu au ce să facă mai mult. 5 Am să vă arăt de cine să vă temeți: temeți-vă de Acela care, după ce a ucis, are putere să arunce în gheenă. Da, vă spun, de Acesta să vă temeți! 6 Oare nu se vând cinci vrăbii pe doi bani? Dar niciuna dintre ele nu este uitată înaintea lui Dumnezeu. 7 Până și firele de păr de pe

capul vostru, toate, sunt numărate. Nu vă temeți! Voi sunteți mai presus decât mulțimea vrăbiilor.

8 Vă spun: oricine va da mărturie pentru Mine înaintea oamenilor și Fiul Omului va da mărturie pentru el înaintea îngerilor lui Dumnezeu. 9 Iar cine Mă va tăgădui în fața oamenilor va fi tăgăduit, la rândul său, în fața îngerilor lui Dumnezeu. 10 Apoi, oricui va spune un cuvânt împotriva Fiului Omului i se va ierta; dar celui care va blasfemia Sfântul Duh nu i se va ierta. 11 Când vă vor purta înaintea sinagogilor și a căpeteniilor și a autorităților nu vă îngrijorați cum și ce veți răspunde în apărarea voastră sau ce veți spune. 12 Căci Sfântul Duh vă va învăța în acea clipă ce trebuie să spuneți.”

Împotriva lăcomiei

13 Cineva din mulțime I-a zis: „Învățătorule, spune-i fratelui meu să-și împartă cu mine moștenirea.” 14 El i-a spus: „Omule, cine M-a pus judecător sau împărțitor peste voi?” 15 A zis către ei: „Vedeți și păziți-vă de orice lăcomie, fiindcă oricât de bogat ar fi cineva, viața lui nu stă în averile sale.”

Parabola bogatului smintit

16 Și le-a spus o parabolă: „Unui om bogat i-a făcut rod îmbelșugat țarina. 17 El cugeta în sinea lui zicând: «Ce mă fac, pentru că nu am unde să-mi adun roadele?» 18 Atunci a zis: «Asta voi face: îmi voi dărâma hambarele, voi construi altele mai mari și voi strânge acolo tot grâul și bunurile mele; 19 și voi spune sufletului meu: 'suflete, ai multe bunuri puse la păstrare pentru mulți ani. Odihnește-te, mănâncă, bea, desfătează-te.'» 20 Dumnezeu însă i-a spus: «Smintitule, în această noapte ți se va cere sufletul. Cele pe care le-ai pregătit ale cui vor fi?» 21 Așa (este) cel care strânge comori pentru sine și nu se îmbogățește la Dumnezeu.”

Despre „grija cea lumească”

22 A zis către ucenicii Săi: „De aceea vă spun: nu vă îngrijiți de suflet, ce mâncați, nici de trup, cu ce vă îmbrăcați. 23 Căci sufletul este mai mult decât mâncarea și trupul mai mult decât

îmbrăcămintea. [24] Gândiți-vă la corbi: nu seamănă, nici nu seceră, nu au nici cămară, nici hambar, iar Dumnezeu îi hrănește. Cu cât sunteți voi mai presus de păsări! [25] Cine dintre voi, oricât s-ar îngriji, poate să adauge un cot la vârsta lui? [26] Dacă, așadar, nici un lucru atât de mic nu puteți, de ce să vă faceți griji pentru celelalte? [27] Gândiți-vă la crini, cum cresc; nu trudesc, nici nu torc. Dar vă zic vouă că nici Solomon, cu toată slava lui, nu s-a îmbrăcat ca unul dintre ei. [28] Dacă iarba câmpului, care astăzi este, iar mâine se aruncă în cuptor, Dumnezeu o înveșmântează astfel, cu cât mai mult pe voi, puțin credincioșilor! [29] Voi să nu căutați ce mâncați și ce beți și să nu vă neliniștiți, [30] căci pe acestea le caută cu nesaț toate neamurile păgâne. Tatăl vostru știe că aveți nevoie de ele. [31] Ci voi căutați Împărăția Lui, iar acestea vi se vor da pe deasupra. [32] Nu te teme, turmă mică: Tatăl vostru a binevoit să vă dea Împărăția. [33] Vindeți averile voastre și dați de pomană. Faceți-vă pungi care nu se învechesc, comoară ce nu scade în ceruri, unde hoțul nu calcă, nici molia nu distruge. [34] Căci unde este comoara voastră, acolo va fi și inima voastră.

Îndemnuri la veghere

[35] *Să fie șalele voastre încinse* și făcliile aprinse; [36] iar voi să fiți asemenea unor oameni care-și așteaptă stăpânul când se va întoarce de la nuntă: atunci când va sosi și va bate, îndată să-i deschidă. [37] Fericiți servitorii aceia care, atunci când stăpânul va sosi, îi va găsi veghind. Amin, vă zic: se va încinge, îi va pune la masă și va veni să-i servească. [38] Chiar dacă ar sosi la straja a doua sau a treia și i-ar găsi așa, fericiți sunt aceia. [39] La aceasta luați aminte: dacă stăpânul casei ar ști în ce clipă vine hoțul, n-ar lăsa să i se spargă casa. [40] La fel și voi fiți pregătiți, fiindcă în clipa când nici nu gândiți Fiul Omului va veni."

[41] A zis Petru: „Doamne, pentru noi spui parabola aceasta, sau pentru toți?" [42] Și a zis Domnul: „Cine atunci este ispravnicul credincios și chibzuit pe care l-a așezat Stăpânul peste slugile sale, ca să le dea porția de mâncare la timp? [43] Fericit slujitorul acela pe care stăpânul, venind, îl va găsi făcând astfel. [44] Adevărat vă spun: peste toată averea sa îl va pune. [45] Dar dacă acel slujitor va

zice în inima sa: «Stăpânul meu întârzie să vină» și va începe să-i bată pe slujitori și pe slujnice, să mănânce și să bea și să se îmbete, [46] va veni stăpânul acelui slujitor în ziua în care nu se așteaptă și în ceasul pe care nu-l cunoaște și-l va tăia în două; iar partea lui o va pune laolaltă cu a necredincioșilor. [47] Acel slujitor care, deși cunoștea voința stăpânului său, nu s-a pregătit și nu s-a purtat potrivit voinței acestuia, va primi lovituri multe. [48] Iar cel care n-a știut și a făcut lucruri vrednice de bătaie, va primi lovituri mai puține. Oricui i s-a dat mult, mult i se va cere și cui i s-a încredințat mult și mai mult i se va cere.

Taina celei de-a doua Veniri

[49] Foc am venit să arunc pe pământ și cât aș vrea să fie aprins deja! [50] Și de scufundat trebuie să fiu scufundat și cât sufăr până se va termina! [51] Credeți că am venit să dau pace trainică pe pământ? Nu, vă spun: dezbinare. [52] De acum vor fi cinci dezbinați într-o casă: trei împotriva a doi și doi împotriva a trei. [53] Vor fi dezbinați tatăl împotriva fiului și fiul împotriva tatălui, mama împotriva fiicei și fiica împotriva mamei, soacra împotriva nurorii sale și nora împotriva soacrei."

[54] Iar mulțimilor le spunea: „Când vedeți un nor ridicându-se la apus, îndată ziceți: «Vine ploaie» și așa se întâmplă. [55] Iar când vântul suflă de la miazăzi, ziceți: «Va fi arșiță» și așa se întâmplă. [56] Ipocriților, chipul pământului și al cerului știți să-l recunoașteți, dar momentul acesta cum nu știți să-l recunoașteți?

[57] De ce nu judecați voi înșivă ce este drept? [58] Când mergi cu potrivnicul tău la stăpânire pe drum străduiește-te să te împaci cu el, ca nu cumva să te târască la judecător, judecătorul să te dea pe mâna aprodului, iar aprodul să te arunce în închisoare. [59] Îți spun că nu vei ieși de acolo până când nu vei da înapoi ultimul firfiric."

Parabola smochinului neroditor

13 [1] Tocmai atunci au venit unii care I-au povestit despre galileenii al căror sânge Pilat îl amestecase cu jertfele lor. [2] Răspunzând, le-a zis: „Credeți că galileenii aceia erau mai păcătoși decât toți ceilalți galileeni, de vreme ce au pătimit acestea? [3] Nu, vă

spun. Dar dacă nu vă convertiți, cu toții veți pieri la fel. [4] Sau cei optsprezece peste care a căzut turnul Siloam și i-a omorât: credeți că au fost mai vinovați decât toți oamenii care locuiau în Ierusalim? [5] Nu, vă spun. Dar dacă nu vă convertiți, cu toții veți pieri în același fel." [6] Le spunea această parabolă: „Cineva sădise un smochin în via sa; a venit să caute rod în el, dar n-a găsit. [7] Atunci i-a zis lucrătorului viei: «Iată, sunt trei ani de când vin să caut rod în smochinul acesta și nu găsesc. Taie-l, ca să nu mai ocupe locul degeaba!» [8] Dar acela i-a răspuns: «Stăpâne, lasă-l și anul acesta! Îl voi săpa împrejur și-i voi pune gunoi; [9] poate va rodi anul care vine; dacă nu, îl vei tăia.»"

Vindecarea femeii gârbovite

[10] Învăța într-una din sinagogi de sabat. [11] Și, iată, o femeie neputincioasă de optsprezece ani, din pricina unui duh; era încovoiată din șale și nu se putea ține deloc dreaptă. [12] Văzând-o, Iisus a chemat-o și i-a zis: „Femeie, ești dezlegată de neputința ta" [13] și a pus mâinile peste ea. Și pe loc ea s-a îndreptat și a început să-L laude pe Dumnezeu. [14] Luând cuvântul mai-marele sinagogii, mânios că Iisus a vindecat de sabat, a început să zică mulțimii: „Sunt șase zile în care trebuie să se lucreze; așadar veniți în acestea să fiți vindecați, nu în ziua de sabat!" [15] I-a răspuns Domnul și a zis: „Ipocriților, fiecare dintre voi nu-și dezleagă boul sau măgarul de la iesle și se duce să-l adape? [16] Iar aceasta, care este fiică a lui Avraam și pe care Satana o legase, iată, de optsprezece ani, nu trebuia să fie dezlegată din legătura ei în zi de sabat?" [17] Spunând El acestea, s-au rușinat toți cei care I se împotriveau, iar toată mulțimea se bucura pentru toate miracolele săvârșite de El.

Două parabole despre Împărăția lui Dumnezeu

Mt. 13,31-32, Mc. 4,30-32 (Parabola grăuntelui de mușt ar); Mt. 13,33 (Parabola drojdiei)

[18] Spunea: „Cu ce este asemenea Împărăția lui Dumnezeu? Cu ce o voi asemui? [19] Este asemenea unui grăunte de mușt ar pe care un om, luându-l, l-a aruncat în grădina sa; și a crescut și s-a făcut copac; și păsările cerului s-au adăpostit pe ramurile lui."

[20] Și iarăși a zis: „Cu ce voi asemui Împărăția lui Dumnezeu? [21] Este asemenea drojdiei pe care o femeie, luând-o, a ascuns-o în trei măsuri de făină până când a dospit totul."

Despre Împărăția lui Dumnezeu

[22] Și străbătea oraș după oraș și sat după sat învățând și călătorind spre Ierusalim. [23] Cineva I-a zis: „Doamne, sunt puțini cei mântuiți?" El a spus către ei: [24] „Luptați-vă să intrați pe ușa cea strâmtă; vă spun, mulți vor căuta să intre și nu vor fi în stare. [25] Odată se va scula Stăpânul casei și va încuia ușa, iar voi veți rămâne afară și veți începe să bateți la ușă zicând: «Doamne, deschide-ne!» Iar el, răspunzând, vă va spune: «Nu știu de unde sunteți.» [26] Atunci veți începe să spuneți: «Am mâncat înaintea Ta și am băut; în piețele noastre ai dat învățătură.» [27] Dar El vă va zice: «Nu știu de unde sunteți. *Îndepărtați-vă de la mine toți cei ce făptuiți nelegiuirea.*» [28] Acolo va fi plânsul și scrâșnirea dinților: când îi veți vedea pe Avraam, pe Isaac și pe Iacob și pe toți profeții în Împărăția lui Dumnezeu, iar pe voi, aruncați afară. [29] Și vor veni de la Răsărit și de la Apus și de la Miazănoapte și de la Miazăzi și vor sta la masă în Împărăția lui Dumnezeu. [30] Și, iată, sunt unii din urmă care vor fi cei dintâi și sunt unii dintâi care vor fi cei din urmă."

Prevestirea morții la Ierusalim

[31] În clipa aceea au venit la El niște farisei zicându-I: „Ieși, pleacă de aici, fiindcă Irod vrea să Te omoare!" [32] El le-a spus: „Mergeți și spuneți-i acelei vulpi: «Iată, alung demoni, săvârșesc vindecări astăzi și mâine, iar în ziua a treia Mă sfârșesc. [33] Dar astăzi și mâine și-n ziua următoare trebuie să merg, fiindcă nu se poate ca un profet să fie omorât afară din Ierusalim.» [34] Ierusalime, Ierusalime, care-i ucizi pe profeți și-i omori cu pietre pe cei trimiși la tine, de câte ori am vrut să-i adun pe copiii tăi, așa cum își adună cloșca puii sub aripi, și voi nu ați vrut. [35] Iată, casa voastră vă va fi lăsată de izbeliște. Vă spun: nu Mă veți mai vedea până va veni (ziua) când veți zice: *Binecuvântat cel ce vine în numele Domnului.*"

Vindecarea unui bolnav de hidropizie (dropică)

14 [1] Și a fost așa: a venit în casa unuia dintre mai-marii fariseilor,
de sabat, ca să mănânce pâine; și-L pândeau. [2] Și, iată, un om bol-
nav de hidropizie era în fața Lui. [3] Luând cuvântul, Iisus a zis către
cunoscătorii Legii și către farisei: „E îngăduit de sabat să vindeci
sau nu?" [4] Dar ei au tăcut. Atunci, punând mâna (pe bolnav), l-a
vindecat și l-a dezlegat. [5] Iar către ei a spus: „Care dintre voi, de-i
va cădea fiul sau boul în fântână, nu-l va scoate îndată, chiar în zi
de sabat?" [6] N-au fost în stare să-I dea nicio replică la acestea.

Parabola șederii la masă

[7] Apoi, luând seama cum își aleseseră locurile dintâi, le-a povestit oaspeților o parabolă zicând: [8] „Când ești chemat de cineva la nuntă, să nu te așezi pe locul dintâi, ca nu cumva să fie un oaspete mai de vază decât tine, [9] iar cel care v-a invitat și pe tine și pe acela să vină și să-ți zică: «Dă-i acestuia locul»; și atunci te vei așeza, cu rușine, pe ultimul loc. [10] Ci, când ești invitat, mergi și te așază pe ultimul loc; și când va veni cel care te-a invitat îți va zice: «Prietene, urcă mai sus!» Atunci te vei bucura de cinste în fața tuturor comesenilor. [11] Căci oricine se înalță pe sine va fi umilit și cel care se smerește va fi înălțat." [12] Îi spunea și celui care-L invitase: „Când faci un prânz sau o cină, nu-i pofti pe prietenii tăi, nici pe frații tăi, nici pe rudele tale, nici pe vecinii bogați, ca nu cumva și ei să te invite, la rândul lor, ca răsplată. [13] Ci, când dai o masă, invită săraci, necăjiți, șchiopi, orbi. [14] Fericit vei fi, fiindcă nu au cum să-ți răsplătească; ți se va răsplăti la învierea drepților."

Ospățul mesianic

[15] Auzind unul dintre comeseni acestea, I-a zis: „Fericit cel care stă la masă în Împărăția lui Dumnezeu. [16] (Iisus) a zis: „Un om făcea un ospăț mare; și i-a chemat pe mulți. [17] La ceasul ospățului și-a trimis slujitorul să le spună invitaților: «Veniți, căci totul este pregătit.» [18] Dar ei au început, toți ca unul, să se scuze. Primul i-a zis: «Am cumpărat un ogor și trebuie să mă duc să-l văd; te rog să mă scuzi.» [19] Altul a zis: «Am cumpărat cinci perechi de boi și mă duc să-i încerc. Te rog să mă scuzi.» [20] Iar altul a zis: «Mi-am luat soție și nu pot veni.» [21] Întorcându-se, slujitorul i-a vestit stăpânului acestea. Atunci, mâniindu-se, stăpânul casei i-a zis slujitorului său: «Ieși degrabă în piețe și pe ulițele cetății și adu-i aici pe săraci, pe necăjiți, pe orbi și pe șchiopi.» [22] Și a zis slujitorul: «Doamne, s-a făcut ce ai poruncit, dar încă mai este loc.» [23] A spus stăpânul către slujitor: «Ieși pe drumuri și pe la garduri și silește-i să intre, ca să-mi umple casa. [24] Căci, vă spun: niciunul din bărbații aceia care au fost invitați nu va gusta din ospățul meu.»"

Despre ucenicia creștină

[25] Mergeau împreună cu El mulțimi numeroase și, întorcându-Se, a zis către ele: [26] „Cine vine la Mine și nu-și urăște tatăl, și mama, și soția, și copiii, și frații, și surorile, ba chiar și viața sa, nu poate fi ucenicul Meu. [27] Cine nu-și poartă crucea și nu vine în urma Mea nu poate fi ucenicul Meu. [28] Cine dintre voi, vrând să construiască un turn nu stă întâi să-și socotească cheltuiala, dacă are până la încheierea lucrării? [29] Pentru ca nu cumva, punându-i temelia, dar neputând să-l isprăvească, toți cei care-l văd să înceapă a-și bate joc de el [30] zicând: «Acest om a început să zidească, dar n-a fost în stare să termine.» [31] Sau: ce rege pornind să înfrunte un alt rege cu război nu va ține mai întâi sfat dacă poate să-i stea împotrivă cu zece mii (de oșteni) celui care vine asupra lui cu douăzeci de mii? [32] Dacă nu (poate), când acela se află încă departe, îi trimite solie de pace. [33] La fel: oricine dintre voi care nu renunță la tot ce are nu poate fi ucenicul Meu.

Bună este sarea

[34] Bună este sarea. Dar dacă și sarea rânceziește cu ce se va drege gustul? [35] Nu e bună (de aruncat) nici măcar în pământ sau la gunoi; se aruncă afară. Cine are urechi de auzit să audă."

Parabola oii pierdute
Mt. 18,12-13

15 [1] Se apropiau de El toți vameșii și păcătoșii, ca să-L asculte.
[2] Iar fariseii și cărturarii bombăneau zicând: „Acesta îi primește
pe păcătoși și mănâncă împreună cu ei." [3] Le-a spus următoarea

parabolă: [4] „Care om dintre voi, având o sută de oi și pierzând una dintre ele nu le lasă pe cele nouăzeci și nouă în pustiu și nu merge după cea pierdută până o găsește? [5] Și, găsind-o, o pune pe umerii săi bucurându-se; [6] apoi, când ajunge acasă, își cheamă prietenii și vecinii zicându-le: «Bucurați-vă împreună cu mine, pentru că mi-am găsit oaia pierdută.» [7] Vă zic, la fel va fi (mai multă) bucurie în cer pentru un păcătos care se convertește decât pentru nouăzeci și nouă de drepți care nu au nevoie de convertire.

Drahma găsită

[8] Sau care femeie, având zece drahme, dacă pierde o drahmă, nu aprinde făclia, nu mătură casa și n-o caută cu grijă până când o găsește? [9] Iar după ce o găsește își cheamă prietenele și vecinele zicând: «Bucurați-vă împreună cu mine, pentru că am găsit drahma pe care o pierdusem.» [10] La fel, vă zic, este bucuria înaintea îngerilor lui Dumnezeu pentru un păcătos care se convertește."

Parabola tatălui iubitor sau a fiului risipitor

[11] A spus: „Un om avea doi fii. [12] Cel mai mic dintre ei i-a zis tatălui: «Tată, dă-mi partea cuvenită din avere.» Iar (tatăl) le-a împărțit agoniseala. [13] Nu după multe zile, strângându-și toate (lucrurile), fiul mai mic a plecat într-un ținut îndepărtat și acolo și-a tocat averea trăind în desfrânare. [14] După ce a cheltuit tot s-a abătut o foamete cumplită peste ținutul acela, iar el a început să ducă lipsă. [15] Atunci a mers și s-a oploșit pe lângă unul dintre locuitorii acestui ținut, care l-a trimis pe câmpurile sale să-i pască porcii. [16] Tânjea să-și umple pântecele chiar și cu roșcovele pe care le mâncau porcii, dar nimeni nu i le dădea. [17] Atunci, venindu-și în sine, a grăit: «Câți argați în casa tatălui meu au belșug de pâine, iar eu aici mor de foame. [18] Mă voi scula, mă voi duce la tatăl meu și-l voi ruga: 'Tată, am păcătuit împotriva cerului și înaintea ta; [19] nu mai sunt vrednic să mă numesc fiul tău. Socotește-mă ca pe unul din argații tăi.'» [20] Și, sculându-se, a venit la tatăl său. Deși el era încă la mare depărtare, tatăl său l-a văzut și a fost străpuns de milă; și alergând l-a cuprins pe după gât și l-a sărutat. [21] I-a zis atunci fiul: «Tată, am păcătuit împotriva cerului și înaintea ta; nu mai sunt vrednic să mă numesc fiul tău.» [22] Dar tatăl le-a zis slugilor: «Iute scoateți stola cea mai aleasă și îmbrăcați-l; puneți-i inel pe mână și încălțăminte în picioare; [23] și aduceți vițelul cel îngrășat, jertfiți-l, să mâncăm și să petrecem, [24] fiindcă acest fiu al meu era mort și a revenit la viață, se pierduse și a fost găsit.» Și au început să petreacă. [25] Iar fiul mai în vârstă se afla pe ogor. Și când a venit și s-a apropiat de casă a auzit muzică și jocuri; [26] și chemând un slujitor l-a iscodit ce înseamnă acestea. [27] Acela i-a zis: «Fratele tău a sosit și tatăl tău a tăiat vițelul cel îngrășat, fiindcă l-a redobândit sănătos.» [28] S-a mâniat și nu vroia să intre; dar tatăl a ieșit și-l chema stăruitor. [29] Acela însă, răspunzând, i-a zis tatălui său: «Iată, de atâția ani îți slujesc și niciodată nu ți-am călcat porunca; iar mie niciodată nu mi-ai dat măcar un țap, ca să petrec împreună cu prietenii. [30] Când însă a venit fiul acesta al tău, care ți-a mâncat averea cu curvele, pentru el ai tăiat vițelul cel îngrășat.» [31] (Tatăl) i-a zis: «Copile, tu întotdeauna ești cu mine și toate ale mele sunt ale tale. [32] Dar trebuia să petrecem și să ne bucurăm, fiindcă acest frate al tău era mort și e viu, se pierduse și a fost găsit.»"

Parabola administratorului necinstit

16 [1] Iar către ucenici spunea: „Era un om bogat, care avea un administrator; acesta i-a fost pârât că-i risipește avuțiile. [2] Atunci l-a chemat și i-a zis: «Ce aud despre tine? Dă-mi registrul administrării tale, căci nu mai poți fi iconom.» [3] Administratorul și-a zis în sinea lui: «Ce mă fac? Stăpânul îmi ia administrația? De săpat nu sunt în stare, de cerșit mi-e rușine. [4] A, știu ce-am să fac pentru ca, atunci când voi fi schimbat din slujba de administrator, să mă primească în casele lor.» [5] Și chemându-i la el, unul câte unul, pe datornicii stăpânului său, i-a zis celui dintâi: «Cât îi datorezi stăpânului meu?» [6] Acela a zis: «O sută de măsuri de untdelemn.» El i-a zis: «Ia-ți înscrisul, șezi și scrie iute: cincizeci.» [7] Apoi i-a zis altuia: «Tu cu cât ești dator?» A zis: «O sută de banițe de grâu.» Îi zice: «Ia-ți înscrisul și pune: optzeci.» [8] Iar stăpânul l-a lăudat pe administratorul cel necinstit că a lucrat cu iscusință. Căci fiii acestui veac sunt mai iscusiți decât fiii luminii în generația aceasta.

9 Eu vă spun: faceți-vă prieteni cu mamona cel necinstit, pentru ca
atunci când vă va lipsi, să fiți primiți în corturile veșnice.
10 Cel care este de încredere în puțin este de încredere și în
mult, iar cel necinstit în puțin este necinstit și în mult. 11 Prin
urmare, dacă nu ați fost credincioși mamonei cel necinstit, cine
vă va încredința ce este adevărat? 12 Și dacă nu ați fost de încre-
dere pentru altul, cine vi le va încredința pe ale voastre? 13 Niciun
slujitor nu poate sluji la doi stăpâni, căci fie pe unul îl va urî și pe
celălalt îl va iubi, fie de unul se va alipi și pe celălalt îl va dispre-
ți. Nu puteți sluji și lui Dumnezeu și mamonei."

Diferite porunci

14 Pe toate acestea le auzeau fariseii, iubitori de arginți, și-L
luau în râs. 15 Dar El le-a spus: „Voi vă socotiți drepți înaintea
oamenilor, dar Dumnezeu cunoaște inimile voastre. Iar ce este
«înalt» printre oameni este urâciune înaintea lui Dumnezeu.
16 Legea și profeții – până la Ioan. De atunci Împărăția lui Dum-
nezeu se binevestește și toți se străduiesc (să intre) în ea. 17 E mai
ușor să treacă cerul și pământul decât să cadă o cirtă din Lege.
18 Oricine își părăsește femeia și se însoară cu alta săvârșește
adulter; și cel care se însoară cu una părăsită de bărbat săvârșește
adulter.

Lazăr și bogatul

19 Era un om bogat, care se îmbrăca în porfiră și vison; zi după
zi petrecea cu strălucire. 20 Iar un sărac, pe nume Lazăr, zăcea
la poarta lui, plin de bube, 21 tânjind să-și umple burta cu cele
ce cădeau de la masa bogatului. Ba veneau și câinii de-i lingeau
bubele. 22 A fost așa: săracul a murit și a fost dus de îngeri în sânul
lui Avraam. A murit și bogatul și a fost îngropat. 23 În hades,
aflându-se în chinuri, și-a ridicat ochii și-l vede pe Avraam de
la depărtare și pe Lazăr în sânul lui. 24 Și, strigând, a zis: «Tată
Avraame, fie-ți milă de mine și trimite-l pe Lazăr să-și înmoaie
vârful degetului în apă și să-mi răcorească limba, căci mă chinu-
iesc în văpaia aceasta.» 25 A zis Avraam: «Copile, amintește-ți că
le-ai primit pe cele bune în viață, iar Lazăr, aidoma, pe cele rele.

Acum, aici, el este mângâiat, iar tu ești chinuit. 26 Pe lângă toate
acestea, între noi și voi s-a statornicit o prăpastie mare, așa încât
cei care vor să treacă de aici la voi să nu poată, nici de acolo să
nu străbată la noi.» 27 Atunci (bogatul) a spus: «Te rog, tată, să-l
trimiți la casa tatălui meu, 28 – am cinci frați –, să le dea mărturie,
pentru ca nu cumva să ajungă și ei în acest loc de chin.» 29 Zice
Avraam: «Îi au pe Moise și pe profeți: să asculte de ei.» 30 Dar el a
zis: «Nu, tată Avraame. Doar dacă cineva din morți va merge la ei
se vor converti.» 31 I-a zis: «Dacă nu ascultă de Moise și de profeți,
nu vor fi convinși nici dacă ar învia cineva din morți.»".

Învățături „pentru drum"

17 1 A zis către ucenicii Săi: „E cu neputință să nu vină prile-
jurile de păcat, dar vai celui prin care vin ele. 2 E mai bine dacă
și-ar lega de gât o piatră de moară și s-ar arunca în mare decât să
fie prilej de păcat pentru unul dintre aceștia mici. 3 Luați aminte
la voi înșivă!

Dacă fratele tău greșește, mustră-l, iar dacă se pocăiește, iar-
tă-l! 4 Și dacă de șapte ori pe zi va păcătui față de tine și de șapte
ori se întoarce către tine zicând: «Mă pocăiesc», iartă-l." 5 Și au zis
apostolii către Domnul: „Sporește-ne credința." 6 A spus Domnul:
„Dacă ați avea credință cât un grăunte de muștar, ați zice acestui
dud: «Smulge-ți rădăcinile și sădește-te în mare!» și v-ar asculta.
7 Cine dintre voi, având o slugă la arat sau la păzit turmele,
când aceasta se întoarce de la câmp, îi va zice: «Vino și așază-te la
masă»? 8 Dimpotrivă, îi va zice: «Pregătește-mi ceva pentru cină,
încinge-te și servește-mă cât mănânc și beau, iar după aceea vei
mânca și vei bea și tu.» 9 Oare îi mulțumește slugii că a făcut cele
ce i-a poruncit? 10 Așa și voi, când veți face toate cele ce vi s-au
poruncit, spuneți: «Slugi netrebnice suntem: am făcut ce eram
datori să facem.»"

Vindecarea celor zece leproși

11 Și a fost așa: când Iisus mergea la Ierusalim, a trecut hota-
rul dintre Samaria și Galileea. 12 Intrând într-un sat, I-au ieșit
în cale zece leproși care s-au oprit departe; 13 și ei și-au ridicat

glasul zicând: „Iisus, stăpâne, ai milă de noi!" [14] Văzându-i, le-a zis: „Mergeți și arătați-vă preoților!" Și a fost așa: pe când mergeau (la preoți) au fost curățiți. [15] Unul dintre ei, văzând că a fost vindecat, s-a întors slăvindu-L cu glas mare pe Dumnezeu; [16] și a căzut cu fața la picioarele Lui, mulțumindu-I. Acela era samaritean. [17] Răspunzând Iisus a zis: „Oare nu s-au curățit zece? Unde sunt ceilalți nouă? [18] Nu s-a găsit să se întoarcă și să-I dea slavă lui Dumnezeu decât străinul acesta?" [19] Și i-a zis: „Scoală-te și du-te; credința ta te-a mântuit."

Împărăția lui Dumnezeu

[20] Fiind întrebat de farisei când vine Împărăția lui Dumnezeu, le-a răspuns și a zis: „Împărăția lui Dumnezeu nu poate fi prevăzută. [21] Nu vor spune: «Iat-o aici, sau acolo.» Căci, iată, Împărăția lui Dumnezeu este între voi."

Semnele sfârșitului lumii
Mt. 24-25, Mc. 13

[22] A zis către ucenici: „Vor veni zile când veți tânji să vedeți una din zilele Fiului Omului și nu veți vedea. [23] Și vă vor spune: «Iată acolo» sau «Iată aici». Să nu vă duceți și să nu vă luați după ei; [24] căci precum fulgerul, atunci când se arată, luminează dintr-o parte în cealaltă a cerului, așa va fi și Fiul Omului în Ziua Sa. [25] Dar mai întâi trebuie să sufere multe și să fie respins de generația aceasta. [26] Și precum a fost în zilele lui Noe, așa va fi și în zilele Fiului Omului: [27] mâncau, beau, se însurau, se măritau până în ziua când a intrat Noe în arcă, a venit potopul și i-a nimicit pe toți. [28] La fel cum a fost în zilele lui Lot: mâncau, beau, cumpărau, vindeau, sădeau, zideau, [29] iar în ziua în care a ieșit Lot din Sodoma a plouat din cer foc și pucioasă și i-a nimicit pe toți. [30] Aidoma va fi în ziua când Se va dezvălui Fiul Omului. [31] În acea zi, cel ce va fi pe acoperiș, iar lucrurile sale în casă, să nu coboare să le ia; și cel ce va fi pe ogor să nu se întoarcă înapoi. [32] Aduceți-vă aminte de femeia lui Lot. [33] Cine va căuta să-și păstreze viața o va pierde; iar cine o va pierde o va ține vie. [34] Vă spun: în noaptea aceea vor fi doi într-un pat: unul va fi luat și celălalt lăsat. [35] Două (femei) vor

măcina împreună: una va fi luată și cealaltă lăsată." [36] [37] Și, răspunzând, Îi zic: „Dar unde, Doamne?" El le-a zis: „Unde-i trupul, acolo se vor aduna și vulturii."

Parabola văduvei stăruitoare sau a judecătorului nedrept

18 [1] Le-a spus o parabolă despre cum trebuie să se roage întotdeauna și să nu-și piardă curajul, [2] zicând: „Era un judecător, într-o cetate, care de Dumnezeu nu se temea, iar de om nu avea rușine. [3] Și era o văduvă în cetatea aceea care tot mergea la el și-i zicea: «Fă-mi dreptate față de potrivnicul meu.» [4] Dar el n-a vrut un timp. După aceea însă și-a zis în sinea lui: «Chiar dacă de Dumnezeu nu mă tem și de om nu am rușine, [5] pentru că văduva aceasta mă tot necăjește, am să-i fac dreptate, ca să nu vină la nesfârșit să-mi stea pe cap.»" [6] A zis Domnul: „Ați auzit ce spune judecătorul cel nedrept? [7] Iar Dumnezeu nu va face dreptate aleșilor Săi, care strigă după ajutor zi și noapte? Oare va întârzia să le (facă dreptate)? [8] Vă spun că degrabă le va face dreptate. Dar Fiul Omului, când va veni, oare va găsi credință pe pământ?"

Fariseul și vameșul

[9] Iar către unii care se credeau drepți și-i disprețuiau pe ceilalți a spus parabola aceasta: [10] „Doi oameni s-au suit la Templu să se roage: unul era fariseu, celălalt, vameș. [11] Fariseul, stând drept, se ruga așa în sinea lui: «Dumnezeule, Îți mulțumesc că nu sunt precum ceilalți oameni, hapsâni, nedrepți, adulteri, sau precum vameșul acesta. [12] Țin post de două ori pe săptămână, dau zeciuială din tot ce câștig.» [13] Vameșul, stând departe, nu vroia nici ochii să și-i ridice spre cer; își lovea pieptul zicând: «Dumnezeule, îndură-Te de mine, păcătosul.» [14] Vă spun: acesta a coborât îndreptățit la casa lui, nu celălalt. Fiindcă oricine se înalță pe sine va fi coborât și oricine se smerește pe sine va fi înălțat."

Iisus și copiii
Mt. 19,13-15; Mc. 10,13-16

[15] Îi aduceau și prunci ca să-i atingă. Văzând, ucenicii îi certau. [16] Dar Iisus i-a chemat la El zicând: „Lăsați copiii să vină la

Mine; nu-i opriți, căci a unora ca ei este Împărăția lui Dumnezeu.
17 Amin vă zic: cine nu primește Împărăția lui Dumnezeu ca un
copil nu intră în ea."

Bogații și Împărăția lui Dumnezeu
Mt. 19,16-30; Mc. 10,17-31

18 Și L-a întrebat un cârmuitor zicând: „Învățătorule bun, ce
să fac ca să moștenesc viața veșnică?" 19 Dar Iisus i-a zis: „De
ce Mă numești bun? Nimeni nu este bun decât Unul singur –
Dumnezeu. 20 Cunoști poruncile: *Să nu săvârșești adulter, să nu*
ucizi, să nu furi, să nu depui mărturie mincinoasă, cinstește-i pe tatăl
tău și pe mama ta." 21 Acela a zis: „Pe toate acestea le-am păzit
din tinerețe." 22 Auzind, Iisus i-a zis: „Un lucru îți rămâne (de
făcut): vinde tot ce ai și dă săracilor; vei avea comoară în ceruri.
Haide, urmează-Mă!" 23 Dar (omul) auzind acestea s-a întristat
peste măsură. Căci era foarte bogat. 24 Văzându-l Iisus atât de
întristat a zis: „Cât de greu vor intra în Împărăția cerurilor cei
care au averi! 25 Mai ușor e să intre o cămilă prin urechea unui ac
decât să intre un bogat în Împărăția lui Dumnezeu." 26 Cei care
ascultau au zis: „Și cine se mai poate mântui?" 27 El a zis: „Cele
cu neputință la oameni sunt cu putință la Dumnezeu." 28 A zis
Petru: „Iată, noi am lăsat ale noastre și Te-am urmat." 29 Iar El a
zis: „Amin vă zic: nu este nimeni care să fi lăsat casă, nevastă,
frați, părinți sau copii pentru Împărăția lui Dumnezeu 30 și care
să nu primească mult mai mult în vremea aceasta, iar în veacul
ce vine viață veșnică."

A treia prevestire a morții
Mt. 20,17-19; Mc. 10,32-34

31 Și, luându-i la Sine pe cei Doisprezece, le-a zis: „Iată, urcăm
la Ierusalim și se vor împlini cu Fiul Omului toate cele scrise de
profeți. 32 Va fi dat în mâinile păgânilor, va fi batjocorit, ocărât și
scuipat 33 și, după ce-L vor biciui, Îl vor ucide și în ziua a treia va
învia." 34 Dar ei n-au înțeles nimic din acestea și lucrul acesta le
rămânea ascuns și nu pricepeau cele spuse.

Vindecarea orbului de lângă Ierihon
Mt. 20,29-34; Mc. 10,46-52

35 A fost așa: când (Iisus) Se apropia de Ierihon, un orb ședea
pe marginea drumului cerșind. 36 Auzind că trecea o mulțime a
început să întrebe ce se întâmplă. 37 I-au dat de veste că trece Iisus
Nazarineanul. 38 Atunci el a strigat zicând: „Iisuse, Fiul lui David,
ai milă de mine!" 39 Cei care mergeau în față îl certau să tacă, dar
el și mai tare striga: „Fiule al lui David, ai milă de mine!" 40 Oprin-
du-Se Iisus a poruncit să fie adus la El. Iar când acela s-a apropiat,
l-a întrebat: 41 „Ce vrei să fac pentru tine?" Acela a zis: „Doamne,
să văd iarăși." 42 Iisus i-a zis: „Vezi iarăși! Credința ta te-a salvat."
43 Și îndată și-a recăpătat vederea și-L urma slăvindu-L pe Dum-
nezeu. Iar tot poporul, văzând, a lăudat pe Dumnezeu.

Zaheu

19 1 Și intrând (Iisus) în Ierihon a început să-l străbată. 2 Și, iată,
un bărbat cu numele Zaheu. Era mai-marele vameșilor și bogat.
3 Acesta căuta să-L vadă pe Iisus, cine este, dar nu putea din pri-
cina mulțimii, căci era mic de statură. 4 Și alergând înainte s-a suit
într-un sicomor, ca să-L vadă, fiindcă urma să treacă pe acolo.
5 Când a ajuns la locul acela Iisus, ridicându-Și privirea, a zis către
el: „Zaheu, coboară iute, pentru că astăzi trebuie să rămân în casa
ta." 6 A coborât iute și L-a primit cu bucurie. 7 Văzând, toți au
început să murmure zicând: „La un om păcătos a făcut popas."
8 Atunci Zaheu, înfățișându-se, a spus către Domnul: „Iată, jumă-
tate din avutul meu, Doamne, o dau săracilor, iar dacă am jecmă-
nit pe cineva îi dau înapoi împătrit." 9 Iisus a zis către el: „Astăzi
a fost mântuită casa aceasta, căci și acesta este fiu al lui Avraam.
10 Fiul Omului a venit să caute și să-l mântuiască pe cel pierdut."

Parabola celor zece „mine"

11 Auzind ei acestea, (Iisus) a spus din nou o parabolă, pentru
că era aproape de Ierusalim și ei credeau că Împărăția lui Dum-
nezeu avea să se arate îndată. 12 A zis așadar: „Un om de neam
bun a plecat într-un ținut îndepărtat să-și primească domnia și
să se întoarcă. 13 Chemându-și zece slujitori le-a dat zece mine și

le-a zis: «Faceți negustorie până ce vin.» [14] Dar cetățenii (din țara) lui îl urau și au trimis o solie în urma lui zicând: «Nu vrem ca acesta să domnească peste noi.» [15] Și s-a întâmplat așa: când s-a întors, după ce luase domnia, a spus să fie chemați la el slujitorii aceia cărora le dăduse banii, ca să afle ce negustorie au făcut. [16] S-a înfățișat primul, zicând: «Doamne, mina ta a făcut zece mine.» [17] I-a zis: «Bravo, slujitor bun, fiindcă în foarte puțin ai fost de încredere, vei avea putere peste zece orașe.» [18] A venit al doilea zicând: «Mina ta, doamne, a făcut cinci mine.» [19] I-a zis și acestuia: «Și tu să fii peste cinci orașe.» [20] Celălalt, de asemenea, a venit zicând: «Doamne, iată mina ta, pe care am ținut-o la păstrare într-o năframă. [21] M-am temut de tine, căci ești om sever, iei ce n-ai pus și seceri ce n-ai semănat.» [22] Acestuia îi zice: «După vorbele tale am să te judec, servitor rău! Știai că sunt om sever, care iau ce n-am pus și secer ce n-am semănat? [23] Atunci de ce n-ai dat banii mei la un zaraf? Eu la întoarcere aș fi luat dobândă.» [24] Și celor de față le-a zis: «Luați mina de la acesta și dați-o celui care are zece mine.» [25] Ei i-au zis: «Stăpâne, are zece mine.» [26] «Vă spun, tuturor celor ce au li se va da, iar celui ce nu are și ce are i se va lua. [27] Cât despre acești dușmani ai mei care n-au vrut să domnesc peste ei, aduceți-i aici și ucideți-i în fața mea.»

Intrarea în Ierusalim
Mt. 21,1-9; Mc. 11,1-10; In. 12,12-19

[28] Și, după ce a spus acestea, (Iisus) a pornit înainte, ca să urce la Ierusalim. [29] Și a fost așa: când S-a apropiat de Bethphage și de Betania, către muntele zis al Măslinilor, a trimis doi ucenici [30] zicând: „Mergeți în satul din față și intrând în el veți găsi un mânz legat, pe care niciun om n-a șezut vreodată; dezlegați-l și aduceți-l. [31] Și, dacă v-ar întreba cineva de ce îl dezlegați, spuneți-i așa: «Stăpânul său are nevoie.»" [32] Ducându-se cei trimiși au găsit precum le spusese. [33] Când dezlegau ei mânzul, stăpânii acestuia au grăit către ei: „De ce dezlegați mânzul?" [34] Ei au zis: „Stăpânul său are nevoie." [35] Și l-au dus la Iisus și punând hainele lor peste mânz L-au suit deasupra pe Iisus. [36] Când trecea El, oamenii își așterneau hainele în drum. [37] Iar când S-a apropiat

de povârnișul Muntelui Măslinilor, toată mulțimea ucenicilor, cuprinsă de bucurie, a început să-L laude pe Dumnezeu, cu glas mare, pentru toate minunile pe care le-au văzut, [38] zicând:

„*Binecuvântat cel ce vine,*
Regele *în numele lui Dumnezeu.*
În cer pace
și slavă întru cele de sus."

[39] Unii farisei din mulțime au grăit către El: „Învățătorule, ceartă-Ți ucenicii!" [40] Răspunzând El a zis: „Vă spun: dacă ei vor tăcea, pietrele vor striga." [41] Și când S-a apropiat, văzând Cetatea, a plâns pentru ea [42] zicând: „Ah, dacă ai fi înțeles și tu, în ziua aceasta, cuvintele de pace! Dar acum s-a ascuns de ochii tăi! [43] Vor veni zile peste tine când dușmanii tăi vor ridica metereze împotriva ta, te vor împresura și te vor strânge din toate părțile; [44] și te vor face una cu pământul, și pe copiii tăi în tine; și nu vor lăsa piatră peste piatră în tine, pentru că nu ai cunoscut vremea cercetării tale."

Iisus în Templu
Mt. 21,12-17; Mc. 11,15-19; In. 2,13-22

[45] Și intrând în Templu a început să-i alunge pe cei care vindeau, [46] zicându-le: „Scris este: *Și va fi casa Mea casă de rugăciune,* dar voi ați făcut din ea *peșteră de tâlhari*." [47] Și învăța în fiecare zi în Templu. Arhiereii și cărturarii căutau să-L ucidă; și căpeteniile poporului. [48] Dar nu găseau ce să-I facă, pentru că tot poporul se ținea după El, ascultându-L.

Autoritatea lui Iisus
Mt. 21,23-27; Mc. 11,27-33

20 [1] Și a fost așa: într-una din zile, pe când (Iisus) învăța poporul în Templu și anunța vestea cea bună, s-au înfățișat arhiereii și cărturarii împreună cu bătrânii [2] și au grăit zicând către El: „Spune-ne, cu ce fel de putere faci (asemenea) lucruri? Sau: cine Ți-a dat puterea aceasta?" [3] Răspunzând, le-a zis: „Vă voi întreba și eu un lucru. Spuneți-Mi: [4] botezul lui Ioan din cer era, sau de la oameni?" [5] Ei se sfătuiră împreună zicând: „Dacă spunem: «din

cer», va zice: «Atunci de ce nu ați crezut în el?» [6] Dacă spunem: «de la oameni», tot poporul ne va ucide cu pietre, fiind convins că Ioan era profet." [7] Și au răspuns că nu știu de unde. [8] Atunci Iisus le-a zis: „Nici Eu nu vă spun cu ce fel de putere fac acestea."

Parabola lucrătorilor necinstiți și ucigași
Mt. 21,33-46; Mc. 12,1-12

[9] Și a început să spună către popor această parabolă. „Un om a sădit o vie, a dat-o în arendă unor țărani și a plecat în călătorie pentru multă vreme. [10] Și, la soroc, a trimis un slujitor la acei țărani, pentru ca ei să-i dea din rodul viei. Dar țăranii, după ce l-au bătut, l-au trimis înapoi cu mâinile goale. [11] Apoi a trimis un alt slujitor. Dar (țăranii), bătându-l și pe acela și batjocorindu-l, l-au trimis înapoi cu mâinile goale. [12] A mai trimis și pe al treilea; aceia însă l-au rănit și l-au alungat. [13] Atunci a zis stăpânul viei: «Ce să fac? Îl voi trimite pe fiul meu iubit. Poate că de el se vor rușina.» [14] Dar, văzându-l, țăranii s-au sfătuit între ei zicând: «Acesta este moștenitorul: să-l omorâm, ca să fie a noastră moștenirea.» [15] Și, scoțându-l afară din vie, l-au omorât. Așadar, ce va face cu ei stăpânul viei? [16] Va veni și-i va omorî pe țăranii aceia și va da via altora."

Cei care ascultau au zis: „Să nu fie!" [17] (Iisus), privindu-i țintă, a zis: „Atunci ce înseamnă ceea ce este scris:

Piatra pe care au disprețuit-o ziditorii,
aceasta a ajuns în capul unghiului?

[18] Oricine cade peste piatra aceea se va sfărâma, iar cel peste care ea va cădea va fi strivit."

[19] Cărturarii și arhiereii au vrut să pună mâna pe El în clipa aceea, dar le-a fost teamă de popor. Și-au dat seama că pentru ei spusese parabola.

Tributul Cezarului
Mt. 22,15-22; Mc. 12,13-17

[20] Și, pândindu-L, au trimis la El iscoade, care se prefăceau că sunt drepți ca să-L prindă cu vreun cuvânt, astfel încât să-L predea stăpânirii și guvernatorului. [21] Și L-au întrebat zicând:

„Învățătorule, știm că vorbești și înveți cu dreptate și nu Te iei după fața omului, ci după adevăr înveți calea lui Dumnezeu. [22] E îngăduit să dăm Cezarului tribut, sau nu?" [23] Dându-Și seama de uneltirea lor, a zis către ei: [24] „Arătați-Mi un dinar: ale cui sunt chipul și înscrisul?" Ei au zis: „Ale Cezarului." [25] El a zis către ei: „Atunci dați Cezarului cele ce sunt ale Cezarului și lui Dumnezeu cele ce sunt ale lui Dumnezeu." [26] Și nu au fost în stare să-L prindă cu ceva în fața poporului; mirându-se de răspunsul Lui, au tăcut.

Despre Înviere
Mt. 22,23-33; Mc. 12,18-27

[27] Apropiindu-se câțiva saduchei, cei care spun că nu există înviere, L-au întrebat [28] zicând: „Învățătorule, Moise ne-a scris: dacă moare fratele cuiva, având femeie, și fiind fără copii, să ia fratele lui femeia și să-i ridice semințe fratelui său. [29] Erau dar șapte frați. Primul, după ce a luat femeie, a murit fără copii. [30] Și al doilea, [31] și al treilea au luat-o...; la fel toți șapte: n-au lăsat copii și au murit. [32] La urmă a murit și femeia. [33] Așadar, la înviere, a căruia dintre ei va fi femeia? Căci toți șapte au avut-o de soție."

[34] Și Iisus le-a zis: „Fiii acestui veac se însoară și se mărită, [35] dar cei care se învrednicesc să ajungă în veacul acela și la învierea din morți nu se însoară și nu se mărită, [36] căci nu mai pot muri; sunt asemenea îngerilor, sunt fii ai lui Dumnezeu, întrucât sunt fii ai învierii. [37] Faptul că morții se trezesc l-a arătat și Moise, la rug, când Îl numește pe Domnul „*Dumnezeul lui Avraam, Dumnezeul lui Isaac și Dumnezeul lui Iacob*". [38] Or, Dumnezeu nu este al morților, ci al viilor, căci toți trăiesc pentru El."

[39] Răspunzând unii dintre cărturari au zis: „Învățătorule, bine ai vorbit", [40] fiindcă nu mai îndrăzneau să-L întrebe nimic.

Cine este Hristosul?
Mt. 22,41-46; Mc. 12,35-37

[41] A spus către ei: „Cum se zice că Hristosul este fiu al lui David? [42] Doar însuși David spune, în Cartea Psalmilor:

Zis-a Domnul către Domnul meu:
Șezi de-a dreapta Mea,

43 *până ce voi pune pe dușmanii tăi*
scăunel sub picioarele tale."
44 Așadar David îl numește «Domn». Cum este atunci «fiul»
său?"

Critică la adresa cărturarilor
Mt. 23,1-36; Mc. 12,38-40

45 Cum tot poporul Îl asculta, le-a zis ucenicilor Săi: 46 „Aveți
grijă la cărturari, care vor să se plimbe în stole, cărora le place să
fie salutați în piețe; vor jilțurile de cinste în sinagogi și paturile de
cinste la ospețe; 47 ei înghit avuțiile văduvelor și se prefac că se
roagă îndelung; aceștia vor primi osândă cu asupra de măsură."

Darul văduvei
Mc. 12,41-44

21 1 Ridicându-Și privirea i-a văzut pe cei care puneau în
vistierie darurile lor – oameni bogați. 2 A văzut și o văduvă săr-
mană punând acolo doi bănuți; 3 și a zis: „Cu adevărat vă spun
că văduva aceasta săracă a pus mai mult decât toți. 4 Fiindcă toți
ceilalți au pus la daruri din ce le prisosește, ea însă, din sărăcia ei
a pus tot ce avea ca să trăiască."

Mica Apocalipsă

5 Cum unii vorbeau despre Templu – că e împodobit cu pie-
tre frumoase și ofrande – a zis: 6 „Acestea pe care le admirați:
vor veni zile în care nu va rămâne piatră peste piatră. Totul va fi
dărâmat."
7 L-au întrebat zicând: „Învățătorule, când vor fi acestea și care
este semnul că au să se petreacă?" 8 El a zis: „Vedeți să nu fiți
rătăciți. Căci mulți vor veni în numele Meu zicând: «Eu sunt» și
«Sorocul s-a apropiat». Să nu vă luați după ei! 9 Când veți auzi de
războaie și răzmerițe, să nu vă îngroziți. Acestea trebuie să fie mai
întâi, dar sfârșitul nu va fi îndată."
10 Atunci le-a zis: „Se va ridica un neam împotriva altui neam
și o împărăție împotriva altei împărății; 11 cutremure mari și pe

alocuri foamete și ciumă vor fi; lucruri înfricoșătoare și semne
cumplite pe cer vor fi.
12 Dar înainte de toate acestea vor pune mâna pe voi și vă
vor prigoni, predându-vă în sinagogi și în temnițe, ducându-vă
dinaintea regilor și a cârmuitorilor din cauza numelui Meu.
13 Va fi pentru voi prilej de mărturie. 14 Puneți-vă în inimi
aceasta: nu vă îngrijiți dinainte cum să vă apărați. 15 Căci Eu vă
voi da cuvinte și înțelepciune căreia nu-i vor putea face față ori
răspunde nimeni dintre potrivnicii voștri. 16 Veți fi predați și de
părinți și de frați și de rude și de prieteni, iar pe unii dintre voi
îi vor omorî; 17 veți fi dușmăniți de toți din cauza numelui Meu.
18 Dar niciun fir de păr de pe capul vostru nu va pieri. 19 Prin răb-
darea voastră veți dobândi viața voastră.
20 Când veți vedea Ierusalimul înconjurat de oști, atunci să știți
că s-a apropiat pustiirea lui. 21 Atunci cei din Iudeea să fugă în
munți, cei din mijlocul (Ierusalimului) să iasă afară, iar cei de la
țară să nu intre în el; 22 acestea sunt zilele răzbunării, ca să se
împlinească toate cele scrise. 23 Vai de cele care poartă în pântece
și de cele care alăptează în acele zile! Căci va fi nevoință mare pe
pământ și mânie asupra acestui popor; 24 și vor cădea de tăișul
sabiei și vor fi duși în robie la toate neamurile păgâne; Ierusali-
mul va fi călcat în picioare de neamurile păgâne până când se va
împlini sorocul neamurilor păgâne.
25 Și vor fi semne în soare și în lună și în stele, iar pe pământ
zbucium al neamurilor păgâne uluite de vuietul mării și al valu-
rilor; 26 oamenii își vor da sufletul de spaimă și de așteptarea celor
ce se vor abate asupra lumii locuite, căci puterile cerurilor vor fi
zguduite. 27 Atunci Îl vor vedea pe Fiul Omului venind în nor cu
putere și multă slavă. 28 Când vor începe să se petreacă acestea,
prindeți curaj și ridicați-vă capetele, fiindcă se apropie răscumpă-
rarea voastră."

Parabola smochinului
Mt. 24,32-36; Mc. 13,28-32

29 Și le-a spus o parabolă: „Uitați-vă la smochin și la toți copa-
cii: 30 când înmuguresc, privindu-i, vă dați seama și singuri că

vara este aproape. [31] La fel și voi, când veți vedea acestea împlinite, să știți că aproape este Împărăția lui Dumnezeu. [32] Amin zic vouă că nu va trece această generație până când nu vor fi toate acestea. [33] Cerul și pământul vor trece, dar cuvintele Mele nu vor trece.

[34] Luați aminte la voi înșivă, să nu se îngreuneze inimile voastre de îmbuibare și beție, sau de grijile vieții, iar ziua aceea să se abată peste voi fără veste, [35] ca o plasă. Se va abate peste toți cei care locuiesc pe fața întregului pământ. [36] Vegheați așadar, clipă de clipă, rugându-vă să aveți putere să scăpați de toate ce au să se întâmple și să stați drepți înaintea Fiului Omului."

[37] Pe timpul zilei învăța în Templu, iar nopțile, ieșind, locuia pe muntele numit al Măslinilor [38] Și întreg poporul venea dis-de-dimineață la El, ca să-L asculte.

Predarea lui Iisus
Mc. 14-16

22 [1] Se apropia sărbătoarea Azimelor, cea numită Paște. [2] Arhiereii și cărturarii căutau cum să-L omoare, căci se temeau de popor. [3] A intrat Satana în Iuda, cel numit Iscariotul, care se număra între cei Doisprezece. [4] Și s-a dus, a vorbit cu arhiereii și cu căpeteniile oștirii cum să-L predea. [5] Și ei s-au bucurat și s-au învoit să-i dea bani. [6] El a încuviințat și căuta prilej potrivit să-L predea lor, fără știrea mulțimii.

Pregătirea Cinei de Taină
Mt. 26,17-19; Mc. 14,12-16

[7] A sosit ziua Azimelor, în care trebuia să se jertfească Paștele. [8] Și i-a trimis pe Petru și pe Ioan zicând: „Mergeți și pregătiți-ne Paștele, ca să mâncăm." [9] Ei I-au zis: „Unde vrei să pregătim?" [10] El le-a zis: „Iată, când veți intra în cetate, vă va ieși în cale un om purtând un urcior cu apă. Urmați-l în casa în care va intra [11] și spuneți stăpânului casei: «Învățătorul zice: 'Unde este încăperea în care voi mânca Paștele cu ucenicii Mei'?» [12] Și el vă va arăta o sală mare, sus, așternută. Acolo pregătiți!" [13] Plecând ei, au găsit întocmai cum le spusese și au pregătit Paștele.

Cina de Taină
Mt. 26,20.26-29; Mc. 14,17.22-25; In. 13-17

[14] Și când a sosit ceasul S-a așezat (la masă) și apostolii împreună cu El. [15] Și le-a zis: „Foarte mult Mi-am dorit să mănânc acest Paște cu voi înainte de pătimirea Mea. [16] Căci vă spun că nu-l voi mânca până când nu va fi împlinit în Împărăția lui Dumnezeu." [17] Și primind un potir, după ce-a adus mulțumire, a zis: „Luați-l și împărțiți între voi. [18] Căci vă spun: nu voi bea, de acum, din rodul viei până când nu va veni Împărăția lui Dumnezeu." [19] Și, luând o pâine, după ce-a adus mulțumire, a rupt și le-a dat zicând: „Acesta este trupul Meu care s-a dăruit pentru voi. Faceți aceasta în amintirea Mea." [20] La fel și potirul, după ce au terminat cina, zicând: „Acest potir este Noul Legământ (încheiat) cu sângele Meu vărsat pentru voi.

[21] Dar iată: mâna celui care Mă predă este cu Mine, la masă. [22] Fiul Omului merge după cele rânduite; însă vai de omul acela prin care este predat." [23] Ei au început să se întrebe unii pe alții cine oare dintre ei ar urma să facă aceasta.

Mai-marele trebuie să slujească
Mt. 20,20-28; Mc. 10,35-45

[24] S-a iscat o neînțelegere între ei: cine dintre ei ar fi mai mare? [25] (Iisus) le-a zis: „Regii neamurilor păgâne domnesc peste ele și stăpânitorii lor sunt numiți «binefăcători». [26] Voi să nu fiți așa. Ci mai-mare între voi să fie ca unul mai mic; iar conducătorul, ca un slujitor. [27] Cine este mai mare: cel care stă la masă ori cel care servește? Oare nu cel care stă la masă? Eu sunt în mijlocul vostru ca unul care slujește.

Testamentul lui Iisus

[28] Voi sunteți cei care ați rămas totdeauna cu Mine în încercările Mele. [29] Și Eu vă las vouă prin testament precum Tatăl Meu Mi-a lăsat Mie prin testament Împărăția, [30] ca să mâncați și să beți la masa Mea în Împărăția Mea și să ședeți pe tronuri judecând cele douăsprezece triburi ale lui Israel.

Tăgăduirile lui Petru
Mt. 26,57-58; Mc. 14,53-54.66; In. 18,15-18.25-27

31 Simon, Simon, iată, Satana v-a cerut ca să vă cearnă ca pe grâu.
32 Eu însă M-am rugat pentru tine, ca să nu te lase credința ta. La
fel și tu: atunci când te vei întoarce (la credință) întărește-i pe frații
tăi." 33 Dar (Petru) I-a zis: „Doamne, cu Tine sunt pregătit să merg
și în temniță și în moarte." 34 El a zis: „Îți spun, Petre, nu va cânta
astăzi cocoșul până când nu vei tăgădui de trei ori că Mă cunoști."

Noua misiune. Cele două săbii

35 Și le-a zis: „Când v-am trimis fără pungă, fără desagă și fără
încălțări ați dus lipsă de ceva?" Ei au zis: „De nimic." 36 Le-a zis:
„Acum însă cel care are pungă să o ia; la fel și desaga; și cel ce nu
are, să-și vândă haina și să cumpere sabie. 37 Vă spun că trebuie
să se împlinească în Mine ceea ce este scris: *Între cei fără de lege*
a fost socotit. Și cele despre Mine își află împlinirea." 38 Ei au zis:
„Doamne, iată aici două săbii!" El le-a zis: „E de ajuns."

Agonia de pe Muntele Măslinilor
Mt. 26,36-46; Mc. 14,32-42; In. 18,1-11

39 Și, ieșind, S-a îndreptat, ca de obicei, spre muntele Măslinilor,
unde L-au urmat și ucenicii. 40 Când a ajuns acolo le-a zis:
„Rugați-vă, ca să nu intrați în ispită." 41 Și El S-a îndepărtat de
ei ca la o aruncătură de piatră și, îngenunchind, a început să Se
roage 42 zicând: „Tată, de voiești, îndepărtează paharul acesta de
la Mine. Dar nu voia Mea, ci a Ta să fie." 43 [[Atunci I s-a arătat
un înger din cer și L-a întărit. 44 Iar El, luptându-Se, și mai întețit
Se ruga. Și s-a făcut sudoarea Lui ca stropii de sânge căzând pe
pământ.]] 45 Și ridicându-Se de la rugăciune și venind la ucenici
i-a găsit adormiți de întristare. 46 Și le-a zis: „De ce dormiți? Ridi-
cați-vă și rugați-vă, ca să nu intrați în ispită."

Arestarea
Mt. 26, 47-56; Mc. 14,43-52; In. 18,2-11

47 Pe când El încă vorbea, iată o mulțime; cel ce se numea Iuda,
unul dintre cei Doisprezece, mergea în fruntea lor; și s-a apropiat

de Iisus ca să-L sărute. 48 Dar Iisus i-a zis: „Iuda, cu o sărutare Îl
predai pe Fiul Omului?" 49 Văzând cei din jurul Său ce urma să se
petreacă au zis: „Doamne, să lovim cu sabia?" 50 Și unul dintre ei
l-a lovit pe servitorul Marelui Preot și i-a retezat urechea dreaptă.
51 Luând cuvântul Iisus a zis: „Încetați! Până aici!" Și atingând
urechea l-a vindecat (pe cel rănit).

52 Apoi le-a zis Iisus celor care veniseră împotriva Lui, arhierei,
căpeteniile gărzilor de la Templu și bătrâni: „Ca la un tâlhar ați
venit, cu săbii și ciomege? 53 Zi de zi eram cu voi în Templu și
n-ați pus mâna pe Mine; nu, acesta este ceasul vostru și puterea
(voastră) e doar pe întuneric."

Iisus dinaintea sinedriului
Mt. 26,57-68; Mc. 14,53-56; In. 18,12-16.18-23

54 Prinzându-L, L-au luat și L-au dus în casa Marelui Preot.
Petru Îl urma de la depărtare. 55 Au aprins un foc în mijlocul curții și
s-au așezat laolaltă; s-a așezat și Petru în mijlocul lor. 56 O slujnică
văzându-l stând în lumina (focului) l-a țintuit cu privirea și a zis:
„Și acesta era cu El." 57 Dar el a tăgăduit zicând: „Nu-L cunosc,
femeie." 58 Peste puțin, altul, văzându-l, a zis: „Și tu ești dintre ei."
Petru a zis: „Omule, nu sunt." 59 Și un ceas mai târziu altul a întă-
rit zicând: „Într-adevăr, și acesta era cu El, căci e galileean." 60 A
zis Petru: „Omule, nu știu despre ce vorbești." Și îndată, pe când
el încă vorbea, a cântat cocoșul. 61 Și Domnul, întorcându-Se, S-a
uitat la Petru, iar Petru și-a amintit că Domnul îi spusese: „Înainte
de a cânta cocoșul, astăzi, Mă vei tăgădui de trei ori." 62 Și ieșind
(din curte) a plâns amarnic.

63 Bărbații care-L țineau pe Iisus își băteau joc de El bătându-L.
64 Și legându-L la ochi Îl întrebau zicând: „Profețește, cine Te-a
lovit?" 65 Și multe altele ziceau împotriva Lui, blasfemiind.

66 Când s-a făcut ziuă s-au adunat bătrânii poporului, arhiereii
și cărturarii și L-au adus în sinedriul lor 67 zicând: „Dacă Tu ești
Hristosul, spune-ne!" El le-a zis: „Dacă vă spun n-o să Mă cre-
deți. 68 Dacă voi întreba, nu veți răspunde. 69 De acum Fiul Omu-
lui va ședea la dreapta puterii lui Dumnezeu." 70 Au zis toți: „Tu,
dar, ești Fiul lui Dumnezeu?" El a zis către ei: „Voi spuneți că Eu

sunt." [71] Ei au zis: „Ce nevoie mai avem de mărturie? Noi înșine am auzit (cuvintele) din gura Lui."

Iisus în fața lui Pilat
Mt. 27,1-2.11-26; Mc. 15,1-5; In. 18,28-40; 19,12-16

23 [1] Și ridicându-se apoi cu toții L-au dus la Pilat. [2] Au început să-L învinuiască zicând: „Pe Acesta L-am găsit smintind poporul nostru, oprind plata birurilor către Cezar și spunând că El este Hristos, Regele." [3] Pilat L-a întrebat zicând: „Tu ești Regele iudeilor?" El, răspunzând, a zis: „Tu spui." [4] Pilat a zis către arhierei și către mulțime: „Nu-I găsesc nicio vină Acestui om." [5] Dar ei se îndârjeau zicând: „Aţâţă poporul cu învățătura Lui în toată Iudeea, începând din Galileea și până aici."

Iisus în fața lui Irod

[6] Pilat, auzind, a întrebat dacă omul era galileean [7] și, aflând că era de sub stăpânirea lui Irod, L-a trimis la Irod, întrucât și acesta se afla atunci la Ierusalim.

[8] Irod, văzându-L pe Iisus, s-a bucurat nespus, căci de foarte multă vreme dorea să-L vadă, pentru că auzise despre El și spera să vadă vreo minune săvârșită de El. [9] I-a pus tot felul de întrebări, dar Iisus nu i-a răspuns nimic. [10] Se aflau de față arhiereii și cărturarii acuzându-L cu străşnicie. [11] Tratându-L cu dispreț și Irod împreună cu soldații săi, după ce L-au batjocorit, L-au îmbrăcat cu o haină strălucitoare și L-au trimis înapoi la Pilat. [12] Irod și Pilat s-au făcut prieteni în ziua aceea, până atunci dușmănindu-se unul pe altul.

Iisus în fața lui Pilat
Mt. 27,1-2.11-26; Mc. 15,1-5; In. 18,28-40; 19,12-16

[13] Pilat, chemându-i pe arhierei, pe conducători și poporul, [14] a zis către ei: „Mi L-ați adus pe omul Acesta pentru că smintește poporul, dar, iată, eu, interogându-L înaintea voastră, n-am găsit Acestui om nicio vină din toate cele pe care voi I le aduceți împotrivă. [15] Și nici Irod. Căci L-a trimis înapoi la noi; iată, n-a făcut

nimic care să merite moartea. [16] După ce Îl voi pedepsi Îl voi elibera." [17]

[18] Atunci au început să strige cu toții zicând: „Omoară-L pe Acesta și eliberează-l pe Barabba." [19] (Barabba) fusese aruncat în temniță pentru o răzmeriță pe care a stârnit-o în cetate și pentru omor. [20] Încă o dată Pilat le-a vorbit vrând să-L elibereze pe Iisus. [21] Dar ei continuau să strige: „Răstignește-L! Răstignește-L" [22] A treia oară a zis către ei: „Ce rău a făcut Acesta? Nu-I găsesc nicio vină pentru a-L (condamna) la moarte. După ce Îl voi pedepsi Îl voi elibera." [23] Dar ei continuau să strige și mai tare cerând ca Acela să fie răstignit; strigătele lor se întețeau.

[24] Atunci Pilat a hotărât să le împlinească voia. [25] L-a eliberat pe cel care fusese aruncat în temniță pentru răzmeriță și omor, pe care ei îl cereau, iar pe Iisus L-a dat în voia lor.

Răstignirea
Mt. 27,31-44; Mc. 15,21-32; In. 19,17-24

[26] Și pe când Îl duceau, l-au luat cu sila pe Simon, un (om) din Cyrene, care venea de la câmp, și i-au pus crucea să o poarte în urma lui Iisus.

[27] Îl urma o mare mulțime de popor și de femei care se loveau cu pumnii peste piept și-L jeleau. [28] Întorcându-Se către ele Iisus a zis: „Fiice ale Ierusalimului, nu Mă plângeți pe Mine, ci plângeți-vă pe voi și pe copiii voștri, [29] căci, iată, vin zile în care se va spune: «Fericite cele sterpe și pântecele care n-au născut și sânii care n-au alăptat.» [30] Atunci vor începe să spună munților: «Căderi peste noi»; și dealurilor: «Acoperiți-ne!» [31] Căci dacă fac asta cu lemnul verde, ce va fi cu lemnul uscat?"

[32] Duceau, împreună cu El, și doi răufăcători, ca să fie omorâți.

[33] Și când au ajuns pe locul numit Căpățâna, acolo i-au răstignit, pe El și pe răufăcători, unul la dreapta, unul la stânga. [34] [[Iar Iisus zicea: „Tată, iartă-i, că nu știu ce fac."]] Apoi și-au împărțit hainele Lui trăgând la sorți. [35] Iar poporul stătea și privea. Îl luau în râs și căpeteniile zicând: „Pe alții i-a salvat, să Se salveze și pe Sine, dacă El este Unsul lui Dumnezeu, Alesul." [36] Și-au bătut joc de El și soldații care s-au apropiat să-I aducă oțet, [37] zicându-I:

„Dacă Tu eşti Regele iudeilor, salvează-Te!" [38] Căci era şi o inscripţie deasupra Lui:

ACESTA ESTE REGELE IUDEILOR.

[39] Unul dintre răufăcătorii răstigniţi blasfemia împotriva Lui zicând: „Nu eşti Tu Hristosul? Salvează-Te pe Tine şi pe noi."

[40] Răspunzând, celălalt l-a certat şi a zis: „Nu ţi-e frică de Dumnezeu, doar ai parte de aceeaşi osândă! [41] Noi pe drept am primit ce meritǎm pentru faptele noastre; dar El n-a făcut nimic rău." [42] Apoi a zis: „Iisuse, aminteşte-Ţi de mine când vei veni în Împărăţia Ta." [43] Iar (Iisus) i-a zis: „Amin îţi spun, astăzi vei fi cu Mine în rai."

[44] Era cam ceasul al şaselea şi întuneric s-a făcut pe întreg pământul până la ceasul al nouălea, [45] soarele dispărând. Iar catapeteasma Templului s-a rupt la mijloc. [46] Şi strigând cu glas mare, Iisus a zis: „Tată, în mâinile Tale pun duhul Meu." Aceasta zicând, Şi-a dat suflarea.

[47] Văzând centurionul ce s-a petrecut, L-a slăvit pe Dumnezeu spunând: „Cu adevărat omul Acesta era drept." [48] Şi toate mulţimile care se adunaseră dinaintea acelei privelişti, văzând cele petrecute, s-au întors (în cetate) lovindu-se cu pumnii peste piept.

[49] Toţi cunoscuţii Săi şi femeile care-L însoţiseră din Galileea se opriseră departe, ca să privească acestea.

Îngroparea lui Iisus
Mt. 27,57-61; Mc. 15,42-47; In. 19,38-42

[50] Şi, iată, un bărbat pe nume Iosif, membru al sinedriului, om bun şi drept [51] – nu se învoise cu hotărârea şi fapta lor –, de loc din Arimateea, cetate a iudeilor, aşteptând şi el Împărăţia lui Dumnezeu, [52] mergând la Pilat a cerut trupul lui Iisus; [53] şi dându-l jos l-a înfăşurat într-un giulgiu şi L-a pus într-un mormânt tăiat în stâncă, unde nimeni nu mai fusese pus. [54] Era ziua pregătirii şi se lumina de sabat.

[55] Urmărindu-l (pe Iosif) femeile care-L însoţiseră (pe Iisus) din Galileea au văzut mormântul şi cum a fost pus trupul lui Iisus. [56] Întorcându-se au pregătit miresme şi parfumuri. Iar de sabat s-au odihnit, cum este porunca.

Mormântul gol
*Mt. 28,1-8; Mc. 16,1-8; In. 20-1.11*sq

24 [1] În prima zi a săptămânii, la mijirea zorilor au venit la mormânt aducând parfumurile pe care le pregătiseră; [2] au găsit piatra de la mormânt rostogolită. [3] Intrând n-au găsit trupul Domnului Iisus. [4] Şi a fost aşa: pe când stăteau ele nedumerite de aceasta, iată doi bărbaţi au stat lângă ele, în veşminte strălucitoare (ca fulgerul). [5] Cum ele s-au înspăimântat şi au plecat feţele în pământ, ei au zis către ele: „De ce-L căutaţi pe Cel viu cu morţii? [6] Nu este aici, a fost înviat. Amintiţi-vă cum v-a spus încă pe când era în Galileea: [7] «Fiul Omului trebuie să fie dat în mâinile oamenilor păcătoşi, să fie răstignit şi să fie înviat a treia zi.»" [8] Atunci ele şi-au amintit de cuvintele Lui.

[9] Şi întorcându-se de la mormânt au vestit toate acestea celor unsprezece şi tuturor celorlalţi. [10] Erau Maria Magdalena, Ioana, Maria lui Iacob şi celelalte dimpreună cu ele. Ele spuneau acestea către apostoli; [11] dar lor li s-au părut ca o aiurare lucrurile acestea şi nu le-au crezut. [12] Atunci Petru, ridicându-se, a alergat la mormânt şi, aplecându-se, vede numai cearşafurile; şi a plecat acasă uimit de întâmplare.

Întâlnirea de pe drumul către Emaus

[13] Şi, iată, în aceeaşi zi, doi dintre ei mergeau într-un sat numit Emaus, aflat la şaizeci de stadii de Ierusalim. [14] Vorbeau între ei despre toate cele întâmplate. [15] Şi a fost aşa: pe când vorbeau ei şi discutau, Iisus Însuşi, apropiindu-Se, a început să meargă alături de ei. [16] Dar ochii lor erau ţinuţi cu putere, ca să nu-L recunoască. [17] A zis către ei: „Ce sunt vorbele acestea pe care le schimbaţi între voi mergând?" Ei s-au oprit întristaţi. [18] Răspunzând unul dintre ei, numit Cleopa, a zis către El: „Tu eşti singurul care vii de la Ierusalim şi nu ştii ce s-a petrecut acolo în zilele acestea?" [19] Şi le-a zis: „Ce?" Ei I-au zis: „Cele despre Iisus din Nazaret, care era profet puternic cu fapta şi cuvântul dinaintea lui Dumnezeu şi a întregului popor: [20] L-au dat arhiereii şi căpeteniile noastre la osânda cu moartea şi L-au răstignit. [21] Noi speram că El este Cel care avea să elibereze Israelul. Totuşi este a treia zi de când s-au

petrecut acestea. [22] Mai mult, niște femei dintre ale noastre ne-au făcut să ne ieșim din minți: aflându-se în zori de zi la mormânt [23] și negăsindu-I trupul au venit spunând că au avut și o vedenie cu îngeri care ziceau că El trăiește. [24] S-au dus atunci și unii tovarăși de-ai noștri la mormânt și l-au găsit așa cum au spus și femeile, dar pe El nu L-au văzut." [25] Și El a zis către ei: „O, smintiți și înceți la inimă în a crede toate cele spuse de profeți. [26] Oare nu acestea trebuia să le îndure Hristosul ca să intre în slava Sa?" [27] Și începând de la Moise și de la toți profeții le-a tâlcuit lor, din toate Scripturile, cele despre El.

[28] Și s-au apropiat de satul unde mergeau; Iisus S-a prefăcut că merge mai departe. [29] Dar ei stăruiau zicând: „Rămâi cu noi, căci se înserează și ziua s-a dus." Și a intrat să rămână cu ei. [30] Și a fost așa: când S-a așezat cu ei la masă, luând pâinea a binecuvântat și, după ce a rupt, le-a dat lor; [31] atunci li s-au deschis ochii și L-au recunoscut. Iar El S-a făcut nevăzut din fața lor. [32] Și au zis unul către altul: „Oare nu ardea inima noastră în noi atunci când ne vorbea pe drum, când ne tâlcuia Scripturile?" [33] Și ridicându-se chiar în clipa aceea s-au întors la Ierusalim și i-au găsit adunați pe cei unsprezece și pe cei dimpreună cu ei, [34] zicând: „Cu adevărat Domnul a fost înviat și i S-a arătat lui Simon." [35] Iar ei au povestit cele petrecute pe drum și cum li S-a făcut lor cunoscut la frângerea pâinii.

Iisus înviat Se arată la Ierusalim

[36] Pe când vorbeau ei acestea, El Însuși a stat în mijlocul lor și le zice: „Pace vouă!" [37] Dar ei, zguduiți și înspăimântați, credeau că văd un duh. [38] Și le-a zis: „De ce sunteți tulburați și de ce se ridică gânduri de îndoială în inima voastră? [39] Vedeți mâinile Mele și picioarele Mele: chiar Eu sunt. Pipăiți-Mă și vedeți. Un duh nu are carne și oase, după cum vedeți că am Eu." [40] Și spunând acestea le-a arătat mâinile și picioarele. [41] Dar cum ei încă nu credeau, de bucurie, și se mirau, le-a zis: „Aveți ceva de mâncare aici?" [42] Ei I-au dat o bucată de pește fript. [43] Și luând, a mâncat în fața lor.

[44] A zis către ei: „Acestea sunt cuvintele pe care vi le-am spus când încă eram cu voi: trebuie să se împlinească toate cele scrise

în Legea lui Moise, în Profeți și în Psalmi despre Mine." [45] Atunci le-a deschis mintea ca să priceapă Scripturile. [46] Și le-a spus că așa este scris: ca Hristosul să pătimească și să fie înviat din morți a treia zi [47] și să fie vestită, în numele Său, o convertire spre iertarea păcatelor la toate neamurile, începând din Ierusalim. [48] Voi sunteți martori ai acestor lucruri. [49] Iată, Eu trimit făgăduința Tatălui Meu asupra voastră; iar voi stați în cetate până când veți fi îmbrăcați cu putere de sus."

Înălțarea

[50] I-a dus afară, până în Betania. Și ridicându-Și mâinile, i-a binecuvântat. [51] Și a fost așa: pe când îi binecuvânta S-a despărțit de ei și a fost purtat sus, la cer.

[52] Și ei, după ce au căzut la pământ dinaintea Lui, s-au întors la Ierusalim cu bucurie mare [53] și erau tot timpul în Templu binecuvântându-L pe Dumnezeu.

petrecut acestea. [22] Mai mult, niște femei dintre ale noastre ne-au făcut să ne ieșim din minți: aflându-se în zori de zi la mormânt [23] și negăsindu-I trupul au venit spunând că au avut și o vedenie cu îngeri care ziceau că El trăiește. [24] S-au dus atunci și unii tovarăși de-ai noștri la mormânt și l-au găsit așa cum au spus și femeile, dar pe El nu L-au văzut." [25] Și El a zis către ei: „O, smintiți și înceți la inimă în a crede toate cele spuse de profeți. [26] Oare nu acestea trebuia să le îndure Hristosul ca să intre în slava Sa?" [27] Și începând de la Moise și de la toți profeții le-a tâlcuit lor, din toate Scripturile, cele despre El.

[28] Și s-au apropiat de satul unde mergeau; Iisus S-a prefăcut că merge mai departe. [29] Dar ei stăruiau zicând: „Rămâi cu noi, căci se înserează și ziua s-a dus." Și a intrat să rămână cu ei. [30] Și a fost așa: când S-a așezat cu ei la masă, luând pâinea a binecuvântat și, după ce a rupt, le-a dat lor; [31] atunci li s-au deschis ochii și L-au recunoscut. Iar El S-a făcut nevăzut din fața lor. [32] Și au zis unul către altul: „Oare nu ardea inima noastră în noi atunci când ne vorbea pe drum, când ne tâlcuia Scripturile?" [33] Și ridicându-se chiar în clipa aceea s-au întors la Ierusalim și i-au găsit adunați pe cei unsprezece și pe cei dimpreună cu ei, [34] zicând: „Cu adevărat Domnul a fost înviat și i S-a arătat lui Simon." [35] Iar ei au povestit cele petrecute pe drum și cum li S-a făcut lor cunoscut la frângerea pâinii.

Iisus înviat Se arată la Ierusalim

[36] Pe când vorbeau ei acestea, El Însuși a stat în mijlocul lor și le zice: „Pace vouă!" [37] Dar ei, zguduiți și înspăimântați, credeau că văd un duh. [38] Și le-a zis: „De ce sunteți tulburați și de ce se ridică gânduri de îndoială în inima voastră? [39] Vedeți mâinile Mele și picioarele Mele: chiar Eu sunt. Pipăiți-Mă și vedeți. Un duh nu are carne și oase, după cum vedeți că am Eu." [40] Și spunând acestea le-a arătat mâinile și picioarele. [41] Dar cum ei încă nu credeau, de bucurie, și se mirau, le-a zis: „Aveți ceva de mâncare aici?" [42] Ei I-au dat o bucată de pește fript. [43] Și luând, a mâncat în fața lor.

[44] A zis către ei: „Acestea sunt cuvintele pe care vi le-am spus când încă eram cu voi: trebuie să se împlinească toate cele scrise

în Legea lui Moise, în Profeți și în Psalmi despre Mine." [45] Atunci le-a deschis mintea ca să priceapă Scripturile. [46] Și le-a spus că așa este scris: ca Hristosul să pătimească și să fie înviat din morți a treia zi [47] și să fie vestită, în numele Său, o convertire spre iertarea păcatelor la toate neamurile, începând din Ierusalim. [48] Voi sunteți martori ai acestor lucruri. [49] Iată, Eu trimit făgăduința Tatălui Meu asupra voastră; iar voi stați în cetate până când veți fi îmbrăcați cu putere de sus."

Înălțarea

[50] I-a dus afară, până în Betania. Și ridicându-Și mâinile, i-a binecuvântat. [51] Și a fost așa: pe când îi binecuvânta S-a despărțit de ei și a fost purtat sus, la cer.

[52] Și ei, după ce au căzut la pământ dinaintea Lui, s-au întors la Ierusalim cu bucurie mare [53] și erau tot timpul în Templu binecuvântându-L pe Dumnezeu.

Introducere la Evanghelia după Ioan

A patra evanghelie din corpusul Noului Testament a fost atribuită în mod tradițional lui Ioan[1], fiul lui Zebedeu. Până la Irineu al Lyonului (cca 170), autorii antici nu o citează, deși Iustin, care dezvoltă o întreagă teologie a *logos*-ului, i-ar fi putut utiliza Prologul în Apologiile sale[2]. Această absență din arsenalul primilor teologi creștini *orthodocși* i-a determinat pe savanți să presupună o anumită reținere față de evanghelia noastră. Supoziția respectivă e întărită și de faptul că primul ei comentariu important și exhaustiv se datorează gnosticului Heracleon (a doua jumătate a secolului al II-lea). De asemenea, Epifanie al Salaminei amintește de existența unei secte numită *alogoi* („cei fără logos" sau „cei împotriva logosului"), dat fiind că membrii ei respingeau conceptul ioaneic de „logos", atribuind a patra evanghelie lui Cerint, un gnostic adversar al lui Ioan, conform mărturiei lui Irineu (*Adv. haer.* III,11,1). Pe de altă parte, Tațian, celebrul autor al *Diatessaron*-ului, el însuși encratit, folosește Evanghelia după Ioan ca reper esențial în prezentarea faptelor și discursurilor lui

[1] În traducere am ținut cont de natura specială de „poem comentat" a evangheliei. De aceea părțile de proză (narative) alternează cu cele de poezie. Structura nu este complicată: după celebrul Prolog despre Logos (1,1-18), urmează prezentarea activității publice a lui Iisus (1,19–12,50); apoi o serie de discursuri care alcătuiesc, de fapt, un mare discurs testamentar (13–17); relatarea Pătimirilor și a Învierii (18–20); un epilog, adăugat de alt redactor, despre apariția lui Iisus în Galileea (21).

[2] Mai mult ca sigur Iustin nu cunoștea Evanghelia după Ioan. Dacă ar fi cunoscut-o, n-ar fi ratat ocazia să invoce Prologul în apologiile sale.

Iisus. Irineu este primul care afirmă limpede canonicitatea evangheliei, așezând-o alături de cele trei sinoptice (*Adv. haer.* III,1,1). La începutul secolului al III-lea această canonicitate pare deja un fapt acceptat de comunitățile creștine, dovadă folosirea masivă a lui Ioan de către Tertulian în combaterea sabelianismului, care Îl identifica pe Tatăl cu Fiul (tratatul *Adversus Praxean*). Mai mult, spre sfârșitul aceluiași secol, Clement Alexandrinul numește a patra evanghelie „evanghelia spirituală", de rang teologic foarte înalt, considerând-o complementul sinopticelor, care prezintă „faptele materiale, concrete" ale lui Iisus (*apud.* Eusebiu, *Istoria bisericească* VI,14,7). Origen va merge pe linia lui Clement, numind textul nostru „evanghelia evangheliilor". Secolele al IV-lea și al V-lea au mobilizat hristologia logosului din Prolog împotriva arienilor și împotriva celor care îi refuzau Fecioarei Maria titlul de „născătoare de Dumnezeu" (*theotokos*).

Ioan și evangheliile sinoptice

Evanghelia lui Ioan, redactată spre sfârșitul secolului I, probabil între anii 90 și 95, are câteva trăsături care o individualizează față de corpusul sinopticelor. Scopul autorului, rezumă foarte corect O. Cullmann, este să „scoată în evidență identitatea dintre Iisus istoric și Hristos prezent în Biserică"[1]. A patra evanghelie este dominată de un Iisus luminos, optimist, biruitor, a cărui înălțare pe cruce coincide cu înălțarea la Tatăl. Acest Hristos al triumfului asupra morții și necredinței, trimis privilegiat al Tatălui, Fiul lui Dumnezeu, reflectă „înalta hristologie", după formula lui R. Brown, a unei comunități mature, desprinsă deja de iudaism, autonomă, diferită din punct de vedere psihologic de comunitățile care vor fi zămislit evangheliile sinoptice. Reducând Evanghelia după Ioan la un „idealism" teologic descărnat, unii savanți i-au negat orice valoare istorică, socotind-o pură speculație teologică tardivă. Alții, dimpotrivă, au pariat numai pe datele furnizate de ea, deposedând sinopticele de orice caracter veridic. Ultimele decenii au impus o atitudine normală, echilibrată, validată științific. Deși a patra evanghelie reflectă, incontestabil, o hristologie specială, centrată pe conceptul de Logos, co-părtaș al Tatălui la crearea și mântuirea lumii, ea nu se opune sinopticelor în mod esențial, ci le completează și le corectează în anumite puncte.

[1] *Le Nouveau Testament*, Paris, 1967, p. 37.

Astfel, la Ioan, Iisus Își începe misiunea în Iudeea, nu în Galileea, primii ucenici fiind recrutați dintre ucenicii Botezătorului; evanghelia reflectă un conflict radical și deschis cu iudaismul (termenul generic „iudeii" apare de nu mai puțin de șaptezeci de ori) și, de asemenea, sugerează o tensiune între ucenicii lui Iisus și cei ai lui Ioan Botezătorul; în prelungirea polemicii antiiudaice, Iisus petrece o vreme printre samariteni, convertindu-i la mesajul Său; identificăm o atitudine critic-respectuoasă față de curentul petrin; conform celei de-a patra evanghelii, misiunea publică a lui Iisus a durat trei (poate chiar patru) ani, Mântuitorul urcând de trei ori la Ierusalim pentru sărbătoarea Paștelui; cele trei sinoptice menționează un singur drum în cetatea sfântă; Ioan propune alt scenariu al Cinei și răstignirii: Iisus ar fi cinat cu ucenicii pe 13 *nisan*, nu pe 15, El Însuși fiind, așadar, Paștele sacrificat de iudei (datarea lui Ioan este cea mai plauzibilă); Ioan omite episoade importante, precum ispitirea, Schimbarea la față, instituirea euharistiei, rugăciunea din Ghetsimani etc., adăugând însă altele, care vor deveni celebre, printre care nunta din Cana, judecarea femeii adultere sau episodul întâlnirii dintre Iisus și Maria Magdalena, după Înviere.

Unii savanți nu admit nicio influență dinspre sinoptice spre Ioan; alții, dimpotrivă, susțin că autorul celei de-a patra evanghelii cunoștea foarte bine conținutul sinopticelor, intenția lui principală fiind aceea de a le corecta și, implicit, completa. În Ioan există ecouri indiscutabile din sinoptice, mai ales din Marcu și din Luca. Faptul că autorul celei de-a patra evanghelii reinterpretează sau prezintă într-o formă diferită anumite episoade ori personaje nu infirmă legătura cu sinopticele.

Comunitatea ioaneică

Ultimii cincizeci de ani au aruncat o nouă lumină asupra originii corpusului ioaneic. De la clasica lucrare a lui C.H. Dodd[1] și până la *summa* lui R. Brown[2], bibliștii occidentali (cu rare excepții) au impus o nouă paradigmă de interpretare, punând capăt credinței multiseculare (de la Origen, Chiril al Alexandriei, Augustin etc.) conform căreia epistolele ioaneice, evanghelia și apocalipsa ar aparține unui singur autor. Voi prezenta, foarte pe scurt, ipoteza pertinentă a părintelui Brown, care, deocamdată, mi se pare că rezolvă în modul cel mai acceptabil și mai nuanțat multe din problemele ridicate de acest corpus.

Într-o primă fază (anii 70-80), un grup de iudei cu speranțe mesianice, inclusiv o parte dintre ucenicii lui Ioan Botezătorul, Îl recunosc pe Iisus ca Unsul davidic al lui Dumnezeu. Unul din membrii grupului va deveni, ulterior, „ucenicul cel iubit" din versiunea finală a evangheliei. Grupului respectiv i se va adăuga un altul, alcătuit din iudei opuși Templului, convertiți în Samaria. Fuziunea a dus la schițarea unei „hristologii înalte" (*high christology*), bazată pe identificarea *Logos*-ului cu *Sophia* din Proverbe, conform căreia Iisus-*Logos* „era la Dumnezeu" înainte de crearea lumii (*cf.* Prologul). Din cauza acestei hristologii, membrii comunității vor fi expulzați din sinagogi, fapt care le va înăspri antiiudaismul. În același timp, „nucleul tare" al comunității își manifestă dezaprobarea față de unele persoane care n-au avut curajul ruperii de matricea iudaică (*cf.* părinții orbului vindecat și convertit, 9,21-23).

A doua fază cuprinde anii 80-90, când vor fi fost redactate primele douăzeci de capitole ale evangheliei. Expulzați din sinagogi, membrii comunității se întorc spre lumea păgână.

O bună parte dintre ei părăsește Palestina și se instalează probabil în zona Efesului. Atmosfera de persecuție și nesiguranță conturează o temă teologică majoră: conflictul dintre Iisus (comunitate) și lume (*kosmos*, termenul trebuind înțeles ca „lume

[1] *Historical Tradition in the Fourth Gospel*, Cambridge, 1963.
[2] *The Community of the Beloved Disciple*, New York, 1979.

a necredincioșilor, supusă lui Satan"). Acest conflict cu exteriorul e dublat și de tensiuni interioare (*cf.* 6,60-66), mai ales între partizanii „ucenicului iubit" și partizanii curentului petrin. Autorul evangheliei speră ca neînțelegerile să dispară, invocând iubirea „unora față de alții" propovăduită de Iisus, gaj al unității (*cf.* 10,16; 17,11).

Brown fixează în cea de a treia etapă redactarea primelor două epistole așezate sub numele lui Ioan (cca 110). Ele atestă o schismă gravă în interiorul comunității. Unii membri pun accentul pe umanitatea (în-carnarea) lui Iisus și pe învățăturile Lui etice; alții, taxați drept „antihriști" de autorul primei epistole, relativizează aspectul uman, profesând o credință ce va da naștere docetismului (întruparea lui Iisus n-a fost reală, ci numai „părelnică").

Ultima etapă din evoluția comunității e descrisă, după R. Brown, în a treia epistolă ioaneică și în ultimul capitol al evangheliei (21), adăugat ulterior, între 100 și 110. De-a lungul acestei perioade, o parte dintre membrii comunității se va fi integrat curentului majoritar, petrin, după cum sugerează mesajul conciliant din capitolul 21. Cealaltă parte a devenit autonomă, refuzând orice compromis cu petrinismul incarnaționist, și a dat naștere unor curente socotite ca eretice de Biserica oficială: docetismul, gnosticismul și montanismul. Redactorul evangheliei ar fi, așadar, un fost ucenic al lui Iisus, retras în zona Efesului, devenit cu timpul reper al *orthodoxiei* comunității. El nu este și autorul Apocalipsei, dar Brown nu exclude unele influențe reciproce, datorate contextului teologic, social și politic.

Autorul evangheliei

Cine a redactat Evanghelia „după Ioan", așa cum o numește tradiția majoritară? Răspunsul e legat de stabilirea identității „ucenicului pe care îl iubea Iisus", care intră în scenă spre finalul evangheliei. El se impune ca partener/concurent al apostolului Petru. În episodul Cinei de taină, „ucenicul iubit" stă la pieptul Domnului, iar Petru i se adresează *lui* pentru a afla cine-L va preda autorităților pe Iisus; de asemenea, după arestarea lui

Iisus, el pătrunde fără probleme în casa lui Caiafa, Petru așteptând în curte, alături de servitori și soldați; de pe cruce, Iisus îi adresează ultimele cuvinte încredințându-i, testamentar, grija mamei Sale; după Înviere, el ajunge primul la mormântul gol; în fine, potrivit capitolului 21, tot el îl recunoaște cel dintâi pe Iisus care-i așteaptă cu masa pregătită pe ucenici.

Avem de-a face, așadar, cu un personaj important, prezent în toate episoadele-cheie din viața publică a lui Iisus și care se declară martor și autor al celor scrise în evanghelie (*cf.* 21,20.24). Nicăieri însă nu-i apare explicit numele. De-a lungul timpului s-au construit diferite ipoteze. Începând cu Irineu (*Adv. haer.* III,1,1) tradiția majoritară a Bisericii îl identifică cu Ioan, fiul lui Zebedeu, autorul evangheliei și al Apocalipsei, mort la Efes în timpul domniei lui Traian (așadar spre sfârșitul secolului I). Critica modernă a propus alte soluții, care pot fi prezentate în trei categorii: 1) un personaj cunoscut din evanghelie (Lazăr, „pe care Iisus îl iubea"; Ioan Marcu; Toma Geamănul; chiar Maria Magdalena); 2) alți savanți (Loisy și Goguel) văd în „ucenicul iubit" pur și simplu un simbol al membrilor comunității rămași credincioși lui Iisus; 3) în sfârșit, alții, între care R. Brown, consideră că ar fi vorba despre un personaj de mică anvergură din preajma lui Iisus, care, cu timpul, ar fi devenit un reper în sânul comunității ioaneice. Trebuie spus că niciuna din aceste ipoteze nu rezistă până la capăt unei critici serioase. Dacă acceptăm că autorul evangheliei a fost fiul lui Zebedeu, atunci se ridică cel puțin două nedumeriri: cum putea un simplu pescar să redacteze o evanghelie de o asemenea anvergură intelectuală și spirituală; apoi, cum de un simplu pescar ajunsese să fie un apropiat al marelui preot Caiafa? Nici teoria lui Brown nu rezolvă toate aporiile. Cum se face că un ucenic oarecare, un „anonim" din preajma lui Iisus, să fi devenit, peste noapte, personaj de referință pentru o întreagă comunitate? Numele său ar fi trebuit menționat, *tocmai pentru a-și legitima evanghelia*. Plecând de la câteva informații furnizate de Eusebiu, în *Istoria bisericească* (V,24,2-8) și de Papias (*via* Irineu, *Adv. haer.*, V,33), M. Hengel[1], susținut de Léon-Dufour, propune

[1] Citez traducerea americană, *The Johannine Question*, Philadelphia, 1989.

identificarea autorului evangheliei cu un Ioan zis „Prezbiterul", preot levit, care va fi murit la Efes către sfârșitul secolului I. Mi se pare soluția cea mai plauzibilă, dar nu definitivă.

Interpretări patristice

Cum spuneam la început, primul comentariu al Evangheliei după Ioan îi aparține gnosticului Heracleon și a fost redactat în a doua jumătate a secolului I. Origen acceptă propunerea prietenului său Ambrozie, proaspăt convertit de la gnosticism la *orthodoxie*, de a scrie o replică amănunțită la comentariul lui Heracleon. Din păcate multe cărți din această replică s-au pierdut. Totuși, chiar și numai fragmentele rămase alcătuiesc cinci volume din colecția *Sources chrétiennes*. Alt comentariu important la Ioan, de data aceasta în cheie antiariană, îi aparține lui Chiril, episcop al Alexandriei, amplu citat în volumul de față. Ioan Gură de Aur a consacrat celei de-a patra evanghelii o serie de omilii, în care prevalează nu atât descifrarea „științifică" a textului, cât efectul lui moralizator. În fine, Augustin a ținut zeci de predici pornind de la corpusul ioaneic (în special de la evanghelie și de la prima epistolă). Comentariul acestuia la evanghelie constituie mai degrabă o parafrază, cu lungi digresiuni de teologie trinitară, precum și cu dese aluzii la schisma donatistă.

C.B.

Evanghelia după Ioan

Prolog

1 [1] Întru început era Cuvântul
și Cuvântul era la Dumnezeu
și Dumnezeu era Cuvântul.
[2] Acesta era întru început la Dumnezeu.
[3] Toate prin El s-au făcut și în afara Lui
nu s-a făcut nimic. Ceea ce s-a făcut
[4] în El era viață
și viața era lumina oamenilor;
[5] și lumina în întuneric se arată,
și întunericul n-a cuprins-o.
[6] A fost un om, trimis de Dumnezeu: numele său, Ioan.
[7] Acesta a venit spre mărturie,
ca să dea mărturie despre lumină,
pentru ca toți să creadă prin el.
[8] Nu el era Lumina, ci [el a venit] ca să dea mărturie despre Lumină.
[9] Era Lumina cea adevărată, care, venind în lume, luminează pe tot omul.
[10] În lume era și lumea prin El s-a făcut,
și lumea nu L-a cunoscut.
[11] La ale Sale a venit,
dar ai Săi nu L-au primit.
[12] Dar câți L-au primit,
le-a dat lor putere să devină copii ai lui Dumnezeu

– celor care cred în numele Său,
13 cei care nu din sânge,
nici din voința cărnii, nici din voință de bărbat,
ci de la Dumnezeu s-au născut.
14 Și Cuvântul S-a făcut trup de carne
și S-a sălășluit printre noi;
și I-am văzut slava, slavă ca a [Celui] Unul-născut din Tatăl,
plin de har și de adevăr.
15 Ioan dă mărturie despre El și a strigat zicând:
„Acesta era Cel despre care am zis:
«Cel care vine după mine a ajuns înaintea mea,
pentru că mai înainte de mine era;
16 căci din plinătatea Lui noi toți am luat,
și har pentru har;
17 căci Legea a fost dată prin Moise,
harul și adevărul prin Iisus Hristos au venit.
18 Pe Dumnezeu nimeni nu L-a văzut vreodată.
Dumnezeu Unul-născut, Cel care este la sânul Tatălui,
El L-a făcut cunoscut.»"

Ioan Botezătorul nu este Mesia
Mt. 3,1-12; Mc. 1,1-8; Lc. 3,1-18

19 Și aceasta este mărturia lui Ioan, când iudeii din Ierusalim au trimis [la el] preoți și leviți, ca să-l întrebe: „Tu cine ești?" 20 Și a mărturisit și n-a tăgăduit; și a mărturisit: „Eu nu sunt Hristosul." 21 Și l-au întrebat: „Ce [ești], dar? Tu ești Ilie?" Și zice: „Nu sunt." „Tu ești Profetul?" Și a răspuns: „Nu." 22 Atunci i-au zis: „Cine ești? Ca să le dăm un răspuns celor care ne-au trimis. Ce spui despre tine însuți?" 23 A zis:

„Eu [sunt] glas al celui care strigă în pustiu:
Îndreptați calea Domnului!
precum a zis Isaia, profetul."

24 Și au fost trimiși [câțiva] dintre farisei. 25 Și l-au întrebat și i-au zis: „Atunci de ce botezi, dacă tu nu ești Hristosul, nici Ilie, nici Profetul?" 26 Ioan le-a răspuns zicând: „Eu botez cu apă; în mijlocul vostru stă [Unul] pe care voi nu-L cunoașteți, 27 Cel care

vine după mine, Căruia eu nu sunt vrednic să-I dezleg cureaua încălțării." 28 Acestea s-au petrecut în Betania, dincolo de Iordan, unde boteza Ioan.

Mielul lui Dumnezeu

29 A doua zi Îl vede pe Iisus venind la el și zice: „Iată mielul lui Dumnezeu, care ridică păcatul lumii! 30 Acesta este Cel despre care am zis: «Vine după mine un bărbat care a ajuns înaintea mea, pentru că înainte de mine era.» 31 Și eu nu-L cunoșteam; dar ca să fie arătat lui Israel – de aceea am venit eu, botezând cu apă." 32 Și Ioan a dat mărturie zicând: „Am văzut Duhul coborând ca un porumbel din cer și a rămas deasupra Lui. 33 Și eu nu-L cunoșteam, dar Cine m-a trimis să botez cu apă, Acela mi-a zis: «Cel peste care vei vedea că Se coboară Duhul și că rămâne deasupra Lui, Acela este Cel care botează cu Duh Sfânt.» 34 Și eu am văzut și am dat mărturie că Acesta este Fiul lui Dumnezeu."

Primii ucenici
Mt. 4,18-22; Mc. 1,16-20; Lc. 5,1-11

35 A doua zi, iarăși, stătea Ioan și doi dintre ucenicii săi; 36 și, privindu-L țintă pe Iisus care trecea, zice: „Iată mielul lui Dumnezeu." 37 Iar cei doi ucenici l-au auzit vorbind și L-au urmat pe Iisus. 38 Întorcându-Se Iisus și văzându-i că-L urmează, le zice: „Ce căutați?" Ei I-au zis: „Rabbi – ceea ce înseamnă, tradus, «Învățătorule» –, unde stai?" 39 Le zice: „Veniți și vedeți!" Iar ei au venit și au văzut unde stă și au rămas la El în ziua aceea. Era cam ceasul al zecelea. 40 Andrei, fratele lui Simon Petru, era unul din cei doi care-l auziseră pe Ioan și care L-au urmat [pe Iisus]. 41 El îl găsește mai întâi pe fratele său, Simon, și-i zice: „L-am găsit pe Mesia", ceea ce se traduce „Hristos". 42 L-a dus la Iisus. Privindu-l țintă, Iisus i-a zis: „Tu ești Simon, fiul lui Ioan; tu te vei numi Chefa", care se traduce „Petru".

43 A doua zi [Andrei] a vrut să meargă în Galileea; și-l găsește pe Filip. Și-i zice Iisus: „Urmează-Mă!" 44 Iar Filip era din Betsaida, din cetatea lui Andrei și a lui Petru. 45 Filip îl găsește pe Natanael și-i zice: „L-am găsit pe Cel despre care scriu Moise, în Lege, și

Profeții: pe Iisus, fiul lui Iosif din Nazaret." [46] Și Natanael i-a zis:
„Poate să fie ceva bun din Nazaret?" Filip îi zice: „Vino și vezi!"
[47] Iisus l-a văzut pe Natanael venind către El și zice despre el: „Iată,
cu adevărat, un israelit în care nu este viclenie." [48] Natanael Îi zice:
„De unde mă cunoști?" Iisus i-a răspuns și i-a zis: „Mai înainte ca
Filip să te cheme, te-am văzut când erai sub smochin." [49] Natanael
I-a răspuns: „Rabbi, Tu ești Fiul lui Dumnezeu, Tu ești regele lui
Israel!" [50] Iisus a răspuns și i-a zis: „Pentru că ți-am zis că te-am
văzut sub smochin crezi? Mai mari decât acestea vei vedea." [51] Și-i
zice: „Amin, amin zic vouă, veți vedea cerul deschis și pe îngerii lui
Dumnezeu urcând și coborând deasupra Fiului omului."

Nunta din Cana

2 [1] Și a treia zi a fost o nuntă în Cana Galileii; și mama lui Iisus
era acolo. [2] A fost chemat și Iisus cu ucenicii Săi la nuntă. [3] Și
pentru că vinul se terminase, mama lui Iisus zice către El: „Nu au
vin." [4] Și Iisus îi zice: „Ce vrei de la Mine, femeie? Încă n-a venit
ceasul Meu." [5] Mama Sa le zice servitorilor: „Orice vă va spune, să
faceți!" [6] Erau acolo șase vase de piatră, puse pentru purificarea
iudeilor, în fiecare încăpând două sau trei butoaie. [7] Iisus le zice:
„Umpleți vasele cu apă." Și ei le-au umplut până sus. [8] Și le zice:
„Scoateți acum și duceți-i nunului!" Iar ei au dus. [9] Cum a gustat
nunul apa făcută vin – și nu știa de unde este, dar servitorii care
scoseseră apa știau –, îl cheamă nunul pe mire [10] și-i zice: „Orice
om pune mai întâi vinul bun și când [oaspeții] se îmbată [îl pune]
pe cel mai rău. Tu [însă] ai păstrat vinul bun până acum." [11] Acest
început al semnelor l-a făcut Iisus în Cana Galileii și Și-a arătat
slava Sa; și ucenicii Lui au crezut în El.

[12] După aceea, a coborât la Cafarnaum, El și mama Sa, și frații
Săi, și ucenicii Săi, și acolo au rămas nu multe zile.

Alungarea negustorilor din Templu și prevestirea Învierii
Mt. 21,12-13; Mc. 11,15-17; Lc. 19,45-46

[13] Era aproape Paștele iudeilor și Iisus a urcat la Ierusalim.
[14] Și i-a găsit șezând în Templu pe cei care vindeau boi și oi
și porumbei și pe schimbătorii de bani; [15] și, făcând un bici din

frânghii, i-a dat pe toți afară din Templu, și oile, și boii; iar zara-
filor le-a împrăștiat banii și le-a răsturnat mesele; [16] și celor care
vindeau porumbei le-a zis: „Luați acestea de aici. Nu faceți casa
Tatălui Meu casă de negustorie!" [17] Ucenicii Săi și-au amintit că
este scris: *Râvna casei Tale mă va mistui.*

[18] Iudeii au răspuns și I-au zis: „Ce semn ne arăți de faci aces-
tea?" [19] Iisus a răspuns și le-a zis: „Dărâmați Templul acesta și în
trei zile îl voi ridica." [20] Iudeii I-au zis: „În patruzeci și șase de ani
a fost zidit Templul acesta și Tu îl vei ridica în trei zile?" [21] Dar El
vorbea despre Templul trupului Său. [22] Așadar când S-a ridicat
din morți, ucenicii Lui și-au amintit că le spusese aceasta; și au
crezut în Scriptură și în cuvântul pe care l-a zis Iisus.

[23] Când era la Ierusalim, de sărbătoarea Paștelui, mulți au
crezut în numele Lui, văzând semnele pe care le săvârșea. [24] Dar
Iisus Însuși nu Se încredea în ei, pentru că El îi cunoștea pe toți
[25] și nu avea nevoie să-I dea cineva mărturie despre om: căci El
știa ce este în om.

Iisus și Nicodim

3 [1] Era un fariseu pe nume Nicodim, fruntaș al iudeilor.
[2] Acesta a venit la Iisus noaptea și I-a zis: „Rabbi, știm că ai venit
Învățător de la Dumnezeu. Căci nimeni nu poate săvârși semnele
acestea pe care le săvârșești Tu dacă nu e Dumnezeu cu el." [3] Iisus
a răspuns și i-a zis: „Amin, amin zic ție, dacă cineva nu se naște
de sus, nu poate să vadă Împărăția lui Dumnezeu." [4] Nicodim
zice către El: „Cum poate un om să se nască, bătrân fiind? Oare
poate să intre a doua oară în pântecele mamei sale și să se nască?"

[17] Iisus a răspuns:
„Amin, amin zic ție: dacă cineva nu se naște din apă și Duh,
nu poate intra în Împărăția lui Dumnezeu.
[18] Ce s-a născut din trup de carne, trup de carne este
și ce s-a născut din duh, duh este.
[19] Să nu te miri că ți-am spus:
«Trebuie să vă nașteți de sus.»
[20] Duhul suflă unde vrea;
îi auzi glasul, dar nu știi de unde vine și unde se duce.

La fel este oricine se naște din Duhul."
21 Nicodim a răspuns și I-a zis: „Cum pot fi acestea?"
22 Iisus a răspuns și i-a zis:
„Tu ești învățătorul Israelului și nu știi acestea?
23 Amin, amin zic ție:
ce știm vorbim și despre ce-am văzut dăm mărturie;
dar nu primiți mărturia noastră.
24 Dacă vi le-am spus pe cele pământești și nu credeți,
cum veți crede dacă vi le voi spune pe cele cerești?
25 Nimeni n-a urcat la cer decât Cel care a coborât din cer,
Fiul omului.
26 Și precum Moise a înălțat șarpele în pustiu,
tot așa trebuie să fie înălțat Fiul omului,
27 pentru ca oricine crede în El să aibă viață veșnică.
28 Căci astfel a iubit Dumnezeu lumea,
încât pe Fiul Său Unul-născut L-a dat,
pentru ca oricine crede în El să nu piară, ci să aibă viață veșnică.
29 Dumnezeu nu L-a trimis pe Fiul în lume
ca să judece lumea, ci ca lumea să fie mântuită prin El.
30 Cine crede în El nu este judecat;
dar cine nu crede a și fost judecat,
căci n-a crezut în numele Fiului Unul-născut al lui Dumnezeu.
31 Aceasta este judecata: Lumina a venit în lume
și oamenii au iubit mai mult întunericul decât Lumina;
căci rele erau faptele lor.
32 Oricine făptuiește josnicii urăște lumina și nu vine la lumină,
ca să nu i se reproșeze faptele.
33 Dar cine înfăptuiește adevărul vine la Lumină,
ca să i se vădească faptele, că sunt săvârșite în Dumnezeu."

Ultima mărturie a lui Ioan Botezătorul

22 După acestea a venit Iisus cu ucenicii Săi în pământul Iudeii și acolo viețuia cu ei și boteza. 23 Boteza și Ioan în Enon, aproape de Salem, fiindcă erau multe ape acolo; și [oamenii] veneau și se botezau. 24 Căci Ioan încă nu fusese aruncat în închisoare. 25 S-a

iscat deci o discuție între ucenicii lui Ioan și un iudeu, despre curățire. 26 Și au venit la Ioan și i-au zis: „Rabbi, Cel care era cu tine dincolo de Iordan, despre care tu ai dat mărturie, iată, Acela botează și toți vin la El." 27 Ioan a răspuns și a zis:
„Un om nu poate căpăta nimic
dacă nu i-a fost dat din cer.
28 Chiar voi îmi sunteți martori că am zis:
«Nu sunt eu Hristosul, ci sunt trimis înaintea Aceluia.»
29 Cine are mireasă este mire.
Iar prietenul mirelui, care stă și-l ascultă,
se bucură de glasul mirelui.
Această bucurie a mea s-a împlinit.
30 Acela trebuie să crească, iar eu să mă împuținez.

„Mărturisirea de credință" a Botezătorului

31 Cel care vine de sus este deasupra tuturor;
cel care este de pe pământ de pe pământ este și de pe pământ vorbește;
Cel care vine din cer este deasupra tuturor.
32 Ce a văzut și ce a auzit, despre aceasta dă mărturie; dar mărturia Lui nimeni nu o primește.
33 Cine primește mărturia Lui a întărit că [El] este Dumnezeul adevărat.
34 Cel pe care L-a trimis Dumnezeu
vorbește cele ale lui Dumnezeu,
pentru că [Dumnezeu] nu dă Duhul cu măsură.
35 Tatăl Îl iubește pe Fiul și le-a dat pe toate în mâna Lui.
36 Cine crede în Fiul are viață veșnică.
Iar cine nu crede în Fiul nu va vedea viața,
ci mânia lui Dumnezeu rămâne asupra lui."

Iisus în Samaria

4 1 Așadar, când Iisus a aflat că fariseii auziseră că [El] face mai mulți ucenici și botează [mai mulți] decât Ioan 2 – deși Iisus Însuși nu boteza, ci ucenicii Săi –, 3 a părăsit Iudeea și a plecat iarăși în Galileea. 4 Trebuia să treacă prin Samaria. 5 Ajunge dar

într-o cetate din Samaria numită Sychar, vecină cu țarina pe care
Iacob i-o dăduse lui Iosif, fiul său. 6 Era acolo un izvor al lui Iacob.
Iisus, ostenit de călătorie, ședea astfel lângă izvor. Era cam ceasul
al șaselea. 7 Vine o femeie din Samaria, ca să scoată apă. Iisus îi
zice: „Dă-Mi să beau." 8 Ucenicii Lui se duseseră în cetate, ca să
cumpere demâncare. 9 Așadar, femeia samariteană Îi zice: „Cum,
Tu, iudeu fiind, ceri să bei de la mine, o femeie samariteană?" –
căci iudeii n-au legături cu samaritenii; 10 Iisus a răspuns și i-a zis:
„Dacă ai fi cunoscut darul lui Dumnezeu și Cine este Cel care-ți
spune: «Dă-Mi să beau», tu I-ai fi cerut Lui și ți-ar fi dat apă vie."
11 [Femeia] Îi zice: „Doamne, nici găleată nu ai și fântâna e adâncă.
De unde ai, dar, apa vie? 12 Oare ești Tu mai mare decât părintele
nostru, Iacob, care ne-a dat fântâna? El a băut din ea, și fiii săi, și
turmele sale." 13 Iisus a răspuns și i-a zis:

„Oricine bea din apa aceasta va înseta din nou.
14 Cine însă va bea din apa pe care i-o voi da Eu
nu va înseta în veac,
ci apa pe care i-o voi da Eu se va face într-însul
izvor de apă țâșnind spre viață veșnică."

15 Femeia Îi zice: „Doamne, dă-mi această apă, ca să nu-mi mai
fie sete și să nu [tot] vin aici ca să scot." 16 Îi zice: „Du-te, cheamă-l
pe bărbatul tău și vino aici!" 17 Femeia a răspuns și I-a zis: „Nu am
bărbat." Iisus îi spune: „Bine ai zis: «Nu am bărbat»! 18 Căci cinci
bărbați ai avut și cel pe care-l ai acum nu e bărbatul tău. Adevă-
rat ai vorbit." 19 Femeia Îi zice: „Doamne, văd că Tu ești profet.
20 Părinții noștri s-au închinat pe muntele acesta; dar voi spuneți
că la Ierusalim este locul unde trebuie să ne închinăm."

21 Iisus îi zice:

„Crede-Mă, femeie, că vine ceasul
când nici pe muntele acesta, nici la Ierusalim nu vă veți închina
Tatălui.
22 Voi vă închinați la ceea ce nu știți;
noi ne închinăm la ceea ce știm: că mântuirea este de la iudei.
23 Dar vine ceasul – și acum este! –
când adevărații închinători se vor închina Tatălui în Duh și
adevăr.

Căci astfel de închinători caută Tatăl.
24 Duh [este] Dumnezeu
și cei care I se închină trebuie să se închine în Duh și adevăr."

25 Femeia Îi zice: „Știu că vine Mesia, cel numit Hristos. Când
va veni Acela, pe toate ni le va vesti." 26 Iisus îi zice: „Eu sunt, Cel
care-ți vorbește."

27 Și atunci au venit ucenicii Săi și se mirau că stă de vorbă cu
o femeie. Dar nimeni n-a spus: „Ce cauți?" sau „De ce vorbești cu
ea?" 28 Femeia și-a lăsat așadar urciorul și a plecat în cetate; și le
zice oamenilor: 29 „Haideți [să] vedeți un om care mi-a spus toate
câte le-am făcut: oare nu este El Hristosul?" 30 Și au ieșit din cetate
și veneau către El.

31 Între timp ucenicii Îl tot rugau, zicând: „Rabbi, mănâncă!"
32 Dar El le-a zis: „Eu am de mâncat o mâncare pe care voi n-o
știți." 33 Atunci ucenicii au început să vorbească între ei: „Nu
cumva I-a adus cineva să mănânce?"

34 Iisus le zice:

„Mâncarea Mea este să fac voia Celui care M-a trimis
și să împlinesc lucrarea Lui.
35 Nu spuneți voi că mai sunt patru luni și vine secerișul?
Iată, [Eu] vă zic: ridicați-vă ochii și priviți câmpurile,
că albe sunt, [gata] pentru seceriș.
Deja 36 cine seceră primește răsplată și adună rod întru viață
veșnică,
ca să se bucure deopotrivă și cine seamănă, și cine seceră.
37 Astfel se adevărește vorba: «Unul este semănătorul și altul,
secerătorul.»
38 Eu v-am trimis pe voi să secerați ceea ce nu voi ați trudit;
alții au trudit și voi ați intrat în truda lor."

39 Din cetatea aceea mulți samariteni au crezut în El prin cuvân-
tul femeii care dădea mărturie: „Mi-a spus toate cele pe care le-am
făcut." 40 Așadar samaritenii au venit la El și au început să-L roage
să rămână la ei. Și a rămas acolo două zile. 41 Și mult mai mulți
au crezut prin cuvântul Lui, 42 iar femeii îi ziceau: „Credem nu
numai datorită spuselor tale, ci noi înșine am ascultat și știm că El
este cu adevărat Mântuitorul lumii."

43 După două zile a plecat de acolo în Galileea. 44 Căci Iisus
Însuși dăduse mărturie că un profet nu este prețuit în patria lui.
45 Așadar, când a venit în Galileea L-au primit galileenii care
văzuseră toate cele pe care le făcuse la Ierusalim, în timpul sărbă-
torii, căci și ei merseseră la sărbătoare. 46 A venit deci din nou la
Cana Galileii, unde prefăcuse apa în vin. Și era un slujbaș împă-
rătesc al cărui fiu era bolnav în Cafarnaum.
47 Acesta, auzind că Iisus a venit din Iudeea în Galileea, s-a dus
la El și a început să-L roage să coboare și să-i vindece fiul, căci
era pe moarte. 48 Iisus a zis către el: „Dacă nu veți vedea semne
și minuni, nu veți crede." 49 Slujbașul împărătesc spune către El:
„Doamne, coboară înainte să-mi moară copilașul!" 50 Iisus îi zice:
„Du-te, fiul tău trăiește." Omul a crezut în cuvântul pe care i l-a
spus Iisus și s-a dus. 51 Pe când cobora el, slugile i-au ieșit înainte
zicându-i că fiul său trăiește. 52 Atunci i-a întrebat despre ceasul
în care a început să se simtă mai bine. Ei i-au zis: „Ieri, la ceasul
al șaptelea, l-a lăsat febra." 53 A cunoscut așadar tatăl că [era] cea-
sul în care Iisus îi spusese: „Fiul tău trăiește" și a crezut și el, și
întreaga lui casă. 54 Acesta este, iarăși, al doilea semn pe care l-a
săvârșit Iisus venind din Iudeea în Galileea.

Iisus și sabatul

5 1 După acestea era o sărbătoare a iudeilor și Iisus a urcat
la Ierusalim. 2 Este, la Ierusalim, lângă [Poarta] Oilor, o scăldă-
toare care în evreiește se cheamă Bethzatha, având cinci porticuri.
3 În acestea zăceau o mulțime de bolnavi, orbi, șchiopi, uscați.
[4] 5 Și era acolo un om țintuit de treizeci și opt de ani de boala
lui. 6 Văzându-l Iisus cum zace și știind că [boala] ține de multă
vreme, îi zice: „Vrei să te faci sănătos?" 7 Bolnavul I-a răspuns:
„Doamne, nu am pe nimeni care, atunci când se tulbură apa, să
mă arunce în scăldătoare. Până ajung eu, coboară altul înaintea
mea." 8 Iisus îi zice: „Scoală, ia-ți patul și umblă!" 9 Și îndată omul
s-a făcut sănătos, și-a luat patul și a început să umble.

Dar era sabat în ziua aceea. 10 Iudeii îi spuneau așadar celui
vindecat: „E sabat și nu ți-e îngăduit să-ți iei patul." 11 El însă le-a
răspuns: „Cel care m-a făcut sănătos, Acela mi-a spus: «Ia-ți patul

și umblă!»„ 12 L-au întrebat: „Cine este omul care ți-a spus: «Ia-ți
patul și umblă»?" 13 Dar cel vindecat nu știa cine este, căci Iisus
Se trăsese deoparte din mulțimea care era în locul [acela]. 14 După
aceea Iisus îl găsește în Templu și i-a zis: „Iată, te-ai făcut sănătos:
să nu mai păcătuiești, ca să nu ți se întâmple ceva și mai rău!"
15 Omul s-a dus și i-a înștiințat pe iudei că Iisus este Acela care l-a
făcut sănătos. 16 Și de aceea au început iudeii să-L prigonească pe
Iisus – pentru că acestea le făcea de sabat.

17 Dar [Iisus] le răspundea: „Tatăl Meu și acum lucrează, și Eu
lucrez." 18 Așadar, de aceea iudeii și mai abitir căutau să-L ucidă,
nu numai pentru că desființa sabatul, ci și pentru că spunea că
Dumnezeu este propriul Său Tată, făcându-Se pe Sine egal al lui
Dumnezeu.

19 Așadar Iisus răspundea și le zicea:
„Amin, amin zic vouă:
Fiul nu poate să facă nimic de la Sine,
ci numai ce vede că face Tatăl.
Cele pe care Acela le face,
pe acestea, aidoma le face și Fiul.
20 Căci Tatăl Îl iubește pe Fiul
și-I arată toate cele pe care El Însuși le face;
și-I va arăta lucrări mai mari decât acestea,
ca voi să vă uimiți.
21 După cum Tatăl îi învie pe morți și le dă viață,
la fel și Fiul dă viață cui vrea.
22 Căci Tatăl nu judecă pe nimeni,
ci toată judecata a dat-o Fiului,
23 pentru ca toți să-L cinstească pe Fiul așa cum Îl cinstesc pe
Tatăl.

Cine nu-L cinstește pe Fiul nu-L cinstește pe Tatăl care L-a tri-
mis.

24 Amin, amin zic vouă:
cine ascultă cuvântul Meu
și crede în Cel care M-a trimis are viață veșnică
și nu ajunge la judecată,
ci s-a mutat de la moarte la viață.

[25] Amin, amin zic vouă:
vine ceasul – și acum este! –
când morții vor auzi glasul Fiului lui Dumnezeu
și cei care au auzit vor trăi.
[26] Căci, precum Tatăl are viață în Sine,
la fel I-a dat și Fiului să aibă viață în Sine.
[27] și I-a dat putere să facă judecată,
pentru că este Fiul omului.
[28] Să nu vă mire aceasta
– că vine ceasul când toți cei din morminte
Îi vor auzi glasul
[29] și cei care au făcut [fapte] bune
vor merge la învierea spre viață,
iar cei care au săvârșit josnicii,
la învierea spre osândă.
[30] Eu nu pot să fac nimic de la Mine.
Precum aud judec și judecata Mea este dreaptă,
fiindcă nu caut voia Mea,
ci voia Celui care M-a trimis.
[31] Dacă Eu aș da mărturie despre Mine Însumi,
mărturia Mea n-ar fi adevărată.
[32] Altul este cel care dă mărturie despre Mine
și știu că adevărată este mărturia pe care o dă despre Mine.
[33] Voi ați trimis la Ioan și el a dat mărturie pentru adevăr.
[34] Dar Eu nu de la om primesc mărturie,
ci pe acestea vi le spun ca voi să fiți mântuiți.
[35] Acela era făclia ce arde și luminează,
iar voi ați vrut să vă veseliți o vreme la lumina lui.
[36] Eu însă am o mărturie mai mare decât a lui Ioan.
Lucrările pe care Tatăl Mi le-a dat să le împlinesc,
înseși lucrările pe care le săvârșesc dau mărturie despre Mine,
că Tatăl M-a trimis.
[37] Și Cel care M-a trimis, Tatăl, El a dat mărturie pentru Mine.
[Dar voi] nici glasul nu I l-ați auzit vreodată,
nici chipul nu I l-ați văzut,
[38] și cuvântul Lui n-a rămas între voi,

fiindcă voi nu credeți în Cel pe care [Tatăl] L-a trimis.
[39] Cercetați Scripturile,
căci voi socotiți că în ele aveți viață veșnică.
Chiar ele dau mărturie despre Mine.
[40] Și nu vreți să veniți la Mine, ca să aveți viață.
[41] Slavă de la oameni nu primesc,
[42] ci vă cunosc că nu aveți iubirea lui Dumnezeu în voi.
[43] Eu am venit în numele Tatălui Meu și nu Mă primiți.
Dacă altcineva ar veni în numele său propriu,
pe acela l-ați primi.
[44] Cum puteți să credeți voi,
care vă proslăviți unii pe alții,
dar slava de la unicul Dumnezeu nu o căutați?
[45] Să nu credeți că Eu vă voi învinui la Tatăl.
Are cine să vă învinuiască – Moise, în care voi ați nădăjduit.
[46] Însă dacă ați crede în Moise, ați crede în Mine,
căci despre Mine a scris acela.
[47] Dar dacă nu credeți în scrierile lui,
cum veți crede în cuvintele Mele?"

Înmulțirea pâinilor și a peștilor
Mt. 14,13-21; Mc. 6,30-44; Lc. 9,10-17

6 [1] După acestea Iisus a plecat dincolo de Marea Galileii, [adică] a Tiberiadei. [2] Îl urma o mulțime numeroasă, pentru că vedeau semnele pe care le săvârșea asupra celor bolnavi. [3] Iar Iisus S-a suit pe munte și acolo ședea cu ucenicii Săi. [4] Era în apropierea Paștelui, sărbătoarea iudeilor. [5] Deci ridicându-Și Iisus ochii și văzând că vine la El o mulțime numeroasă, zice către Filip: „De unde să cumpărăm pâine, ca să mănânce aceștia?" [6] Zicea așa ca să-l pună la încercare; căci El știa ce avea să facă. [7] Filip I-a răspuns: „De două sute de dinari pâini nu le ajung ca să ia fiecare câte puțin." [8] Unul dintre ucenicii Săi, Andrei, fratele lui Simon Petru, Îi zice: [9] „Este un băiețaș aici care are cinci pâini de orz și două porții de pește. Dar ce este aceasta pentru atâția?" [10] Iisus a zis: „Puneți-i pe oameni să șadă!" Era multă iarbă în locul acela. Așadar s-au așezat, cam cinci mii de bărbați la număr. [11] Atunci Iisus a luat

pâinile și, după ce a mulțumit, le-a dat celor ce ședeau; la fel din porțiile de pește, cât vroiau. [12] Iar după ce s-au îndestulat, [Iisus] le zice ucenicilor Săi: „Adunați frânturile ce prisosesc, ca să nu se piardă ceva." [13] Au adunat și au umplut douăsprezece coșuri cu frânturi, de la cele cinci pâini de orz, care prisosiseră de la cei care mâncaseră. [14] Atunci oamenii, văzând ce semn a săvârșit, ziceau: „Acesta este cu adevărat Profetul care a venit în lume." [15] Iisus, știind că aveau să vină și să pună mâna pe El ca să-L facă rege, S-a retras din nou pe munte, de unul singur.

Mersul pe mare
Mt. 14,22-33. Mc. 6,45-52

[16] Când s-a înserat, ucenicii Săi au coborât la mare [17] și, urcându-se în barcă, au pornit spre malul celălalt al mării, la Cafarnaum. Și întunericul se lăsase, iar Iisus încă nu venise la ei. [18] Iar marea a început să se întărâte, căci sufla un vânt puternic. [19] Ajungând cam la douăzeci și cinci, treizeci de stadii [de țărm], Îl văd pe Iisus mergând pe mare și apropiindu-Se de barcă; și s-au înfricoșat. [20] Dar El le zice: „Eu sunt. Nu vă fie frică!" [21] Atunci vroiau să-L ia în barcă, dar îndată barca a ajuns la marginea ținutului unde se duceau.

[22] A doua zi, mulțimea, care stătea pe țărmul celălalt al mării, a văzut că acolo nu era decât o bărcuță și că Iisus nu Se suise în barcă împreună cu ucenicii Săi, ci ucenicii Săi plecaseră singuri. [23] Au venit alte bărcuțe din Tiberiada, aproape de locul unde mâncaseră ei pâinea după ce Domnul adusese mulțumire. [24] Când, așadar, mulțimea a văzut că Iisus nu este acolo, și nici ucenicii Săi, s-au suit ei în bărcuțe și s-au dus la Cafarnaum, căutându-L pe Iisus. [25] Și găsindu-L pe celălalt țărm al mării, I-au zis: „Rabbi, când ai ajuns aici?"

Iisus-Pâinea vie
[26] Iisus le-a răspuns și a zis:
„Amin, amin zic vouă: Mă căutați
nu pentru că ați văzut semne,
ci pentru că ați mâncat din pâini și v-ați săturat.

[27] Lucrați nu pentru hrana cea pieritoare,
ci pentru hrana care dăinuie spre viața veșnică,
pe care v-o va da Fiul omului.
Căci pe Acesta L-a pecetluit Tatăl, Dumnezeu."
[28] Ei I-au zis: „Ce să facem ca să împlinim lucrările lui Dumnezeu?" [29] Iisus a răspuns și le-a zis: „Aceasta este lucrarea lui Dumnezeu: să credeți în Cel pe care El L-a trimis." [30] I-au zis deci: „Ce semn săvârșești Tu, ca să vedem și să credem în Tine? Ce lucrezi? [31] Părinții noștri mâncau mană în pustiu, precum este scris: *Pâine din cer le-a dat să mănânce.*" [32] Iisus le-a zis:
„Amin, amin zic vouă, nu Moise v-a dat pâinea din cer,
ci Tatăl Meu vă dă Pâinea din cer, cea adevărată.
[33] Pentru că Pâinea lui Dumnezeu
este cea care S-a coborât din cer și dă viață lumii."
[34] Au zis către El: „Doamne, dă-ne întotdeauna Pâinea aceasta!"
[35] Iisus le-a zis: „Eu sunt Pâinea vieții.
Cine vine la Mine nu va flămânzi
și cine crede în Mine nu va înseta niciodată.
[36] Eu v-am zis vouă: «M-ați văzut, dar nu credeți.»
[37] Tot ce-Mi dă Tatăl va veni la Mine
și pe cel care vine la Mine nu-l voi azvârli afară,
[38] pentru că am coborât din cer nu ca să fac voia Mea,
ci voia Celui care M-a trimis.
[39] Aceasta este voia Celui care M-a trimis:
ca din tot ce Mi-a dat să nu pierd nimic, ci să-l înviez în ziua de pe urmă.
[40] Aceasta este voia Tatălui Meu:
ca oricine-L vede pe Fiul și crede în El să aibă viață veșnică;
și Eu îl voi învia în ziua de pe urmă."
[41] Iudeii au început să bombăne despre El fiindcă spusese: „Eu sunt Pâinea care a coborât din cer" [42] și ziceau: „Nu-i acesta Iisus, fiul lui Iosif? Nu-I știm noi tatăl și mama? Cum zice [El] acum: «M-am coborât din cer»?"
[43] Iisus a răspuns și le-a zis:
„Nu bombăniți între voi.
[44] Nimeni nu poate să vină la Mine

dacă nu-l va trage Tatăl care M-a trimis;
iar Eu îl voi învia în ziua de pe urmă.
45 Este scris în Profeți: *și vor fi toți învățați de Dumnezeu.*
Oricine L-a ascultat pe Tatăl și a învățat vine la Mine.
46 Nu că L-a văzut cineva pe Tatăl în afară de Cel care este de la Dumnezeu:
Acela L-a văzut pe Tatăl.
47 Amin, amin zic vouă: cine crede are viață veșnică.
48 Eu sunt Pâinea vieții.
49 Părinții voștri au mâncat mana în pustiu și [tot] au murit.
50 Aceasta este Pâinea care coboară din cer,
pentru ca [omul] să mănânce din ea și să nu moară.
51 Eu sunt Pâinea cea vie care S-a coborât din cer.
Dacă mănâncă cineva din pâinea aceasta va trăi în veac;
Iar Pâinea pe care o voi da Eu este trupul Meu de carne
pentru viața lumii."
52 Iudeii se certau așadar între ei zicând: „Cum poate Acesta să ne dea carnea Lui să o mâncăm?"
53 Atunci Iisus le-a zis:
„Amin, amin zic vouă:
dacă nu mâncați carnea Fiului omului
și nu beți sângele Lui,
nu aveți viață în voi.
54 Cine mănâncă trupul Meu de carne și bea sângele Meu
are viață veșnică
și Eu îl voi învia în ziua de pe urmă.
55 Carnea Mea este mâncare adevărată
și sângele Meu este băutură adevărată.
56 Cine mănâncă trupul Meu de carne și bea sângele Meu
rămâne în Mine și Eu în el.
57 Precum M-a trimis pe Mine Tatăl cel viu –
iar Eu trăiesc prin Tatăl –,
și acela care Mă mănâncă va trăi și el prin Mine.
58 Aceasta este Pâinea care a coborât din cer,
nu precum au mâncat părinții și au murit.
Cine mănâncă această Pâine va trăi în veac."

59 Pe acestea le-a spus în sinagogă, atunci când învăța în Cafarnaum.
60 Mulți dintre ucenicii Săi care L-au ascultat au zis: „Greu de îndurat e cuvântul acesta. Cine poate să-l asculte?" 61 Știind Iisus, în sinea Lui, că ucenicii bombăne cu privire la aceasta, le-a zis:
„Aceasta vă scandalizează?
62 Dar dacă L-ați vedea pe Fiul omului urcându-Se unde era la început?
63 Duhul este Cel de viață făcător; carnea nu folosește la nimic.
Lucrurile pe care vi le-am grăit Eu duh sunt și viață sunt.
64 Dar sunt dintre voi unii care nu cred."
Căci Iisus știa de la început cine sunt cei care nu cred și cine este cel care Îl va preda.
65 Și zicea: „De aceea v-am spus că nimeni nu poate să vină la Mine
dacă nu-i este dat de la Tatăl."
66 De atunci mulți dintre ucenicii Lui s-au îndepărtat și nu mai umblau împreună cu El. 67 Iisus le-a zis așadar celor doisprezece: „Nu cumva vreți să plecați și voi?" 68 Simon Petru I-a răspuns: „Doamne, la cine să ne ducem? [Tu] ai cuvinte de viață veșnică 69 și noi am crezut și am cunoscut că Tu ești Sfântul lui Dumnezeu." 70 Iisus le-a zis: „Nu Eu v-am ales pe voi, cei Doisprezece? Și unul dintre voi este diavol." 71 Zicea despre Iuda al lui Simon Iscariotul. Acesta avea să-L predea: unul din cei Doisprezece.

Controverse la Ierusalim

7 1 Și după acestea Iisus a început să umble prin Galileea. Nu vroia să umble prin Iudeea, fiindcă iudeii Îl căutau ca să-L ucidă.
2 Era aproape sărbătoarea iudeilor, Așezarea Corturilor. 3 Așadar frații Săi au zis către El: „Pleacă de aici și du-Te în Iudeea, pentru ca și ucenicii Tăi să privească lucrurile pe care le faci; 4 fiindcă nimeni nu face [lucrurile] într-ascuns, ci caută să fie pe față. Dacă faci acestea, arată-Te pe Tine Însuți lumii!" 5 Fiindcă nici frații Săi nu credeau în El. 6 Iisus le spune:
„Vremea Mea încă nu a sosit;
dar vremea voastră este întotdeauna pregătită.

[7] Pe voi lumea nu vă poate urî; pe Mine însă Mă urăște,
căci Eu dau mărturie cu privire la ea, că lucrările ei sunt rele.
[8] Voi urcați la sărbătoare;
Eu nu urc la sărbătoarea aceasta,
pentru că vremea Mea nu s-a împlinit încă."
[9] Zicând acestea, [El] a rămas în Galileea.
[10] Dar când frații Săi au urcat la sărbătoare, atunci a urcat și El, dar nu pe față, ci pe ascuns. [11] Iudeii Îl căutau la sărbătoare și spuneau: „Unde este Acela?" [12] Și multă șușoteală era despre El prin mulțimi. Unii ziceau că este bun, alții însă ziceau: „Ba nu, ci rătăcește mulțimea." [13] Totuși, nimeni nu vorbea fățiș despre El, de teama iudeilor.
[14] Când era deja mijlocul sărbătorii, Iisus a intrat în Templu și a început să învețe. [15] Iudeii se mirau, zicând: „Cum de știe Acesta Scripturile nefiind învățat?" [16] Atunci Iisus le-a răspuns și a zis:
„Învățătura Mea nu este a Mea, ci a Celui care M-a trimis.
[17] Dacă cineva vrea să facă voia Lui, va cunoaște despre învățătură
– dacă este de la Dumnezeu, ori Eu vorbesc de la Mine Însumi.
[18] Cine vorbește de la sine caută slava de sine;
cine însă caută slava Celui care L-a trimis Acela este adevărat
și în El nu este nedreptate.
[19] Nu v-a dat Moise Legea?
Și nimeni dintre voi nu împlinește Legea.
De ce căutați să Mă ucideți?"
[20] Mulțimea a răspuns: „Ai demon. Cine caută să Te ucidă?"
[21] Iisus a răspuns și le-a zis:
„Un lucru am făcut și toți vă mirați.
[22] De aceea Moise v-a dat tăierea împrejur –
deși nu este de la Moise, ci de la părinți –
și-l tăiați pe om împrejur de sabat.
[23] Dacă omul primește tăierea împrejur de sabat,
ca să nu se strice Legea lui Moise,
pe Mine vă mâniați că am făcut sănătos un om întreg în zi de sabat?
[24] Nu judecați după înfățișare, ci judecați dreaptă judecată."

[25] Așadar unii dintre locuitorii Ierusalimului spuneau: „Nu Acesta este Cel pe care caută să-L ucidă? [26] Iată, vorbește pe față și nimeni nu-I zice nimic! Nu cumva căpeteniile au recunoscut, cu adevărat, că El este Hristosul? [27] Dar pe Acesta Îl știm de unde este. Când vine Hristosul însă, nimeni nu știe de unde este."
[28] Atunci Iisus a strigat în Templu învățând și zicând:
„Și pe Mine Mă cunoașteți și știți și de unde sunt.
Dar Eu n-am venit de la Mine;
ci adevărat este Cel care M-a trimis,
pe care voi nu-L știți.
[29] Eu Îl știu, pentru că la El sunt și Acela M-a trimis."
[30] Căutau deci să-L prindă, dar nimeni n-a pus mâna pe El,
fiindcă nu-I sosise încă ceasul. [31] Din mulțime însă mulți au crezut în El și ziceau: „Când va veni Hristosul, oare va face mai multe semne decât a făcut Acesta?" [32] Fariseii au auzit mulțimea șușotind acestea în legătură cu El; și arhiereii și fariseii au trimis gărzi ca să-L prindă. [33] Atunci Iisus a zis:
„Încă puțin timp mai sunt cu voi
și Mă duc la Cel care M-a trimis.
[34] Mă veți căuta și nu Mă veți găsi,
iar unde sunt Eu voi nu puteți veni."
[35] Atunci iudeii au vorbit între ei: „Unde va să meargă Acesta, de noi nu-L vom găsi? Oare va să meargă în diaspora elenilor, să-i învețe pe eleni? [36] Ce înseamnă cuvântul acesta pe care l-a spus: «Mă veți căuta și nu Mă veți găsi» și «Unde sunt Eu voi nu puteți veni»?"
[37] Iar în ultima [zi] – ziua cea mare a sărbătorii –, Iisus,
stând în picioare, a strigat spunând:
„Dacă îi este cuiva sete, să vină la Mine și să bea.
[38] Cine crede în Mine, precum a spus Scriptura,
râuri de apă vie vor curge din pântecele lui."
[39] A spus aceasta despre Duhul pe care aveau să-L primească aceia care au crezut în El. Căci încă nu era Duh, pentru că Iisus nu fusese încă preamărit. [40] Cei din mulțime care auziseră cuvintele acestea spuneau: „Acesta este cu adevărat Profetul." [41] Alții spuneau: „Acesta este Hristosul." Dar alții spuneau: „Oare

Hristosul vine din Galileea? [42] N-a zis Scriptura că Hristosul
vine din seminția lui David și din Betleem, satul de unde era
David?" [43] Așadar s-a făcut dezbinare în mulțime din pricina
Lui. [44] Unii dintre ei vroiau să-L prindă, dar nimeni n-a pus mâi-
nile pe El. [45] Așadar gărzile au venit la arhierei și la farisei și
aceștia le-au zis: „De ce nu L-ați adus?" [46] Gărzile au răspuns:
„Niciodată un om n-a vorbit așa." [47] Atunci fariseii le-au răs-
puns: „Nu cumva și voi ați fost duși în rătăcire? [48] Oare cineva
dintre căpetenii a crezut în El, sau dintre farisei? [49] Ci mulțimea
aceasta, care nu cunoaște Legea, sunt niște blestemați." [50] Spune
către ei Nicodim, cel care venise mai înainte la El, fiind unul
dintre ei: [51] „Oare Legea noastră judecă omul fără ca mai înainte
să-l asculte și să cunoască ce face?" [52] Au răspuns și i-au zis: „Nu
cumva ești și tu din Galileea? Cercetează și vezi că din Galileea
profet nu se ridică."

Femeia adulteră

[[53] Și a plecat fiecare la casa lui,

8 [1] iar Iisus a plecat spre Muntele Măslinilor. [2] Dimineața S-a
înfățișat din nou în Templu și tot poporul venea la El; și, după ce
S-a așezat, a început să-i învețe. [3] Iar cărturarii și fariseii aduc o
femeie prinsă în adulter și, punând-o în mijloc, [4] Îi spun: „Învă-
țătorule, această femeie a fost prinsă asupra faptului săvârșind
adulter. [5] În Lege, Moise ne-a poruncit ca pe unele ca acestea să le
ucidem cu pietre. Tu, așadar, ce zici?" [6] Spuneau aceasta punân-
du-L la încercare, ca să aibă [de ce] să-L învinuiască. Dar Iisus,
aplecându-Se, a început să însemneze cu degetul în pământ.
[7] Cum ei stăruiau întrebându-L, S-a îndreptat și le-a zis:

„Cel fără păcat dintre voi să arunce primul cu piatra asupra
ei." [8] Și din nou S-a aplecat și a început să scrie pe pământ. [9] Iar
ei, auzind, s-au îndepărtat unul câte unul, începând cu cei mai
bătrâni; și [El] a fost lăsat singur; și femeia în mijloc. [10] Îndreptân-
du-Se, Iisus i-a zis: „Femeie, unde sunt? Nimeni nu te-a osândit?"
[11] Ea a zis: „Nimeni, Doamne." Iar Iisus a zis: „Nici Eu nu te osân-
desc. Du-te și de acum nu mai păcătui!"]

Lumina lumii

[12] Din nou le-a vorbit Iisus, zicând:
„Eu sunt Lumina lumii.
Cine Mă urmează nu va umbla în întuneric,
ci va avea Lumina vieții."
[13] Atunci fariseii I-au zis: „Tu dai mărturie despre Tine Însuți;
mărturia Ta nu este adevărată." [14] Iisus a răspuns și le-a zis:
„Chiar dacă Eu dau mărturie despre Mine Însumi,
mărturia Mea este adevărată,
fiindcă știu de unde am venit și unde Mă duc.
Voi însă nu știți de unde vin sau unde Mă duc.
[15] Voi judecați după trupul de carne,
Eu nu judec pe nimeni.
[16] Și, chiar dacă judec,
judecata Mea este adevărată,
pentru că nu sunt singur, ci [suntem împreună],
Eu și Cel care M-a trimis, Tatăl.
[17] Și în Legea voastră este scris
că mărturia a doi oameni este adevărată.
[18] Eu sunt Cel care dau mărturie despre Mine
și [tot] despre Mine dă mărturie Cel care M-a trimis, Tatăl."
[19] Îi ziceau: „Unde este Tatăl Tău?"
Iisus a răspuns:
„Nu Mă știți nici pe Mine și nici pe Tatăl Meu.
Dacă M-ați ști pe Mine, L-ați ști și pe Tatăl Meu."
[20] Aceste lucruri le-a vorbit în vistierie, când învăța în Templu.
Și nimeni nu L-a prins, pentru că încă nu-I sosise ceasul.

Eu nu sunt din lumea aceasta

[21] Le-a zis din nou:
„Eu Mă duc și [voi] Mă veți căuta;
și veți muri în păcatul vostru.
Unde Mă duc Eu voi nu puteți veni."
[22] Iudeii ziceau: „Oare Se va omorî singur, de spune: «Unde
Mă duc Eu voi nu puteți veni»?" [23] Și [El] le spunea:
„Voi sunteți din cele de jos;

Eu sunt din cele de sus.
Voi sunteți din această lume;
Eu nu sunt din lumea aceasta.
[24] V-am zis dar că veți muri în păcatele voastre –
căci, dacă nu credeți că Eu sunt,
veți muri în păcatele voastre."
[25] Îi spuneau: „Tu cine ești?"
Iisus le-a zis:
„Ceea ce vă și spun de la început.
[26] Multe am de vorbit și de judecat despre voi,
dar Cel care M-a trimis adevărat este,
și cele pe care le-am auzit de la El, pe acestea le vorbesc lumii."
[27] Ei însă n-au înțeles că le vorbea despre Tatăl.
[28] Atunci Iisus le-a zis:
„Când Îl veți sui [pe cruce] pe Fiul omului,
atunci veți cunoaște că Eu sunt și că nu fac nimic de la Mine Însumi;
ci precum M-a învățat Tatăl, acestea le vorbesc.
[29] Iar Cel care M-a trimis este cu Mine.
Nu M-a lăsat singur,
pentru că Eu fac întotdeauna cele ce-I sunt pe plac."
[30] Grăind El acestea, mulți au crezut în El.
[31] Așadar Iisus zicea către iudeii care crezuseră în El:
„Dacă voi rămâneți în cuvântul Meu
cu adevărat ucenici ai Mei sunteți.
[32] Și veți cunoaște adevărul, iar adevărul vă va face liberi."
[33] Au răspuns către El: „Suntem semința lui Avraam și niciodată nu ne-am înrobit nimănui. Cum spui Tu: «Veți fi liberi»?"
[34] Iisus le-a răspuns:
„Amin, amin zic vouă:
oricine săvârșește păcatul este rob al păcatului.
[35] Însă robul nu rămâne în casă pe veci; Fiul rămâne pe veci.
[36] Prin urmare, dacă Fiul vă va face liberi, cu adevărat veți fi liberi.
[37] Știu că sunteți semințe a lui Avraam,
dar, [cu toate acestea,] căutați să Mă ucideți,

întrucât cuvântul Meu nu-și găsește loc în voi.
[38] Eu cele pe care le-am văzut la Tatăl le grăiesc
și voi faceți cele pe care le-ați auzit de la tatăl vostru."
[39] Au răspuns și I-au zis: „Tatăl nostru este Avraam."
Iisus le zice:
„Dacă ați fi copii ai lui Avraam,
ați face lucrările lui Avraam.
[40] Acum însă căutați să ucideți un om
care v-a grăit adevărul auzit la Dumnezeu.
Așa ceva Avraam n-a făcut.
[41] Voi săvârșiți lucrările tatălui vostru."
I-au zis: „Noi nu ne-am născut din desfrânare: un Tată avem, pe Dumnezeu."
[42] Iisus le-a zis:
„Dacă Dumnezeu ar fi tatăl vostru, atunci M-ați iubi pe Mine,
căci Eu de la Dumnezeu am ieșit și am venit.
N-am venit de la Mine Însumi, ci El M-a trimis.
[43] De ce nu-Mi recunoașteți spusele?
Pentru că nu puteți asculta cuvântul Meu.
[44] Voi sunteți din tatăl vostru, diavolul,
și poftele tatălui vostru vreți să le faceți.
Acela era ucigaș de oameni de la început,
și nu stătea în adevăr,
fiindcă nu este adevăr într-însul.
Când rostește minciuna, dintr-ale sale vorbește,
pentru că mincinos este, și tatăl ei.
[45] Dar pe Mine, fiindcă spun adevărul, nu Mă credeți.
[46] Cine dintre voi dovedește că sunt vinovat de păcat?
Dacă adevăr spun, de ce nu Mă credeți?
[47] Cel care este de la Dumnezeu ascultă cuvintele lui Dumnezeu.
De aceea voi nu le ascultați – pentru că nu sunteți de la Dumnezeu."
[48] Iudeii au răspuns și I-au zis: „Nu spunem noi bine că ești samaritean și ai demon?" [49] Iisus a răspuns:
„Eu nu am demon, ci Îl cinstesc pe Tatăl Meu,
dar voi nu Mă cinstiți pe Mine.

50 Eu nu caut slava Mea; este cine să o caute și să judece.
51 Amin, amin zic vouă:
Cine va păzi cuvântul Meu
nu va vedea moartea în veac."
52 I-au zis iudeii: „Acum ne dăm seama că ai demon. Avraam a murit, și profeții, dar Tu spui: «Cine va păzi cuvântul Meu nu va gusta moartea în veci.» 53 Oare Tu ești mai mare decât tatăl nostru Avraam, care a murit? Și profeții au murit. Drept cine Te iei?"
54 Iisus a răspuns:
„Dacă Eu M-aș slăvi pe Mine Însumi, slava Mea n-ar fi nimic.
Tatăl Meu este Cel care Mă slăvește,
despre care voi spuneți: «Este Dumnezeul nostru»;
55 dar nu L-ați cunoscut, Eu însă Îl știu.
Dacă aș spune că nu-L știu, aș fi asemenea vouă, mincinos.
Dar Îl știu și-I păzesc cuvântul.
56 Avraam, tatăl vostru, a tresăltat de bucurie să vadă ziua Mea;
a văzut și s-a bucurat."
57 Au zis iudeii către El: „Încă nu ai cincizeci de ani și l-ai văzut pe Avraam!?" 58 Iisus le-a zis:
„Amin, amin zic vouă:
înainte să se nască Avraam
Eu sunt."
59 Atunci au luat pietre ca să arunce în El. Dar Iisus S-a ascuns și a ieșit din Templu.

Vindecarea orbului din naștere
Mt. 10,29-34; Mc. 10,46-52; Lc. 18,35-43

9 1 Și, pe când trecea [El], a văzut un orb din naștere. 2 Și ucenicii Săi L-au întrebat, zicând: „Rabbi, cine a păcătuit – acesta sau părinții lui, de s-a născut orb?" 3 Iisus a răspuns: „Nici el n-a păcătuit, nici părinții lui, ci ca să se arate lucrările lui Dumnezeu în el.
4 Noi trebuie să împlinim lucrările Celui care M-a trimis
cât este încă ziuă;
vine noaptea, când nimeni nu poate să lucreze.
5 Cât timp sunt în lume, Lumină sunt a lumii."

6 După ce a spus acestea a scuipat în țărână și a făcut tină din scuipat, [l-]a uns peste ochi cu tina Lui 7 și i-a zis: „Du-te să te speli în scăldătoarea Siloamului (care se traduce «Trimis»)." [Acela] s-a dus, așadar, și s-a spălat și a venit văzând.
8 Atunci vecinii și cei care l-au văzut, mai înainte, că era cerșetor, ziceau: „Nu-i [oare] acesta cel care ședea și cerșea?" 9 Alții ziceau: „Acesta este"; alții ziceau: „Nu, ci [doar] seamănă cu el." Dar acela le spunea: „Eu sunt." 10 Îi ziceau: „Cum dar ți s-au deschis ochii?" 11 Acela a răspuns: „Omul numit Iisus a făcut tină, mi-a uns ochii și mi-a zis: «Du-te la Siloam și spală-te.» Ducându-mă dar și spălându-mă, mi-am dobândit vederea." 12 Și i-au zis: „Unde este Acela?" Zice: „Nu știu."
13 Îl aduc la farisei pe cel [care fusese] orb odinioară. 14 Dar era sabat în ziua când Iisus a făcut tina și i-a deschis [aceluia] ochii. 15 Din nou au prins să-l întrebe, și fariseii, cum și-a dobândit vederea. Iar el le-a zis: „Mi-a pus tină pe ochi și m-am spălat și văd." 16 Unii dintre farisei ziceau: „Omul Acesta nu este de la Dumnezeu, pentru că nu păzește sabatul." Dar alții ziceau: „Cum poate un om păcătos să facă asemenea semne?" și era dezbinare între ei. 17 Îi mai zic o dată orbului: „Tu ce spui despre El, că ți-a deschis ochii?" El a zis: „E un profet." 18 Iudeii n-au crezut despre el că era orb și că și-a dobândit vederea până când nu i-au chemat pe părinții celui care-și dobândise vederea; 19 și i-au întrebat zicând: „Acesta este fiul vostru, despre care voi spuneți că s-a născut orb? Cum dar vede acum?" 20 Atunci părinții lui au răspuns și au zis: „Știm că acesta este fiul nostru și că s-a născut orb. 21 Însă cum de vede acum, nu știm; sau cine i-a deschis ochii, noi nu știm. Întrebați-l pe el, are o vârstă, va vorbi chiar el despre sine." 22 Acestea le-au spus părinții săi pentru că se temeau de iudei. Căci iudeii hotărâseră dimpreună ca, dacă va recunoaște cineva că El este Hristos, să fie scos din sinagogă. 23 De aceea au zis părinții săi: „Are o vârstă, întrebați-l pe el."
24 Așadar l-au chemat a doua oară pe omul care fusese orb și i-au zis: „Dă slavă lui Dumnezeu. Noi știm că omul Acesta este un păcătos." 25 Acela a răspuns: „Nu știu dacă e păcătos. Una știu: că, orb fiind, acum văd." 26 I-au zis: „Ce ți-a făcut? Cum ți-a

deschis ochii?" [27] Le-a răspuns: „V-am mai spus și nu ați ascultat.
De ce vreți să auziți iarăși? Vreți [cumva] să ajungeți și voi ucenicii Lui?" [28] L-au ocărât și au zis: „Tu ești ucenicul Aceluia, iar
noi suntem ucenicii lui Moise. [29] Noi știm că lui Moise i-a vorbit
Dumnezeu; Acesta însă nu știm de unde este." [30] Omul a răspuns
și le-a zis: „Acesta este lucrul de mirare, că voi nu știți de unde
este, iar mie mi-a deschis ochii! [31] Știm că Dumnezeu nu dă ascultare păcătoșilor; dacă însă cineva este evlavios și face voia Sa, aceluia îi dă ascultare. [32] Din veac nu s-a auzit să fi deschis cineva
ochii unui orb din naștere. [33] Dacă Acesta nu era de la Dumnezeu,
nu putea să facă nimic." [34] Au răspuns și i-au zis: „În păcate te-ai
născut cu totul și tu ne înveți pe noi"? Și l-au scos afară.

[35] A auzit Iisus că l-au scos afară și, aflându-l, i-a zis: „Tu crezi în
Fiul omului?" [36] Acela a răspuns și a zis: „Dar cine este, Doamne,
ca să cred în El?" [37] Iisus i-a zis: „L-ai și văzut. Cel ce vorbește cu
tine – Acela este." [38] El a zis: „Cred, Doamne." Și I s-a închinat.
[39] Și a zis Iisus:

„Spre judecată am venit Eu în lumea aceasta,
pentru ca aceia care nu văd să vadă,
iar cei care văd să ajungă orbi."

[40] Unii dintre fariseii care erau cu El au auzit acestea și i-au zis:
„Nu cumva suntem și noi orbi?" [41] Iisus le-a zis:

„Dacă ați fi orbi, n-ați avea păcat.
Dar acum spuneți: «Vedem!»:
păcatul vostru rămâne.

Iisus Poarta și Bunul Păstor

10 [1] Amin, amin zic vouă:
cine nu intră pe poartă în curtea oilor,
ci sare prin alt loc, acela este hoț și tâlhar.
[2] Cine însă intră pe poartă [Acela] este Păstorul oilor.
[3] Acestuia portarul Îi deschide
și oile ascultă de glasul Lui;
iar El Își cheamă oile pe nume și le mână afară.
[4] După ce le scoate afară pe toate ale Sale,
merge înaintea lor și oile Îl urmează, căci Îi cunosc glasul.

[5] Pe un străin însă nu-l vor urma, ci vor fugi de el,
căci nu știu glasul străinilor."
[6] Această pildă le-a spus-o Iisus, dar ei n-au priceput despre ce le vorbea.
[7] Deci Iisus a zis iarăși:
„Amin, amin zic vouă: Eu sunt Poarta oilor.
[8] Toți câți au venit înainte de Mine sunt hoți și tâlhari,
iar oile nu i-au ascultat.
[9] Eu sunt Poarta: dacă cineva intră prin Mine
va fi mântuit;
va intra și va ieși și va găsi pășune.
[10] Hoțul nu vine decât ca să fure, să înjunghie și să dea pieirii.
Eu am venit ca să aibă viață și să aibă din belșug.
[11] Eu sunt Păstorul cel bun.
Păstorul cel bun Își pune viața pentru oi.
[12] Simbriașul – cel care nu-i păstor, oile nefiind ale sale –
vede lupul venind, și lasă oile și fuge;
iar lupul le înșfacă și le risipește –
[13] căci [acela] e simbriaș și nu-i pasă de oi.
[14] Eu sunt Păstorul cel bun;
le cunosc pe ale Mele și ale Mele Mă cunosc pe Mine.
[15] Precum Tatăl Mă cunoaște pe Mine și Eu Îl cunosc pe Tatăl,
și viața Mi-o pun pentru oi.
[16] Am și alte oi, care nu sunt din curtea aceasta.
Și pe acelea trebuie să le aduc și-Mi vor asculta glasul;
și vor fi o turmă, un păstor.
[17] De aceea Mă iubește Tatăl:
pentru că Eu Îmi pun viața, ca să o iau din nou.
[18] Nimeni nu o ia de la Mine, ci Eu de la Mine Însumi o pun.
Am puterea să o pun și am puterea să o iau din nou.
Această poruncă am primit-o de la Tatăl Meu."
[19] Din nou s-a făcut dezbinare între iudei din pricina acestor cuvinte. [20] Mulți dintre ei ziceau: „Are demon și e nebun: de ce-L ascultați?" [21] Alții ziceau: „Aceste lucruri nu sunt ale unui demonizat; poate oare un demon să deschidă ochii orbilor?"

Sărbătoarea Înnoirii

22 Era atunci Sărbătoarea Înnoirii la Ierusalim; era iarnă 23 și
Iisus Se plimba în Templu, prin porticul lui Solomon. 24 Iudeii au
înconjurat și-I ziceau: „Până când ne chinui sufletul? Dacă Tu ești
Hristosul, spune-ne pe față." 25 Iisus le-a răspuns:
„V-am spus și nu credeți.
Lucrările pe care Eu le săvârșesc în numele Tatălui Meu,
acestea dau mărturie despre Mine;
26 dar voi nu credeți, fiindcă nu sunteți dintre oile Mele.
27 Oile Mele ascultă glasul Meu,
Eu le cunosc, iar ele Mă urmează;
28 și Eu le dau viață veșnică și nu vor pieri în veac;
și nimeni nu le va răpi din mâna Mea.
29 Tatăl Meu, care Mi [le-]a dat, este mai mare decât toți
și nimeni nu [le] poate răpi din mâna Tatălui.
30 Eu și Tatăl una suntem."
31 Iarăși iudeii au ridicat pietre, ca să-L lapideze. 32 Iisus le-a
răspuns: „Multe lucrări frumoase v-am arătat de la Tatăl. Pentru
care dintre ele Mă lapidați?" 33 Iudeii I-au răspuns: „Nu pentru
vreo lucrare frumoasă Te lapidăm, ci pentru blasfemie și pentru
că, om fiind, Te socotești pe Tine Însuți Dumnezeu."
34 Iisus le-a răspuns:
„Nu este [oare] scris în Legea voastră: «Eu am zis: Dumnezei
sunteți»?
35 Dacă i-a numit «dumnezei» pe cei către care s-a îndreptat
cuvântul lui Dumnezeu
– și Scriptura nu poate fi desființată! –,
36 Celui pe care Tatăl L-a sfințit și L-a trimis în lume voi Îi spu-
neți: «Blasfemiezi»,
fiindcă am zis: «Sunt Fiul lui Dumnezeu»?
37 Dacă nu fac lucrările Tatălui Meu, să nu credeți în Mine;
38 dar dacă le fac, chiar de nu credeți în Mine, credeți în lucrări,
ca să recunoașteți și să știți
că Tatăl [este] în Mine și Eu [sunt] în Tatăl."
39 Așadar căutau din nou să-L prindă, [însă El] a scăpat din
mâna lor.

40 Și a plecat iar dincolo de Iordan, spre locul unde Ioan bote-
zase întâi; și a rămas acolo. 41 Și mulți au venit la El și ziceau:
„Ioan n-a săvârșit niciun semn, dar toate câte le-a spus Ioan des-
pre Acesta erau adevărate." 42 Și mulți au crezut în El acolo.

Învierea lui Lazăr

11 1 Era un bolnav, Lazăr din Betania, din satul Mariei și al
Martei, sora ei. 2 Maria era cea care Îl unsese pe Domnul cu par-
fum și Îi șterse picioarele cu părul ei, iar fratele ei, Lazăr, era
bolnav. 3 Așadar surorile au trimis la El zicând: „Doamne, uite,
cel pe care-l iubești e bolnav." 4 Auzind, Iisus a zis: „Boala aceasta
nu e spre moarte, ci pentru slava lui Dumnezeu, ca să fie slăvit
Fiul lui Dumnezeu prin ea." 5 Iisus îi iubea pe Marta, și pe sora
ei, și pe Lazăr. 6 Când a auzit că e bolnav, a mai rămas în locul
unde era două zile; 7 apoi, după aceasta, le spune ucenicilor: „Să
mergem iar în Iudeea!" 8 Ucenicii Îi zic: „Rabbi, acum Te căutau
iudeii să Te lapideze și iarăși Te duci acolo?"
9 Iisus a răspuns:
„Oare nu sunt douăsprezece ore în zi?
Cine umblă ziua nu se împiedică,
fiindcă vede lumina acestei lumi.
10 Dar cine umblă noaptea se împiedică,
fiindcă lumina nu este în el."
11 Acestea le-a zis; apoi le spune:
„Lazăr, prietenul nostru, a adormit;
dar merg să-l trezesc."
12 Ucenicii I-au zis: „Doamne, dacă a adormit, va fi salvat."
13 Iisus vorbise despre moartea lui, dar aceia au crezut că vorbește
despre adormirea somnului. 14 Atunci Iisus le-a zis pe față:
„Lazăr a murit 15 și Mă bucur pentru voi
– ca să credeți! –
că nu eram acolo.
Ci să mergem la el!"
16 Atunci Toma, cel numit „Geamănul", le-a zis tovarășilor săi:
„Să mergem și noi, ca să murim cu El!"

17 Venind deci Iisus l-a găsit [pe Lazăr] de patru zile deja în
mormânt. 18 Betania era aproape de Ierusalim, cam la cincisprezece stadii. 19 Mulți dintre iudei veniseră la Marta și Maria, ca să le mângâie [pentru pierderea] fratelui. 20 Când a auzit Marta că vine
Iisus, a ieșit să-L întâmpine. Maria însă ședea în casă. 21 Marta a zis, așadar, către Iisus: „Doamne, dacă erai aici, fratele meu n-ar fi murit. 22 Dar și acum știu că oricâte I-ai cere lui Dumnezeu, Îți va da Dumnezeu." 23 Iisus îi spune: „Va învia fratele tău." 24 Marta Îi spune: „Știu că va învia la Înviere, în ziua de pe urmă."

25 Iisus i-a zis: „Eu sunt Învierea și Viața.
Cine crede în Mine, chiar dacă moare, va trăi;
26 și oricine trăiește și crede în Mine nu va muri în veac.
Crezi aceasta?"
27 Îi spune [Marta]: „Da, Doamne. Eu cred că Tu ești Hristosul,
Fiul lui Dumnezeu, care vine în lume."

28 Și zicând aceasta s-a dus și a chemat-o pe Maria, sora ei, zicând pe ascuns: „Învățătorul e aici și te cheamă." 29 Iar ea, cum a auzit, s-a ridicat iute și a venit la El. 30 Iisus încă nu mersese în sat, ci era tot în locul unde Îi ieșise înainte Marta. 31 Iar iudeii care erau cu ea în casă și o mângâiau, văzând că Maria s-a ridicat iute și a ieșit, s-au luat după ea, crezând că se duce la mormânt, ca să plângă acolo. 32 Așadar Maria, cum a ajuns acolo unde era Iisus, văzându-L, I-a căzut la picioare zicându-I: „Doamne, dacă erai aici, fratele meu n-ar fi murit." 33 Așadar Iisus, când a văzut-o plângând – plângeau și iudeii care veniseră cu ea – S-a înfiorat cu duhul, S-a tulburat 34 și a zis: „Unde l-ați pus?" Îi spun: „Doamne, vino și vezi!" 35 Iisus a lăcrimat. 36 Iudeii spuneau deci: „Iată cât îl iubea!" 37 Iar unii dintre ei au zis: „El, care a deschis ochii orbului, nu putea face ca acesta să nu moară?"

38 Înfiorându-Se din nou în Sine, vine la mormânt. Era o peșteră și o piatră se afla peste ea. 39 Iisus spune: „Luați piatra!" Sora celui răposat, Marta, Îi spune: „Doamne, deja miroase, căci e a patra zi." 40 Iisus îi zice: „Nu ți-am spus că dacă vei crede vei vedea slava lui Dumnezeu?" 41 Au luat deci piatra. Iar Iisus a înălțat ochii și a zis:

„Tată, Îți mulțumesc că M-ai ascultat.

42 Eu știam că Mă asculți întotdeauna,
dar am spus pentru mulțimea care se află în jur:
ca să creadă că Tu M-ai trimis."

43 Și spunând acestea, a strigat cu glas tare: „Lazăre, vino afară!" 44 Mortul a ieșit legat la picioare și la mâini cu fâșii de pânză, iar fața îi era înfășurată într-un giulgiu. Iisus le zice: „Dezlegați-l și lăsați-l să meargă."

45 Atunci mulți dintre iudeii care veniseră la Maria și priviseră cele pe care le făcuse au crezut în El.

Complotul împotriva lui Iisus

46 Iar unii dintre ei s-au dus la farisei și le-au spus cele pe care le făcuse Iisus.

47 Atunci arhiereii și fariseii au adunat sinedriul; și ziceau: „Ce facem, pentru că omul Acesta săvârșește multe semne? 48 Dacă-L lăsăm așa, toți vor crede în El; și vor veni romanii și ne vor distruge și locul, și neamul." 49 Unul dintre ei, Caiafa, care era mare preot în anul acela, le-a zis: „Voi nu știți nimic 50 și nici nu vă dați seama că este spre folosul vostru să moară un singur om pentru popor și să nu piară întregul neam." 51 Însă n-a zis aceasta de la sine însuși, ci, fiind mare preot în acel an, a profețit că Iisus avea să moară pentru neam 52 și nu doar pentru neam, ci și ca să-i adune laolaltă pe copiii lui Dumnezeu cei risipiți. 53 Din ziua aceea au [început] deci să țină sfat ca să-L ucidă. 54 Așadar Iisus nu mai umbla fățiș printre iudei, ci a plecat de acolo în ținutul din apropierea pustiului, într-o cetate numită Efraim; și acolo a rămas cu ucenicii.

55 Paștele iudeilor era aproape și mulți din [acel] ținut au urcat la Ierusalim înainte de Paște, ca să se purifice. 56 Îl căutau deci pe Iisus și vorbeau între ei stând în Templu: „Ce credeți, oare nu va veni la sărbătoare?" 57 Iar arhiereii și fariseii dăduseră porunci ca, dacă știe cineva unde este, să dea de veste, ca să-L prindă.

Ungerea din Betania
Mt. 26,6-13; Mc. 14,3-9; Lc. 7,36-50

12 1 Cu șase zile înainte de Paști Iisus a venit în Betania, unde era Lazăr, cel pe care Iisus l-a înviat din morți. 2 Au făcut deci

acolo un ospăț pentru El; și Marta servea, iar Lazăr era unul dintre cei care ședeau la masă cu El.

3 Atunci Maria, luând o litră cu parfum de nard curat, de mare preț, a uns picioarele lui Iisus și I-a șters picioarele cu părul ei; și s-a umplut casa de mireasma parfumului. 4 Zice dar Iuda Iscariotul, unul dintre ucenicii Lui, cel care avea să-L predea: 5 „De ce nu s-a vândut parfumul acesta pe trei sute de dinari și nu s-a dat săracilor?" 6 A spus însă aceasta nu pentru că-i păsa de cei săraci, ci pentru că era hoț și, ținând punga, lua cele ce se puneau [în ea]. 7 Iisus a zis: „Las-o, să păstreze aceasta pentru ziua îngropării Mele! 8 Căci pe săraci îi aveți întotdeauna cu voi, pe Mine însă nu Mă aveți întotdeauna." 9 Mulțimea cea mare a iudeilor a aflat că este acolo și au venit nu doar pentru Iisus, ci și ca să-l vadă pe Lazăr, pe care-l înviase din morți. 10 Iar arhiereii s-au sfătuit să-l ucidă și pe Lazăr, 11 fiindcă, din cauza lui, mulți dintre iudei se duceau și credeau în Iisus.

Intrarea în Ierusalim
Mt. 21,1-9; Mc. 11,1-10; Lc. 19,28-38

12 A doua zi, mulțimea numeroasă care sosise pentru sărbătoare, auzind că Iisus vine la Ierusalim, 13 au luat ramuri de palmier și I-au ieșit în întâmpinare; și strigau:

Osana, binecuvântat Cel care vine în numele Domnului
și Regele lui Israel.

14 Găsind Iisus un măgăruș, a șezut pe el, așa cum este scris:

15 *Nu te teme, fiică a Sionului,*
iată, Regele tău vine șezând pe mânz de asină.

16 Pe acestea ucenicii Săi nu le-au înțeles de la început; dar când Iisus a fost preamărit, atunci și-au amintit că acestea fuseseră scrise despre El și că acestea se împliniseră prin El. 17 Mulțimea care fusese cu El atunci când l-a chemat pe Lazăr din mormânt și l-a înviat din morți dădea mărturie. 18 De aceea mulțimea I-a ieșit în întâmpinare: pentru că auzise că El săvârșise acest semn. 19 Atunci fariseii au grăit unii către alții: „Vedeți că nu sunteți buni de nimic. Iată, lumea s-a dus după El."

A venit ceasul

20 Erau câțiva eleni dintre cei care au urcat să se închine la sărbătoare. 21 Aceștia s-au apropiat de Filip, cel din Betsaida Galileii, și l-au întrebat zicând: „Doamne, vrem să-L vedem pe Iisus." 22 Filip vine și-i zice lui Andrei și Andrei și Filip vin și-I zic lui Iisus. 23 Dar Iisus le răspunde zicând: „A venit ceasul să fie preamărit Fiul omului.

24 Amin, amin zic vouă:
dacă bobul de grâu, căzând pe pământ,
nu moare, rămâne singur;
dar dacă moare, aduce mult rod.
25 Cine își iubește viața o pierde,
iar cine își urăște viața în lumea aceasta
și-o va păstra pentru viața veșnică.
26 Dacă cineva Mă slujește, să Mă urmeze
și unde sunt Eu acolo va fi și slujitorul Meu.
Pe cel care Mă slujește Tatăl Meu îl va cinsti.
27 Acum *sufletul Meu s-a tulburat*;
și ce să spun?
Tată, izbăvește-Mă din ceasul acesta?
Doar pentru aceasta am ajuns în ceasul acesta.
28 Tată, preamărește numele Tău."

Atunci a venit un glas din cer: „L-am preamărit și-l voi preamări iarăși." 29 Mulțimea, care se afla [acolo] și auzise, zicea că a fost un tunet; iar alții ziceau: „Un înger I-a grăit." 30 Iisus a răspuns și a zis: „Nu pentru Mine a fost glasul acesta, ci pentru voi." 31 Acum este judecata acestei lumi; acum căpetenia lumii acesteia va fi azvârlită afară. 32 Și Eu, dacă voi fi înălțat de la pământ, pe toți îi voi trage la Mine." 33 Aceasta o spunea arătând prin ce fel de moarte avea să moară.

34 Mulțimea I-a răspuns: „Noi am auzit din Lege că Hristosul rămâne în veac; cum zici Tu că Fiul omului trebuie să fie înălțat? Cine este acesta, Fiul omului?"

35 Iisus le-a zis:
„Lumina mai este printre voi doar puțină vreme.
Umblați cât aveți lumină, ca să nu vă cuprindă întunericul.

Cine umblă în întuneric nu știe unde se duce.
36 Cât aveți lumină, credeți în lumină,
ca să fiți fii ai luminii."
Acestea le-a vorbit Iisus; apoi, plecând, S-a ascuns de ei.

Misterul necredinței

37 Și cu toate că săvârșise atâtea semne în fața lor, [tot] nu credeau în El, 38 spre a se împlini cuvântul lui Isaia, profetul, pe care l-a zis:

Doamne, cine a crezut în cele auzite de la noi?
și brațul Domnului cui i s-a descoperit?

39 De aceea nu puteau să creadă, că iarăși a zis Isaia:

40 Le-a orbit *ochii*
și le-a învârtoșat *inima,*
ca să nu vadă cu ochii
și să priceapă cu inima,
și să se întoarcă și să-i vindec.

41 Acestea le-a spus Isaia, căci văzuse slava Lui și a grăit despre El. 42 Totuși, chiar și dintre căpetenii mulți au crezut în El, dar nu mărturiseau din pricina fariseilor, ca să nu fie alungați din sinagogă; 43 căci au iubit slava oamenilor mai mult decât slava lui Dumnezeu.

44 Iar Iisus a strigat și a zis:
„Cine crede în Mine nu crede în Mine,
ci în Cel care M-a trimis;
45 și cine Mă privește pe Mine Îl privește pe Cel care M-a trimis.
46 Eu am venit, Lumină în lume,
pentru ca oricine crede în Mine să nu rămână în întuneric.
47 Dacă ascultă cineva cuvintele Mele și nu le păzește,
Eu nu-l judec, căci n-am venit să judec lumea,
ci să mântuiesc lumea.
48 Pe cel care Mă nesocotește și nu primește cuvintele Mele
are cine să-l judece:
cuvântul pe care l-am grăit,
acela îl va judeca în ziua de pe urmă.
49 Pentru că Eu n-am grăit de la Mine Însumi,

ci Acela care M-a trimis, Tatăl, Mi-a dat poruncă ce să spun și ce să vorbesc.
50 Și știu că porunca Lui viață veșnică este.
Așadar, cele pe care Eu le grăiesc, le grăiesc așa cum Mi le-a spus Tatăl."

Iisus spală picioarele ucenicilor

13 1 Înainte de sărbătoarea Paștelui, știind Iisus că I-a venit ceasul să treacă din lumea aceasta la Tatăl, întrucât îi iubea pe ai Săi, din lume, i-a iubit până la capăt. 2 Și, în timpul unui ospăț – când diavolul aruncase deja în inima lui Iuda, [fiul] lui Simon Iscariotul, [gândul] de a-L preda – 3 știind că Tatăl I le-a dat pe toate în mâini și că de la Dumnezeu a ieșit și la Dumnezeu Se duce, 4 Se ridică de la ospăț, Își pune hainele [deoparte] și luând un ștergar S-a încins cu el. 5 După aceea, toarnă apă într-un lighean și începe să spele picioarele ucenicilor și să le șteargă cu ștergarul cu care era încins. 6 Vine, așadar, la Simon Petru; [și acesta] Îi zice: „Doamne, Tu-mi speli mie picioarele?" 7 Iisus a răspuns și i-a zis: „Ce fac Eu tu nu știi încă, dar vei înțelege după acestea." 8 Petru Îi zice: „N-o să-mi speli [Tu] mie picioarele în veac." Iisus a răspuns: „Dacă nu te voi spăla, nu vei avea parte cu Mine!" 9 Simon Petru Îi zice: „[Dacă-i așa] Doamne, [atunci] nu doar picioarele, ci și mâinile și capul!" 10 Iisus îi zice: „Cine s-a îmbăiat nu are nevoie să se spele decât pe picioare și este curat pe de-a-ntregul. Și voi sunteți curați, dar nu toți." 11 Căci îl știa pe cel care urma să-L predea. De aceea le-a zis: „Nu toți sunteți curați."

12 Așadar, după ce le-a spălat picioarele, Și-a luat hainele, S-a așezat iar la masă și le-a zis:

„Știți ce v-am făcut? 13 Voi Mă numiți: «Învățătorul» și «Domnul»;
și bine ziceți, pentru că sunt.
14 Dacă, așadar, Eu, Domnul și Învățătorul, v-am spălat picioarele,
și voi trebuie să vă spălați picioarele unii altora.
15 V-am dat pildă,
pentru ca, așa cum v-am făcut Eu vouă, să faceți și voi.

16 Amin, amin zic vouă:
sluga nu este mai mare decât stăpânul ei,
nici un trimis [nu este] mai mare decât cel care l-a trimis.
17 Dacă știți acestea,
fericiți sunteți dacă le faceți!
18 Nu vorbesc despre voi toți
– Eu îi știu pe cei pe care i-am ales –,
dar [trebuie] să se împlinească Scriptura:
Cine mănâncă pâinea mea și-a ridicat călcâiul asupra mea.
19 De pe acum vă spun, înainte de a se petrece,
pentru ca atunci când se va petrece să credeți că Eu sunt!
20 Amin, amin zic vouă:
Cine-l primește pe cel pe care îl voi trimite [Eu],
pe Mine Mă primește;
iar cine Mă primește pe Mine,
Îl primește pe Cel care M-a trimis."

Iisus prevestește că va fi predat
Mt. 26,20-25; Mc. 14,17-21; Lc. 22,14.21-23

21 Zicând acestea, Iisus S-a tulburat în duhul [Său], a dat mărturie și a zis: „Amin, amin zic vouă: unul dintre voi Mă va preda."
22 Ucenicii au început să se uite unii la alții, nedumeriți despre cine vorbește. 23 Ședea la masă unul dintre ucenicii Săi, [rezemat] de pieptul lui Iisus, cel pe care Iisus îl iubea. 24 Așadar Simon Petru îi face acestuia semn cu capul, ca să-L iscodească cine ar fi acela despre care vorbește. 25 Și, rezemându-se acela de pieptul lui Iisus, Îi zice: „Doamne, cine este?" 26 Iisus răspunde: „Este cel pentru care voi înmuia bucățica și [căruia] o voi da." Înmuind așadar bucățica, o ia și o dă lui Iuda, [fiul] lui Simon Iscariotul. 27 Și, după îmbucătură, atunci a intrat în acela Satana. Îi zice Iisus: „Ceea ce ai de făcut, fă repede!" 28 Dar nimeni dintre cei care ședeau la masă n-a priceput de ce i-a spus aceasta; 29 unii credeau – fiindcă Iuda ținea punga – că Iisus îi zice: „Cumpără ce avem nevoie pentru sărbătoare"; ori să dea ceva săracilor. 30 Luând așadar îmbucătura, acela a ieșit îndată.

Era noapte.

Porunca nouă: să vă iubiți unii pe alții

31 Când a ieșit, Iisus zice:
„Acum a fost preamărit Fiul omului și Dumnezeu a fost preamărit în El.
32 Dacă Dumnezeu a fost preamărit în El,
și Dumnezeu Îl va preamări în El, și îndată Îl va preamări.
33 Copilași, încă puțin mai sunt cu voi.
Mă veți căuta, dar, așa cum le-am spus iudeilor –
«Unde Mă duc Eu voi nu puteți veni» – așa vă spun și vouă acum.
34 Poruncă nouă vă dau:
să vă iubiți unii pe alții, precum v-am iubit [Eu]
și voi să vă iubiți unii pe alții!
35 Prin aceasta vor cunoaște cu toții că sunteți ucenicii Mei
– dacă aveți iubire unii pentru alții."

Profeția despre lepădarea lui Petru
Mt. 26,31-35; Mc. 14,27-31; Lc. 22,31-34

36 Simon Petru Îi zice: „Doamne, unde Te duci?" Iisus i-a răspuns: „Unde Mă duc [tu] nu poți să Mă urmezi acum; ai să Mă urmezi mai târziu." 37 Petru Îi zice: „Doamne, de ce nu Te pot urma acum? Viața mi-o voi pune pentru Tine." 38 Iisus răspunde: „Îți vei pune viața pentru Mine? Amin, amin zic ție: nu va cânta cocoșul până când nu te vei lepăda de Mine de trei ori.

Iisus Calea, Adevărul, Viața

14 1 Să nu se tulbure inima voastră!
Credeți în Dumnezeu și în Mine credeți!
2 În casa Tatălui Meu sunt multe sălașuri.
Altfel, v-aș fi spus că merg să pregătesc un loc pentru voi?
3 Și, când voi merge și voi pregăti un loc pentru voi,
voi veni iar și vă voi lua la Mine,
pentru ca unde sunt Eu să fiți și voi.
4 Și unde Mă duc Eu, știți calea.
5 Îi zice Toma: „Doamne, nu știm unde Te duci. Cum putem să știm calea?"

6 Iisus îi zice:
„Eu sunt Calea și Adevărul și Viața.
Nimeni nu ajunge la Tatăl decât prin Mine.
7 Dacă M-ați cunoscut pe Mine,
atunci Îl veți cunoaște și pe Tatăl.
Și de pe acum Îl cunoașteți și L-ați văzut.
8 Filip Îi zice: „Doamne, arată-ni-L pe Tatăl și ne este de ajuns."
9 Iisus îi zice:
„De atâta vreme sunt cu voi și nu Mă cunoști, Filipe!
Cine M-a văzut pe Mine L-a văzut pe Tatăl.
Cum spui: «Arată-ni-L pe Tatăl»?
10 Nu crezi că Eu [sunt] în Tatăl și Tatăl este în Mine?
Lucrurile pe care vi le spun Eu, nu le vorbesc de la Mine;
ci Tatăl, sălășluind în Mine,
săvârșește lucrările Sale.
11 Credeți-Mă: Eu în Tatăl și Tatăl în Mine!
Iar de nu, credeți prin lucrările însele.
12 Amin, amin zic vouă: cine crede în Mine
va face și el lucrările pe care le fac Eu;
ba [chiar] și mai mari decât acestea va face,
fiindcă Eu merg la Tatăl.
13 Și orice veți cere, în numele Meu, aceasta voi face,
pentru ca Tatăl să fie preamărit în Fiul.
14 Dacă veți cere ceva în numele Meu, Eu voi face.
15 Dacă Mă iubiți, veți păzi poruncile Mele;
16 și Eu Îl voi ruga pe Tatăl și alt Mângâietor vă va da –
ca să fie cu voi în veac –
17 Duhul adevărului, pe care lumea nu poate să-L primească,
fiindcă nu-L vede și nici nu-L cunoaște.
Voi Îl cunoașteți: la voi rămâne și în voi va fi.
18 Nu vă voi lăsa orfani, vin la voi.
19 Încă puțin și lumea nu Mă va mai vedea,
dar voi Mă veți vedea, fiindcă Eu trăiesc și voi veți trăi.
20 În ziua aceea veți ști că Eu [sunt] în Tatăl Meu,
și voi [sunteți] în Mine, și Eu în voi.

21 Cine are poruncile Mele și le păzește, acela este cel care Mă iubește;
iar cine Mă iubește va fi iubit de Tatăl Meu,
și Eu îl voi iubi și Mă voi arăta lui."
22 Îi zice Iuda, nu Iscariotul: „Doamne, cum vine aceasta, că ai să Te arăți nouă, nu lumii?"
23 Iisus a răspuns și i-a zis:
„Dacă cineva Mă iubește, va păzi cuvântul Meu
și Tatăl Meu îl va iubi și vom veni la el
și ne vom face sălaș la el.
24 Cine nu Mă iubește cuvintele Mele nu le păzește;
iar cuvântul pe care-l auziți nu este al Meu,
ci al Tatălui care M-a trimis.
25 Acestea vi le-am spus cât am rămas la voi.
26 Iar Mângâietorul, Duhul Sfânt,
pe care Tatăl Îl va trimite în numele Meu,
Acela vă va învăța toate
și vă va aminti toate cele pe care vi le-am spus Eu.
27 Pace vă las, pacea Mea v-o dau.
Nu așa cum dă lumea vă dau Eu.
Să nu se tulbure inima voastră și să nu se teamă!
28 Ați auzit că Eu v-am spus: «Mă duc și vin la voi.»
Dacă M-ați iubi, v-ați bucura că merg la Tatăl,
fiindcă Tatăl este mai mare decât Mine.
29 Și v-am spus acum, înainte de a se petrece,
pentru ca, atunci când se va petrece, să credeți.
30 Nu voi mai vorbi multe cu voi,
căci vine căpetenia lumii.
În Mine nu are nimic,
31 dar pentru ca lumea să știe că Îl iubesc pe Tatăl
și așa cum Tatăl Mi-a poruncit, așa fac.
Sculați-vă, să plecăm de aici!

Vița cea adevărată

15 1 Eu sunt Vița cea adevărată
și Tatăl meu este Lucrătorul.

[2] Orice mlădiță în Mine care nu dă rod o taie
și pe oricare dă rod o curăță,
ca să dea rod mai mult.
[3] Voi sunteți curățiți prin cuvântul pe care vi l-am grăit.
[4] Rămâneți în Mine și Eu [rămân] în voi.
Așa cum mlădița nu poate da rod de la sine,
dacă nu rămâne în viță,
la fel nici voi dacă nu rămâneți în Mine.
[5] Eu sunt Vița, voi, mlădițele;
cine rămâne în Mine – și Eu în el –
acela dă rod bogat, căci fără Mine nu puteți face nimic.
[6] Dacă cineva nu rămâne în Mine e azvârlit afară,
ca și mlădița, și se usucă;
și [lucrătorii] le adună [mlădițele], le pun pe foc și ard.
[7] Dacă rămâneți în Mine, iar spusele Mele rămân în voi,
orice vreți, cereți și vi se va împlini.
[8] Prin aceasta este preamărit Tatăl Meu:
ca să dați rod mult și să fiți ucenicii Mei.
[9] Precum M-a iubit pe Mine Tatăl,
[tot așa] v-am iubit și Eu pe voi.
Rămâneți în iubirea Mea.
[10] Dacă veți păzi poruncile Mele, veți rămâne în iubirea Mea,
precum Eu am păzit poruncile Tatălui Meu și rămân în iubirea Lui.
[11] Acestea vi le-am grăit pentru ca bucuria Mea să fie în voi
și bucuria voastră să fie deplină.
[12] Aceasta este porunca Mea:
să vă iubiți unii pe alții precum v-am iubit [Eu].
[13] Nu are nimeni o iubire mai mare decât aceasta:
să-și pună cineva viața pentru prietenii săi.
[14] Voi sunteți prietenii Mei
dacă faceți cele ce vă poruncesc Eu.
[15] Nu vă mai numesc «slujitori»,
căci slujitorul nu știe ce face stăpânul său.
Pe voi v-am numit «prieteni»,
pentru că toate cele pe care le-am auzit de la Tatăl Meu

vi le-am făcut cunoscute.
[16] Nu voi M-ați ales pe Mine, ci Eu v-am ales pe voi și v-am rânduit
să mergeți și să dați rod;
iar rodul vostru să rămână,
pentru ca orice-I veți cere Tatălui, în numele Meu, să vă dea.
[17] Acestea vi le poruncesc: să vă iubiți unii pe alții.

Discursul de „rămas-bun"
[18] Dacă lumea vă urăște,
luați aminte că pe Mine M-a urât înaintea voastră.
[19] Dacă ați fi din lume, lumea ar iubi ce este al ei;
dar pentru că nu sunteți din lume – ci Eu v-am ales din lume! –,
de aceea vă urăște lumea.
[20] Amintiți-vă de cuvântul pe care Eu vi l-am zis:
Nu există slujitor mai mare decât stăpânul său.
Dacă pe Mine M-au prigonit,
și pe voi vă vor prigoni;
dacă au pus sub pază cuvântul Meu,
îl vor pune sub pază și pe al vostru.
[21] Dar toate acestea vi le vor face din cauza numelui Meu,
căci ei nu-L cunosc pe Cel care M-a trimis.
[22] Dacă nu veneam și nu le grăiam, n-ar avea păcat;
dar acum nu au nicio scuză pentru păcatul lor.
[23] Cine Mă urăște pe Mine Îl urăște și pe Tatăl Meu.
[24] Dacă n-aș fi săvârșit printre ei lucrările
pe care nimeni altul nu le-a săvârșit, n-ar avea păcat;
dar acum au văzut – și [Ne-]au urât, și pe Mine, și pe Tatăl Meu;
[25] dar ca să se împlinească cuvântul scris în Legea lor:
M-au urât fără pricină.
[26] Când va veni Mângâietorul, pe care Eu vi-L voi trimite de la Tatăl,
Duhul adevărului, care de la Tatăl purcede,
Acela va da mărturie despre Mine.
[27] Dar și voi dați mărturie, pentru că de la început sunteți cu Mine.

16 [1] Acestea vi le-am grăit ca să nu vă poticniți.
[2] Vă vor scoate din sinagogă;
ba chiar vine ceasul când oricine vă omoară
va crede că-I aduce închinare lui Dumnezeu.
[3] Și pe acestea le vor face întrucât nu [Ne-]au cunoscut nici
pe Tatăl, nici pe Mine.
[4] Dar acestea vi le-am grăit pentru ca,
atunci când va veni ceasul lor,
să vă amintiți că Eu vi le-am spus.
Nu v-am spus acestea de la început, fiindcă eram cu voi.
[5] Acum însă Mă duc la Cel care M-a trimis
și niciunul dintre voi nu Mă întreabă: «Unde Te duci?»
[6] Dar, fiindcă v-am grăit acestea,
tristețea v-a umplut inima.
[7] Dar Eu vă spun adevărul: vă este de folos ca Eu să plec.
Căci, dacă nu plec, Mângâietorul nu va veni la voi.
Dacă însă Mă duc, Îl voi trimite la voi.
[8] Și venind Acela va dovedi lumea vinovată cu privire la păcat,
la dreptate și la judecată.
[9] Cu privire la păcat, pentru că [ei] nu cred în Mine;
[10] cu privire la dreptate, pentru că Eu Mă duc la Tatăl
și nu Mă veți mai vedea;
[11] cu privire la judecată, întrucât căpetenia lumii acesteia a și
fost osândită.
[12] Mai am încă multe să vă spun, dar nu le puteți purta acum.
[13] Însă când va veni Acela, Duhul adevărului,
vă va călăuzi în tot adevărul.
Căci nu va grăi de la Sine, ci câte va auzi va grăi
și pe cele care vor veni vi le va vesti.
[14] Acela Mă va preamări,
pentru că dintr-al Meu va lua și vă va vesti vouă.
[15] Toate câte le are Tatăl sunt ale Mele;
de aceea am zis că dintr-al Meu ia și vă va vesti vouă.
[16] Puțin și nu Mă veți mai vedea; și iarăși puțin și Mă veți
vedea."
[17] Atunci [unii] dintre ucenicii Săi au zis unii către alții:

„Ce înseamnă aceasta ce ne spune:
«Puțin și nu Mă veți mai vedea; și încă puțin și Mă veți vedea.»
Și: «Mă duc la Tatăl»?"
[18] Ziceau deci: „Ce înseamnă aceasta: «puțin»? Nu știm ce vor-
bește."
[19] Iisus a cunoscut că vroiau să-L întrebe și le-a zis:
„Despre aceasta cercetați între voi, că am zis:
«Puțin și nu Mă veți vedea; și iarăși puțin și Mă veți vedea»?
[20] Amin, amin zic vouă:
voi veți plânge și vă veți tângui,
iar lumea se va bucura.
Voi vă veți întrista, dar tristețea voastră se va schimba în bucu-
rie.
[21] Femeia, când naște, are întristare,
fiindcă i-a venit ceasul;
dar când se naște copilul, nu-și mai amintește de chin,
de bucurie că s-a născut un om pe lume.
[22] Și voi acum aveți întristare;
dar vă voi vedea iar și se va bucura inima voastră;
iar bucuria voastră nimeni nu o ia de la voi.
[23] Și în ziua aceea nu Mă veți întreba nimic.
Amin, amin zic vouă: dacă veți cere ceva de la Tatăl în numele
Meu,
El vă va da.
[24] Până acum n-ați cerut nimic în numele Meu;
cereți și veți primi, pentru ca bucuria voastră să fie deplină.
[25] Acestea vi le-am grăit în pilde;
vine ceasul când nu vă voi mai grăi în pilde,
ci pe față vă voi vesti despre Tatăl.
[26] În ziua aceea veți cere în numele Meu –
și nu vă spun că Eu Îl voi ruga pe Tatăl pentru voi,
[27] căci Tatăl Însuși vă iubește,
pentru că voi M-ați iubit pe Mine
și ați crezut că Eu de la Dumnezeu am ieșit.
[28] Am ieșit de la Tatăl și am venit în lume;
[iar acum] las iarăși lumea și merg la Tatăl."

[29] Ucenicii Lui spun:
„Iată, acum vorbești pe față și nu spui nicio pildă.
[30] Acum știm că știi toate și nu e nevoie să Te întrebe cineva.
Prin aceasta credem că de la Dumnezeu ai ieșit."
[31] Iisus le-a răspuns: „Acum credeți?
[32] Iată, vine ceasul – a și venit! –
ca să vă împrăștiați fiecare la ale sale și pe Mine să Mă lăsați singur.
Dar nu sunt singur, fiindcă Tatăl este cu Mine.
[33] Acestea vi le-am grăit, ca în Mine să aveți pace.
În lume aveți strâmtorare; dar fiți curajoși,
Eu am biruit lumea."

Rugăciunea preoțească

17 [1] Acestea le-a grăit Iisus și, ridicându-Și ochii spre cer, a zis:
„Tată, a venit ceasul!
Preamărește-L pe Fiul Tău, pentru ca Fiul să Te preamărească,
[2] precum I-ai dat putere asupra a tot trupul,
ca să dea viață veșnică tuturor acelora pe care i-ai dat Lui.
[3] Iar aceasta este viața veșnică:
să Te cunoască pe Tine, singurul Dumnezeu adevărat,
și pe Cel pe care L-ai trimis: Iisus Hristos.
[4] Eu Te-am preamărit pe Tine pe pământ,
împlinind lucrarea pe care Mi-ai dat-o să o fac.
[5] Și acum, preamărește-Mă Tu la Tine, Tată,
cu slava pe care o aveam la Tine înainte ca lumea să fie.
[6] Am arătat numele Tău
oamenilor pe care Mi i-ai dat din lume.
Ai Tăi erau și Mi i-ai dat Mie;
și cuvântul și l-au păzit.
[7] Acum au cunoscut că toate câte Mi le-ai dat sunt de la Tine;
[8] deoarece cuvintele pe care Mi le-ai dat Mie Eu le-am dat lor,
iar ei le-au primit
și au cunoscut cu adevărat că de la Tine am ieșit
și au crezut că Tu M-ai trimis.
[9] Eu pentru ei Mă rog;

nu Mă rog pentru lume,
ci pentru cei pe care Mi i-ai dat,
fiindcă sunt ai Tăi
[10] și toate ale Mele sunt ale Tale și ale Tale [sunt] ale Mele
și Eu am fost preamărit în ei.
[11] Eu nu mai sunt în lume, dar ei sunt în lume,
iar Eu vin la Tine.
Tată sfânt, păzește-i cu numele Tău,
pe care Mi l-ai dat, ca să fie una, precum Noi.
[12] Când eram cu ei Eu îi păzeam cu numele Tău,
pe care Mi l-ai dat, și i-am ocrotit
și niciunul dintre ei n-a pierit, în afară de fiul pierzaniei,
ca să se împlinească Scriptura.
[13] Acum însă vin la Tine, iar acestea le grăiesc în lume,
ca să aibă bucuria Mea deplină în ei.
[14] Eu le-am dat cuvântul Tău și lumea i-a urât
căci ei nu sunt din lume, așa cum Eu nu sunt din lume.
[15] Nu Mă rog să-i scoți din lume, ci să-i păzești de cel rău.
[16] Ei din lume nu sunt, așa cum Eu nu sunt din lume.
[17] Sfințește-i prin adevăr.
Cuvântul Tău este adevăr.
[18] Așa cum M-ai trimis pe Mine în lume
și Eu i-am trimis pe ei în lume;
[19] și pentru ei Eu Mă sfințesc pe Mine Însumi,
pentru ca și ei să fie sfințiți prin adevăr.
[20] Nu Mă rog numai pentru ei,
ci și pentru cei care, prin cuvântul lor, cred în Mine,
[21] pentru ca toți să fie una, precum Tu în Mine, Tată, și Eu în Tine;
ca și ei să fie în Noi, pentru ca lumea să creadă că Tu M-ai trimis.
[22] Și Eu le-am dat lor slava pe care Tu Mi-ai dat-o,
pentru ca [ei] una să fie, așa cum Noi [suntem] una.
[23] Eu în ei și Tu în Mine,
ca să fie desăvârșiți în una,
ca lumea să știe că Tu M-ai trimis și i-ai iubit pe ei cum M-ai iubit pe Mine.

[24] Tată, ceea ce Mi-ai dat, vreau ca acolo unde sunt Eu să fie și
ei cu Mine,
să vadă slava Mea, pe care Mi-ai dat-o,
fiindcă M-ai iubit dinainte de întemeierea lumii.
[25] Tată drept, lumea nu Te-a cunoscut, Eu însă Te-am cunoscut;
și aceștia au cunoscut că Tu M-ai trimis;
[26] și le-am făcut cunoscut numele Tău
și Îl voi face cunoscut,
pentru ca iubirea cu care M-ai iubit să fie în ei și Eu în ei."

Predarea și arestarea lui Iisus
Mt. 26,47-56; Mc. 14,43-52; Lc. 22,47-53

18 [1] Zicând acestea, Iisus a ieșit împreună cu ucenicii Săi dincolo de pârâul Kedron, unde era o grădină, în care au intrat El și ucenicii Săi.

[2] Dar și Iuda, cel care L-a predat, știa locul, pentru că Iisus Se adunase adesea acolo cu ucenicii Săi. [3] Așadar Iuda, luând cohorta [de soldați] și slujitori de la arhierei și de la farisei, vine acolo cu felinare, și cu făclii, și cu arme. [4] Iisus deci, știind tot ce avea să se abată asupră-I, a ieșit și le zice: „Pe cine căutați?" [5] I-au răspuns: „Pe Iisus Nazarineanul." Le zice: „Eu sunt." Se afla și Iuda, cel care L-a predat, împreună cu ei. [6] Când le-a zis: „Eu sunt", s-au dat înapoi și au căzut la pământ. [7] Iar El i-a întrebat din nou: „Pe cine căutați?" Ei au zis: „Pe Iisus Nazarineanul." [8] Iisus a răspuns: „V-am zis că Eu sunt. Deci, dacă pe Mine Mă căutați, lăsați-i pe aceștia să plece!" [9] – Ca să se împlinească cuvântul pe care îl spusese: „N-am pierdut pe niciunul dintre cei pe care Mi i-ai dat." – [10] Atunci Simon Petru, care avea o sabie, a scos-o și l-a izbit pe servitorul marelui preot și i-a retezat urechea dreaptă. Iar numele servitorului era Malhus.

[11] Atunci Iisus i-a zis lui Petru: „Pune sabia în teacă! Oare paharul pe care Mi l-a dat Tatăl nu-l voi bea?"

Iisus la marele preot și lepădările lui Petru

[12] Atunci cohorta, și comandantul, și slujitorii iudeilor L-au prins pe Iisus și L-au legat [13] și L-au dus mai întâi la Anna; [acesta] era socrul lui Caiafa, care era arhiereu în acel an. [14] Caiafa era cel

care îi sfătuise pe iudei că este de folos să moară un singur om pentru popor.

[15] Iar pe Iisus Îl urmau Simon Petru și un alt ucenic. Ucenicul acela [îi] era cunoscut arhiereului și a intrat cu Iisus în curtea arhiereului, [16] în timp ce Petru a rămas la poartă, afară. Atunci a ieșit celălalt ucenic, care-i era cunoscut arhiereului, a vorbit cu portăreasa și l-a adus înăuntru pe Petru. [17] Atunci slujnica portăreasă îi spune lui Petru: „Oare nu ești și tu dintre ucenicii omului Acestuia?" El spune: „Nu sunt." [18] Slugile și gărzile făcuseră foc – fiindcă era frig – și stăteau și se încălzeau. Și Petru stătea cu ei și se încălzea.

[19] Atunci arhiereul L-a întrebat pe Iisus despre ucenicii Lui și despre învățătura Lui. [20] Iisus i-a răspuns:
„Eu am grăit pe față lumii;
Eu am învățat întotdeauna în sinagogă și în Templu,
unde se adună toți iudeii;
n-am vorbit deloc pe ascuns.
[21] De ce Mă întrebi [pe Mine]?
Întreabă-i pe cei care au auzit ce le-am vorbit! Iată, aceștia știu ce am zis."

[22] Pe când El zicea acestea, unul dintre slujitori, care stătea [acolo], I-a dat lui Iisus o palmă, zicând: „Așa îi răspunzi arhiereului?" [23] Iisus i-a răspuns:
„Dacă am vorbit rău, dovedește că am făcut rău.
Dacă însă [am vorbit] bine, de ce Mă lovești?"
[24] Atunci Anna L-a trimis legat la Caiafa, arhiereul.

[25] Iar Simon Petru stătea și se încălzea. I-au zis: „Oare nu ești și tu dintre ucenicii Lui?" El a tăgăduit și a zis: „Nu sunt." [26] Zice una din slugile arhiereului, rudă cu cel căruia Petru îi retezase urechea: „Nu te-am văzut eu în grădină cu El?" [27] Petru a tăgăduit iar și îndată a cântat cocoșul.

Iisus înaintea lui Pilat
Mt. 27,1-2.11-14; Mc. 15,1-5; Lc. 23,1-5

[28] Atunci Îl duc pe Iisus de la Caiafa la pretoriu; era în zori; și ei n-au intrat în pretoriu, ca să nu se spurce și să [poată] mânca

Paștele. [29] Atunci a ieșit Pilat afară, la ei, și zice: „Ce învinuire aduceți împotriva Acestui om?" [30] Au răspuns și i-au zis: „Dacă Acesta n-ar fi făcut rele, nu ți L-am fi predat." [31] Le-a zis Pilat: „Luați-L voi și judecați-L după Legea voastră." Iudeii i-au zis: „Nouă nu ne este îngăduit să ucidem pe nimeni." [32] – Ca să se împlinească cuvântul lui Iisus, pe care l-a spus arătând prin ce fel de moarte avea să moară. – [33] Așadar Pilat a intrat iar în pretoriu, L-a chemat pe Iisus și I-a zis: „Tu ești regele iudeilor?" [34] Iisus a răspuns: „De la tine spui aceasta, sau alții ți-au zis despre Mine?" [35] Pilat a răspuns: „Oare eu sunt iudeu? Neamul Tău și arhiereii mi Te-au predat. Ce-ai făcut?" [36] Iisus a răspuns:

„Împărăția Mea nu este din lumea aceasta.
Dacă Împărăția Mea ar fi din lumea aceasta,
slujitorii Mei s-ar fi luptat
ca să nu fiu dat pe mâna iudeilor.
Acum însă, Împărăția Mea nu este de aici."

[37] Atunci Pilat I-a zis: „Așadar Tu ești rege?" Iisus a răspuns:

„Tu spui că sunt rege.
Eu de aceea M-am născut și de aceea am venit în lume:
ca să dau mărturie pentru adevăr.
Oricine este dintru adevăr ascultă glasul Meu."

[38] Pilat Îi spune: „Ce este adevărul?"

Și, zicând aceasta, a ieșit iar la iudei și le spune: „Eu nu-I găsesc nicio vină. [39] Este la voi obiceiul să vă eliberez, de Paște, un [prizonier]. Vreți deci să vi-L eliberez pe regele iudeilor?" [40] Atunci au strigat din nou, zicând: „Nu pe Acesta, ci pe Barabba!" Iar Barabba era un tâlhar.

Condamnarea la moarte
Mt. 27,15-31; Mc. 15,6-20; Lc. 23,13-25

19 [1] Atunci Pilat L-a luat pe Iisus și L-a biciuit. [2] Și soldații, împletind o coroană de spini, I-au pus-o pe cap și L-au îmbrăcat cu o haină purpurie. [3] Și tot veneau la El și ziceau: „Bucură-Te, regele iudeilor!" Și I-au dat palme. [4] Pilat a ieșit din nou afară și le spune: „Iată, eu vi-L aduc afară, ca să știți că nu-I găsesc

nicio vină." [5] Așadar Iisus a ieșit afară, purtând coroana de spini și haina purpurie. Și le spune [Pilat]: „Iată omul!"

[6] Deci când L-au văzut, arhiereii și slujitorii au strigat zicând: „Răstignește-L, răstignește-L!" Pilat le spune: „Luați-L voi și răstigniți-L, căci eu nu-I găsesc vină!" [7] I-au răspuns iudeii: „Noi avem o Lege și, după Lege, trebuie să moară, pentru că S-a dat drept Fiu al lui Dumnezeu." [8] Când Pilat a auzit cuvântul acesta, s-a temut și mai tare; [9] și a intrat din nou în pretoriu și-I spune lui Iisus: „De unde ești Tu?" Dar Iisus nu i-a dat niciun răspuns. [10] Pilat Îi spune: „Cu mine nu vorbești? Nu știi că am putere să Te eliberez și am putere să Te răstignesc?" [11] Iisus i-a răspuns:

„N-ai avea nicio putere asupra Mea
dacă nu ți-ar fi fost dată de sus.
De aceea, cel care M-a dat în mâna ta are un păcat mai mare."

[12] De atunci Pilat căuta să-L elibereze. Dar iudeii au strigat zicând: „Dacă-L eliberezi pe Acesta, nu ești prieten al cezarului. Oricine se dă drept rege se împotrivește cezarului." [13] Atunci Pilat, auzind cuvintele lor, L-a adus pe Iisus afară și s-a așezat pe scaunul de judecată în locul numit *Lithostrotos*, în evreiește Gabbata. [14] Era în ziua de pregătire a Paștelui și era pe la ceasul al șaselea. Și le zice iudeilor: „Iată regele vostru!" [15] Atunci aceia au strigat: „Ia-L, ia-L, răstignește-L!" Pilat le spune: „Să-L răstignesc pe regele vostru?" Arhiereii au răspuns: „Nu avem [alt] rege decât pe cezar."

Răstignirea
Mt. 27,32-44; Mc. 15,21-32; Lc. 23,26-43

[16] Atunci li L-a dat ca să-L răstignească. Deci L-au luat pe Iisus, [17] iar [El], purtându-Și crucea, a ieșit la Locul numit al Căpățânii, care pe evreiește se cheamă Golgota, [18] unde L-au răstignit, și împreună cu El pe alți doi, de o parte și de cealaltă, iar pe Iisus în mijloc. [19] Iar Pilat a scris și o inscripție și a pus-o pe cruce. Era scris:

IISUS NAZARINEANUL REGELE IUDEILOR

[20] Mulți iudei au citit această inscripție, căci locul unde a fost răstignit Iisus se afla aproape de cetate și era scris în ebraică, în latină, în greacă. [21] Atunci arhiereii iudeilor i-au spus lui Pilat:

„Să nu scrii «Regele iudeilor», ci «Acela a zis: 'Sunt rege al iudeilor'»„. [22] Pilat a răspuns: „Ce am scris am scris."

[23] Atunci soldații, după ce L-au răstignit pe Iisus, I-au luat hainele și au făcut patru părți, pentru fiecare soldat câte o parte; și cămașa. Era o cămașă fără cusătură, țesută de sus pe de-a-ntregul. [24] S-au vorbit deci între ei: „Să n-o rupem, ci să tragem la sorți a cui va fi." Ca să se împlinească Scriptura care spune: *și-au împărțit veșmintele mele și pentru cămașa mea au tras la sorți.*

Deci soldații au făcut așa.

[25] Și lângă crucea lui Iisus stăteau mama Sa, și sora mamei Sale, Maria lui Cleopa, și Maria Magdalena. [26] Atunci Iisus, văzând-o pe mama Sa și, stând alături, pe ucenicul pe care-l iubea, îi zice mamei: „Femeie, iată fiul tău!" [27] Apoi îi zice ucenicului: „Iat-o pe mama ta!" Și din ceasul acela ucenicul a luat-o într-ale sale.

Moartea lui Iisus
Mt. 27,45-56; Mc. 15,33-41; Lc. 23,44-49

[28] Apoi, văzând Iisus că s-au împlinit toate, ca să se împlinească Scriptura, zice: „Mi-e sete." [29] Se afla acolo un vas plin cu oțet. Atunci, punând în jurul unei [ramuri de] isop un burete plin cu oțet, I l-au dus la gură. [30] După ce a luat oțetul, Iisus a zis: „Săvârșitu-s-a" și, plecând capul, a dat duhul.

[31] Atunci iudeii, fiindcă era ziua de pregătire, ca să nu rămână trupurile pe cruce de sabat – căci era zi mare de sabatul acela –, l-au rugat pe Pilat să li se zdrobească [acelora] fluierele picioarelor și să fie luați [de pe cruce]. [32] Așadar au venit soldații și au zdrobit fluierele picioarelor celui dintâi și pe ale celuilalt care fusese răstignit împreună cu El. [33] Dar când au venit la Iisus, văzându-L mort, nu I-au zdrobit fluierele picioarelor, [34] ci unul dintre soldați I-a împuns coasta cu o suliță; și îndată a ieșit sânge și apă. [35] Și cel care a văzut a dat mărturie, iar mărturia lui este adevărată, și el știe că spune adevărul, pentru ca și voi să credeți. [36] S-au petrecut acestea ca să se împlinească Scriptura:

Niciun os nu i se va zdrobi.

[37] Iar altă Scriptură zice:

Vor privi la Cel pe care L-au străpuns.

Îngroparea lui Iisus
Mt. 27,57-61; Mc. 15,42-47; Lc. 23,50-56

[38] După acestea, Iosif din Arimateia, care era ucenic al lui Iisus – dar în ascuns, de teama iudeilor –, l-a rugat pe Pilat să ia trupul lui Iisus. Și Pilat i-a îngăduit. Așadar a venit și I-a luat trupul. [39] A venit și Nicodim, cel care venise mai înainte la El, noaptea, aducând un amestec de smirnă și aloe, ca la o sută de litre. [40] Așadar au luat trupul lui Iisus și l-au legat în pânze, cu miresme, precum e obiceiul îngropării la iudei. [41] Iar în locul unde fusese răstignit era o grădină, și în grădină, un mormânt nou, în care încă nu fusese pus nimeni. [42] Așadar, pentru că era ziua de pregătire a iudeilor [și] pentru că mormântul era aproape, L-au pus pe Iisus acolo.

Învierea și mărturiile despre Înviere
Mt. 28,1-10.16-20; Mc. 16,1-8.14-18; Lc. 24,1-12.36-49

20 [1] În ziua cea dintâi a săptămânii, Maria Magdalena vine la mormânt dis-de-dimineață – mai era încă întuneric – și vede piatra luată de pe mormânt. [2] Aleargă deci și vine la Simon Petru și la celălalt ucenic, pe care îl iubea Iisus, și le zice: „L-au luat pe Domnul din mormânt și nu știm unde L-au pus." [3] Atunci Petru și celălalt ucenic au ieșit și au venit la mormânt. [4] Amândoi alergau laolaltă; și celălalt ucenic a alergat înainte, mai repede decât Petru, și a ajuns primul la mormânt; [5] și, aplecându-se, vede pânzele zăcând [pe jos]; totuși n-a intrat. [6] Atunci vine și Simon Petru, în urma lui, a intrat în mormânt și vede pânzele zăcând [pe jos], [7] iar giulgiul, care fusese pe capul lui [Iisus], nu era împreună cu pânzele, ci deoparte, împăturit într-un loc. [8] Atunci a intrat și celălalt ucenic, care venise primul la mormânt, și a văzut și a crezut. [9] Căci ei încă nu știau Scriptura – că El trebuie să învie din morți. [10] Așadar ucenicii au plecat înapoi la ei [acasă].

[11] Maria însă stătea la mormânt, afară, plângând. Cum plângea deci, s-a aplecat spre mormânt [12] și vede doi îngeri, în [veșminte] albe, așezați acolo unde zăcuse trupul lui Iisus, unul [în dreptul] capului, celălalt, [în dreptul] picioarelor. [13] Și ei îi zic: „Femeie, de ce plângi?" Le zice: „Pentru că L-au luat pe Domnul meu și

nu știu unde L-au pus." [14] Spunând acestea, s-a întors în spate
și-L vede pe Iisus stând în picioare; dar nu știa că este Iisus. [15] Îi
zice Iisus: „Femeie, de ce plângi? Pe cine cauți?" Ea, crezând că e
grădinarul, Îi zice: „Doamne, dacă Tu L-ai dus [de aici], spune-mi
unde L-ai pus și eu Îl voi lua." [16] Iisus îi zice: „Marie!" Ea, întor-
cându-se, Îi zice în evreiește: „Rabbuni", care înseamnă „Învăță-
torule". [17] Iisus îi zice: „Nu Mă ține, pentru că nu M-am suit încă
la Tatăl; ci mergi la frații Mei și spune-le: «Mă sui la Tatăl Meu și
Tatăl vostru, la Dumnezeul Meu și Dumnezeul vostru.»„ [18] Maria
Magdalena vine și-i vestește pe ucenici: „L-am văzut pe Domnul"
și [că] i-a zis acestea.

[19] Când s-a făcut seară, în ziua aceea, cea dintâi a săptămâ-
nii, iar ușile erau încuiate [acolo] unde se aflau ucenicii, de frica
iudeilor, a venit Iisus, a stat în mijloc și le zice: „Pace vouă!" [20] Și,
zicând aceasta, le-a arătat mâinile și coasta. S-au bucurat, așadar,
ucenicii văzându-L pe Domnul. [21] Iisus le-a zis iar: „Pace vouă!
Precum M-a trimis pe Mine Tatăl, și Eu vă trimit pe voi." [22] Și
zicând aceasta a suflat [asupra lor] și le zice: „Luați Duh Sfânt:
[23] cărora le veți ierta păcatele, le sunt iertate, cărora le veți ține,
sunt ținute."

[24] Toma, unul din cei Doisprezece, numit „Geamănul", nu era
cu ei când a venit Iisus. [25] Ceilalți ucenici îi ziceau: „L-am văzut
pe Domnul." Dar el le-a zis: „Dacă nu văd în mâinile Lui sem-
nele cuielor; și dacă nu-mi pun degetul pe semnul cuielor; și dacă
nu-mi pun mâna pe coasta Lui, nu voi crede." [26] Și după opt zile,
iarăși erau înăuntru ucenicii Lui și Toma cu ei. Vine Iisus, cu toate
că ușile erau încuiate, S-a oprit în mijlocul lor și a zis: „Pace vouă."
[27] Apoi îi zice lui Toma: „Adu-ți degetul aici, vezi mâinile Mele,
adu-ți mâna și pune-o pe coasta Mea și nu fii necredincios, ci cre-
dincios." [28] Toma a răspuns și a zis: „Domnul meu și Dumnezeul
meu!" [29] Iisus îi zice: „Pentru că M-ai văzut, ai crezut. Fericiți cei
care n-au văzut și au crezut."

[30] Multe alte semne a făcut Iisus în fața ucenicilor Săi, care
nu sunt scrise în cartea aceasta; [31] iar acestea au fost scrise ca să
credeți că Iisus este Hristosul, Fiul lui Dumnezeu, și, crezând, să
aveți viață în numele Lui.

Apariția lui Iisus în fața celor șapte ucenici

21 [1] După acestea, Iisus S-a arătat din nou ucenicilor pe malul
Mării Tiberiadei. S-a arătat așa: [2] se aflau împreună Simon Petru,
și Toma, numit „Geamănul", și Natanael, cel din Cana Galileii,
și [fiii] lui Zebedeu, și alți doi dintre ucenicii Săi. [3] Simon Petru
le zice: „Mă duc să pescuiesc." Îi zic: „Venim și noi cu tine." Au
plecat și au urcat în barcă, dar în noaptea aceea n-au prins nimic.
[4] Făcându-se dimineață, Iisus a stat pe țărm, însă ucenicii nu știau
că este Iisus. [5] Atunci Iisus le spune: „Copii, aveți ceva de mân-
care?" I-au răspuns: „Nu." [6] El le-a spus: „Aruncați năvodul în
partea dreaptă a bărcii și veți găsi." Au aruncat și nu mai puteau
să-l tragă de mulțimea peștilor. [7] Atunci ucenicul acela pe care-l
iubea Iisus îi zice lui Petru: „Este Domnul!" Auzind Simon Petru
că este Domnul, și-a încins haina peste șolduri, căci era gol, și s-a
azvârlit în mare; [8] iar ceilalți ucenici au venit cu barca – fiindcă
nu erau departe de mal, ci cam la două sute de coți – trăgând
năvodul cu pești. [9] Când au coborât pe mal, văd jăratic pregătit,
și pește deasupra, și pâine. [10] Iisus le zice: „Aduceți din peștii pe
care i-ați prins acum!" [11] Simon Petru s-a suit [în barcă] și a tras
năvodul la mal, plin cu pești mari, o sută cincizeci și trei; și, cu
toate că erau atâția, nu s-a rupt năvodul. [12] Iisus le zice: „Haideți,
mâncați!" Dar niciunul dintre ucenici nu îndrăznea să-L întrebe:
„Tu cine ești?", văzând că este Domnul. [13] Vine Iisus și ia pâinea și
le-o dă; la fel peștele. [14] Aceasta [a fost] a treia oară [când] Iisus li
S-a arătat ucenicilor, după ce a înviat din morți.

Petru și ucenicul cel iubit

[15] Așadar, după ce au mâncat, Iisus îi spune lui Simon Petru:
„Simone al lui Ioan, Mă iubești mai mult decât aceștia?" Îi spune:
„Da, Doamne, Tu știi că țin la Tine." Îi spune: „Paște mielușeii
Mei!" [16] Îi spune iarăși, a doua oară: „Simone al lui Ioan, Mă
iubești?" Îi spune: „Da, Doamne, Tu știi că țin la Tine." Îi spune:
„Păstorește oile Mele!" [17] Îi spune a treia oară: „Simone al lui Ioan,
ții la Mine?" Petru s-a întristat fiindcă i-a zis a treia oară: „Ții la
Mine?", și-I spune: „Doamne, Tu le știi pe toate, Tu știi că țin la
Tine." Iisus îi spune: „Paște oile Mele! [18] Amin, amin îți zic: când

erai mai tânăr, te încingeai și mergeai unde vroiai; însă când vei îmbătrâni, îți vei întinde mâinile și altul te va încinge și te va duce unde nu vrei." [19] A spus aceasta ca să arate prin ce fel de moarte Îl va slăvi pe Dumnezeu. Și, după ce i-a zis aceasta, îi spune: „Urmează-Mă!"

[20] Întorcându-se, Petru îl vede pe ucenicul pe care-l iubea Iisus venind în urma lui – cel care se rezemase la cină de pieptul lui Iisus și zisese: „Doamne, cine este cel care Te va preda?" – [21] Pe acesta văzându-l deci Petru, Îi spune lui Iisus: „Doamne, dar [cu] acesta ce [este]?" [22] Iisus îi zice: „Dacă vreau ca el să rămână până ce vin, ce te privește? Tu urmează-Mă!" [23] Atunci a ieșit vorba aceasta la frați că ucenicul acela nu moare. Dar Iisus nu i-a spus că nu moare, ci: „Dacă vreau ca el să rămână până ce vin, ce te privește?"

Epilog

[24] El este ucenicul care dă mărturie despre acestea și care a scris acestea; și știm că mărturia lui e adevărată. [25] Sunt și multe altele pe care le-a făcut Iisus, care, dacă s-ar scrie una câte una, nu cred că lumea [toată] ar cuprinde cărțile scrise.

Harta Palestinei

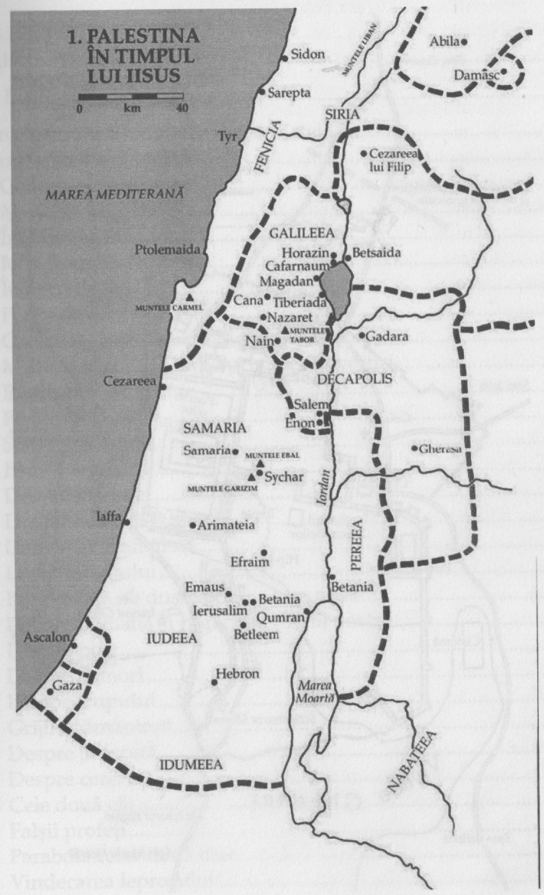

Harta Ierusalimului

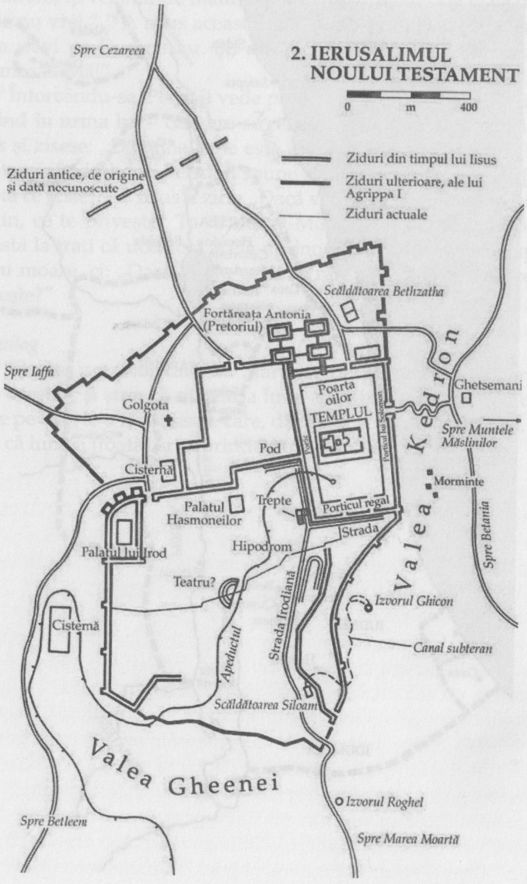

Tabla de materii

Mulțumiri 7
Un Evangheliar pentru secolul XXI 9
Introducere la Evanghelia după Matei 13
Evanghelia după Matei 19
Genealogia lui Iisus 19
Nașterea lui Iisus 20
Închinarea magilor 20
Ioan Botezătorul 22
Încercările lui Iisus 23
Perioada galileeană 23
Chemarea primilor ucenici 24
Misiunea lui Iisus după primele convertiri 24
Predica de pe Munte 25
Fericirile 25
Sarea și lumina 25
Iisus și legea 26
Despre ucidere 26
Despre adulter 26
Despre jurăminte 27
Legea talionului 27
Iubirea față de dușmani 27
Despre pomană și rugăciune. Tatăl nostru 28
Despre post 29
Despre comori 29
Lampa trupului 29
Grijile pământești 29
Despre judecată 30
Despre cereri 30
Cele două căi 31
Falșii profeți 31
Parabola celor două case 31
Vindecarea leprosului 32

Vindecarea slujitorului centurionului 32
Vindecarea soacrei lui Petru 33
Alte vindecări 33
Misiunea lui Iisus și exigențele urmării lui 33
Furtuna de pe mare 33
Cei doi îndrăciți din Gadara 34
Vindecarea paraliticului 34
Chemarea lui Matei și masa împreună cu păcătoșii 35
Iisus și postul 35
Vindecarea femeii cu scurgere de sânge și învierea fiicei lui Iair 35
Vindecarea celor doi orbi 36
Iisus vindecă un demonizat mut 36
Trimiterea apostolilor 37
Ucenicul și învățătorul 38
Credință până la moarte 38
Îndoiala lui Ioan Botezătorul 39
Iisus despre Ioan Botezătorul 39
Dojenirea cetăților 40
Cu fariseii despre sabat 41
Vindecarea în zi de sabat 41
Iisus, robul lui Dumnezeu 41
Fariseii îl acuză pe Iisus de posedare 42
Replica lui Iisus. Păcatul împotriva Duhului Sfânt 42
Semnul lui Iona 43
Încăpățânarea duhului necurat 43
Adevărata familie a lui Iisus 44
Parabola semănătorului 44
Vorbirea în parabole 44
Sensul parabolei semănătorului 45
Parabola neghinei 45
Parabola grăuntelui de muștar 46
Parabola drojdiei 46
Explicarea parabolei neghinei 46
Comoara și mărgăritarul 47
Parabola năvodului 47
Iisus respins în patria lui 47
Înmulțirea pâinilor 48
Mersul pe ape 49
Vindecări la Ghenezaret 49
Iisus și tradiția 49
Iisus și femeia cananeancă 50
A doua înmulțire a pâinilor 51
Iisus refuză să le dea un semn fariseilor și saducheilor 52
Avertismente cu privire la farisei și saduchei 52
Iisus testează credința ucenicilor și Își anunță pătimirile 52
Chemarea lui Iisus: asumarea crucii 53
Schimbarea la față 53
Vindecarea unui copil lunatic 54
A doua vestire a pătimirilor și a Învierii 54
Iisus și plata pentru Templu 55
Cine este mai mare în Împărăția cerurilor? 55
Pricina de păcate 55
Oaia pierdută 56
Relația cu frații 56
Parabola robului nemilostiv 56
Căsătorie și repudiere 57
Iisus binecuvântează copiii 58
Primejdia bogăției 58
Parabola lucrătorilor din vie 59
Mai-marele trebuie să slujească 60
Iisus vindecă doi orbi în apropiere de Ierihon 60
Intrarea în Ierusalim 61
Alungarea zarafilor și negustorilor 61
Blestemarea smochinului 62
Autoritatea lui Iisus 62
Parabola celor doi fii 62
Parabola lucrătorilor necinstiți și ucigași 63
Parabola nunții împărătești 64
Tributul Cezarului 64
Despre Înviere 65
Cele două porunci capitale 65

Cine este Hristosul? ... 66
Discursul împotriva cărturarilor și fariseilor ... 66
Plângerea Ierusalimului ... 68
Vestirea distrugerii Templului ... 68
Mica Apocalipsă ... 68
Parabolele celei de-a doua Veniri ... 70
Parabola celor zece fecioare împărătești ... 70
Parabola talanților ... 71
Venirea Fiului omului și Judecata de pe urmă ... 72
Complotul împotriva lui Iisus ... 73
Ungerea din Betania ... 73
Târgul lui Iuda ... 73
Pregătirea Paștilor ... 74
Iisus și Iuda la Cină ... 74
Cina de Taină ... 74
Prevestirea renegărilor lui Petru ... 74
Iisus în Ghetsimani ... 75
Iisus este predat de către Iuda ... 76
Iisus în fața sinedriului. Tăgăduirile lui Petru ... 76
Iisus este predat lui Pilat ... 77
Moartea lui Iuda ... 77
Iisus în fața lui Pilat ... 78
Iisus și Barabba ... 78
Batjocorirea lui Iisus ... 79
Răstignirea ... 79
Moartea lui Iisus ... 80
Îngroparea lui Iisus ... 80
Paza mormântului ... 81
Mormântul gol ... 81
Vicleșugul căpeteniilor ... 81
Ultimele învățături ale lui Iisus cel înviat către ucenici ... 82

Introducere la Evanghelia după Marcu ... 83
Evanghelia după Marcu ... 91
Vindecarea unui lepros ... 93
Vindecarea paraliticului ... 93
Chemarea lui Levi și masa împreună cu „păcătoșii" ... 94
Iisus și postul ... 94
Iisus și sabatul ... 95
Vindecarea în zi de sabat ... 95
Numeroase vindecări ... 95
Alegerea apostolilor ... 96
Păcatul împotriva Duhului Sfânt ... 96
Parabola semănătorului ... 97
Diverse învățături ... 98
Prima parabolă despre Împărăție ... 98
Grăuntele de mușt ar ... 98
Potolirea furtunii ... 99
Îndrăcitul și turma de porci ... 99
Vindecarea femeii cu scurgere de sânge și învierea fiicei lui Iair ... 100
Iisus respins în patria lui ... 101
Iisus îi trimite pe cei Doisprezece în misiune ... 101
Moartea lui Ioan Botezătorul ... 102
Întoarcerea apostolilor din misiune ... 103
Înmulțirea pâinii și a peștelui ... 103
Mersul pe mare ... 104
Iisus și tradiția ... 104
Vindecarea fiicei siro-fenicienei ... 105
Vindecarea unui surdomut ... 106
A doua înmulțire a pâinilor ... 106
Un semn pentru generația aceasta ... 106
Orbirea ucenicilor ... 107
Vindecarea orbului din Betsaida ... 107
Cine este Iisus? ... 107
Iisus Își prevestește moartea ... 108
Urmarea lui Iisus ... 108
Schimbarea la față ... 109
Vindecarea copilului posedat de un duh mut ... 109
Iisus Își anunță din nou moartea ... 110
Adevărata măreție ... 110
Cine nu este împotriva noastră este pentru noi ... 111
Despre căsătorie și despărțire ... 111

Iisus și copiii ... 112
Primejdia bogăției ... 112
A treia prevestire a morții. Cererea fiilor lui Zebedeu ... 113
Vindecarea unui orb ... 114
Intrarea în Ierusalim ... 114
Smochinul blestemat și distrugerea Templului ... 115
Autoritatea lui Iisus ... 116
Parabola lucrătorilor necinstiți și ucigași ... 116
Tributul Cezarului ... 117
Despre Înviere ... 117
Cele două porunci capitale ... 118
Cine este Hristosul? ... 118
Critică la adresa cărturarilor ... 119
Darul văduvei ... 119
Mica Apocalipsă ... 119
Ungerea din Betania ... 121
Agonia din Ghetsimani ... 123
Arestarea ... 123
Iisus dinaintea sinedriului ... 124
Petru îl tăgăduiește pe Iisus ... 125
Iisus în fața lui Pilat ... 125
Batjocorirea lui Iisus ... 126
Răstignirea ... 126
Moartea lui Iisus ... 127
Îngroparea lui Iisus ... 127
Mormântul gol ... 128
Finaluri ale Evangheliei după Marcu ... 128

Introducere la Evanghelia după Luca ... 131
Evanghelia după Luca ... 137
Prolog ... 137
Nașterea lui Ioan Botezătorul ... 137
Bunavestire ... 138
Vizita Mariei la Elisabeta ... 139
Nașterea lui Ioan Botezătorul ... 140
Cântarea lui Zaharia ... 141
Nașterea lui Iisus ... 141
Tăierea împrejur. Simeon și Ana ... 142
Iisus la doisprezece ani în Templu ... 143
Propovăduirea lui Ioan Botezătorul ... 144
Botezarea lui Iisus ... 145
Genealogia lui Iisus ... 145
Încercările lui Iisus ... 148
Vizita la Nazaret ... 148
Vindecarea îndrăcitului din sinagogă la Cafarnaum ... 149
Vindecarea soacrei lui Petru ... 150
Seara și dimineața ... 150
Pescuitul miraculos ... 150
Vindecarea unui lepros ... 151
Vindecarea paraliticului ... 151
Chemarea lui Levi ... 152
Iisus și postul ... 152
Iisus și sabatul ... 153
Alegerea apostolilor ... 153
Predica de pe câmpie ... 154
Parabola casei ... 156
Vindecarea slujitorului centurionului ... 156
Învierea fiului văduvei din Nain ... 157
Iisus despre Ioan Botezătorul ... 157
Ungerea din Betania ... 158
Femeile diaconițe ... 159
Parabola semănătorului ... 159
Câteva proverbe ... 160
Frații lui Iisus ... 160
Potolirea furtunii ... 160
Îndrăcitul și turma de porci ... 161
Vindecarea femeii cu scurgere de sânge și învierea fiicei lui Iair ... 162
Iisus îi trimite pe cei Doisprezece în misiune ... 162
Irod și Iisus ... 163
Înmulțirea pâinii și a peștilor ... 163
Mărturisirea lui Petru ... 164
Urmarea lui Iisus ... 164

Schimbarea la față 164
Vindecarea unui copil posedat 165
Adevărata măreție 165
Cine nu este împotriva voastră este pentru voi 166
Pe ultimul drum 166
Misiunea celor șaptezeci și doi 166
Parabola bunului samaritean 168
Marta și Maria 168
Despre rugăciune. Tatăl nostru 169
Împărăția lui Beelzebul 170
Cele șapte duhuri necurate 170
Semnul lui Iona 170
Despre lumină 171
Critici la adresa fariseilor și a cărturarilor 171
Păcatul împotriva Duhului Sfânt 172
Împotriva lăcomiei 173
Parabola bogatului smintit 173
Despre „grija cea lumească" 173
Îndemnuri la veghere 174
Taina celei de-a doua Veniri 175
Parabola smochinului neroditor 175
Vindecarea femeii gârbovite 176
Două parabole despre Împărăția lui Dumnezeu 176
Despre Împărăția lui Dumnezeu 177
Prevestirea morții la Ierusalim 177
Vindecarea unui bolnav de hidropizie (dropică) 178
Parabola șederii la masă 178
Ospățul mesianic 178
Despre ucenicia creștină 179
Bună este sarea 179
Parabola oii pierdute 179
Drahma găsită 180
Parabola tatălui iubitor sau a fiului risipitor 180
Parabola administratorului necinstit 181
Diferite porunci 182
Lazăr și bogatul 182
Învățături „pentru drum" 183
Vindecarea celor zece leproși 183
Împărăția lui Dumnezeu 184
Semnele sfârșitului lumii 184
Parabola văduvei stăruitoare sau a judecătorului nedrept . 185
Fariseul și vameșul 185
Iisus și copiii 185
Bogații și Împărăția lui Dumnezeu 186
A treia prevestire a morții 186
Vindecarea orbului de lângă Ierihon 187
Zaheu 187
Parabola celor zece „mine" 187
Intrarea în Ierusalim 188
Iisus în Templu 189
Autoritatea lui Iisus 189
Parabola lucrătorilor necinstiți și ucigași 190
Tributul Cezarului 190
Despre Înviere 191
Cine este Hristosul? 191
Critică la adresa cărturarilor 192
Darul văduvei 192
Mica Apocalipsă 192
Parabola smochinului 193
Predarea lui Iisus 194
Pregătirea Cinei de Taină 194
Cina de Taină 195
Mai-marele trebuie să slujească 195
Testamentul lui Iisus 195
Tăgăduirile lui Petru 196
Noua misiune. Cele două săbii 196
Agonia de pe Muntele Măslinilor 196
Arestarea 196
Iisus dinaintea sinedriului 197
Iisus în fața lui Pilat 198
Iisus în fața lui Irod 198
Iisus în fața lui Pilat 198

Răstignirea 199
Îngroparea lui Iisus 200
Mormântul gol 201
Întâlnirea de pe drumul către Emaus 201
Iisus înviat Se arată la Ierusalim 202
Înălțarea 203

Introducere la Evanghelia după Ioan 205
Evanghelia după Ioan 213
Prolog 213
Ioan Botezătorul nu este Mesia 214
Mielul lui Dumnezeu 215
Primii ucenici 215
Nunta din Cana 216
Alungarea negustorilor din Templu și prevestirea Învierii 216
Iisus și Nicodim 217
Ultima mărturie a lui Ioan Botezătorul 218
„Mărturisirea de credință" a Botezătorului 219
Iisus în Samaria 219
Iisus și sabatul 222
Înmulțirea pâinilor și a peștilor 225
Mersul pe mare 226
Iisus-Pâinea vie 226
Controverse la Ierusalim 229
Femeia adulteră 232
Lumina lumii 233
Eu nu sunt din lumea aceasta 233
Vindecarea orbului din naștere 236
Iisus Poarta și Bunul Păstor 238
Sărbătoarea Înnoirii 240
Învierea lui Lazăr 241
Complotul împotriva lui Iisus 243
Ungerea din Betania 243
Intrarea în Ierusalim 244
A venit ceasul 245
Misterul necredinței 246
Iisus spală picioarele ucenicilor 247
Iisus prevestește că va fi predat 248
Porunca nouă: să vă iubiți unii pe alții 249
Profeția despre lepădarea lui Petru 249
Iisus Calea, Adevărul, Viața 249
Vița cea adevărată 251
Discursul de „rămas-bun" 253
Rugăciunea preoțească 256
Predarea și arestarea lui Iisus 258
Iisus la marele preot și lepădările lui Petru 258
Iisus înaintea lui Pilat 259
Condamnarea la moarte 260
Răstignirea 261
Moartea lui Iisus 262
Îngroparea lui Iisus 263
Învierea și mărturiile despre Înviere 263
Apariția lui Iisus în fața celor șapte ucenici 265
Petru și ucenicul cel iubit 265
Epilog 266

Harta Palestinei 267

Harta Ierusalimului 268

Alte titluri din colecția Marile Texte ale Creștinismului

Ediții bilingve, cu introduceri, traducere, comentarii și note patristice de Cristian Bădiliță:
Evanghelia după Matei
Evanghelia după Marcu
Evanghelia după Luca
Evanghelia după Ioan
Apocalipsa lui Ioan
Patericul sau Apoftegmele Părinților din pustiu

Trei romane mistice ale Antichității.
Iosif și Aseneth, Testamentul lui Iov, Testamentul lui Avraam
traducere din greaca veche, note și prezentări de Cristian Bădiliță

Cele mai vechi texte despre Apostolul Andrei
prezentate și traduse de Cristian Bădiliță
ilustrate de Marian Zidaru

Două Apocalipse ale lui Ioan
prezentate și traduse de Cristian Bădiliță
ilustrate de Marian Zidaru

Teme, personaje, sărbători creștine și tradiționale românești.
Un ghid pentru credincioșii din secolul XXI, de Cristian Bădiliță,
ediția a II-a revăzută

Editura VREMEA
Str. Constantin Daniel, nr. 14
010631, sector 1,
București

telefon 021.335.81.31
www.edituravremea.ro
www.facebook.com/editura.vremea
e-mail: office@edituravremea.ro